״ר אייר תשמ״ג 27.4.1983 מיספר 2382 80 עמודים שנה 47 המחיר: 60 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

סקופ

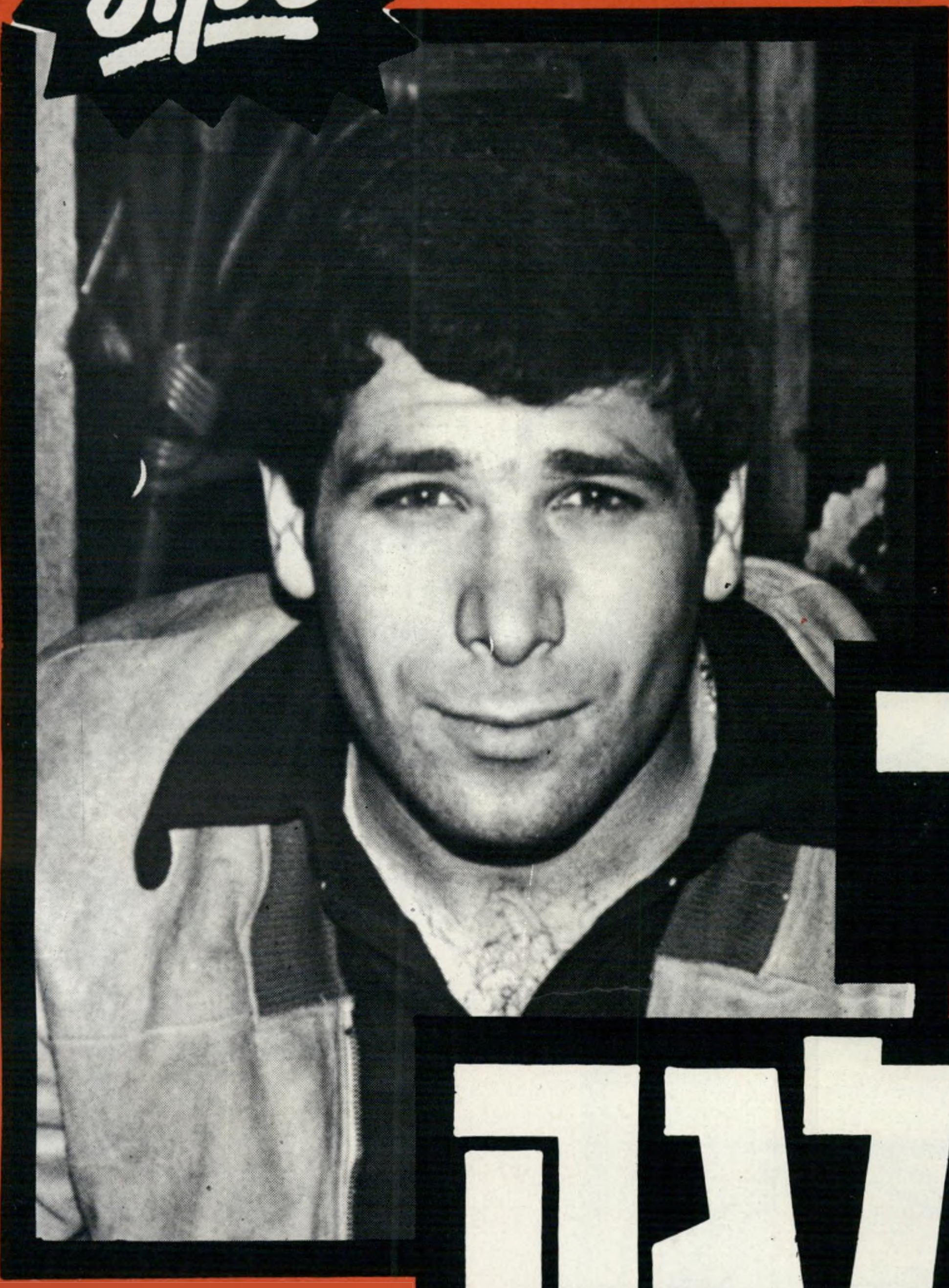

גיל בן־גל

חשוד ברצח הברוקר

ילה ל״העולם הזה״:

שליח הליכוד

תבע ממנו

שוחד למיפלגה תמורת זכיון נפט

Grand Cider®
גרנד סיידר.גם אתה ראוי לסיידר הזה.
גרנד סיידר
מיץ תפוחים צלול מוגז
מכיל 330
גרנד סיידר
מיץ תפוחים צלול
חדש בישראל!

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03־232262/3/4. תא־דואר 136, ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך תבנית: יוסי שנון ♦ רכז מערכת: שלמה פרנקל ♦ עורכי כיתוב: תמי מוסקוביץ ועזרא נרימן ♦ צלמי מערכת: ציון צפריר וענת סרגוסטי ♦ עורכת דפוס: אהובה קרן ♦ ראש המינהלה: אברהם סיטון ♦ מחלקת המודעות: רפי זכרוני ♦ המו״ל: "העולם הזה" בע״מ ♦ הדפסה: "הדפוס החדש" בע״מ, תל־אביב ♦ הפצה: "גד" בע״מ

קורא יקר,

השבוע מלאה שנה לפינוי שארית סיני מן הכיבוש הישראלי, בעיקבות חוזה־השלום הישראלי־מצרי.

התאריך עבר מבלי שמחייבי הנסיגה או שולליה מצאו צורך לציין אותו באירוע דרמאתי. זוהי המחמאה האמיתית לגודל המאורע. הכל התרגלו אליו, עד כי הפך סתם יום של חול. היה כינוס כלשהו של מתנגדי־הנסיגה, אך גם הם יצאו רק ידי חובה. הם יודעים כי השלום הוא עובדה קיימת, חלק מהמציאות.

נדמה לי כי כתבת־הענק של העולם הזה 2377, 2378, שתיארה את מראה צפון־סיני כיום, היתה הציון היחידי שהתאים לגודל המאורע.

עילעלתי השבוע בגליונות ישנים של העולם הזה, ומצאתי קטע שהופיע בגליון העולם הזה (1139) מיום ה־27 ביולי 1959, במיכתב השבועי של העורך לקוראים.

בית־הכנסת של ימית כיום

איזו דרך מקאהיר לירושלים?

וזו לשונו:

בכתבי שורות אלה (על מאורעות ואדי־סאליב בחיפה) מנגן הרדיו לידי. קול קאהיר מעביר את חגיגות המהפכה באלכסנדריה.

שוב עולה בדעתי עד כמה דומים ימי־העצמאות של כל העמים. הנה מנגנת התיזמורת המצרית את אותם המארשים שתיזמורת צה״ל רגילה לנגנם ביום־העצמאות שלנו, מקהלות־ילדים שרות שירים דומים להפליא לכמה משירינו, והנואמים נואמים את אותם הנאומים בנוסח: "אנחנו רוצים בשלום, אבל אם הציונים (או הערבים) יתקיפו אותנו, נדע להשיב מילחמה שערה ונלמד את האוייב לקח שהוא לא ישכח לעולם!"

מתוך גרונו של ההמון הצוהל מדברים אותם הרגשות: אהבת־מולדת, גאווה לאומית, שימחת־עצמאות ורצון לקידמה.

תמהני מתי יבוא יום כאשר נוכל להשתתף בכנות בשימחת ההמונים בארץ השכנה — וכאשר הם יוכלו להשתתף בשימחתנו. האם אין זה תפקיד נאצל, שכל אחד מאיתנו היה צריך להקדיש לו את מיטב כוחו?

עד כאן הדברים שנכתבו לפני 24 שנים. אז זה נשמע כמישאלה חסודה, כחלום באספמיה, כעדות נוספת לנאיביות הנוראה של עורכי העולם הזה, שלא נואשו מן התיקווה לשלום ושלא נלאו מלהאבק למענו מדי שבוע.

כיום זה נקרא כמשהו מן העבר הרחוק. השלום הוא עובדה, וחדל לעניין.

מידע ✱ סודי

בסידרת הכתבות על עיצאם סרטאווי (ראה עמודים 8־9) מתגלה בפעם הראשונה שורה ארוכה של עובדות ופרטים, שאותם נאלצנו עד כה לשמור בסוד כמוס. עם הסתלקותו הטראגית של האיש, שנפל קורבן למרצחים שונאי־השלום, שוב אין טעם לשמור על דברים אלה בסוד — אם כי יש עדיין עובדות רבות אחרות, שגם עתה אי־אפשר לגלותן, מפני שהן קשורות באנשים אחרים ומפני שפירסומן עלול לחבל בתהליכי־שלום.

הייתי רוצה לעורר כאן בלבך מחשבה צדדית, הנוגעת לעבודת שבועון זה.

במרוצת השנים פירסם העולם הזה דיווחים רבים על נושאים ערביים ופלסטיניים, שהכילו סקופים מרעישים. אף באחת מן הכתבות האלה לא צויין מקור המידע.

עם מותו של סרטאווי, נחשפו כמה מן הקשרים, שאיפשרו לנו להשיג מידע על המתרחש מאחורי הקלעים במרחב, ששום כלי־תיקשורת ישראלי אחר לא יכול היה להגיע אליו. קשרינו עם ראשי־מדינות ועם מנהיגים ערביים ופלסטיניים, והמגע הרצוף עם המתרחש בצד השני של המיתרס הניב — כמוצר־מישנה — גם מידע עיתונאי רב. הוא איפשר לנו למלא תפקיד החורג בהרבה מן הטיפול העיתונאי השיגרתי במאורעות שוטפים. הוא איפשר לנו להגיע אל השורשים של הבעיות.

אני מקווה כי אתה, כקורא, תסיק מכך שניתן לתת אמון סביר במידע שלנו, גם כאשר איננו רואים את עצמו חופשיים לגלות את המקורות — וגם כאשר הוא סותר את המתפרסם בכל כלי־התיקשורת האחרים במדינת־ישראל.

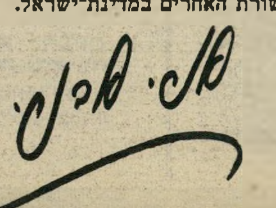

כתבות השער הקדמי:

שוחד בצמרת

חקירת רצח הברוקר קיבלה מיפנה כשהחשוד סיפר שניסה למכור נפט לישראל, ונדרש לשלם שוחד. לפני כן סיפר את כל הסיפור להעולם הזה. **6**

מי מרוויח?

יצחק מודעי ואנשיו מתכוונים לפלג את הליברלים, בטענה שאברהם שריר השתלט על המיפלגה שלא כדין. שני המחנות עומדים להשליך בוץ זה על זה והמרוויח יהיה שימחה ארליך. **7**

כתבות השער האחורי:

שיעבוד מרצון

בצלאל אלוני גילה אותה כשהיתה בת 12, ומאז ועד היום הוא שולט בכל צעד מצעדיה ובכל רגע מחייה של עופרה חזה. **73**

אף מילה רעה על עופרה

בליל שידור האירוויזיון טייל צוות העולם הזה בשכונת התיקווה ושמע סיפורים על בת השכונה שהגיעה לתחרות־הזמר הבינלאומית וכמעט ניצחה. **74**

קיסינג'ר נגד סרטאווי

ב־1976 הודיע הנרי קיסינג'ר שאם עיצאם סרטאווי לא יעזוב מייד את ארצות־הברית, תפסיק וושינגטון את מישלוחי המזון לתוניסיה. כך מגלה אורי אבנרי, וממשיך לחשוף סודות ממגעיו עם עיצאם סרטאווי. **8**

איך מתה חווה קטלן?

העדה היחידה בתיק רצח נמצאה מתה בדירתה. אין זה המוות הראשון של עד מרכזי בתיק רצח. סתם צירוף מיקרים או שיטה שהונהגה לאחרונה על־ידי העולם התחתון? **71**

אין חקירה!

בעלי החשבונות הסודיים בשווייץ, שהתגלו ברשימת זילברברג, לא ייחקרו. הסיבה — רובם הם אנשי מיפלגה נאמנים, והשילטון הרי אינו חוקר את מקורביו! **10**

הקורבן השני

המתנקש שרצח את עיצאם סרטאווי פצע גם את עוזרו, **אנוור אבו־עיישה**. סיפור חייו של אבו־עיישה הוא מיסמך אנושי מרתק. הוא מתאר את נעוריו בחברון הכבושה והצטרפותו לאירגון פת״ח. **33**

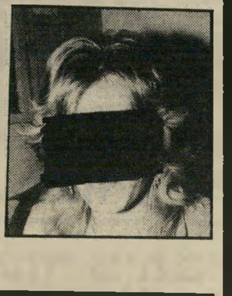

נערה עובדת

כראיון חושפני לאילנה אלון מספרת **שרי** על עבודתה כזונות, על הכללים והחוקים של המיקצוע, על הלקוחות ועל היחסים בין הזונות לבין עצמן. **48**

הו, איזו מילחמת־אחים!

האחים המיליארדרים **שמואל** ("סמי") ו**משה יוחננוף** מנהלים מילחמת־חורמה ביניהם, ולהקה של עורכי־דין מתרוצצת אחריהם ברחבי העולם ועושה חיים משוגעים על־חשבונם. **44**

חתונת הדמים

הכל היה מוכן לחתונה, עד שלפתע התערבה המישטרה: החתן **צאלח כחיל** חשוד כי ניסה לרצוח את הדוד של הכלה, **אמינה עבד־אל־מג'יד**. **31**

עיניים מאשימות

עשרות כלבים, חתולים, סוסים וחמורים נאספים לאגודת צער־בעלי־חיים פצועים, מורעבים ונטושים. עם ישראל אינו עם של רחמנים כשמדובר בבעלי־חיים. **54**

נערת־שער מחיפה

דורית **סטיבנס** החיפאית־לשעבר ממשיכה להצליח בארצות־הברית, מופיעה בטלוויזיה ובתיאטרון ועומדת להיות נערת־שער של הירחון **פליבוי**. **47**

מרגל בגלדיה

יורי ("מילר") מילוסלבסקי נולד במשקנס, עשה קאריירה במצריים, שבה גם נחשד כמרגל ונכלא, ופתח גלריה בירושלים. כעת, בגיל 75, הוא יוצא שוב לדרך חדשה. **38**

מדורים קבועים:

תשקיף	4
במדינה	5
יומן אישי	12
הנדון	13
מה הם אומרים — סס לואיס, אופירה נבון, עמי גלוסקא, אביבה גה, ג'ין־אנתוני ריי ומירי בן־יוסף	14
אנשים	15
בלונים	18
הורוסקופ — מזל שור	21
מיכתבים	22
תשבץ	24
פורום העולם הזה	28
אנשים בעולם	36
תקליטים	43
רחל המרחלת	50
חלון ראווה	56
נמר של נייר — יהונתן גפן, ד' מ' תומס ורונית יוכל חיטין	58
זה היה העולם הזה שהיה	60
זה וגם זה	63
מדריך שידורים	64
שידור	65
לילות ישראל	66
קולנוע	69
אתה והשקל	77
ספורט	78

דף תשקיף

שרון חוזר לפעילות

השר־ללא־תיק אריאל שרון חוזר לפעילות מלאה בתנועת החרות. שרון הודיע לאנשיו המתמודדים בבחירות המוניציפליות שהוא ישתתף בכינוסים מקומיים שלהם.

תומכיו במרכז התנועה יוצאים במסע להחזרתו לתפקיד ביצועי בממשלה. הטענה היא שרק שרון יכול לחלץ את ישראל מהבוץ שבו היא שקועה עתה בלבנון.

כהן־אורגד סגן לארנס

גברו סיכוייו של ח״כ חרות, יגאל כהן־אורגד, להתמנות כסגן שר־הביטחון. מאז מונה משה ארנס לתפקידו משמש כהן־אורגד, מנאמניו של שר־הביטחון, בתפקידי ייעוץ שונים במישרד.

לוי שיחרר דרוזים

הרמטכ״ל החדש, משה לוי, שיחרר דרוזים שהיו עצורים במחנה־השבויים אל־אנסר. המחווה נעשתה אחרי שמישלחת של נכבדים דרוזים מלבנון באה במפתיע לקיבוצו וביקשה את עזרתו.

פולנסקי מלמד בתל־אביב

הבימאי הפולני המפורסם, רומן פולנסקי, מעביר בימים אלה קורס מיוחד לבימאים באוניברסיטת תל־אביב.

פולנסקי ישהה בארץ במשך חמישה שבועות.

הסיירת הירוקה לכינרת

אנשי הסיירת הירוקה יעתיקו בקרוב את עיקר פעילותם לאיזור הכינרת. הם יפעלו שם לאיתור מרעילי דגים.

בית־המישפט יכריע בחסינות עורך־הדין

השאלה החשובה אם יש חיסיון לעורך־דין על חומר מפליל שקיבל מידי לקוח שלו תידון השבוע בתל־אביב לפני השופט בנימין קוהלת.

צוות מהיחידה לחקירות הונאה דורש מעורכת־דין לבנת רידר מיסמכים ורישיונות שמסר לה לקוחה, משה גור, שאותו היא מייצגת בעבירות מירמה וזיוף.

רידר קיבלה חוות־דעת מלישכת עורכי־הדין שאסור לה למסור חומר מסוג זה למישטרה.

ראש הלישכה הטרי, הפרופסור דויד ליבאי, יופיע בעצמו בתיק וייצג את עמדת הלישכה.

מישטרה מבקרת הבורסה

חוקרי מישטרה בכירים שחקרו בפרשיות תרמית לניירות־ערך מתחו ביקורת נוקבת על הנעשה שם.

לטענתם, רק אוזלת יד של המישטרה והתחמקות ממתן הוראה ברורה לחקירה מצד היועץ המישפטי לממשלה, איפשרו העלמת מיסמכים וטישטוש ראיות.

„הפנימיה" להפצה עולמית

חברת ההפצה של האחים וורנר עומדת לחתום על חוזה להפצת הסרט הישראלי „הפנימיה" ברחבי העולם. הסרט עדיין לא הוקרן בארץ.

פריצה לבית גורן

גנבים בעלי־תושיה פרצו לבית הרב הראשי האשכנזי לשעבר, שלמה גורן. הם ריססו את חדר־השינה של בני־הזוג הישנים בחומר מרדים, גנבו את מיכנסיו של הרב, תכשיטים של אשתו, כסף ומפתחות. הפריצה אירעה במוצאי יום־העצמאות.

גורן עדיין לא החזיר את דירת־השרד שבה אירעה הפריצה, וגם לא רכש אותה עדיין, למרות שהוא רמז על אפשרות זו.

„הסורקים" – עוד כיתבי־אישום

היחידה לחקירת פשעים חמורים המליצה לפני פרקליטות מחוז תל־אביב להעמיד לדין קצין־מישטרה בכיר וחוקר־מישטרה זוטר בהאשמות שהתגלו נגד השניים בעת חקירת פרשת חברת „הסורקים". כמו כן הומלץ לפני פרקליטת מחוז המרכז, שרה סירוטה, להגיש כתב־אישום נוסף נגד החברה שעסקה בגילוי כלי־רכב גנובים.

הנוסעים התבקשו לתרום

ישראלים שטסו בטיסת אל־על 002 שנכנסה לישראל בערב יום־העצמאות מניו־יורק נדהמו כאשר התבקשו על־ידי קברניט המטוס לתרום למיבצע השירותרום, שאורגן על־ידי גלי־צה״ל והאגודה למען החייל.

בסך־הכל נאספו כ־600 דולר מיותר מ־500 הנוסעים, רובם זרים.

הצפה בדולרים מזוייפים

הביקוש הגובר למטבע־זר הביא להצפת השוק בדולרים מזוייפים, באיכות משובחת.

מסיבה זו נאלצים רוכשי־הדולרים לקנותם בבנקים, למרות ההגבלות וההיטלים המוטלים עליהם בקניה החוקית.

תלונות נגד עורך־דין

יותר מ־20 תלונות נגד עורך־דין ידוע בתחום האישות נמצאים בוועדת־האתיקה של לישכת עורכי־הדין.

רובן עוסקות בסיגנונו הבוטה של אותו עורך־דין כלפי לקוחות ועמיתים למיקצוע.

כסף ציוני ואנטי־ציוני

ההנהלה הציונית מתכוונת להעניק חצי מיליון דולר לישיבת „אור־שמח" האנטי־ציונית בירושלים. סכום דומה כבר ניתן לישיבה לפני קצת פחות משנה.

קאזינו בצפון

אחד הישובים הקטנים שלאורך הגבול הצפוני הפך למקום עליה לרגל למהמרים, קלפנים וחובבי מישחקי־מזל. באותו מקום נערכים ערב־ערב מישחקים שונים בסכומים של עשרות אלפי דולארים. מהמרים וקלפנים מחיפה ומהגליל מגיעים לשם, ונראה שהמידע על קיום המקום דלף כבר לידיעת המישטרה בצפון.

מינוי מוטעה ב„ערים"

זעם רב שורר בקרב אנשי־המיקצוע, העובדים עם חברת „ערים", חברת בינוי המשותפת למישרדי החקלאות והאוצר.

הסיבה — סגן ראש־הממשלה מינה את יצחק זווארץ, יושב־ראש סיעת תכלת־לבן בבאר־שבע, לתפקיד סגן־מנהל חברת ערים, למרות שלזווארץ אין הכישורים הדרושים לתפקיד מיקצועי זה.

עיתונות חוקרת מישטרה

עיתונאים שונים חוקרים באחרונה פרשיות הקשורות לאופן ניהול ותיפקוד אגף־החקירות במטה הארצי, לרבות ראש האגף ועוזרו.

חוגים שונים במישטרה מגלים התעניינות רבה במהלך עבודתם של העיתונאים.

מועדון מיסחרי לתוכנות

אחד ממועדוני־החובבים של מפעילי מחשב „אפל" הפך מועדון מיסחרי.

טובי המוחות בארץ, המומחים בחומרה ובתוכנה, מוכרים פיתוחים של המועדון לתעשיה ולעסקים. הלהיט הנוכחי של המועדון הוא תוכנה מתוחכמת למערכת איסוף נתונים.

מינוי מפתיע בדרום

מינויו של עורך־הדין אפרים קרון, חבר מועצת סניף באר־שבע של תנועת החרות, וחבר המרכז, למנהל מחוז הנגב של מינהל מקרקעי ישראל מעורר תמיהה רבה בדרום.

קרון שימש עד לפני שלושה חודשים עורך־דין של המינהל בדרום. בתוקף תפקידו הוא חתם על חוזה עם עורך־הדין נחמן דוברת, אף הוא חבר מועצת סניף חרות בבאר־שבע, על המיכרז הענק שבו זכה לקוחו של דוברת, הקבלן סעד ירחי, כדורגלן בית״ר באר־שבע בעבר.

באותו מיכרז זכה ירחי בשטח להקמת יותר מ־100 וילות בשכונת־עומר.

אחרי־כן, וללא כל קשר עם החתימה, עזב קרון את המינהל ונכנס לשותפות עם דוברת. עתה הוא חזר, במינוי פוליטי, למינהל כאיש קבוצת יצחק שמיר־מיכאל דקל, כשהאחרון אף הביא למינויו.

במדינה

העם

"רק חרדה"

מסקנות החוקרים האמריקאיים אישרו שלא היתה הרעלה — אך המסקנה לא היתה פחות חמורה.

כאשר החלה פרשת התלמידות בגדה המערבית, הגיבו שני הצד־דים בהיסטריה.

בעיני הערבים, היתה זאת מזימה נוראה נוספת של השילטונות ה־ישראליים ו/או של המתנחלים. אלה השתמשו בחומר רעיל סודי — אולי רעל שפותח בידי צה"ל למטרות של לוחמה כימית — כדי להרעיל את המוני התלמידות בג־דה, להביא לבריחה המונית של הערבים מן הארץ, ואולי גם לעי־קור הבנות, כדי לחבל בריבוי הטיבעי של העם הפלסטיני.

השילטונות הישראליים טענו תחילה שגורמים עוינים הרעילו את התלמידות, אך לאחר מכן טענו שלא היתה כלל הרעלה, אלא מזי־מה זדונית של "המחבלים" להבאיש את ריחה של ישראל בעיני העולם. לדיבריהם, תוכנן הכל על־ידי אירגון סודי רב־עוצמה, ש־תידרך את התלמידות, את הרופ־אים ואת המורים.

כלי־התיקשורת הישראליים החלו מדברים בפסקנות, ובקול אחד, על "התלמידות המתחזות," "המזימה להכפיש את המדינה" ואירגוני־סתר העומדים בראש המיבצע ה־שפל.

החלו מאסרים המוניים, ונערכו חקירות שבהן "הודו" הנחקרים ש־השתתפו ב"ביום העלילה".

פאניקה המונית. גורמים סבירים (העולם הזה 2379) ידעו כי האמת אינה דומה לשתי התגובות ההיסטריות כאחת.

מצד אחד אי־אפשר היה להניח כי מישהו מסוגל לביים תופעה כה המונית, שבה מעורבים מאות רבות של בני־אדם מכל הגילים.

מצד שני לא נמצא כל חומר רעיל, וגם הרופאים הערביים לא טענו כי מצאו כזה.

המסקנה הסבירה היתה, על כן, שונה מן התעמולה של שני הצד־דים. עיקרה: שגורם כלשהו בכפר עראבה, המקום שבו החלה התו־פעה, גרם להתעלפויות של תלמי־דות, שנזקקו לטיפול רפואי. אחרי שנודע הדבר, פשטו הפחדים בג'נין הסמוכה, ומשם לערים אחרות, עד כי נוצרה פאניקה המונית.

אישום חמור. השבוע פירסמו חוקרים מטעם מוסד רפואי אמרי־קאי את מימצאיהם. הם אישרו ל־לוטין את המסקנה הסבירה הזאת.

השילטונות הישראליים צהלו, מפני שהאמריקאים אישרו כי אכן לא היתה הרעלה המונית, אלא — לכל היותר — תופעה מקומית בכפר עראבה, בצורה של ריחות רעים, שהביאה להתפרצות הרא־שונה. משם והלאה לא היתה הר־עלה, אלא רק חרדה, שגרמה לתו־פעות של היסטריה המונית אשר הביאו מאות תלמידות לבתי־החו־לים.

לצהלת השילטונות לא היתה כל סיבה. אילו הירהרו במשמעות המסקנה, היו טומנים את ראשם בבושה.

החוקרים לא קבעו כי התופעה בויימה, או שהתלמידות התחזו, או שיד זדונית גרמה לעניין. ממסקנו־תיהם עולה בעליל כי התופעות ה־גופניות היו אמיתיות, אלא שלא נבעו מגורמים פיסיים, כגון רעל, אלא מגורמים נפשיים — חרדה עמוקה, שגרמה להיסטריה המונית.

רעל יעיל. זהו אישום חמור מאוד כלפי המימשל הישראלי ב־שטחים הכבושים. הוא מאשר כי תחת השילטון הישראלי נוצר עתה מצב, שבו מסוגלים המוני אנשים — לא רק תלמידות בנות 14, אלא גם רופאים קשישים, מנהלי בתי־ספר וראשי־ציבור מיושבים — להאמין בלב שלם כי השילטו־נות והמתנחלים מסוגלים להר־עיל את האוכלוסיה. מנהיגים מתו־נים בגדה, הדוגלים בהסדר בין שני העמים, האמינו בכך לא פחות מאשר אנשים השייכים לאירגוני־הסירוב הקיצוניים.

המילים "רק חרדה" מהווים פסק־דין חמור. כל ישראלי נאור, החרד לשמה הטוב של מדינתו, חייב לתת את דעתו על מצב המא־פשר לאלפי אנשים להידבק ב"חר־דה," הגורמת לתוצאות גופניות חמורות כגון התעלפויות, הקאות וקשיי־נשימה.

"הכיבוש הליברלי," שישראל התפארה בו במשך שנים רבות, הניב פירות־באושים. אין הוא זקוק לרעל כדי לגרום לתבהלה. הוא עצמו מהווה רעל יעיל מאוד.

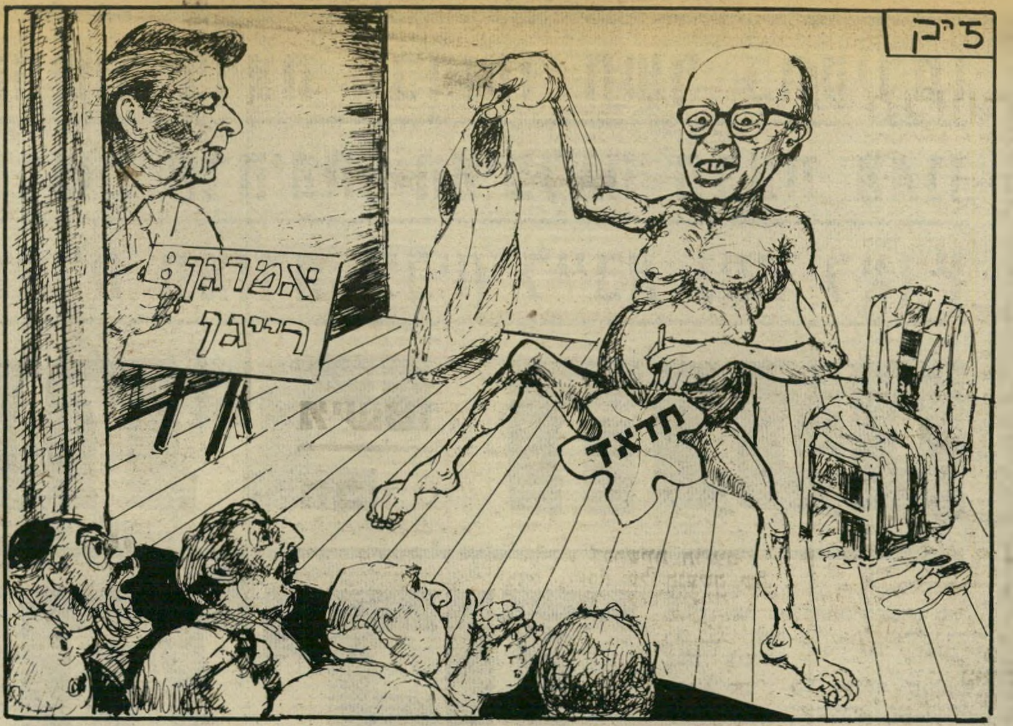

הסטריפ־טיז האחרון

מיפלגות

אידיוט או שקרן

ראשי המערך טוענים שהם רק אידיוטים — וגם זהו שקר.

יוסי שריד עשה זאת שוב: הוא זרק אבן אל תוך הביצה העכורה של צמרת המערך, והגלים פשטו לכל עבר.

טענתו: ראשי המערך ידעו כבר ערב מילחמת־הלבנון כי הכוונה היא להגיע לביירות.

קריאה לפרישה. ערב המיל־חמה פירסמו ראשי המערך הודעה רישמית, שבה הם קראו לצה"ל לפלוש ללבנון.

היתה זאת, כביכול, תגובה על הפגזת ישובי הגליל בידי כוחות אש"ף — תוך התעלמות גמורה מן העובדה שקדמה להפגזה זו הפצצה מאסיבית של ביירות בידי חיל־האוויר, בפקודתו של אריאל שרון. בהפגזה זו נהרגו יותר מ־500 איש, אשה וילד, בעוד שבה־פגזת "המחבלים" נהרג אדם אחד ויחידי: חייל צה"ל שנפגע באורח מיקרי בנסעו בכביש.

מאז נתון המערך במצב קשה. בארץ הוא טוען שהוא שייך ל"קונסנזוס הלאומי," אך בחו"ל הוא צועק מעל לכל בימה שהוא התנ־גד למילחמה. הוא הסכים רק למי־בצע מוגבל, שנועד "לטהר" רצו־עת־ארץ ברוחב של 40 קילומטרים, במיסגרת הדאגה ל"שלום הגליל."

טענתו של שריד אמרה למעשה: ראשי המערך משקרים.

בגין! בגין! תגובת המנהיגים היתה נזעמת. אחרי חילופי־מחמאות קבע המזכ"ל, חיים בר־לב, את העובדות: אמנם נודע לראשי ה־מערך ממקורות פנימיים בצה"ל כי התוכנית היא להגיע לביירות וה־לאה, אך למחרת היום הבטיח להם ראש־הממשלה שהמיבצע נועד רק להגיע למרחק של 40 קילומטרים.

מדוע לסמוך על מידע סודי מ־צה"ל, שאל בר־לב בתמימות מר־שימה, אם המערך קיבל הודעה מפורשת מראש־הממשלה בכבודו ובעצמו על המטרה האמיתית של המיבצע?

קשה להעלות על הדעת הודעה מבישה יותר. כי בדבריו אישר חיים בר־לב:

- שהמידע הסודי ממקורות צה"ל אכן הגיע לידי המערך **לפני** שפירסם את הקריאה ל־צה"ל לפלוש ללבנון.
- שהמערך נותן אמון בלתי־מסוייג לדבריו של מנחם בגין, והם מהווים לגביו אמת לאמיתה ותורה מסיני — כמו לגבי צועקי "בגין! בגין!" בקריית־שמונה ו־בפתח־תיקווה.
- שהמערך התעלם מכל הפיר־סומים שקדמו למילחמה, שבהם פירט אריאל שרון בהרחבה ובגי־לוי־לב את מטרותיו*. מטרות אלה כללו בפירוש את השלטת הפלאנגות בלבנון — דבר שלא היה אפשרי כלל מבלי שצה"ל יתחבר עם כוחותיו של אמין אל־ג'מייל מצפון לכביש ביירות־דמשק.

רק אידיוט! צמרת המערך מצאה את עצמה השבוע במצב המביש של אדם, שמישהו מאשים אותו בשקר, והמגיב: "אני לא שקרן! אני רק אידיוט!"

וגם זה נשמע כשקר.

מדיניות

המת החי

ג'ורג' שולץ מרים כוסית ריקות לכבוד היוזמה שמתה מזמן

ההצגה צריכה להימשך.

השחקנים שותים מכוסות ריקות, אוכלים מצלחות ריקות, משמיעים מילים ריקות. הם הורגים איש את רעהו בחרבות קהות־להב, ומנשקים זה את זו באהבה מזוייפת.

כל מדיניות רעה דומה להצגה כזאת. והמדיניות האמריקאית במר־חב היא הצגה רעה מאוד — ל־מרות שבראשה עומד מזה שנתיים וחצי שחקן מדופלם.

הכל מופרך. זה התחיל ב־יוזמת־רגן המפורסמת, שפורסמה באחד בספטמבר 1982, כמה ימים לפני הטבח במחנות צברה ושא־תילא.

מלכתחילה היה זה כלי ריק. כי ההצגה היתה בנויה על הנחות, ש־היו מפורכות מעיקרן:

- שהמלך חוסיין ייכנס למשא־ומתן על הגדה המערבית, בידעו היטב כי אין בכוונת ישראל להח־זיר אף שעל אחד של אדמת הגדה לידיים ערביות, ואף לא להפסיק את ההתנחלויות.
- שהפלסטינים יסמיכו את ה־מלך חוסיין לנהל משא־ומתן כזה, אף שרגן קבע מראש שאין לפלס־טינים הזכות להגדרה עצמית ולה־קמת מדינה עצמאית משלהם, ואף שפעל בגלוי לחיסול המנהיגות ה־לאומית הפלסטינית.
- שממשלת בגין תאות להפסיק את ההתנחלויות ולהסכים להחזרת הגדה למלך חוסיין, וזאת בשעה שלא הופעל עליה שום לחץ, אלא להיפך — הקונגרס האמריקאי אף הגדיל את הסיוע לישראל מעל ל־סכומים שנקבעו על־ידי הנשיא רגן.
- שמיפלגת־העבודה תפיל אי־כשהו את ממשלת־בגין ותבוא ב־מקומה, אף שבראשה עומדת חבו־רה של לא־יוצלחים, חסרי עמוד־שדרה, המזדנבת בכל אחרי מנחם בגין.

זילזול מוצדק. מאז הופרכו כל ההנחות האלה בפועל.

המלך חוסיין סירב להיכנס ל־משא־ומתן, אחרי שלא זכה באישור מטעם אש"ף, ואחרי שהאמריקאים אף לא יכלו להבטיח לו את הפס־קת ההתנחלויות.

אש"ף החליט בוועידת־אלג'יר לדחות מכל וכל את תוכנית־רגן, ואחרי התלבטויות רבות סירב לה־סמיך את המלך חוסיין לשאת ו־לתת במקומו, מכיוון שהאמריקאים סירבו להעניק לאירגון את התמורה הפעוטה ביותר.

ראשי־המערך לא ניסו כלל לה־פיל את ממשלת־בגין, גם אחרי פירסום הדו"ח של ועדת־כהן על הטבח במחנות. המערך מנע כל פעולה מטעם שלום עכשיו, וחיכה בכליון־עיניים להזמנה מטעם מנחם בגין להצטרף לממשלת־איחוד־לאו־מי. ההזמנה לא באה.

בגין עצמו התייחס אל היוזמה האמריקאית בזילזול מוצדק. הוא ידע כי תוך כמה חודשים תיפתח מערכת־הבחירות האמריקאית, אשר תשתק את הנשיא ואת הממשלה כולה במשך שנתיים־שלוש. תפקי־דו לא היה אלא להעביר חודשים מעטים אלה באפס־מעשה, והוא עשה זאת בכישרון.

לכבוד הפגר. הכוס שהגישה ארצות־הברית לשחקנים במרחב היתה ריקה.

הממשלה האמריקאית סירבה (או לא יכלה) למזוג לתוכה את השיקוי היחידי אשר יכול היה לשנות את המצב: הפעלת לחץ מאסיבי על ממשלת־בגין, באמצעות הפס־קת הסיוע הצבאי והכלכלי.

עד כה סירב שולץ לבוא, כל עוד אין ההצלחה מובטחת. עתה לא נותרה לו בחירה — מערכת־הבחירות מתקרבת, רגן זקוק לה־צלחה כלשהי שתרשים לפחות המוני בורים בארצו, ושולץ ה־אומלל קיבל על עצמו לטייל בין בירות המרחב ולהרים כוסות רי־קות לכבוד היוזמה שמתה.

המילחמה

לצאת כדי להישאר

בלבנון כבר הושג למעשה ההסכם: הכל יישאר כפי שהיה

הערבים קבעו תנאי: על ממש־לת־ארצות־הברית להכריח את יש־ראל לצאת מלבנון, כדי להוכיח את יכולתה לכפות את רצונה על מנחם בגין.

במשך שבועות ארוכים שיחק מנחם בגין מישחק של לך־ושוב במשא־ומתן הלבנוני, כדי להעביר את הזמן עד להתחלת הבחירות ה־אמריקאיות ומותה הסופי של יוז־מת־רגן (ראה לעיל). השבוע בא ג'ורג' שולץ, שר־החוץ האמריקאי, במאמץ נואש לסיים לפחות את המשא־ומתן בלבנון.

המשך הכיבוש. למעשה כבר התרוקן משא־ומתן זה מתוכנו.

ברור לגמרי כי ממשלת־ישראל אינה מתכוונת לנטוש את השליש הדרומי של לבנון, וברור לגמרי כי אין ארצות־הברית מסוגלת עוד ללחוץ עליה לעשות זאת. עתה נדונה רק צורת ההמשך של הכי־בוש הישראלי: צה"ל ייסוג למרג'־אית־עין, הדרום יישאר בידי ה־שכירים הלבנוניים של ישראל. כך יוכל כל צד לטעון שניצח.

אמין, ראש־העיר. ברור כי הסדר כזה יחול כימעט אוטומטית גם על סוריה. דמשק אינה מתנגדת ברצינות לכיבוש הישראלי העקיף בדרום, כי היא תשיג את אותו ההישג לעצמה בצפון ובמיזרח, ליד גבולותיה שלה: נסיגה למראית־עין של הצבא הסורי הסדיר וה־כוחות הגלויים של אש"ף, והשארת כוחות של שכירים מקומיים, שיהיו כפופים לדמשק.

התוצאה הסופית: הכל יישאר כפי שהיה לפני מילחמת־הלבנון. ישראל והסורים ישלטו על שני שלישים של ארץ־הארזים, השאר יישאר מחולק בידי הפסיפס המסו־רף של העדות המזויינות. אמין אל־ג'מייל ישלוט בביירות העיר.

שועל, עיט ודוב. האלטרנ־טיבה היחידה לפיתרון־סרק כזה היא מילחמה בסוריה.

אין סימן לכך שארצות־הברית אכן רוצה בכך, ואין כל אפשרות לישראל לפתוח במילחמה מסוכנת כזאת, שבה עלולה ברית־המועצות להתערב, בלי הסכמה אמריקאית מוחלטת מראש.

לאמריקאים נוח הרבה יותר ל־שחד את סוריה, כדי שלא תניח לסובייטים להתחפר בה יותר מדי. הנשיא חאפז' אל־אסד, שהוא שועל ותיק (אף שפירוש שמו הוא "הא־ריה") מוכן בהחלט לשחק את ה־מישחק הזה עם העיט האמריקאי, כדי שהדוב הרוסי לא יחבק אותו יותר מדי.

שאלה אחת בילבד תישאר ללא פיתרון: מה לכל זה ולמטרות אשר למענן שלחו אריאל שרון ומנחם בגין את צעירי ישראל ל־קרב, שבו נפלו 500 מהם, ושבו ממשיכים להיפגע חיילי צה"ל.

מטרות אלה היו: השלטת ממ־שלת־חסות ישראלית בביירות, גי־רוש הסורים מלבנון וחיסול אש"ף. ואילו התוצאה הן: ממשלת־ביירות שונאת את ישראל, הסורים יישארו בעקיפין בלבנון ואש"ף חי וקיים. חצי מיליון הפליטים הפלסטיניים נשארו בלבנון, ונשארו נאמנים ל־אש"ף.

* בין השאר בכתבה על איש־השנה תשמ"א של העולם הזה.

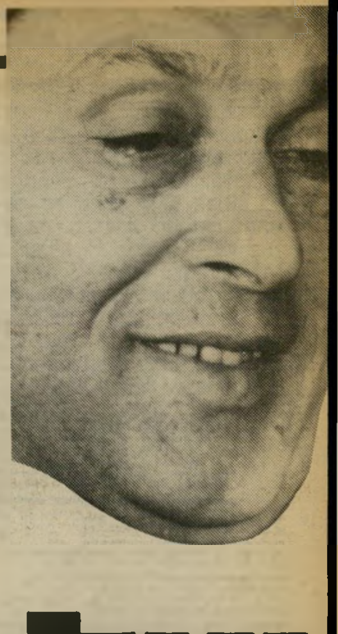

החשוד ברצח הברוקר חשף בחקירתו
פרשה מדהימה: המיפלגה תבעה ממנו
עמלה תמורת זיכיון לייבא נפט לארץ

נתיבי הנפט של הליכוד

השר יצחק מודעי עשה בי־שלווה את הדרך ממכוניתו ל־חצר ביתו שבהרצליה־פיתוח. השׁ־עה היתה כמעט 3 אחרי חצות. הוא היה תשוש מהקרב שניהל ב־אותו ערב בכפר המכביה שברמת־גן על חלוקת ההשפעה במיפלגה.

שר־האנרגיה, שידו חבושה ב־גבס, הצליח בכישרון רב, בעזרת אילתורים וטאקטיקה נכונה, לצבור כות רב לקראת הבחירות הכלליות שעמדו בפתח. עתה, אחרי הנצחון הפנימי במיפלגתו, הוא התכונן ללילה רגוע ראשון, אחרי לילות רבים שבהם לא עצם עין.

מבין השיחים זינק לעברו צעיר בעל מיבנה־גוף אתלטי. נהגו של השר חשש שהמדובר במתנקש, וניסה לגונן על השר גבה־הקומה. „אדוני השר, אדוני השר!" קרא הצעיר בקול, „אני מוכרח לדבר איתך!"

מודעי עצר לרגע. הצעיר עמד במרחק מגע־יד ממנו ולא נראה חמוש. „אתה חושב שזה המקום לדבר איתי, ובשעה כזו?" שאל מופתע.

הצעיר השיב מייד: „אני יודע שזה בלתי־שיגרתי, אך אם תדע על מה אני רוצה לדבר איתך, תבין שלא היתה לי דרך אחרת אלא לפנות אליך בדרך־לא־דרך זו."

בעוד מודעי עומד וחוכך בדעתו מה יכול צעיר אלמוני לספר לו, דווקא בערב הנצחון שלו בכפר־המכביה, המשיך הצעיר. „אדוני השר, אני רוצה למכור נפט לישׂ־ראל. אני מציע מחירים זולים. כל הזמן דוחים אותי. הייתי מבקש לשוחח איתך על עניין זה."

מודעי לא היסס. „נכון שאני שר־האנרגיה, אך אינני מטפל ישי־רות בכך. פנה למנכ"ל המישרד שלי, ואתה תטופל כמו כל מגיש בקשה אחרת."

הצעיר ניסה לומר עוד דבר מה, אך נהגו של השר הדף אותו ב־חוזקה, ויצחק מודעי נבלע במהי־רות בחצר ביתו.

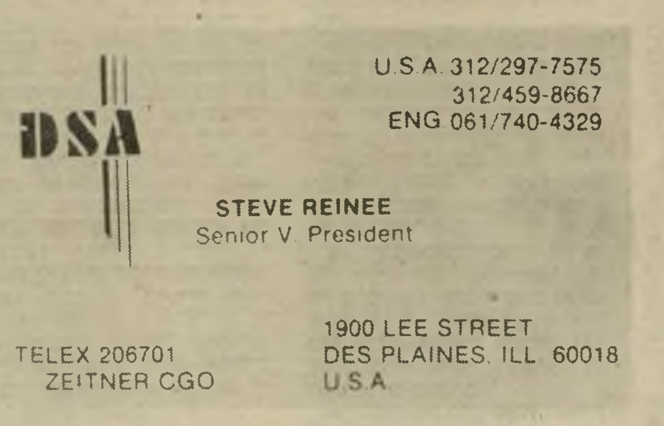
DSA
U.S.A. 312/297-7575
312/459-8667
ENG 061/740-4329
STEVE REINEE
Senior V. President
TELEX 206701
ZEITNER CGO
1900 LEE STREET
DES PLAINES, ILL 60018
U.S.A.

חברה דימיונית

כרטיס־הביקור של החברה שבה היה שותף גיל בן־גל, ושבאמצ־עותה הוצעה העיסקה למישרד־האנרגיה. השותף, או איש הקשר של בן־גל, היה על־פי הכרטיס סטיב רנייה, שזכה לתואר „סגן נשיא־החברה". מישרדי החברה שכנו באילינוי שבארצות־הברית, והיה לה אף מיספר־טלפון באנגליה. כתב **העולם הזה** ניסה להתקשר לטלפונים של חברת **דיי־אס־א**, כפי שמופיעים בכרטיס־הביקור, ולא זכה בתשובה.

החשוד ברצח

גיל בן־גל וידידה שאינה קשורה לפרשת הרצח שבה הוא חשוד, כפי שצולמו במועדון בתל־אביב. על־פי גירסת המישטרה חשוד בן־גל בתיכנון ובהוצאה לפועל של רצח יעקב אלטרוביץ מחברת **מוריץ את טוכלר**.

עמלה למיפלגה

הפגישה הלילית הקצרה בין השר והצעיר האלמוני נערכה לפני כשלוש שנים, שנה לפני ה־בחירות לכנסת ה־10.

הצעיר היה גיל בן־גל, העומד בימים אלה לדין כחשוד בתיכנון וברצח סוכן הבורסה יעקב אלט־רוביץ, עובד חברת הברוקרים מוריץ את טוכלר.

פרשת הנפט של בן־גל אינה קשורה כלל לתיק הרצח, שכתב־האישום בעניינו כבר הוגש לבית־המישפט המחוזי בתל־אביב. ב־חקירתו סיפר בן־גל לחוקריו גם מעט מפרשה זו, שלא נודעה כלל עד כה.

במרכז הפרשה: בן־גל ושותפו האמריקאי, שניסו למכור נפט ל־ישראל, נדרשו לשלם עמלה למיפ־לגה מסויימת בישראל.

תיאורה המלא של הפרשה, כפי שסופר להעולם הזה על־ידי בן־גל, מתפרסם עתה לראשונה, שופך אור חדש על רסיסי המידע הנמ־צאים בידי היחידה לחקירות הונאה במטה הארצי.

קשריו של בן־גל בעיסקי הנפט החלו זמן רב לפני הפגישה הלי־לית עם מודעי.

בגיל 22 כבר שהה גיל בן־גל תקופה ארוכה בארצות־הברית. הוא עבד בשותפות עם ישראלי יורד, שהכיר את מישפחתו. השניים סח־רו בכל, החל במוטות־ברזל וכלה בציוד לבית.

בין מכריו של השותף, שזהותו אינה ידועה למישטרה, היו אנשי מימשל בכירים מאינדונסיה, ש־ביקרו לעיתים מזומנות בארצות־הברית. בן־גל שמח להיפגש איתם. מהם הוא שמע על היקף העסקים שניתן לנהל עם ממשלת אינדונ־סיה, ודמיונו ניצת.

אך לבן־גל היתה בעיה. יחסם העויין של האינדונסים לישראל הוא מן המפורסמות. לא ברור אם בני שיחו של בן־גל ידעו את זהותו האמיתית, אך בתוך זמן קצר נוצרה ביניהם כימיה. שערי אינ־דונסיה נפתחו לפני הצעיר מחו־לון, שחיפש את מזלו באמריקה.

בן־גל למד מהר מאוד מידידיו החדשים, שהענף שבו יש רווחים עצומים הוא הנפט. לכן החל מת־עניין במערכת המכירות העולמית של הנפט למד היטב את כל שעליו לדעת, והציע לשותפו להיכנס לע־סקים אלה.

בעדותו סיפר בן־גל, שדרך ידי־דיו האינדונסים הוא הכיר את ה־בנקאי השווייצי ברונו מאייר. איש זה עוסק בצד הפינאנסי של עיס־קות־נפט בינלאומיות, ובעיקר ב־נושא מיכתבי האשראי הנלווים לכל עיסקה כזו.

אחרי שאינדונסי בשם סונרטו ערך היכרות בין השניים, נפגש בן־גל עם מאייר במקומות שונים על־פני כדור הארץ: בסינגפור, בארצות־הברית, בציריך, בז'נבה ו־בלונדון. ממנו למד בן־גל על העולם המופלא של עיסקי הזהב ה־שחור. לראשונה בחייו התברר לו מי שולט בעולם זה, איך נמכר נפט ועל־ידי מי, מיהם הסוחרים הגדולים, איך יש לחתום חוזים ומהו אחוז העמלות הניתן כשוחד לאישים ומוסדות בארצות שונות כדי שהעיסקות יצליחו.

מידידו השווייצי ומידידיו האינ־דונסים למד גם שבעיסקות אלה, בניגוד לעסקים אחרים, יש לנהוג במישנה־זהירות. אומנם מאייר היה מטפל בהגנה על עמלות לכל ה־מתווכים, אך הגנה זו היתה מאוד חלשה והיתה תלויה בטוב־ליבו של מציע העיסקה. המוכר יכול היה להיעלם בקלות עם הכסף הרב ששולם לו, מבלי לתת את הסחורה. בעיסקי נפט, כך הבין בן־גל, אין מדברים על מיסחר הוגן.

באחד מביקוריו בשווייץ היה בן־גל עד למיקרה שבו סיפר לקוח מהמערב, כי שילם לשייח' מס־עודיה סכום־עתק עבור סחורה. השייח' נעלם עם הכסף, והקונה שאיבד את כל עולמו — התמוטט ונזקק לאישפוז.

בן־גל השתוקק להיכנס לעולם זה. אך מעמדו, גילו, קשריו המע־טים ומצבו הכלכלי לא איפשרו לו לחדור ללב־ליבו של עולם מיסתורי זה, רצוף סיכונים, הרפ־תקות וריווחי־עתק.

אם יש מקום שאליו הוא יוכל להתברג, הוסבר לבן־גל, הרי זה בשוליים, בשוק החופשי של ה־נפט בנמל רוטרדם שבהולנד. ה־ישראלי הצעיר ושותפו האמריקאי החלו להתעניין מה מתרחש שם. בתוך זמן קצר הם גילו כמות בינו־נית של חביות־נפט, שניתן היה לסחור בה.

מתווכים אלמונים

בן־גל מיהר לצאת לאירופה, כדי להשלים בעזרת ידידו ה־שווייצי את ההליכים החוקיים ל־רכישת הנפט. בדרכו במטוס הוא אף השתעשע באשליה, שבפעם ה־באה הוא יטוס לעיסקות נפט במ־טוס פרטי. עולם המושגים שלו קיבל לפתע מימד אחר.

השאלה עתה היתה למי למכור. מתוך שיקול כלכלי קר, הגיעו הוא ושותפו למסקנה, שישראל היא צרכן נפט מתאים. בן־גל סבר ל־תומו שעובדת היותו ישראלי תאפ־

מיספר חברי הקואליציה ש־יתפסו את מקומותיהם באולם־המליאה במושב הקיץ של הכנסת לא ישתנה. אך כל הסימנים מעי־דים, שהרכב המיפלגה המרכזית המרכיבה את הקואליציה — הלי־כוד — ישתנה באורח דרמאתי. גם אם הדבר לא יקרה ערב פתי־חת המושב, הרי שרבים כבר משו־כנעים כי המיפלגה הליברלית עו־מדת לפני פירוק.

לא רק זאת. הליברלים עומדים גם לפני פתיחת תיבת־פאנדורה של האשמות הדדיות, שיגרמו לר־עידת־אדמה פוליטית בארץ.

בראש מחנה־הפורשים עומד שר־האנרגיה והתשתית, יצחק מודעי. לפחות שלושה ח"כים כבר הבטיחו לו להצטרף אליו. אלה הם סגן שר־החקלאות, פסח („פייסי") גרו־פר, פינחס גולדשטיין והד"ר לחי־נוך יהודה פרח, הנמנים עם מתנהו של מודעי.

פסיכיאטר לשר

הפורשים **אינם** מתכוונים ל־צאת מהקואליציה. הם רוצים להקים חטיבה חדשה בתוך הלי־כוד, תוך שיריון מקומות בטוחים לעצמם ברשימת הליכוד בבחירות הבאות. מודעי שוחח על כך עם צמרת תנועת החרות, ונענה בחיוב לרעיון פירוק החטיבה הליברלית בליכוד.

מדוע פורשים מודעי וחבריו?

הקש ששבר את גב הגמל היה בחירתה של ח"כ שרה דורון כשר השישי של המיפלגה. דורון נצחה בהפרש קטן את מועמדו של מו־דעי, פייסי גרופר (העולם הזה 2378). אך העיקר הוא, שהיא הפ־כה את המחנה שאליו היא מש־תייכת, מחנה שר־התיירות אברהם שריר, למחנה המוביל במיפלגה.

מי שעוקב אחרי המתרחש במי־פלגה הליברלית מבין, שמודעי נדחק עתה לפינה. מאז שהצטרף למיפלגה ב־1965, לא היה מצבו כה גרוע.

כאשר זכה הליכוד בשילטון, הוא נבחר לשר־האנרגיה והתשתית. אך מאותו היום הידרדר מעמדו במי־פלגה, עד שסגן ראש־הממשלה שימחה ארליך, הציע לשלוח אותו לטיפול פסיכיאטרי (העולם הזה 2161). באותו שנה, 1979, באוק־טובר, הוא עוד קיווה שיזכה בתפ־קיד שר־האוצר, אחרי שיגאל הור־ביץ הודיע על פרישתו. הוא לא הצליח בכך (העולם הזה 2197).

המהפך במצבו חל במאי, לפני שלוש שנים. הוא התכונן היטב ל־וועידת המיפלגה וקצר בה ניצחון מוחץ. הוא הפך למעשה למנהיג המיפלגה, כשהוא מחסל את כוחם של אברהם שריר, של גידעון פת, של שימחה ארליך ואפילו של אריה דולצין.

כעבור שנה, ערב הבחירות לכ־נסת העשירית, הוא שוב הצליח להכניס רבים מאנשיו לרשימת ה־מועמדים. אמרו עליו, שהוא הכין היטב את שיעורי־הבית שלו.

הנפילה התחילה דווקא אחרי ה־

מודעי מכין פילוג

בחירות, שבהן זכה הליכוד בניצחון מוחץ. הוא לא זכה בתפקיד שר־האנרגיה והתשתית. הגירסות סביב אי־מינויו החלישו עוד יותר את מצבו. אחר־כך התפוצצה פרשת יהודה חשאי, בינואר 1982 (ראה עמוד 6). בידודו במיפלגה נמשך.

מודעי חזר להיות שר־האנרגיה־והתשתית רק אחרי הטבח במחנות צברה ושאתילא, כשהשר יצחק ברמן פרש מהממשלה.

אך גם כשהוא קיבל לידיו תיק, מצבו במיפלגה לא השתפר. להיפך. כוחו נשחק משבוע לשבוע. המנצח האמיתי היה יריבו משכבר הימים, אברהם („אברש׳ה”) שריר.

מודעי וחבריו טוענים, שהמאבק אינו על כיסאות או תפקידים. לדעתם, המאבק עתה הוא בין בני־אור ובני־חושך. אנשי מודעי סבורים, שמחנה שריר שכח שהמאבקים הפוליטיים נערכים במיפלגה ליברלית במדינה דמוקרטית. אנשי מודעי מדברים על הבטחת טובות הנאה, חלוקת מישרות וחשד ליחוד־כביכול של פעילים וחברי מרכז, על־ידי המחנה המקורב לאייזנברג ואלבין.

אנשי מודעי גם מצביעים על העובדה שרנר, המקבל הון־עתק מההסתדרות כיושב־ראש איגוד העובדים, אינו מעביר את הכסף

בדוק מי מהח״כים ילך אחריהם, ובעיקר כמה כוח יש להם במרכז.

כאשר בחנו אנשי הקבוצה את כוחם המכסימלי האפשרי, הם גילו שהם יכולים להגיע עד לתישעה ח״כים — בדיוק מחצית מכוחה של חטיבת הליברלים בכנסת.

הפורשים האפשריים, היושבים על הגדר וממתינים לצעדם המכריע של הארבעה הם דרור זייגרמן, דן תיכון ובני שליטא. גם שתי הפתעות מרעישות באמתחתם של הפורשים:

● השר לשעבר יצחק ברמן — הד״ר יהודה פרח שוחח איתו,

רשימת הפורשים די מרשימה. נכללים בה סגן שר־האוצר לשעבר, יחזקאל פלומין, ראש עיריית רחובות יחזקאל הרמלך ויושב־ראש מועצת המנהלים של חברת־החשמל, דויד („ג׳וקי”) הגואל, שהיה מנכ״ל מישרד־האנרגיה כשמודעי היה בתפקיד זה בקדנציה הראשונה שלו.

גם מנכ״ל חברת־החשמל, אוריאל לין, נחשב חבר בקבוצה, למרות שבתפקידו אין הוא יכול להיות פעיל בה.

שמות אחרים בקבוצה: שלמה רייזמן, מנכ״ל התאחדות האיכרים, סגן־יושב־ראש הכנסת לשעבר

וכמובן שלא פיצוי על אובדן מוקד־הכוח שלהם. אין זה סוד שפרח וגולדשטיין רוצים להיות סגני־שרים, אך לדעת מודעי הם יוכלו לקבל מישרות בכירות דווקא כשהם יהיו בחטיבה החדשה, שלה יובטחו מקומות ריאליים ברשימת הליכוד לכנסת. למודעי ולאנשיו ברור — וכך הם מציגים זאת לשואלים אותם — שהשתלטות שריר על המיפלגה פותחת דף חדש בפוליטיקה הישראלית, דף שלא היה מוכר קודם לכן. ולכן, לדעתם, הם חייבים לפרוש. לדעתם, ציבור תומכי המיפלגה הליברלית ייטה בסופו של דבר אחריהם,

השישיה של מודעי (מימין) רוצה להתפלג מהשישיה של אייזנברג, שהשתלטה לחבריה על המיפלגה

כבר הימים, אברהם („אברש׳ה”) שריר.

שריר בן ה־51 נכנס לכנסת אחרי בחירות המהפך בשנת 1977, קדנציה אחת אחרי מודעי. הוא עורך־דין במיקצועו, בעל קשרים הדוקים עם המיליונר היהודי־יפאני שאול אייזנברג. מנהל עסקיו של אייזנברג בארץ, מיקי אלבין, הוא חבר המיפלגה הליברלית ופעיל במחנה שריר.

בשריר תומכים היום בגלוי שרה דורון, שני הח״כים הטריים יצחק („זיגי”) זייגר מסביון ואלי קולאס, מירושלים, יושב־ראש ועדת החוקה של הכנסת.

לטענתם, נמנים עימם גם אנשי מחנה שר־המיסחר־והתעשייה, גידעון פת, שאין לו חיילים רבים במרכז המיפלגה, וגם אנשי איגוד העובדים הליברלי, בראשות הח״כ צבי רנר, גיזבר המיפלגה. מכיוון שאנשי שימחה ארליך ושר־המישפטים משה ניסים יושבים כרגע ומתבוננים במאבק מהצד, הוכרע המאבק לזכותם של אנשי שריר־פת.

למיפלגה, וכגיזבר הוא מקשה על אנשי המחנות שאינם נמנים עם תומכיו. „פעם אלבין ניסה להוציא אותו בכוח מהאיגוד, ורק בנס הוא ניצל,” אומר עליו פעיל שעזב אותו, „והיום הוא מוכר את נישמתו לאלבין ולשריר.”

על הגדר

כאשר הבין מודעי שבתוך המיפלגה מוכה מתנהו יום־יום ומאבד תומכים, החליט לבצע צעד יוצא־דופן, שלא רק שלא יחליש אותו, לדעתו, אלא יחזק את מעמדו בקואליציה.

מודעי נועד לפגישות תכופות עם שלושת הח״כים, המהווים את הגרעין לפרישה. אלה הבטיחו לו בהן־צדק שילכו אחריו כאשר יודיע על הפרישה. הפגישות התקיימו בשלושת החודשים האחרונים בבתיהם של הארבעה, במיזנון־הכנסת ובבתי־קפה.

עתה לא נותר לקבוצה אלא לשמע מפין כי אם עליו לבחור בין הישארות במחנה שריר ובין הצטרפות למודעי, הוא יעדיף את האפשרות השנייה.

● הפורש התשיעי, שעליו מדברים אנשי הקבוצה הוא מנחם סבידור, שמאז בחירתו לתפקיד יושב־ראש הכנסת, חוסל כוחו במרכז המיפלגה הליברלית.

המודד כיום לשר הוא שלושה ח״כים. אם יפרשו הארבעה, הרי שהם יוכלו לדרוש שר נוסף ליד שולחן הממשלה. אם יפרשו יותר מארבעה, יתערער המודד לשר במיפלגה הליברלית.

כאשר יפרוש גרופר, הוא עלול לאבד את תפקידו כסגן־שר במישרדו של ארליך, אך מודעי יוכל לתת לו תפקיד דומה במישרדו. ככל שמיספר הפורשים יגדל, כך ניתן יהיה להבטיח להם עוד ועוד כיסאות.

מודעי והח״כים שלו קיימו כבר פגישות עם כ־40 חברי מרכז, מתוך 243 איש החברים בו. אלה מהווים את הגרעין הראשון לפרישה.

רווח מהזוהמה

האם זהו איום סרק? אנשי מודעי טוענים, שכיסאות נוספים לא יספקו אותם — בר, משה מירון, הפירסומאי דויד אדמון, אריה זייף, שהוא עוזרו לעניני התיישבות של ארליך, סגן ראש־עיריית חדרה, יצחק קתעבי.

עם האחרים שבאו לפגישות נמנים אליהו אילון מירושלים, עקיבא אטינגר מהרצליה, עמוס אריזון מבנימינה, האחים ברזני מחיפה, יעקב ברשי מנתניה, פינחס גייסטמן מראשון־לציון, דורון גרופר, בנו של פייסי, מיכאל דונקלמן מנתניה, חיים דינרמן מירושלים, פינחס דרור מקיסריה, עורך־הדין נחמני וולפסון מחיפה, שימעון טורכלר מהרצליה, ישעיהו ויינטרוב מחיפה, ד״ר משה ישורון מנתניה, זלמן שפירא מחולון וצפניה שצקי, בנה של השופטת עדנה שצקי.

ולא יקח חלק בהזדהמות המיפלגה הליברלית.

שני עניינים נותרו עתה על הפרק לפני קבוצת הפורשים. הראשון הוא חלוקת הרכוש. מודעי אינו רוצה לוותר על בנייני־המיפלגה וכספיה. עורך־דין המקורב לקבוצה בודק עתה כיצד ניתן להציל חלק מהרכוש ולהעבירו לזכות הפורשים.

העניין השני הוא יציאה במסע תעמולתי מקיף, שנועד להראות מיהם שריר ואנשיו. לצורך־כך מכינים פורשי הליברלים חומר על שריר, אייזנברג ואלבין, המתקשר לפעולותיהם במיפלגה ומחוצה לה.

אנשי מודעי יודעים שהמחנה היריב לא ישקוט על שמריו. גם לו יש מה לומר בעניין הקרנות הסודיות של המיפלגה, כשרות הבחירות הפנימיות ועברם של הפורשים (ראה עמוד 6)..

אחד מאנשי ארליך סיכם השבוע את המצב במיפלגה: „אנחנו יושבים בצד וממתינים. מכל הזוהמה שתצא החוצה, רק אנחנו נרוויח.”

שר לו לפתוח דלתות רבות בארץ.

גם בישראל החדירה לשוק מוכרי הנפט היא קשה ביותר. בארץ קונות את הדלק שלוש החברות הגדולות דלק, פז, וסונול, על־פי חלוקה מוסכמת ביניהן. מינהל הדלק, הכפוף לשר־האנרגיה, מאשר את העיסקות ואת מחירן. שלוש החברות מבצעות בפועל את הרכישה, כשכל אחת מטפלת באיזור אחר של קניה על־פני כדור הארץ.

המתווכים שאיתם סוחרת ישראל בארץ הם אנשי־עסקים מוכרים כמו המיליונר הישראלי־יפאני שאול אייזנברג והמיליונר משווייץ ניסים גאון. מתווכים אחרים אינם מוכרים, וישראל מונעת בקפדנות את פירסום שמם או שם ארצם.

מתווכים אלה, שבינם ובין מינהל־הדלק יש מערכת יחסים מסועפת, לא מוותרים גם על השוק החופשי של רוטרדם, הידוע בשמו המיקצועי שוק הספוט.

בן־גל ידע כל זאת, אך החליט לנסות את מזלו.

שני השותפים התחילו להתכתב עם גורמי־הנפט בארץ. התשובות שהם קיבלו היו מתחמקות, לא ענייניות. נדף מהן ריח של חוסר־רצון בולט מצד המימשל להכניס לשוק הזהב השחור גורמים חדשים.

בינתיים לא נמצא קונה אחר לנפט של בן־גל ושל שותפו. מכיוון שבן־גל התכוון ממילא לבוא לביקור קצר בארץ, הציע לשותפו שהוא ינהל את המשא־ומתן בארץ, בפגישה אישית עם מקבלי ההכרעות. השותף, שסמך על בן־גל, נתן את אישורו לכך.

כשבא בן־גל לארץ היה זה בתקופה קשה מאוד לשילטון הליכוד. איום הבחירות ריחף באוויר. המנגנון הפוליטי היה עסוק בהתכדות לקראת הבחירות, מתוך חשש לתבוסה מוחצת. אנשי המנגנון המינהלי סברו שבתוך כמה חודשים הם ימצאו את מקומם מחוץ למישרדי הממשלה.

בן־גל חש במתח זה כאשר נכנס למקומות שבהם נופלות ההכרעות על עיסקות הנפט. כאשר היא ראה ששום דבר אינו מתקדם, והחליט לפנות ישירות לשר. אחרי הפנייה הלילית המאכזבת, חזר לדרג המינהלי.

„הם רוצים שוחד!”

בן־גל התכוון לחזור בתוך זמן קצר לחו״ל. הוא מסר לפקידים הנוגעים לעניין את כתובת שותפו לעסקים בארצות־הברית, כדי שזה יוכל לספק עוד מידע או לסכם על העיסקה, להוסיף אמינות להצעתו.

איש העסקים הצעיר הופנה לחמישה אנשים, שאיתם אמורה הייתה להתנהל התכתובת. שניים מהם היו עובדים בכירים של מישרד־האנרגיה; אחד אחר היה פקיד בכיר במישרד־התיקשורת ואדם נוסף, אזרח עשיר בעל אולמי־חתונות בחולון, שהתגורר באותה תקופה במלון באילת.

השניים התבקשו ליצור קשר עם חברת־קש ישראלית בלונדון, שטיפלה בקנית נפט משוק הספוט, כדי לתאם את העיסקה. טלקסים רבים הוחלפו בין ישראל וארצות־הברית, שם ישב שותפו של בן־גל, אך שום דבר לא זז.

יום אחד טילפן שותפו של בן־גל מארצות־הברית ואמר לו נרגש: „הם רוצים שוחד!”

מחיר החבית שהציעו בן־גל ושותפו היה בערך 30 דולר. על כך הם התבקשו להוסיף מעבר לסכום העמלה המקובל, סכום נוסף שהיה אמור להיות מופקד בשווייץ לפקודת מיפלגה מסויימת בישראל.

את הדרישה מסר פקיד מסויים, לא מאותם שהוזכרו בכתבה זו.

ואם לא די בכך, ביקש אותו פקיד אלמוני, שהשניים יתחייבו בכתב להעביר את העמלה הנוספת לשווייץ, כדי למנוע אי־הבנות בעתיד. נימוקו היה, שהם חדשים במיקצוע והוא אינו רוצה בעיות.

בן־גל ושותפו נדהמו.

הם ידעו שמהעמלות המשולמות מופרש חלק לפקידות הבכירה בארצות מסויימות, אך סברו שישראל אינה נגועה במחלת השוחד. לכן

(המשך בעמוד 76)

איך נוצרה ההיכרות בין קרייסקי וסרטאווי - איך הביא
לסיכון חייו וכיצד יצר הנרי קיסינג'ר משבר בינלאומי סמוי כד

ד"ר סרטאווי ומר עות'מאן

קרייסקי בין ערפאת וסרטאווי
מיפגש באתר־נופש נידח

ישבתי בביתו של ברונו קרייסקי, ברחוב אמברוסטר בווינה, ודיברנו על המצב במרחב שלנו. זה היה בסוף 1976. סיפרתי לו על אדם שהיכרתיו חודשיים לפני כן, ראש מישלחת אש"ף למגעים החשאיים עם המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני.

סרטאווי עשה עלי רושם עז מהרגע הראשון, והעברתי רושם זה לקאנצלר האוסטרי. הקאנצלר היה אז שקוע במשימה שהוא הטיל על עצמו: לפתוח את שערי אירופה לפני הנשיא אנוור אל־סאדאת, להעניק לו אמינות, לגיטימציה ו„כשרות," כדי שיוכל לפעול למען השלום. איש עדיין לא חלם אז על המעשה ההיסטורי שעשה כעבור שנה, אך קרייסקי האמין שאם מנהיגי העולם המערבי יחזקו את ידיו, יעשה סאדאת מעשים גדולים. מאמצים אלה העלו על קרייסקי את זעמה של ממשלת־ישראל, בהנהגת יצחק רבין, מכיוון שסאדאת עדיין נחשב אז כאוייב המדינה („רודן צמא־דם," כפי שקרא לו מנחם בגין בכנסת.)

פגישה בשלג

קרייסקי הוא אדם חכם, והוא כבר תפס שבלי שיתוף הפלסטינים שום שלום לא יצלח. הוא הקשיב בעניין — אך בספקנות של פוליטיקאי מנוסה — לסיפוריי על המתרחש מאחורי הקלעים באש"ף, על הקו המציאותי החדש המתגבש בצמרת של הארגון, ועל האיש החדש, הבלתי־ידוע, המסמל אותו. לאש"ף היתה אז עדיין תדמית מיפלצתית למדי באירופה.

„שמע־נא, אבנרי," שיסע קרייסקי לפתע את דבריי, „הייתי רוצה להכיר את האיש הזה ולהתרשם בעצמי ממה שיש לו להגיד. לא הכרתי מעולם איש מאש"ף, ואולי הגיע הזמן לדבר עם מישהו מהם. אתה יכול לסדר את זה?"

טילפנתי מייד לסרטאווי בפאריס. הוא קפץ על המציאה. יחד עם מזכירתו המסורה של קרייסקי, מארגיט שמיט, קבענו את המועד והמקום: אתר־הנופש האוסטרי לח, לשם יצא הקאנצלר לבלות את חופשתו. מסרתי לסרטאווי טלפונית הוראות מפורטות איך להגיע למקום הנידח.

על מה שקרה באותה פגישה שמעתי רק מתיאורים. בין קרייסקי וסרטאווי קרה מה שקרה כמה חודשים לפני כן בין סרטאווי ובינינו: נוצר קשר חזק מן הרגע הראשון, ידידות שחרגה מתחום היחסים הפוליטיים הרגילים. הקאנצלר היהודי המפוכח, השופע חוכמת־חיים מדינית, מצא חן בעיני סרטאווי, וסרטאווי האמיץ, בעל העוז לפרוץ את כל המוסכמות, מצא חן בעיני קרייסקי. (אותו הדבר קרה לאחר מכן בין קרייסקי ומתי פלד, כאשר נפגשו באי־הנופש מאיורקה.)

היתה למיפגש הזה השפעה מרחיקת־לכת. קרייסקי נרתם לעניין השלום הישראלי־פלסטיני, וצורף לרשימת־הרצח של כנופיית אבו־נידאל. הוא היה ראש־הממשלה המערבי הראשון שקיבל את פני יאסר ערפאת, ושהעניק מעמד דיפלומטי של שגריר לנציג אש"ף. סרטאווי הפך בן־בית בווינה, ולמד קצת גרמנית.

מאז פגשתי אותו פעמים רבות בווינה, ופעם־פעמיים גם בביתו של קרייסקי. אחרי עלייתו של מנחם בגין לשילטון, סעדנו שלושתנו בערב בביתו של קרייסקי — שעליו אין שום שמירה, מילבד שוטר טוב־לב בודד בשער — ודיברנו על המצב החדש.

(פעם טילפנתי לביתו של הקאנצלר מתל־אביב, כדי לברר משהו. „מר ערפאת נמצא איתי כאן בחדר," אמר קרייסקי, „אני אשאל אותו אם הוא מוכן לשוחח איתך." זה היה בתקופה שבה עדיין נראתה אפשרות כזאת דימיונית. כעבור כמה שניות שמעתי בטלפון את קולו של סרטאווי: „אבו־עמאר (ערפאת) מבקש להעביר לך ולחבריך את הוקרתו והערכתו למאמציכם למען השלום," אמר. השעה לשיחה ישירה עדיין לא הגיעה.)

כשנפגשנו בבתי־המלון של וינה, הייתי שואל על „דוקטור עות'מאן" — השם שהיה רשום בדרכון הדיפלומטי, שהונפק לסרטאווי על־ידי ממשלת תוניסיה. פקידי־הקבלה האוסטריים העניקו לשם ציביון גרמני: „הר דוקטור אוסמן."

„להתמודד עם המוסיקה"

פעם אחת הביא „הקשר האוסטרי" של סרטאווי למשבר, שבו חרדתי לחייו. היו רגעים שבהם קיללתי את יומי על כי עזרתי ליצירת היכרות זו.

במהלך מאמציו הבלתי־נלאים לקדם את עניין השלום הישראלי־פלסטיני, החליט קרייסקי ליצור אירוע דרמאתי, שבו יוענק פרס של שלום במשותף לפלסטיני ולישראלי. בצד הפלסטיני נבחר, כמובן, סרטאווי. בצד הישראלי נבחר לובה אליאב, אף שבאותה תקופה כבר פרש מן המגעים הפעילים עם אש"ף, ביגלל תיסכולו מן האכזבות הרבות שנפלו בחלקנו. (אצל קרייסקי, התמיכה במיפלגות סוציאל־דמוקרטיות היא עניין שבא־מונה. הוא בחר באליאב — ולא במתי פלד, למשל — מפני שלובה היה בעבר איש מיפלגת־העבודה, וקרייסקי לא נואש מן המאמץ להחזירו לשם. כשהודעתי ללובה לראשונה על הענקת הפרס במשותף לו לסרטאווי, התרגז תחילה על כי לא נועצו עימו, אך לאחר מכן הדבר דווקא נראה לו.)

סרטאווי הודיע על העניין לעמיתיו בהנהגת פת"ח, והתשובה היתה: לאו. הצמרת סברה כי השעה אינה כשרה למעמד פומבי ודרמאתי, שבו יופיע איש אש"ף לצד ציוני ידוע. זה היה בשיא המתיחות, שבעיקבות השלום הישראלי־מצרי.

סרטאווי התלבט וקיבל החלטה אופיינית: הוא הפר את ההוראה.

הוא הבין כי פריצת־הדרך של אש"ף באירופה חשובה יותר מכל שיקול טאקטי חולף. הוא הרגיש במחוייבות כלפי קרייסקי. ובעיקר: הוא ידע כי מאורע כזה יעזור לנו, בישראל, לחזק את תנועת־השלום, ובכך ראה עניין מכריע.

רק שניים־שלושה ידעו על לבטים אלה ועל סיבתם הנסתרת. יתכן כי סרטאווי לא סיפר על כך לליבה, כי בין השניים לא היתה „כימיה." על כל פנים, קרייסקי „הנמיך את הטון" של הטכס. המעמד נדחה, ולבסוף, בשלהי 1979, התקיים בחוג צנוע בילבד.

שני החתנים נאמו. סרטאווי נאם, כמובן, נאום פלסטיני פטריוטי. לובה מצידו עשה דבר שהחמיר את מצבו של סרטאווי — שהיה חמור בלאו הכי — פי כמה. הוא דיבר בהרחבה ובהתלהבות על הציונות. היה זה שיר־הלל לתנועה שכל הפלסטינים רואים בה שם נרדף לגירוש ולדיכוי.

„לא איכפת לי אילו הזכיר בדרך אגב את העובדה שהוא ציוני," אמר סרטאווי, „למרות שהדבר ידוע לכל, בלאו הכי כל המאמצים שלנו נועדים ליצור קשר עם תנועת־השלום הציונית. אבל מדוע היה עליו להרחיב את הדיבור על כך ולספק תחמושת לכל אויבי השלום באש"ף?"

אחרי הטכס הגיעה לסרטאווי הוראה: להתייצב מייד לפני ראשי פת"ח בביירות. באותו הזמן הופיעו בעיתונות הערבית הודעות מטעם אישים שונים, שתבעו להעמידו לדין, וגם להוציאו להורג.

ערב נסיעתו דיברנו בטלפון. ההקלטה של שיחה זו נמצאת בידי. (מדי פעם הייתי מקליט שיחות עם חמאמי וסרטאווי, למען ההיסטוריה — בידיעתם, כמובן.) מופיע בו הקטע הבא:

„מתי תחזור לפאריס?"

„אם אחזור!" (הדגש על „אם").

בסוף השיחה הוסיף: „אולי תתקשר עם ידידנו, שיפעיל לחץ?" ידידנו היה, כמובן, קרייסקי. הוא הוסיף: "I am going to face the music!" („אני הולך להתמודד עם המוסיקה") והכוונה: לשאת בתוצאות מעשיי."

כאשר לא שמענו ממנו במשך שבועיים, התחלתי לדאוג ברצינות.

טילפנתי לקרייסקי וביקשתי שיבהיר למי שצריך שאם יאונה רע לסרטאווי, יחבל הדבר ביחסים המתפתחים בין אש"ף ומדינות־אירופה.

אחרי שבועיים צילצל הטלפון בביתנו. קולו העליז של סרטאווי אמר „שלום עליכם," והתלוצץ עם רחל, אשתי. הוא חזר לפאריס וביקש שאבוא מייד.

מה קרה בביירות? לא כלום. ערפאת הגן שוב על סרטאווי, כפי שעשה פעמים רבות.

לקרייסקי הודיע ערפאת כי בעיותיו של סרטאווי לא נבעו מקבלתו את פרס־קרייסקי, אלא מפרשה אחרת, שאירעה בו־זמנית. ביוזמתו של קרייסקי נערכה באוסטריה פגישה סודית בין סרטאווי ומוצטאפא חליל, ראש ממשלת־מצריים. המתיחות בין אש"ף ומצריים היתה אז בשיאה, וקרייסקי רצה לשכך אותה.

למחרת היום עשו המצרים מעשה ניבזי למדי: אל־אהראם הקאהירי פירסם ידיעה על הפגישה הסודית. הוא שיבח את סרטאווי, והציג אותו כאדם נבון, בניגוד לערפאת.

היתה זאת תקיעת סכין בגבו.

תודות לערפאת, יצא בשלום מכל העניין. אבל נשאר לו טעם מר בפה. והפרשה הוכיחה שוב שהוא מהלך על קרח דק. המאבק למען השלום הוא העיסוק המסוכן ביותר במרחב השמי.

ביקור בבית־כנסת

לפני כמה ימים טילפנה לי לאלי ויימוס, עיתונאית אמריקאית שהכירה את סרטאווי ואותי במהלך פעולתנו. „אילו עיצאם היה יכול לשמוע מה שקורה כאן," אמרה, „הוא היה מתגלגל מצחוק!"

היא התכוונה לתגובה האמריקאית על רצח סרטאווי. הנשיא רונלד רגן הספיד

הענקת הפרס
גרש את סרטאווי

אותו, ובמשך ימים תפס המאורע את המקום המרכזי בעי־תונות, ברדיו ובטלוויזיה.

ואילו בכל השנים, שבהם לחם סרטאווי את מילחמתו, וכל מילה של הכרה בינלאומית יכלה להעניק לו אמינות וכוח, שתקו כל אלה. לא פעם ירקתי דם כדי להכניס כמה שורות חיוביות על פעולתו לתוכנית־טלוויזיה או לראיון עיתונאי.

ערב הריגתו הודיע דובר של אבו־נידאל בהודעה רשמית שסרטאווי הוא סוכן הסי־איי־אי (באותה הודעה נאמר גם שאני סוכן המוסד, ושהוטל עלי להסתנן לחוגים הפלסטיניים.) במשך כל השנים נחשב סרטאווי כראש המחנה המטיף באש״ף ובפת״ח להתקרבות לארצות־הברית, בעוד שירינו, פארוק קאדומי, מטיף לשמירת הקשר עם ברית־המועצות.

אך שום פלסטיני לא נרדף על־ידי ממשלת ארצות־הברית כמו עיצאם סרטאווי.

אחת הפרשות הפחות ידועות היא ההתנגשות הקיצונית בין סרטאווי והנרי קיסינג׳ר בשנת 1976.

אחרי שנפגשו עימנו, הוטל על סרטאווי ועל צברי ג׳ריס, ראש מוסד־המחקר הפלסטיני האקדמי רב־היוקרה בביירות, לנסוע לארצות־הברית, כדי לפתוח שם מישרד של אש״ף וליזום דו־שיח עם הממשלה האמריקאית. סרטאווי נסע, כרגיל, בדרכונו הדיפלומטי התוניסי, על שם „דוקטור עות׳מאן״.

מישפחת סרטאווי

תמונה מישפחתית שצולמה ב־1957. עיצאם אל־סרטאווי הוא הנער בשורה השניה, השני משמאל. בתמונה נראים עומדים: מוחמד, שנולד בג׳נין ב־1940, ועומר, שנולד בג׳נין ב־1942. אחד נהרג בהפצצה ישראלית ואחד מת בתאונה. בשורה השניה: אמלי וסוהאב, שלמדה רפואה, האם והאב עלי סרטאווי, עיצאם, שנולד ב־1934 בעכו, ואחותו פטימה. בשורה הראשונה: עליה, שנולדה עדיין בג׳נין, מהרא, שנולדה ב־1950 בבגדאד, מוסני ומארק. המישפחה, שמוצאה מהכפר סרטה ליד רמאללה, עברה לעכו, משם לג׳נין, ובמילחמת 1948 עברה לבגדאד.

במשך כמה ימים פעל כדרכו. הוא נפגש עם אישים מדיניים, וניסה להתקשר עם יהודים. פעם טילפן לבית־כנסת כלשהו — הוא בחר את השם באקראי ממדריך הטלפון — והודיע לרב שמדבר נציג אש״ף, המבקש לבקר בבית־הכנסת שלו ולשוחח — סתם לשוחח באופן פרטי ושלא לפירסום, בלי שום התחייבות.

קיסינג׳ר עם בגין
גירוש או רעב

סרטאווי סיפר סיפור זה פעמים רבות, בהנאה. הרב המבוהל התלבט, ולבסוף הסכים. ראשי בית־הכנסת המתינו לו בסקרנות.

„הם היו בטוחים שיש לי קרניים וזנב״ התלוצץ. ואילו הוא התרשם עמוקות מבית־הכנסת הראשון שבו ביקר בחייו. היה זה, לפי תיאורו, היכל אמיתי, ובו אולמי כינוסים, מישחקים וספורט.

השיחה היתה ידידותית. הרבנים שאלו שאלות תמימות, כנאה ליהודים טובים שניזונו במשך שנים מן התעמולה הציונית, והוא הציג את נקודת־ההשקפה הפלסטינית. כולם נהנו — ונראה כי פעילות זו הבהילה חוגים רבי־השפעה.

וכך באה ההתפוצצות.

החיטה של מיסטר קיסינג׳ר

ביום בהיר אחד נמסרה לסרטאווי בוושינגטון הודעה רשמית. נוכחותו בארצות־הברית אינה רצויה, ועליו לעזוב.

סרטאווי השיב כי בא באישור ממשלת ארצות־הברית, שידעה שהוא שליח בכיר של אש״ף. הוא סירב לצאת.

ההודעה הבאה היתה תקיפה יותר. נאמר לו שהתגלו פרטים כוזבים בדרכונו, וגם בדרכון עמיתו, צברי ג׳ריס, ועליו לצאת מייד. הוא השיב שהוא מתמיד בסירובו, וכי יהיה עליהם לגרשו בתהליך מישפטי.

לקיסינג׳ר לא היה כל חשק לעשות כן. אך העניין היה דחוף. התקופה היתה תקופת־בחירות, והלחץ היהודי המאורגן היה יעיל. שר־החוץ פנה אל ממשלת תוניסיה ותבע ממנה להחזיר את האיש הביתה, ביגלל הפרטים הכוזבים בדרכונו התוניסי.

כאשר פנתה אליו הממשלה התוניסית הנבוכה, השיב בתקיפות. אם תיענו ללחץ אמריקאי, הודיע, יגרום הדבר לעימות גלוי בינה ובין אש״ף. לכך לא היתה ממשלת תוניס מוכנה.

אולם קיסינג׳ר ידע איך להשיג תוצאות. הוא הודיע לממשלת תוניס, שאם לא יוחזר סרטאווי הביתה, תיאלץ וושינגטון להפסיק מיד את מישלוחי המזון לתוניסיה.

המשבר הגיע לשיאו. ממשלת תוניס התחננה לפני סרטאווי שיעזוב מרצון, כדי למנוע סבל מהמוני העם התוניסי.

כאן נכנע סרטאווי. „מה יכולתי לעשות?״ אמר, כשסיפר לי את הסיפור בסודי־סודות, „האם יכולתי לקבל על מצפוני שעניי תוניסיה ירעבו ביגללי?״ הוא עזב את ארצות־הברית.

מאז, במשך שבע שנים, עד יום מותו, לא ניתן לו לבקר בארצות־הברית. המנהיג הפרו־אמריקאי ביותר באש״ף, שהואשם על־ידי אויביו כסוכן אמריקאי, מנהיג מחנה־השלום, הוחרם על־ידי האמריקאים עד יום מותו.

מנהיגים חשובים ניסו להתערב. כאשר נערכה בוושינגטון ועידה לענייני־השלום מטעם כתב־העת הישראלי ניו־אוטלוק, הוזמן גם סרטאווי. מישרד־החוץ סירב להעניק לו ויזה.

נחום גולדמן פנה אישית אל שר־החוץ החדש, סיירוס ואנס, וזה הודיע לו שהוא מצטער, אך ידיו כבולות. מישרד־המישפטים האמריקאי הטיל וטו מוחלט על מתן אשרת־הכניסה.

כל אותו זמן ניתן לשליחי חזית־הסירוב הפלסטינית חופש גמור לבקר במדינה. ביטאונו של ג׳ורג׳ חבש, אל־הדף („המטרה״), פירסם מדי פעם בגאווה דיווחים על מסעי שליחיו בארצות־הברית, על האסיפות שקיימו ועל הכספים שאספו שם. לפני סרטאווי היו השערים נעולים.

כעבור שנים בילינו שעות ארוכות עם סרטאווי בדיון בנושא זה. השווינו את התנהגות האמריקאים כלפיו וכלפינו, את מעשי־החבלה הגלויים והמוסווים שלהם במאמצי־השלום של פלסטינים וישראלים כאחד, והגענו למסקנות עגומות.

לא היה מנוס מן הקביעה כי ארצות־הברית — בדיוק כמו ברית־המועצות — אינה מעוניינת בשלום אמיתי, אלא בהמשך המצב של „לא שלום ולא מילחמה״.

בעיקבות בירור זה — שנמשך 16 שעות רצופות, ובו גילינו זה לזה פרטים שהצטרפו לתמונה מדהימה — כתבתי בהעולם הזה ובניו־אוטלוק את המאמר: „האם אמריקה רוצה באמת בשלום?״

סימן־השאלה היה לתיפארת המליצה בלבד.

(בהמשך הסידרה: היחסים בין עיצאם סרטאווי ויאסר ערפאת ומילחמתו של סרטאווי בקבוצת אבו־נידאל.)

המבריחים לא ייחקרו!

אנשי מחלקת־החקירות של מס־ההכנסה שיפשפו ידי־הם בהנאה. היחידה לחקירות־הונ־אה במטה הארצי העבירה להם רשימה ובה עשרות שמות של ישראלים המחזיקים כסף זר ב־שווייץ באורח בלתי־חוקי. השמות קובצו ממיסמכיו של ישראלי ל־שעבר, ישראלי זילברברג, בעל חברה להשקעות בשווייץ, שנעצר בנמל־התעופה בן־גוריון בלוד.

החוקרים, האמונים על חקירות

האוצר הפסיק את החקירות נגד עסקני תנועת־החרות ותומכיה, שהיו חשודים בהברחת כספים לשווייץ באמצעות זילברברג

מסוג זה, כבר עשו את כל ההכנות הטכניות לזימון עשרות החשודים. ישיבת־מטה מיוחדת דנה בשאלה מה יוצע להם כדי שיחזירו את כספם לארץ, ואם בכל זאת יגישו נגדם כיתבי־אישום לבית־המישפט.

שניים־שלושה שמות אלמוניים — מאותם שהופיעו ברשימה — זומנו, נחקרו, התמוטטו והתחיי־בו להחזיר ארצה את כל המטבע הזר שיש ברשותם. ההסדר איתם היה שהם יקבלו שקל אחד עבור כל דולר שיחזירו והם לא יועמדו לדין.

אלא שאז חל המיפנה.

אחד מראשי נציבות מס־ההכ־נסה, שמשום־מה מזהים אותו עם תנועת החרות למרות שהוא אינו קשור בה, הודיע חד־משמעית שה־חקירה נפסקת.

לא ניתן כל נימוק והחוקרים גם לא ביקשו לדעת מהי הסיבה. הם ידעו שהם לא יקבלו תשובה אמיתית.

אך בדיקה שיטחית של השמות חיזקה את החשש שרבים מהמופי־עים ברשימה הם אנשי מיפלגה נאמנים, חלקם מוכרים וחלקם אל־מוגיים, שלדרג הפוליטי במישרד־האוצר, הקשור לתנועת החרות, אין עניין „להתחיל" איתם. התיק נסגר והועבר לארכיון.

השבוע זוכה זילברברג, אחרי שהועמד לדין בגין סירובו למסור למישטרה ולמפקח על מטבע־חוץ מידע על אותם ישראלים שהפקידו באמצעותו כספים בחו"ל. שופט בית־מישפט השלום ברמת־גן, יצחק ברא"ז, קיבל את טיעוניו של ה־פרקליט דויד ליבאי שייצג את זילברברג. פסק־הדין מאשר שאילו חשף זילברברג את סודותיו, הוא היה עובר עבירה כמעט ביטחו־נית על־פי החוק השווייצי.

אזרח שווייצי המגלה סוד תע־שייתי צפוי לעונש מאסר עד 20 שנה, בעוד שבארץ, סירוב למ־סור מידע מסוג זה דינו שנת מא־סר אחת. לכן, קבע ברא"ז, רשאי היה זילברברג לסרב למסור מידע כפי שהתבקש כדי שלא להפליל את עצמו.

פרקליטות המדינה לא הסכימה עם החלטה זו והיא מתכוונת לער־ער עליה.

אך זיכויו או אי־זיכויו של זיל־ברברג לא היה צריך להפריע למ־הלך החקירה. בידי המישטרה וחו־קרי מס־ההכנסה היו שמות של ישראלים רבים שנמצאו במיסמכיו כשנעצר. עתה טוענת המישטרה שהמשך החקירה, שבה מעורבים גם שילטונות המס ופרקליטות־ה־מדינה יידחה עד לאחר שמיעת ה־עירעור. רק אז יוחלט מה יעלה בגורל החקירה.

מזוכה זילברברג (עם פרקליטו דויד ליבאי) ואשתו
לא דיבר

איזה ערך יהיה לחקירה זו ניתן לראות משיחזור פרשת זילברברג.

זילברברג עבד בשווייץ כמנהל חברת־בת של בנק לאומי. אחרי־כך פרש והקים חברה עצמאית ל־השקעות, אינדקו. יש הטוענים ש־הלקוחות שהכירו אותו בהיותו עו־בד הבנק עברו אליו כאשר פתח את מישרדו, ודבר זה הרגיז מיש־הו שהחליט „להתלבש" עליו.

התוצאה לא איחרה לבוא.

כאשר ירדו זילברברג ואשתו זהבה מהמטוס שהביא אותם ל־ארץ, ב־16 בספטמבר 1982, הם נעצרו. בני הזוג זילברברג הם היום בעלי אזרחות שווייצית, וב־אים ארצה פעמיים בשנה, ביום־הכיפורים וביום־העצמאות כדי ל־בקר את קבר בנם, שנהרג במיל־חמת יום־הכיפורים.

כאשר באו הפעם, סמוך לראש־השנה, המתינו להם אנשי היחידה לחקירות־הונאה במטה הארצי. ה־שניים נחקרו על עיסקי החברה של זילברברג בשווייץ, אך העיקר על זהות הישראלים המשקיעים דרכה ועל הסכומים שהושקעו.

לפצח את הקודים

בעת החיפוש התגלו אצל ה־שניים כמה מיסמכים מעניינים ביותר, ביניהם מיספרי קוד של חשבונות־בנק, רשימה של 32 שמות ולידם רישומים שונים, ש־חפפו שמות שהופיעו בפינקס ה־טלפונים של האשה.

בני־הזוג לא נעצרו באותו יום. הם הוזמנו להמשך חקירה למחרת. החוקרים היו שבעי־רצון. הברוקר השווייצי שיתף פעולה. חוץ מזה, אנשים מהרשימה החלקית של מב־ריחי כסף לחו"ל שהיתה בידי ה־מישטרה התחילו לדבר.

אחרי שזילברברג התייעץ עם עורך־דינו, דויד ליבאי, הוא ביקש לשמור על זכות השתיקה. סוגיה זו עמדה במרכזו של פסק־הדין המפורט של השופט ברא"ז, אך היא לא נוגעת לדרך טיפול המי־שטרה ושילטונות המס בחקירה.

בינתיים ניסו אנשיו של בנימין זיגל לפצח את הקודים של חשבו־נות הבנקים בשווייץ, כפי שנמצאו בכיסיו של זילברברג. כפי שפור־סם לראשונה בהעולם הזה (2352) נשלח קצין־מישטרה מיוחד מישר־אל לשווייץ והוא הצליח במלאכתו.

זיגל הציע לזילברברג הצעה נדיבה. היה עליו לגשת לידידיו בארץ, שנתנו בידיו כסף להפקדה בשווייץ, להציע להם שייגשו לתח־נת־המישטרה, יצהירו על מה שיש להם בחו"ל, יבטיחו להחזיר את הכסף לארץ תמורת כופר שלא יעלה על 30 אחוז. שאר הכסף יוע־בר לחשבונם. והעיקר — איש לא יועמד לדין. זיגל הבטיח לזילבר־ברג שהמישטרה לא תעקוב אחריו ולא תנסה לעלות באמצעותו על לקוחותיו.

ההצעה התקבלה. זילברברג פנה לאנשיו. שלושה מהם אפילו התיי־צבו במישטרה. האחרים חששו ש־אולי המישטרה לא תעמיד אותם לדין על הברחת מטבע אך שיל־טונות מס־ההכנסה ומס־ערך־מוסף יבקשו מהם הסבר על מקור ה־סכומים שהוברחו ואז הם יעמידו אותם לדין. לכן הם העדיפו שלא לקבל את הצעת־זיגל.

בעוד המישטרה מנהלת מאבק כדי לעכב את יציאתו של זילבר־ברג מהארץ, כבר היתה בידה רשי־מה של עשרות חשודים בעבירות מטבע. רשימה זו הפכה להיות סודית ביותר. נציגי המישטרה בי־קשו מבית־המישפט כי אסור פיר־סום שמותיהם של החשודים.

התנהגות בלתי־מובנת זו של היחידה לחקירות־הונאה העלתה מייד חשד שהמדובר במבריחי־מט־בע ידועים המקורבים לשילטון. בשלב זה כבר נראה שהחקירה ירדה מהפסים הנכונים.

הצצה קטנה לרשימה המרתקת ניתנה בדרך מוזרה ביותר. כנגד זילברברג הוגש כתב־אישום על סירובו למסור את המידע המבוקש. הוגשה רשימה של 13 עדי־תביעה, שלושה אנשי מישטרה ועשרה מ־ידידיו של זילברברג. כאן כבר היה ברור שלידידים אלה יש קשר ישיר להברחות לשוויץ.

בבדיקה מקפת שערך העולם הזה (2358) נחשפה זהותם של העדים, והם נשאלו על קישריהם לזילבר־ברג.

אחד מהם היה האדריכל מרדכי בן־חורין מסביון, שהוא ואביו תי־כננו את מצודת זאב. הוא זכה לא מזמן במישפט שהגיש נגד המיל־יונר היהודי־יפאני שאול אייזנברג, בטענה שלא שולם לו המגיע לו

(המשך בעמוד 72)

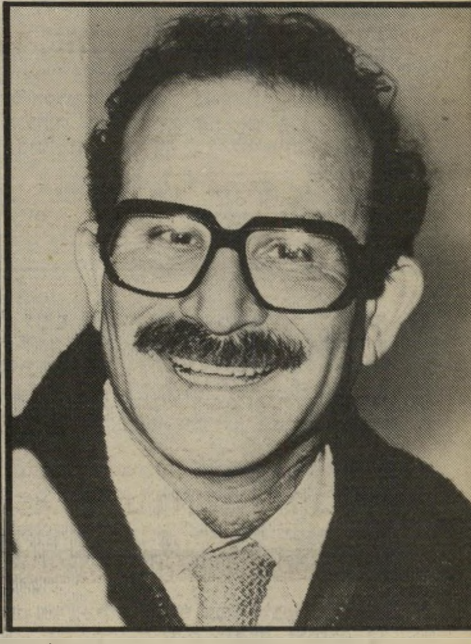

עדים בן־חורין וקלקא
לא ידברו

שרון תעשיות מיזוג אויר בע״מ רמת-גן, רח׳ גלעד 2, פנת אבא הלל 12 טל. 733251

להשיג בחנויות מובחרות למוצרי חשמל וכן במשביר המרכזי ובשק״מ בכל רחבי הארץ

טלפן אלינו על-מנת לוודא כתובת החנות הקרובה למקום מגוריך!

אבד כלב

אלקהונד נורבגי

באיזור כפר שמריהו בערב פסח.

צבע אפור,
זנב מגולגל
עונה על השם
תוק.

המוצא הישר יבוא על שכרו.

טל׳ 77641 – 052

כן!

כן לסוציאליזם!

כן לשלום!

כן לשלום ישראלי־פלסטיני!

כן לאחווה יהודית־ערבית!

★

בואו לצעוד עם השמאל הסוציאליסטי הישראלי – שס״י בהפגנת ה־1 במאי

נפגשים ברחוב בני דן פינת וייצמן ת״א,
שעה 09.45 יום ראשון ה־1 במאי.

לוועדי עובדים

מבחר גדול

מתנות שי, תמונות עם מסגרות

ארמון · אילת 47, ת״א, 657001, 657112 03

תן טרמפ לחייל

בעיות ולבטים בחיי המין

מאת

ד״ר מרדכי זידמן

הוצאת רשפים

איתן עמיחי

הדברת מזיקים

בע״מ

מומחים להדברת תיקנים (ג׳וקים), תולעי ש׳, חרקי ספרים ובגדים.

רמת-גן, רח׳ מודיעין 18 ת.ד. 2272

טל. 790114-5-6 רש׳ מס׳ 2 עסק 481/75

שמירה על בריאותך ורכושך

הטלפון של מרים בנימיני שונה

02+527855

גאנדי חי, חי וקיים

אורי אבנרי
יומן אישי

סרט גדול, סרט מרשים. לא סרט החודר פעמים רבות אל תוככי ליבו של הצופה, אך סרט הפונה אל מוחו והמעורר אותו למחשבה.

מחבר הסרט צדק מאוד בכך שלא תיאר את מוהאנדאס גאנדי רק כקדוש־מעונה, כאיש־מוסר דגול ממיליארד, אלא גם כמנהיג חכם וכמדינאי ממולח.

חסידיו של גאנדי פוסחים לרוב על צד זה של אישיותו. גאנדי לא היה רק נביא, במובן התנ"כי, אלא גם מנהיג מפוכח מאוד של מילחמת־שיחרור.

המציאות שעמדה לפניו במולדתו היתה מיוחדת־במינה: 100 אלף בריטים שלטו ב־350 מיליון הודים. (זה היה אז. כיום מתקרבים תושבי הודו, פאקיסתאן ובנגלה־דש למיליארד. ובזמן שבין כתיבת שורות אלה ועד לקריאתן בוודאי יתוסף איזה מיליון.

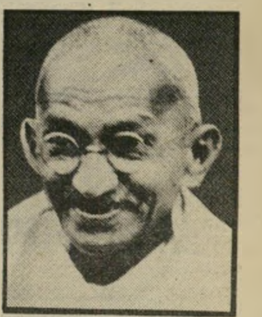

גאנדי

גאנדי הבין שהשאלה העיקרית אינה איך לפרוק את עול הבריטים, אלא איך להביא לכך שכל מאות המיליונים האלה י ר צ ו בחרות. שהרי שום כוח בעולם אינו יכול לשלוט לאורך ימים בעם התובע את חרותו, ולא כל שכן כאשר יחסי־הכוחות הם 1 : 3500.

לכן המציא אסטראטגיה של מילחמת־שיחרור, שמטרתה העיקרית לא היתה כלל לפגוע בשילטון הדיכוי, אלא לרומם את רוחם של המדוכאים, כדי שיתעוררו, יימלאו גאווה אנושית ולאומית ויהיו לבני־חורין בנפשם. דרכו של „המרי האזרחי," דרך אי־הציות הבלתי־אלים, היתה דרך אידיאלית לכך. כאשר כל הודי עני ומרוד בכפר נידח הפר את החוק על־ידי ייצור גרגיר של מלח, הוא הפך אדון במולדתו. מאותו גירוש הבריטים היה לבעיה טכנית.

אני מאמין ששיטה זו טובה כמעט לכל מילחמת־שיחרור — לאומית, עדתית, מינית, חברתית או דתית.

אני אומר „כמעט," כי איני בטוח ששיטה כזאת יכולה להצליח כאשר האוייב הוא בלתי־אנושי מעיקרו, כמו הנאצים של אדולף היטלר. לכן לא דגלתי מעולם באי־אלימות מוחלטת, ולא הייתי לפאציפסט קלאסי. אך גם אינני מקבל את הגירסה האומרת ש„שיטה כזאת היתה יכולה להצליח רק נגד הבריטים, שהיו למרות הכל שליטים הומאניים, אך לא נגד רוסים, אמריקאים וישראלים.

אני בטוח שאילו נטשו הפלסטינים את דרך האלימות, ועברו לדרך המרי האזרחי, היה השילטון הישראלי עומד מולם חסר־אונים. מה היינו עושים אילו קמו מחר מאות אלפי פליטים בלבנון, בסוריה ובירדן, והיו צועדים במיצעד אדיר אל הגבול הישראלי, לעיני העולם כולו? מה היינו עושים אילו ישבו יום־יום, במשך שבועות וחודשים, על הגבול, גברים, נשים וילדים, וכל מירקע־טלוויזיה בעולם היה מראה אותם ערב־ערב?

מה היינו עושים אילו הכריזו הערבים בישראל ובשטחים הכבושים על שביתה כללית? או אילו היו מחר חצי מיליון איש ואשה בשטחים הכבושים יוצאים לרחוב, כשדגל פלסטיני קטן בידי כל אחד מהם?

בשעה שצפיתי בסרט ניגש אלי כתב צעיר ושאל אותי אם לא סתרה מילחמת־השיחרור שלנו את תורת גאנדי. הרי אנחנו גירשנו את הבריטים בדם ואש.

האומנם? אפשר כיום לשכתב את ההיסטוריה כראות עיני השליטים. אך הנשק החזק ביותר שבידי היישוב העברי נגד הבריטים לא היה הטרור, אלא תנועת־ההעפלה. היא תאמה בדיוק את תורת גאנדי, אף שאיש לא חשב על כך אז. היא היתה פעילה, מוסרית ובלתי־אלימה. היא שיתקה את האוייב, מפני שהיא פנתה אל המצפון שלו ושל העולם כולו.

אוניה אחת כמו אכסודוס, שהגיעה לחופי־הארץ, ושהפליטים שעל סיפונה הוחזרו תחילה לחוף צרפת, והורדו לבסוף בהאמבורג, עשתה יותר ממאה פצצות במלון המלך דויד. היא חישלה אותנו בארץ, היא עוררה את יהודי העולם, היא שיתקה את כוח־ההתנגדות של הבריטים, היא יצרה בעולם כולו גל של אהדה אנושית למאבקנו, ששוב לא ניתן היה לעצרו עד שקמה מדינת־ישראל.

כיום המצב הפוך.

האם הפך גאנדי נחלת־העבר? קוריוז היסטורי?

כאשר ישבתי בחודש שעבר בחברת „הירוקים" בגרמניה, ריחפה עלינו רוחו של גאנדי. הירוקים הפכו את אי־האלימות (או, כלשונם, „החופש מאלימות") לעיקרון־יסוד. מול פני ההשמדה הגרעינית המאיימת על ארצם, על ארצנו, ועל העולם כולו, נראית עתה תורתו של גאנדי כתורת־חיים אקטואלית מאין כמוה. כל תנועת־ההתנגדות האירופית והאמריקאית פועלת על פי שיטות גאנדי, שיטת ההתנגדות ה א ק ט י ב י ת הבלתי־אלימה.

גאנדי חי וגר בכל מקום!

חורף בפראג

לפני שבועיים סיפרתי על ברברה ריטינג, שהיתה, כמוני, אורחת של „הירוקים" הגרמניים ביום חגם.

אשה מסוג שונה לגמרי היא זדנה טומין, שגם היא היתה אורחת הירוקים. היא באה מלונדון, שם היא מפיקה עתה סרט תיעודי על מתנגדי המישטר במולדתה, צ'כוסלובקיה. אני מקווה לראותו, באחד הימים, בטלוויזיה הישראלית.

זדנה היא אשה רצינית מאוד. במשך יומיים לא ראיתיה צוחקת.

כסופרת וכמחזאית, הצטרפה זדנה לחוג 77, קבוצה של אינטלקטואלים צ'כוסלובקיים ידועי־שם שתבעו רפורמה במישטר בארצם, כדי להעניק לו מידה של אנושיות וליברליות. הם לא ביקשו להפיל את המישטר ה„סוציאליסטי", אלא לשנותו מבפנים.

אולם יד המישטר ירדה על הקבוצה. בזה אחר זה נאסרו חבריה או גורשו. שניים משלושת דובריה הרישמיים נעלמו. וכך מצאה זדנה את עצמה, לפתע, כדוברת יחידה.

ידידיה הפצירו בה להפסיק. „מה את יכולה לעשות לבדך נגד כולם?" אמרו, „ירמסו אותך!"

אבל זדנה היא עקשנית, עקשנית מסוגם של אנשים היודעים שהם צודקים.

הטלפון שלה נותק. ביתה שלה הושם תחת שמירה. בצאתה מן הבית, נלוו אליה שניים־שלושה גברתנים, ואדם נוסף נהג במכונית שחורה שהזדחלה אחריה.

הליווי לא היה סמוי או מוצנע. הגברים נדחפו אליה גופנית, משני הצדדים, לא פעם נגעו בגופה בגסות. מי שאמר לה שלום ברחוב נעצר, תעודותיו נבדקו וזהותו נרשמה.

„הגעתי למצב שכאשר הייתי רואה מרחוק מכרה, שהיתה איתי בבית־הספר, הייתי מפנה את עיניי הצידה ומשתדלת שלא לראותה, כדי שלא תגיד לי חלילה שלום בתמימות. לא רציתי להרוס בני־אדם!"

עדיין לא הרפתה. באחד הימים, כשחזרה הביתה, ארב לה בחדר־המדרגות גבר שפניו היו מוסתרות בגרב. הוא היכה אותה עד כדי עילפון, ונעלם במכונית שהמתינה לו. היא אושפזה, ונמצא שלקתה בזעזוע־מוח. עד היום היא סובלת מדי פעם מן התוצאות.

גם אז לא הרפתה. אך כאשר החלו מתעללים בילדיה, לגרש אותם מבית־הספר ולהתנפל עליהם ברחוב, החליטה שאינה יכולה להמשיך. השילטונות שמחו לתת לה ללכת, והיא חיה עכשיו באנגליה.

„נשארתי סוציאליסטית, למרות שחייתי במישטר סוציאליסטי," אמרה לנו, בצל־צילו של חיוך.

שיר צמא־דם

ערב יום־העצמאות חילק ידיעות אחרונות, כשי לקוראיו, חוברת של „שירים בעיקבות לוחמים." עילעלתי בו ונוכחתי לדעת שזכיתי בכבוד גדול. מצאתי את עצמי לא רק בחברת נעמי שמר, חיים חפר ומשה וילנסקי, אלא גם בחברת זאב ז'בוטינסקי (מני דן עד באר־שבע, שיר ביתר), אברהם („יאיר") שטרן (חיילים אלמונים), נתן אלתרמן ואברהם שלונסקי. מי פילל ומי מילל!

כל זה בזכות השיר שועלי שימשון, שכתבתיו במשך כמה דקות בחצר של בית בכפר ערבי שאינו קיים עוד, לאור הפנס של ג'יפ.

האמת היא שיש לי יחס דו־ערכי לשיר זה. הוא מסמל תקופה בחיי, וקשורים בו זיכרונות רבים. אני מאוהב במנגינתו של מרדכי זעירא (למרות שכתבתי את המילים, באותו לילה, לפי המנגינה של שיר החבלנים של חפר/וילנסקי. באורח פלא מופיע שיר זה גם בשירון בדיוק לפני שירי.)

אך המילים הן צמאות מדי לדם. זה היה טיבעי בימים ההם, מייד אחרי הקרבות הנוראים של נגבה ועיבדיס, ולפני הקרבות הקשים של הצומת וחולייקאת. אך לא קל לי להשלים עימן כעת.

באחד הימים ישבתי במועדון־הלילה בקומה ה־23 של מלון שרתון בקאהיר, הייתי מלא יין מצרי אדום, למטה שיחקו האורות הצהובים במימי הנילוס, והחלטתי להוסיף לשיר בית נוסף, על שועלי־שימשון שהגיעו לבסוף אל היאור, בדרכי שלום.

התחלתי לחבר את השורה הראשונה, כאשר הופיעה נגוואה פואד האלוהית על הבימה, בריקוד מיזרחי אירוטי, והסיחה את דעתי. הרגע חלף.

למרבה המזל כתבתי רק שירים מעטים בחיי. מכולם אני אוהב את השיר שכתבתי ארבעה ימים אחרי שועלי שימשון, במצב־רוח שונה לגמרי. קראתי לו „מיכתב אחרון," והוא מתחיל במילים:

כבר השחר עולה, חברה, עוד מעט וירעם התותח,
לא נותר לי זמן רב עוד לרשום לך מילים עלי פתק.
כבר בוקע האור, ועימו מתקרב האורח,
זה דייר לא־רצוי שקבע מישכנו במישלט —
המוות.

נערה גילתה לי פעם שהתאהבה בי כשקראה שיר זה, מבלי שהכירה אותי. היא היתה אחר־כך לאשתי.

כדי שלא יחשדו בי שהייתי בימים ההם אדם צמא־דם, הנה שיר אחר שכתבתי אז והמוכיח את ההיפך:

הוא שכב לו בצד הדרך,
עת דהרתי בג'יפ אלי קרב.
הוא שכב ערירי ובלי נוע,
המוות סגר את עיניו.

הלוחם לצידי או מנגד?
את זאת לא אדע לעולם.
כה דומים בני־אדם אחר־מוות,
ואחד הוא ציבעו של הדם.

אך ידעתי — היתה לו אמא,
גם ידעתי — היה לו אב.
אי־שם יושבים ומבכים הם
את הבן שיצא ולא שב.

האם — בנך יגע ונח לו,
בין פרחי השדה הוא נרדם.
ואני אז לבנך שם הצדעתי
כי היה היה — א ד ם.

אני יודע שזהו קיטש גמור. שום מלחין (חוץ מעקיבא נוף, אם תסלחו לי) לא התפתה מעולם להחין אותו. אך מה אני יכול לעשות? אני דווקא אוהב אותו.

מעשה בקצין דפוק

יש לי סנטימנט מיוחד לחמשיר. העולם הזה טיפח את הצורה האמנותית הזאת. הוא נטל את ה„לימריק" האנגלי והפך אותו לנכס־צאן־ברזל של השפה העברית, שני לתנ"ך. אף את המילה עצמה — „חמשיר" — המצאנו.

אני זוכר היטב את המעמד. חיפשנו תרגום עברי למושג „לימריק" (שמו של מחוז באירלנד, שעל שמו נקרא סוג זה של שירה, משום־מה). גילגלנו את המילים „חמש שורות" ו„שיר," עד שאחד מאיתנו — נדמה לי שהיה זה שלום כהן — העלה את הרעיון הגואל: חמשיר.

לכן, כאשר פירסם רפאל איתן את יצירתו האחרונה, הרגשתי כמו אב שפגעו בבנו־חביבו. הרי זה נורא!

הוא הופיע בוועדה של הכנסת וטען שהוא עומד לקרוא „חמשיר" שחיבר לכבוד יוסי שריד. והנה היצירה, לפי גירסת הטלוויזיה הישראלית:

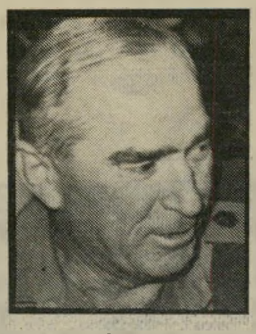

רפול

מי שהגיע למרומיו,
תוך כדי טיפוס במעלה
הזנב,
על עצמו אל־נא יחוס
ממה שיעלה בנחיריו.
לעיתים אף יכסה עליו
זבל
מהראש ועד כף רגל.

נער בכיתה א' יכול למנות את מיספר השורות. הוא יגיע לשש. אבל הרי חמשיר נקרא חמשיר מפני שיש לו חמש שורות!

ולא סתם חמש שורות, אלא שורות בעלות מישקל קבוע מאוד, כשהשורה הראשונה מתחרזת עם השנית והחמישית, ואילו השורה השלישית עם הרביעית.

למשל, חמשיר בעל מיבנה קלאסי:

היה היה איש, חבקוק,
שהקדיש את חייו לבקבוק.
כאשר הזדקן
הבקבוק התרוקן
והאיש לא ראה אלא ג'וק.

הכותרת היא, כמובן, „דיי־טי," או, בלאטינית צרופה, „דליריום טרמנס."

מי שרוצה להתרחק מן הקו הקלאסי ולהתקרב לנושא עצמו, יכול להעדיף את החמשיר הבא:

מעשה בקצין, די דפוק,
שאהב לדבר בשפת־שוק.
יום אחד התבלבל,
בראי הסתכל
וצעק באימה: „הנה ג'וק!"

„הממשלה איתנו!" קוראים הפורעים החדשים

אין גבול!

כמה שנים עברו מאז ליל־הדמים, שבו פשטו חוליות־רצח ברחבי הגדה, ניסו לרצוח את ראשי־העיריות וגרמו ל־קטיעת רגליהם של שניים מהם?

מי זוכר את תגובתו של מנחם בגין למחרת היום?

הוא הודיע שתיפתח החקירה הגדולה ביותר בתולדות ישראל. הוא הטיל את התפקיד על שרות־הביטחון־הכללי.

מה קרה מאז?

לא כלום.

איש לא נענש. איש לא הורשע. איש לא הובא לדין. איש לא נתפס.

וזה מוזר.

■ ■ ■

זה מוזר מפני ששרות־הביטחון־הכללי מתגאה בכך שלא היה אף מעשה־חבלה אחד בישראל ובשטחים הכבושים שלא פוענח על־ידו. אף לא אחד!

זה יכול לקחת יום, שבוע, חודש, שנה. אבל בסופו של דבר, כל חוליות־החבלה הפלסטיניות, שביצעו פיגועים ביהודים, נתפסו.

והנה, במיקרה זה — כישלון מחפיר. טוטאלי.

כל אדם במדינה ובשב"כ יודע מניין יצאו חוליות־הרצח באותו הלילה, מניין בא הנשק שלהן, ומאילו חוגים התגייסו חבריהן. יש להניח כי שרות־הביטחון־הכללי מפקח על חוגים אלה, כפי שהוא מפקח על כל החוגים העלולים לבצע פשעים פוליטיים במדינה.

אם כן, מה קרה? מהי סיבת הכישלון?

■ ■ ■

מבחינה הגיונית, יש כמה הסברים אפשריים לתעלומה זו. לא לתעלומת הרצח, אלא לתעלומת החקירה.

הסבר אחד הוא זה שהופיע לא פעם בדברי־פרשנות בעיתונים זרים. הוא אומר: השילטון הורה לחוקרים שלא לגלות את המבצעים. הוא לא היה מעוניין בשיתוק מוקד זה של לאומנות קיצונית, מכיוון שזהו עמוד־השדרה של תנועת ההתנחלות.

הסבר שני הוא שהשילטון לא היה מעוניין בפיענוח הפשע, מפני שהיו מעורבים בו כמה מזרועות המימשל בגדה. והרי ברור כי חוליות־רצח אינן יכולות להסתובב במשך לילה שלם ברחבי השטחים הכבושים, להטמין מיטעני־נפץ מתוחכמים ולהסתלק, מבלי שנעזרו במעשה או במחדל על־ידי אנשים בתוך כוחות־ה־ביטחון.

החקירה נכנסה למבוי סתום. היא נחלה כישלון מוחלט. טוטאלי.

והסיבות האפשריות הן בדיוק אותן ה־סיבות שהיו לכישלון החקירה בעניין ראשי־הערים קטועי־הרגליים.

אפשר לבחור מהן את הסיבה הסבירה ביותר, לפי בחירה.

אך אי־אפשר להתעלם מן המסקנה:

לא רק יהודים המבצעים פשעים נגד ערבים פטורים מעונש. פטורים מעונש גם יהודים המבצעים פשעים נגד יהודים — בתנאי שהם פוגעים ביהודים הנכונים.

■ ■ ■

יש בכך נחמה מסויימת, למי ש־מחפש נחמה מסוג זה.

■ ■ ■

כישלון זה אינו חריג. להיפך. שורה ארוכה של פשעים בוצעו על־ידי המתנחלים ובעלי־בריתם. היה „ליל־הבדולח" הקטן באל־בירה, שבו נופצו במשך שעות השמשות של עשרות מכוניות. היו פוגרומים בכפרים ערביים. היו יריות של מתנחלים לעבר צעירים בגדה, שבהם נהרגו ונפצעו אחדים. היו מעשי־הפיגוע של מתנחלי קריית־ארבע באיזור חברון. התפוצצה פצצה ליד המיסגד של חברון. היו לאחרונה ליל־המכוניות בחברון, ונחבלו עשרות מכוניות של התושבים הפלסטיניים.

אף במיקרה אחד מכל המיקרים האלה לא נתפסו האשמים.

כל ילד במדינה יודע מניין באו, ולאן הם חזרו. אין ספק כי שילטונות־הביטחון יודעים היטב מיהם.

איש לא נענש, לא הורשע, לא הועמד לדין, לא נתפס.

לפחות במיקרה אחד נעשה בקריית־ארבע נסיון גלוי להשמיד חומר־ראיות, שהיה קשור בנסיון־לרצח. האשמים יצאו מהעניין בלי פגע.

צירוף כל הפרשות האלה מוכיח, בעליל, כי קיים עתה עיקרון מישפטי חדש במדינת־ישראל:

מעשים של רצח, נסיון־לרצח, חבלה גופנית חמורה, פגיעה ב־רכוש, קשירת־קשר ופשעים אח־רים אינם נענשים, כאשר המבצעים הם יהודים שפעלו נגד ערבים.

עוצר במחנה-פליטים, אך לא במאה שערים

■ ■ ■

עובדה זו אינה מטרידה את הרוב הגדול של אזרחי־ישראל. חלק מן הציבור מזדהה, בגלוי או בסתר־ליבו, עם מבצעי הפעולות האלה. הם מאמינים, כמו ראש־המטה־הכללי שפרש זה עתה ברוב כבוד, כי הערבים הם „ג'וקים מסוממים".

מי שמשמיד ג'וקים אינו רוצח. הוא מבצע עבודה חיונית של היגיינה ציבורית.

חלק אחר של הציבור מתייחס לכל העניין באדישות. אין הוא רוצה לדעת. וכבר הוכח בעבר, בארצות אחרות, שמי שאינו רוצה לדעת, מצליח בכך — גם כאשר מתרחשים הדברים לנגד עיניו.

גישתו של ציבור זה היא כך: זה קורה שם. זה לא נוגע לנו. כי זה לא יכול לקרות לנו.

אך זוהי טעות.

אחרי התעלומה הבלתי־מפוענחת של ההתנקשויות בראשי־הערים הערביים באה התעלומה של רצח אמיל גרינצוויג.

גרינצוויג לא היה ערבי. אבל גם רוצחיו לא התגלו.

גם הפעם הופעלו מיטב החוקרים של מיטב שרותי־הביטחון. גם הפעם הובטח שתהיה חקירה, שלא היתה עוד כדוגמתה. הנשיא, ראש־הממשלה והשרים גינו את המעשה ותבעו כי האשמים יובאו לדין.

ומאז — יוק. לא כלום.

משמע: העיקרון של ההיתר לביצוע פשעים אינו גזעני. הגבול בין המותר ואסור אינו עובר רק בין ערבי ויהודי. הוא עובר גם בין יהודי ליהודי.

אילו היה איש שלום עכשיו מבצע פשע נגד איש גוש־אמונים (דבר שאינו יכול לקרות, בגלל האופי השונה של שני המחנות), אין ספק שהיה נתפס, מועמד לדין, מורשע ונענש. כאשר איש גוש־אמונים מבצע פשע נגד איש שלום עכשיו, הוא אינו נתפס, אינו מועמד לדין, אינו מורשע ואינו נענש.

■ ■ ■

מי הם היהודים שמותר להם להת־נכל ליהודים אחרים?

עובר גבול ברור בין לאומני ובלתי־לאומני, בין שוחרי־סיפוח ושוחרי־שלום. זה ברור.

שוחרי־סיפוח הם בעיני השילטון הקיים ציונים יותר טובים מאשר שוחרי־השלום, שהם בעצם בוגדים, עוכרי־ישראל ואויבי־המדינה. מי שמתנכל לבוגדים, לעוכרי־ישראל ולאויבי־המדינה אינו פושע, הוא עושה מיצווה. מובן שאין להענישו.

אך אין זה הגבול היחידי.

מזה זמן רב קיימת בירושלים מילחמת־האבנים של החרדים כלפי הציבור החופ־שי. מיידי האבנים החרדיות במכוניות חילוניות אינם מובאים לדין.

יש דמיון מוחלט באופי מעשיהם של הנערים והנערות הפלסטיניים בגדה ה־מערבית, המיידים אבנים במכוניות יהו־דיות, ובין האברכים החרדים המיידים בשבתות אבנים במכוניות חילוניות.

במיקרה אחד — אחד ויחידי, עד כה! — גרמה אבן ערבית למותו של אדם — צעירה יהודיה שנסעה במכונית צבאית. לאחרונה קרה מיקרה שבו נפצע קשה פרופסור יהודי מיידוי אבן דתית. כפסע היה בינו ובין המוות.

זה דומה? לא, כלל וכלל לא.

במיקרה הערבי, נכנסו שילטונות־הבי־טחון לפעולה נמרצת. תוך שימוש בשי־טות־החקירה שהם אמונים עליהן, הם איתרו את הנערים שזרקו את האבן. אף שלא היו אלא חלק מן השבאב המקומי, הם זכו לתואר „חוליית־מחבלים". הם „הודו" (ערבים תמיד „מודים", יהודים המבצעים פיגועים כאלה לעולם אינם מו־דים. מעניין מדוע.) ועוד לפני שהובאו למישפט, נאטמו הבתים של מישפחותיהם, ועשרות בני־אדם הושלכו לרחוב.

האם זה קרה גם בשכונות הד־תיות בירושלים? בוודאי שלא.

איש לא נתפס. איש לא הודה. ממילא גם לא נאטם שום בית. שום מישפחה חרדית אינה מתגוללת ברחוב. וכאשר ראש עיריית ירושלים העז להשמיע ביקו־רת קלה על כך, התייצב מולו „יהודי גאה", מעדת המשוגעים שבאו מארצות־הברית להשתגע עלינו, וירק בפניו.

■ ■ ■

משמע שיש שני סוגים של אבנים בנוף של ארץ־ישראל.

יש אבן ערבית, שהיא — על פי הודעות של דוברים רשמיים — „נשק קטלני".

נגד נשק קטלני זה מופעלים כל האמ־צעים. המתנחלים הצטוו על־ידי הרמטכ"ל רפאל איתן לפתוח באש כדי להתגונן מפניו. חברי־כנסת תבעו שגם כוחות־הביטחון יפתחו במיקרים כאלה באש, לא רק ברגלי המפגינים, אלא גם „למע־לה מזה". כלומר: לירות כדי להרוג.

נגד נשק זה מופעלות שיטות של עני־שה מישפחתית וקולקטיבית, מן הסוג הזכור ממישטרים קולוניאליים אחרים ב־עולם: אטימת בתים, הריסת בתים, הטלת עוצר במשך חודש ימים. עוצר כזה פירו־שו, כמובן, הרעבה המונית — אם על־ידי מניעת־פרנסה, אם על־ידי מניעת־מזון ממש.

לא כן היחס לאבן יהודית, כש־היא אבן חרדית.

כשהיא נזרקת, פוגעת ופוצעת, אין עונש.

לכאורה, זה די מוזר. שהרי ה־זורקים אינם ציונים, אינם לאומ־נים, אינם חסידי־סיפוח. הם אנטי־ציונים מוצהרים, הרואים בעצם קיומה של מדינת־ישראל חטא בל־יכופר.

משמע: הגבול אינו עובר רק בין ערבי ליהודי. גם ולא לא רק בין שוחרי־סיפוח לשוחרי־שלום. יש עוד גבול: בין דתי לחילוני.

לדתיים מותר לפגוע בחילוניים. מותר להם ליידות בהם אבנים, להתפרץ לדי־רותיהם ולהכותם מכות־רצח, כפי שקרה לאחרונה בירושלים. מותר להם גם — על אחת כמה וכמה — לפרוץ לדירתה של זקנה ערביה ולהכותה מכות־רצח, עד אובדן־ההכרה.

אך אם יהודי חילוני ישתמש באותן השיטות נגד הדתיים, תהי־יה התגובה שונה לגמרי.

■ ■ ■

אין כאן בעייה ערבית. יש כאן בעייה ישראלית. בעייה של סדר־החיים ה־דמוקרטי, של יסודות מדינת־החוק.

כאשר יש שלושה־ארבעה גבולות בין מי שמותר לו לבצע פשע לבין מי שאסור לו — יתוספו עליהם במרוצת הזמן גבול רביעי, חמישי ושישי. נקבע העיקרון שלכל חסידי השילטון מותר להפר כל חוק („הממשלה איתנו!" צעקו פעם פור־עים בארץ זו). זוהי התחלת הסוף של מדינת־החוק.

כי במקום שבו אין הכל שווים לפני החוק, אין החוק קיים כלל. יש רק הפקרות חוקית.

מאת אורי אבנרי

סם לואיס:

„גם מסיבות קוקטייל זו עבודה!"

ביום־העצמאות ערכו נשיא־המדינה ורעייתו קבלת־פנים לכבוד הדיפלומטים המשרתים בישראל. סביר היה להניח כי ביום שבו קרסה שגרירות ארצות־הברית בביירות יהיה השגריר האמריקאי סם לואיס עסוק מעל לראשו. אבל השגריר ורעייתו הסימפטית סאלי לא רק שהפגינו נוכחות במסיבה, הם נשארו ממש עד לסופה והיו מאחרוני העוזבים. סאלי לואיס אף זכתה לכבוד מיוחד: תיזמורת צה"ל בניצוחו של יצחק גרציאני, ניגנה במיוחד למענה מחרוזת של שירים אמריקאים, ואלמלא תפסתי את השגריר מדבר בטלפון בחדר־המלתחה הייתי חושבת שההודעה ברדיו מקורה בטעות.

● **אדוני השגריר, שגרירות ארצות־הברית בביירות קרסה ואתה מבלה במסיבת קוקטייל?**

שגרירות ארצות־הברית התמוטטה כתוצאה ממעשה חבלה. התפוצצות של מכונית־תופת. עדיין אין לי פרטים מדוייקים על מה שאירע. אני נמצא פה כי כבוד הנשיא ורעייתו הזמינו את רעייתי ואותי לחוג את חג־העצמאות של מדינת־ישראל. גם מסיבות קוקטייל, ובוודאי שמסיבה שכזו, הן חלק מעבודתו של שגריר.

אופירה נבון:

„37 מאכלים ל־37 שגרירים!"

הוזמנתי על־ידי נשיא המדינה ורעייתו לקבלת פנים לכבוד יום־העצמאות, שהתקיימה במישכן הנשיא. איני יודעת באיזו מדינה אחרת את יכולה לבוא אל הנשיא כשאת לבושה במכנסיים ולא בשימלת־ערב ארוכה. איני יודעת באיזו מדינה אחרת אתה יכול להתלוצץ עם השוטר שבפתח שאומר לך בהומור: תתנהגי יפה. מי יודע, אולי לא יזמינו אותך בשנה הבאה! נשיא חדש מינהגים חדשים. ואתה יודע שהדברים נאמרים בהומור ובמישפחתיות כזאת. איני יודעת אם יש נשיא בעולם שאצלו המסיבות הן כל־כך לא פורמליות, ושרעיית הנשיא טורחת להתפנות מאורחיה החשובים כדי להעניק תשומת־לב לכל אחד ואחד ולשוחח ללא כל מחיצות של רשמיות.

כשעזבנו את מישכן־הנשיא, הרגשנו שחוסר הרשמיות, הפשטות, העובדה ש„לא עושים עניין" ולא עורכים טקסים, הוא אחד הדברים היפים ביותר שעדיין נותרו במדינת ישראל.

אופירה נבון היתה יפה להפליא, כשבשערה השחור שזורים פסי זהב. היא לבשה שימלת פסים בגוון סגלגל על רקע שחור, וטרחה בעצמה על הכיבוד. אחרי שעמדה במשך שלוש שעות ולחצה ידיים לכל החשובים והחשובות, היא ספרה לי על הכיבוד שהוגש. מסתבר שהוא לא היה סתם כיבוד.

● **גברת נבון, זוהי מסיבת הקוקטייל האחרונה שאתם עורכים כנשיא ורעיית־הנשיא?**

לא, אנחנו נערוך מסיבה משותפת עם הנשיא הנבחר ורעייתו מייד אחרי החלפת התפקידים. עדיין לא הוחלט אם זה יהיה במישכן או בכנסת. אך לנציגים הדיפלומטיים השוהים בישראל זוהי מסיבה אחרונה.

● **את מתרגשת?**

אני מתרגשת בכל מסיבה. מאוד איכפת לי שהמסיבות יצליחו. אני טורחת באופן אישי על הכיבוד ועל שמות האורחים. הפעם רציתי משהו מיוחד. בשנה שעברה ערכתי כיבוד בסגנון עדות ישראל. השנה הזמנתי מאכלים בסגנון המדינות שנציגיהם משרתים כדיפלומטים בישראל. יש בארץ 37 נציגויות זרות, וכאן יש 37 מאכלים. קבאב בטחינה — מצרי, ארטישוק ממולא — תורכי. צ'ילי־קון־קארנה — דרום־אמריקאי. יש אפילו שוקולד בלגי. יש תבשיל אירי ויש נקניקיות בכרוב חמוץ — מאכל גרמני. לכל נציג יש מאכל משלו. ליד כל מאכל כתבנו את שם המדינה והנחנו את דגלה. זוהי מעט תשומת־הלב שאני יכולה להעניק לכל הנציגים הזרים בארץ. לפי התגובות ששמעתי אני חושבת שהם אוהבים את זה מאוד.

עמי גלוסקא:

„אם הרצוג ירצה — אשמח להמשיך!"

אחד האנשים הנחמדים ביותר המקיפים את נשיא־המדינה יצחק נבון הוא שלישו הצבאי, אלוף־מישנה עמי גלוסקא. לאחרונה פורסם כאילו עומד עמי גלוסקא להמשיך בתפקידו, כשלישו של הנשיא הנבחר חיים הרצוג.

● **אלוף־מישנה גלוסקא, האם תמשיך לשמש כשליש צבאי גם לנשיא הרצוג?**

אני עדיין לא יודע. אמנם פורסם כאילו אני ממשיך בתפקיד, אך בינתיים לא שוחחתי כלל עם חיים הרצוג ואינני יודע אם הוא מעוניין שאמשיך בתפקיד.

● **אתה מעוניין להמשיך בתפקיד?**

בהחלט כן. אני אוהב את התפקיד הזה. זה אמנם לא תפקיד לכל החיים, אך הייתי עושה אותו בשימחה עוד כמה שנים עם הנשיא הנבחר.

אביבה גר:

"ליצור קשר עם עולם הדממה!"

צלליתה של השחקנית היפה אביבה גר מופיעה במודעות "הטה אוזן לדממה", המכריזות על יום־החרש. הקשר של אביבה לחירשים הוא קשר אמיץ וקרוב. אביבה נולדה כילדה שומעת לזוג הורים חירשים. לכן היא שולטת בשפת החירשים, ואף מילאה תפקיד של מתרגמת בתוכניות־הטלוויזיה לילדים חירשים. הבנתה העמוקה את שפת החירשים ורחשי ליבם הביאו אותה אל "להקת הדממה" של משה אפרתי, והיא רקדה – כשומעת יחידה – במסגרת להקה זו. מאחר יותר קיבלה תפקיד מרכזי, של חירשת־אילמת בסרט של יואל זילברג, ולפני כשבוע ראיתי אותה ב"צוותא", בסרט מקאברי של הבימאי רם לוי, ששמו "הישרדות". זהו אחד מארבעה סרטים שהפיקה "צוותא", והנקראים ביחד "83".

● אביבה, מה יש לך להגיד לאנשים השומעים על האנשים החירשים?

קודם כל, שחירש הוא בן־אדם, כמוני וכמוך, כמו כל אחד אחר. יש לו רגשות, יש לו תחושות. הוא רק לא שומע, אבל הוא מבין הכל. אני חושבת שמנקודת מוצא כזו אפשר ליצור קשר עם עולם הדממה של החירשים ולשמוע אותם.

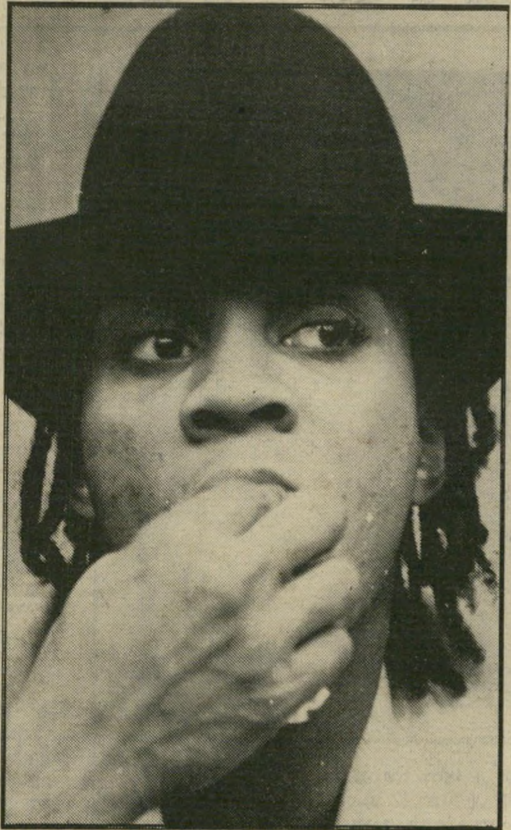

ג'ין אנתוני ריי:

"לא מתתי אפילו רגע אחד!"

אני זוכרת את ג'ין־אנתוני ריי, הלא הוא לירוי המפורסם מ"תהילה", רוקד על סקטים בחוף של וניס בלוס־אנג'לס. אחר־כך שמעתי שהוא נהרג, כמו כולם. זה היה אך טיבעי שהשאלה האחת שהפניתי אליו היתה:

● למה הפיצו שמועה כאילו מתת?

אני באמת לא יודע. אין לזה כל הסבר. האמת היא שהרגשתי נורא חשוב. כמו פול מק־קרתני, לפחות, שגם עליו הפיצו שמועה כזאת. מצד שני, זה היה די מביך לפגוש אנשים או לענות לטלפון כשהדבר הראשון שאומרים לי זה: "אז אתה לא מת?" דבר אחד אני יכול להבטיח לך: בכל החיים שלי לא מתתי אפילו לרגע אחד.

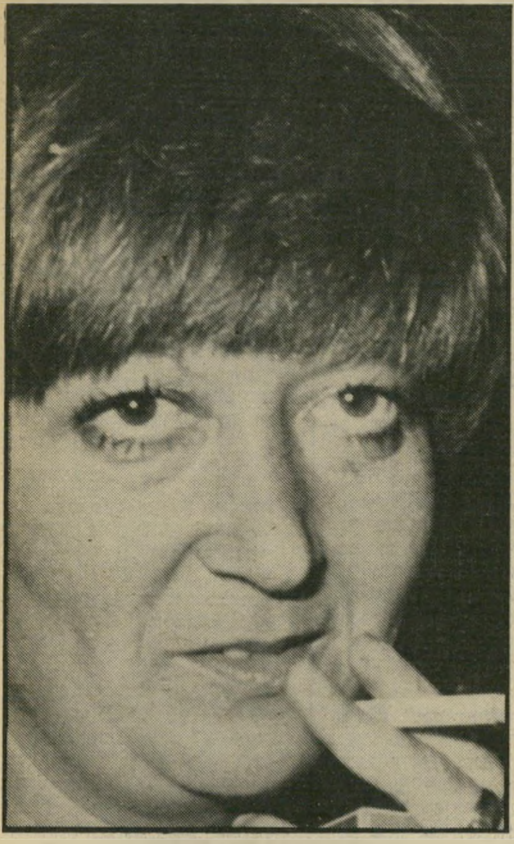

מירי בן־יוסף:

"'תהילה' הם מאוד סופר־סטארים!"

מירי בן־יוסף היא מהוותיקות בין נשות יחסי־הציבור בארץ. נדמה לי שדור היח"צניות החדש שקם לנו, צעירות ודינמיות ככל שיהיו – אינו מזכיר אפילו אל דרך עבודתה של מירי בן־יוסף הגדולה. כבר מזמן רציתי לראיין אותה. אבל היא אינה מהמתראיינות. היא שווה – כמו שאומרים במיקצוע שלנו – שלושה עמודים כמו כלום. ובקושי רב הצלחתי לשכנע אותה לספר לי לפחות כמה מילים על מיבצע יחסי־הציבור של "תהילה", שהיא עומדת מאחריו, כפי שסיפרו לי, עם שתי רגליים איתן־איתן באדמה.

● מירי, "תהילה" זה עסק על בטוח. צריך יחסי־ציבור בשביל מופע שכזה?

עובדה שצריך. אם לא היה צריך, לא היו שוכרים אותי. עיתונאים ומראיינים רוצים לשמוע, אנשים רוצים לקרוא על הכוכבים. צריך איש־יחסי־ציבור שינווט את כל העסק הזה. היום שום דבר לא הולך בלי יחסי־ציבור.

● מדוע הכוכבים של "תהילה" עושים טובה כשהם מתראיינים?

אם זה היה תלוי בהם, הם היו מתראיינים ברצון. אבל יש כמה אמרגנים מחו"ל ששמים מיתרס בינם לבין העיתונאים.

● מדוע?

הם פוחדים מבלגאן.

● איזה בלגאן?

ראית מה הולך עם המעריצים?

● מעריצים אני מבינה — אבל מה עם העיתונאים? הילדים האלה מתנהגים כמו סופר־סטארים, והם לא.

קודם כל, הם מאוד מאוד סופר־סטארים. אילו ראית את ההיסטריה סביבם באנגליה, היית מבינה. חוץ מזה, הם בכלל לא מתנהגים כמו סופר־סטארים — הם משגעים. אני אירחתי ועבדתי עם הרבה כוכבים, ואני יודעת. הם משגעים. אחד יותר משגע מהשני. אל תשכחי שהם צעירים נורא, בני 20 עד 24, חוץ מדבי אלן, שהיא בת 30. אל תשכחי שהם עושים כאן סרט. אל תשכחי שהם בלחץ.

● מי הכי נחמד לדעתך?

ברונו, כלומר לי קוררי. הוא אפילו למד לכתוב "שלום" בעברית, וכשהוא חותם הוא מוסיף "שלום". גם דוריס, ששמה הוא ואלרי לנדסברג, והיא היהודייה היחידה, נחמדה נורא. התמונות עושות לה עוול נורא. היא פשוט מאוד לא פוטוגנית. האבא שלה הוא אחד המפיקים הגדולים בברודוויי ובחיים הפרטיים היא החברה של ברונו כבר שנתיים.

● של מי היה הרעיון להביא אותם לכיכר מלכי־ישראל?

של אמנון צבן, וכולם היו נגד. הוא תיכנן את זה ממש כמו מיבצע צבאי. הביאו אותם לשם באמבולנס.

מדוע מבלה צמרת המפד"ל בכפר נידח בשווייץ. מתי הובהל ח"ב

חרות לטיפול נמרץ ומה חושב ח"כ מפ"ם על ההימנון הישראלי

■ ח"כ **איתן ליבני** אושפז פעם נוספת במחלקה לטיפול נמרץ. הדבר קרה אחרי שהספיד חבר לנשק שנפטר, **מנחם שיף**, מוותיקי אצ"ל. הוא תיאר לפני האבלים שהתאספו בבית־ז'בוטינסקי את מעללי שיף במחתרת, חש ברע והובהל לבית־החולים.

■ חבריו של ליבני אינם מתרגשים מכך. מספרים עליו שכאשר הוא מאושפז בבית־חולים, בכל פעם שיש לו הזדמנות הוא מתנתק מהמכשירים שאליהם הוא מחובר ומעשן סיגריה.

■ הפגנת אנשי שלום עכשיו בעת טקס איזורוח היאחזות הר־ברכה ליד שכם, כמעט שגרמה לפילוג בבית הצייר **אנדרי קילצ'ינסקי**, שהוא חבר מרכז חרות ומאנשי „ארץ־ישראל השלמה." בתו, **סמדר** („סמדי"), נמנית עם אנשי שלום עכשיו, ומצהירה על עצמה שהיא מהיונים שבהם. השניים התכוונו לצאת בחג העצמאות לשכם כדי להפגין, כל־אחד בצד אחר, בעת הטקס. הגשם שיכנע את השניים להישאר בתל־אביב. „אנחנו התקזזנו," אמר אנדרי.

■ האם הוא הבין את הבדיחה? **בועז אפלבאום**, עוזרו של שימעון פרס, הציע לח"כ דב בן־מאיר, מועמד מי-

לעומת הקודמים. קרמר טען, שבכל יום־עצמאות מציג צה"ל נשק סודי הנחשף לראשונה — ואילו השנה כל מה שצה"ל יכול היה להציג היה תכשיר ריסוס נגד ג'וקים.

■ על אותו עניין דיבר וירשובסקי וטען, כי אין זה מיקרה שכל הדוגמות שבהן משתמש הרמטכ"ל לשעבר **רפאל** („רפול") **איתן** לא מוזכר לעולם הראש. „כי אף פעם הוא לא משתמש בו."

■ הישיבה האחרונה של הוועד המנהל של רשות־השידור נערכה בביתו של הפרופסור **ראובן ירון**, יושב־ראש הוועד, שבא לחופשה מבית־החולים שם הוא מחלים מניתוח. באותה ישיבה אושר תקציב הרשות, שלו התנגדו שני חברי הוועד **אהרון פאפו** ו**אהובה מירון**. לאות מחאה החרימו השניים את הישיבה.

■ פאפו ואשתו הוזמנו למסיבה שערך שר־הביטחון לרגל חילופי הרמטכ"לים. פאפו עמד בתור שהמתין ללחוץ את ידו של רפול. כאשר הוא הושיט לו את ידו ואמר: „אדוני, אני רוצה להודות לך בשם משפחתי ובשמי על תרומתך לצה"ל, לביטחון־ישראל." אחר־כך הזדהה. רפול, שלא הכיר אישית את פאפו, לפני־כן, קרא

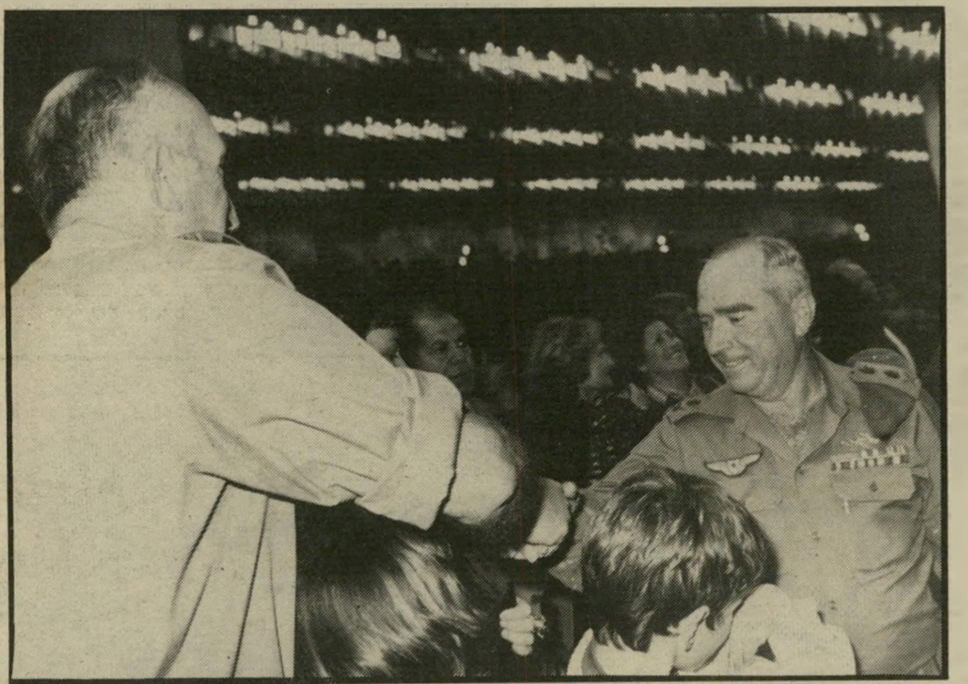

משה לוי („מוישה וחצי"), הרמטכ"ל החדש של צה"ל, לוחץ את ידו של הרמטכ"ל הפורש רפאל („רפול") איתן (מימין), בקבלת־פנים שערך שר־הביטחון לרגל חילופי השניים. האירוע נערך בהיכל הקונגרסים רחב־הידיים בגני־התערוכה בתל־אביב, במוצאי יום־העצמאות. למקום נדחסו יותר מ־3000 מוזמנים, רובם אנשי צבא, שבאו ללחוץ את ידו של רפול ומוישה וחצי. בתחילת הערב ניצבו רפול ומחליפו משני צידי משה („מוישה") ארנס ולחצו את ידי הבאים, כשמולם מתגודדת סוללה של צלמים. כעבור כמה דקות נשבר רפול מלחיצות־הידיים. הוא עזב את המקום ונכנס לאולם. משה לוי וארנס עמדו עוד זמן קצר בפתח, ואחר־כך נכנסו אף הם לאולם, שם הוגש כיבוד קל. בסיום הערב, אחרי הופעת „הגבעתרון" לחץ רפול את ידי מחליפו ומיהר לצאת.

בהם. הדוברים הסבירו לקליינר שלשרון נעשה עוול ושדויד לוי מתון מדי לטעמם.

■ עורך־הדין הצעיר ודק־הגיזרה **גד אסולין** הוא איש מאוד פעיל. מזה חמש שנים הוא חבר המיפלגה הליברלית, יושב־ראש ועדת־ההסברה שלה ויושב־ראש ועדת־הקבלה של סניף תל־אביב. הוא מרכז ועדת המיסוי של המיפלגה וגם מרכז תא עורכי־הדין שלה. ואם לא די בזה, הוא אף ראש המידרשה לחוץ ולביטחון של המיפלגה. בזכות פעלתנותו הרבה, הוא הוזמן עתה על־ידי המימשל האמריקאי לסיור בן חודש

בבית־צבי ולמחייתו מכר שעונים. כשנרשם ללימודי־ערב בפקולטה למישפטים, לא האמין שייתקבל. כשהצליח, החל לומד ברצינות. בלחץ הלימודים באוניברסיטה ויתר על הבימוי, אך לעומת זאת הוא הקים את אירגון יבואני השעונים בארץ, עמד בראשו, ואף הקים חברה לייבוא שעונים. עתה משלימים שני אחיו את מאווייו הכמוסים. אחיו הצעיר **רון** סיים לימודי קולנוע בבית־צבי, ואחיו **שמואל** הוא מנכ"ל חברת השעונים שהוא הקים.

■ כאשר קיבלו המפיק

עמוס ירון לוחץ את ידו של האלוף יהושע שגיא, ראש־אגף־מודיעין המודח. על תת־אלוף ירון, קצין חיל רגלים וצנחנים ראשי, ועל שגיא נמתחה ביקורת נוקבת בדו"ח ועדת־החקירה שעסקה בטבח בצברה ובשאתילא. שגיא נאלץ לפרוש מתפקידו ועל ירון נאסר לפקד על כוחות. השניים נפגשו בסוף הערב שבו נערכה קבלת־הפנים לצמרת צה"ל, ולחצו ידיים בחמימות.

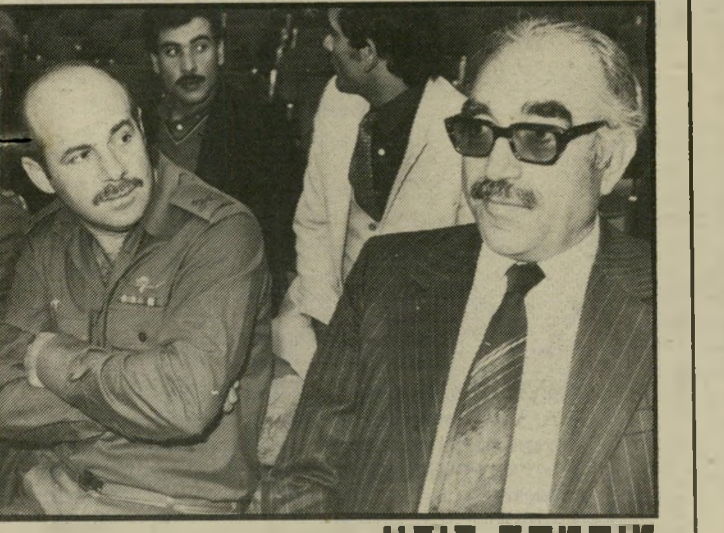

מוסטפה דודין היה בין אורחי הכבוד המוזמנים לקבלת־הפנים שנערכה בגני־התערוכה. הוא בא למקום עם ראש המינהל האזרחי, תת־אלוף שלמה איליה (משמאל), שאף ישב כל הערב לצידו של מנהל „אגודת הכפרים" בהר־חברון, הגוף שהוקם על־ידי ישראל בשטחים.

פלגת העבודה לראשות עיריית תל־אביב, סיסמת בחירות, שנוסחה: „בן־מאיר דב בכל רחוב."

■ **שמעון פרס** עצמו גילה שבתחילת שנות ה־50 הוצע לו מטעם המיפלגה לרוץ לראשות עיריית תל־אביב. הוא נטה לקבל את ההצעה, אך **דויד בן־גוריון** הטיל וטו על הרעיון. פרס נכנע ולא התמודד בבחירות המוניציפליות.

■ ח"כ שינוי **מרדכי וירשובסקי** ודובר התנועה **נתן** („ג'קי") **קרמר** שוחחו על השינוי שביום־העצמאות הנוכחי

בקול: „אה, זה אתה!" ולחץ שנית את ידו בחוזקה.

■ המנכ"ל לשעבר של האולפנים המאוחדים בהרצליה **יצחק** („איציק") **קול**, שעבר לעבוד עם **מנחם גולן**, סיפר שכאשר צולמו באולפניו השעשועונים לטלוויזיה, הוא מצא שפה משותפת בעיקר עם **אורי זוהר**. גם אחרי שזוהר הפך דתי, נמצא איתו קול בקשרים. מדי פעם, כשהם נפגשים, מנסה זוהר לשכנע אותו ללכת בדרכו ולהיות בעל תשובה.

■ בערב ראיונות בנצרת־עילית נשאל ח"כ מפ"ם **מוחמד ותד** על יחסו לדגל המדינה ולהימנונה. ותד הסביר את הסתייגותו ממילות ההימנון ושאל: „מה, אני צריך לשיר — 'נפש יהודי הומיה'?"

■ באותו ערב הופיע גם ח"כ חרות **מיכאל קליינר**. כאשר חזר לתל־אביב, הוא עצר את ריכבו בתחנת דלק קרובה להרצליה כדי לאכול. השעה היתה 3 אחרי־חצות. במקום ישבו באותה עת קבוצת צעירים שהזדהו כתומכי **אריק שרון** בתנועת החרות. בלהט השיחה הצטרף אליהם גם עובד המקום, ערבי מעזה, שתמך

בארצות־הברית, כדי ללמוד דמוקרטיה מהי.

■ אסולין הגיע לעריכת־דין במיקרה. כאשר השתחרר מהצבא הוא למד בימוי קולנוע

דורון ערן והבימאי **יעוד לבנון** את התסריט לידיהם, הוא נראה להם מוכר. הסיפור עוסק במישפחה המגדלת עצי־זית ליד בית־קברות. בעלי השטח רוצים להגדיל את שטח

אנשים

בית־העלמין, מפקיעים את האדמה והמישפחה המעבדת את עצי־הזית מתפזרת לכל עבר. את התסריט כתב סרג' אנקרי, שהיגר לישראל לפני מספר שנים ועובד כיום בטלוויזיה הישראלית. התסריט הוא סיפור אוטוביוגרפי ועוסק בבני־מישפחתו, שנפוצו לכל עבר כאשר שכניהם בתוניסיה רצו להרחיב את שטח בית־הקברות המוסלמי. מפיקי הסרט רצו לצלמו בתוניסיה, אך נענו בשלילה. לכן הסרט, שיקרא

יהודה בן־מאיר, שר־החינוך־והתרבות זבולון המר, סגן ראש־הממשלה ושר־הבינוי דויד לוי, ח"כ העבודה עדי אמוראי, מזכיר סיעת המפד"ל בכנסת אריה האן, ח"כ המפד"ל לשעבר דויד גלס, ח"כי המפד"ל אליעזר אבטבי ואברהם מלמד, ח"כ הליכוד לשעבר הלל זיידל, סגן שר העבודה והרווחה בן־ציון רובין, ח"כ חרות מאיר כהן, ח"כ אגודת ישראל שלמה לורינץ. לצד

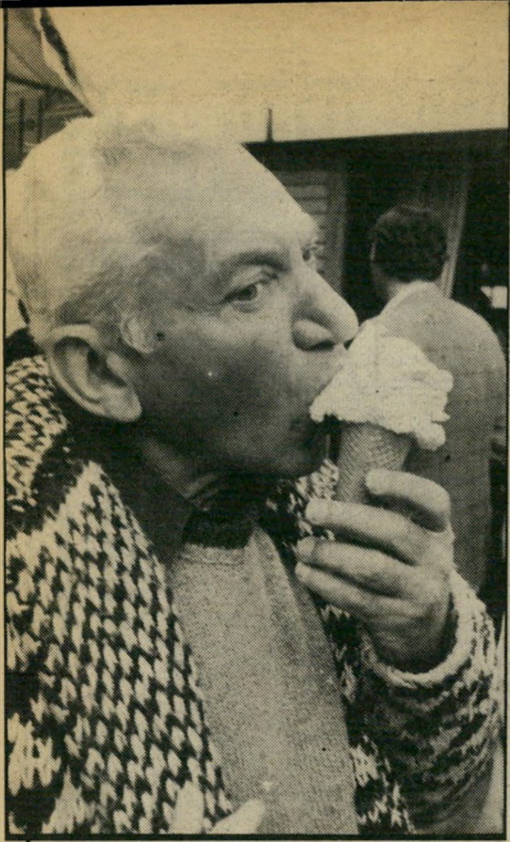

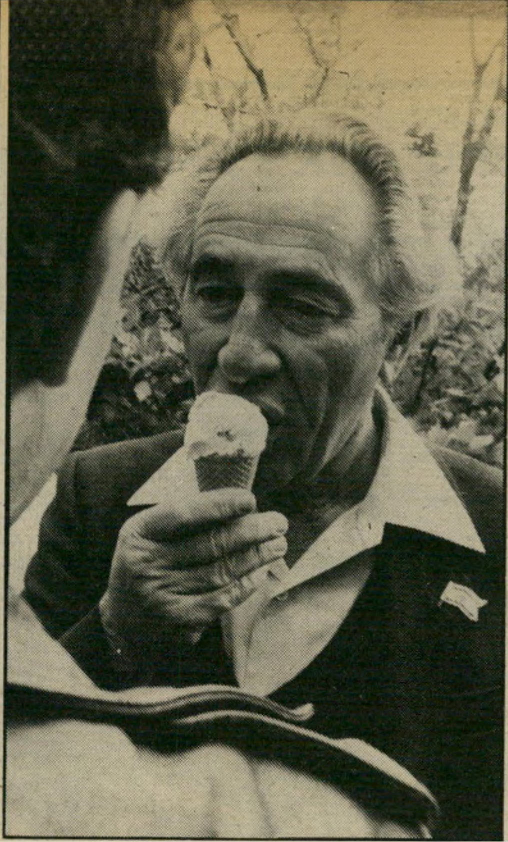

שימעון פרס

מלקק גלידה (למעלה מימין). חברו למיפלגת העבודה חיים בר־לב מלקק אף הוא בהנאה את גביע הגלידה. הח"כ לשעבר זלמן שובל נוגס בפיתה עמוסה בכדורי פלאפל, ואילו האלוף (מיל') רחבעם („גנדי") זאבי, מנכ"ל מוסיאון הארץ, מתחיל לאכול את הוופלה שבה היו נתונים כדורי הגלידה. הארבעה ורבים אחרים היו אורחי הפירסומאי חיים פלד ואשתו זמירה, במסיבה המסורתית שהם עורכים מדי יום־עצמאות. המסיבה היא ברוח 1948, ולאורחים מוגשים מלבד מאכלים שמביאים המוזמנים גם פלאפל וגלידה בגביע ופל. המסיבה נערכת תמיד בחצר ביתם המפואר של בני־הזוג בהרצליה. השנה שיבש הגשם את תוכניתו של פלד לקבל את אורחיו בחצר, ליד דוכן הפלאפל והגלידה. כאשר נפסק המטר יצאו האורחים לחצר כדי לחטוף את הפלאפל והגלידה שהוגשו שם, ובזמן הגשם הם הצטופפו בחדר־האורחים רחב־המידות של הפירסומאי, וטעמו משפע האוכל. אחיו של המארח הוא ראש עיריית רמת־גן, הד"ר ישראל פלד, שהיה בין ראשוני הבאים. מלבד ראשי־עיריות, פוליטיקאים, פירסומאים ועיתונאים נראו שם אנשי פיננסים. ביניהם עורך־הדין יצחק מוריץ, שבא עם אשתו יעל, מנהלת חברת „מוריץ את טוכלר", שעלתה לאחרונה לחדשות, אחרי שאחד מעובדיה נרצח. מוריץ שוחח עם ח"כ חרות יגאל כהן־אורגד.

חנן פורת

מודה לאל שהכיפה שלראשו מחוברת לשיערו בסיכת־ראש (למעלה), ולא עפה ברוח העזה שנשבה על הר ברכה שליד שכם. פורת בא לטקס איזרות מאחז הנח"ל־ברכה, שהיה אמור להתקיים ביום־העצמאות למרות מזג־האוויר הגרוע ששרר במקום. הוא התייצב בראש אנשי גוש־אמונים, כשמולם מתרכזים אלפים מאנשי שלום־עכשיו, שבאו למחות נגד התנחלות. סגן ראש־הממשלה ושר השיכון והבינוי דויד לוי (למטה) היה אמור למסור את בירכת הממשלה בטקס. למרות מזג־האוויר הקשה והרוחות העזות שנשבו במקום, לא זזה אפילו שערה אחת משערות ראשו. לוי זכה במיפלגתו לכינוי „פן מן" — איש ששערותיו נראות תמיד כמו אחרי טיפול במספרה. בהר ברכה התברר, שאפילו הרוח אינה יכולה לשערותיו.

אדמה חמה, יצולם בכפר ערבי בישראל.

■ חזרתם של הח"כים לעבודה אחרי הפגרה הארוכה שלהם, תרוקן, כמו בכל שנה, את מלון בשווייץ. זהו מלון יהודי יוצא־דופן . רשימת המבקרים הישראלים שם היא מרתקת. כלולים בה שר־החוץ יצחק שמיר, שר־הפנים יוסף בורג, סגן־שר־החוץ

הרבנים יהודה עמיטל מכפר־עציון, ידידה פרנקל מתל־אביב, ישראל לאו מנתניה, משה רוזן מרומניה והרב שלמה גורן התגוררו במקום גם ראשי־הערים, ישראל פלד מרמת־גן ופנחס אילון מחולון. הסיבה קשורה ללא ספק בזהותו של בעל המקום. שמו הוא מאיר וגנר, המקורב לשילטונות השווייצים. הוא יועץ לענייני יהדות של חברת התעופה סוויסאיר, וכתב הצופה בשווייץ.

■ בראיון גלוי־לב סיפר הסטיריקן מיכאל („ב. מיכאל") בריזון לרוביק רוזנ־

טל, עורך חותם, מדוע הוא ברח מתנועת־הנוער. „הבחילה. היא גדלה בקורקבן וכשהגיעה

נחמן שי

מחליף בדיחה עם עמירם ניר. שי (מימין), יועצו של שר־הביטחון לענייני תיקשורת, פגש בניר, שבא לקבלת־הפנים שערך משה („מישה") ארנס לרמטכ"ל היוצא ולרמטכ"ל הנכנס. שי וניר עבדו בעבר בטלוויזיה הישראלית בתפקידים זהים — כתבים צבאיים. שי פרש ועבר לעבוד בשירות־החוץ, ואילו ניר הצטרף למיפלגת העבודה.

לגרון יצאתי החוצה כדי שלא לזהם את הבניין היפה... אני לא מסתדר עם מיסגרות מהסוג הזה. כבר אז לא הסתדרתי. יש לי בעיה עם אירגונים. לא אהבתי את 'אווירת החבר'ה,' אני לא סובל שירה בציבור, אני לא מסתדר עם מדריכים שמצווים על אהבת־הארץ. לא אוהב את זה."

■ בריזון הוא חובש כיפה וגם על כך היה לו מה לומר. „אני חובש אותה כאות־מחאה. כשרואים אותי בהפגנות נגד מילחמה, או שאני מופיע לפני תלמידים, אני מביא עליי את כל אותן שאלות שאני רוצה להתמודד איתן. לעומת זאת, כאשר אני עובר את גבולות הקו הירוק אני מסיר את הכיפה, כי להסביר לתושבי השטחים שאני לא כמו ההם — כמו גוש־אמונים — זה קצת קשה... אני מוריד שם את הכיפה הולך בגילוי־ראש. ומקווה מאוד שהקדוש ברוך הוא סולח לי. אני בטוח שגם הוא הולך שם בגילוי־ראש."

בלונים

מאת דניאלה שמי

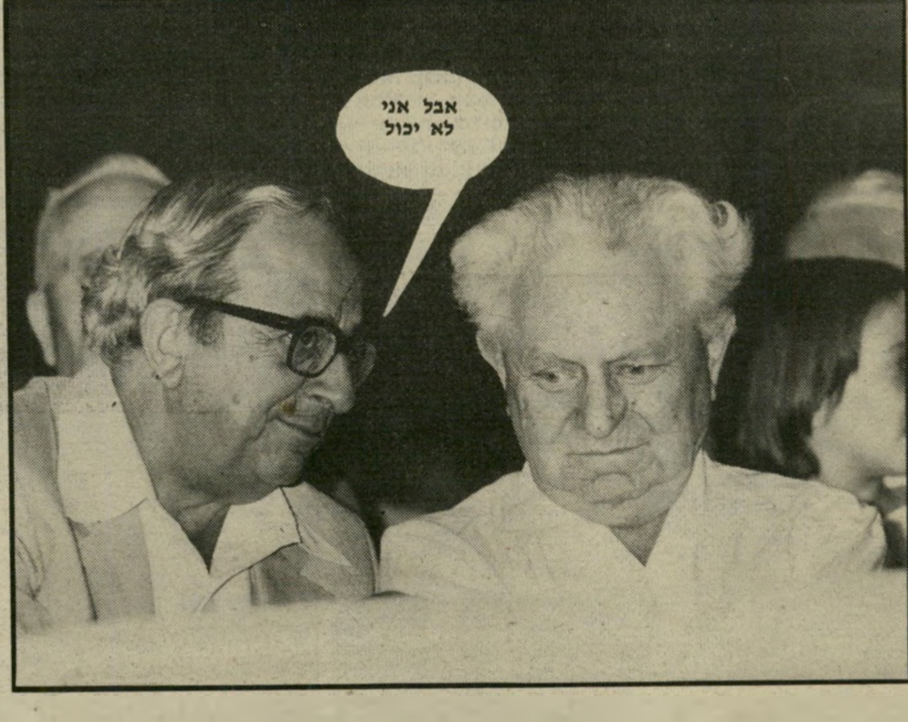

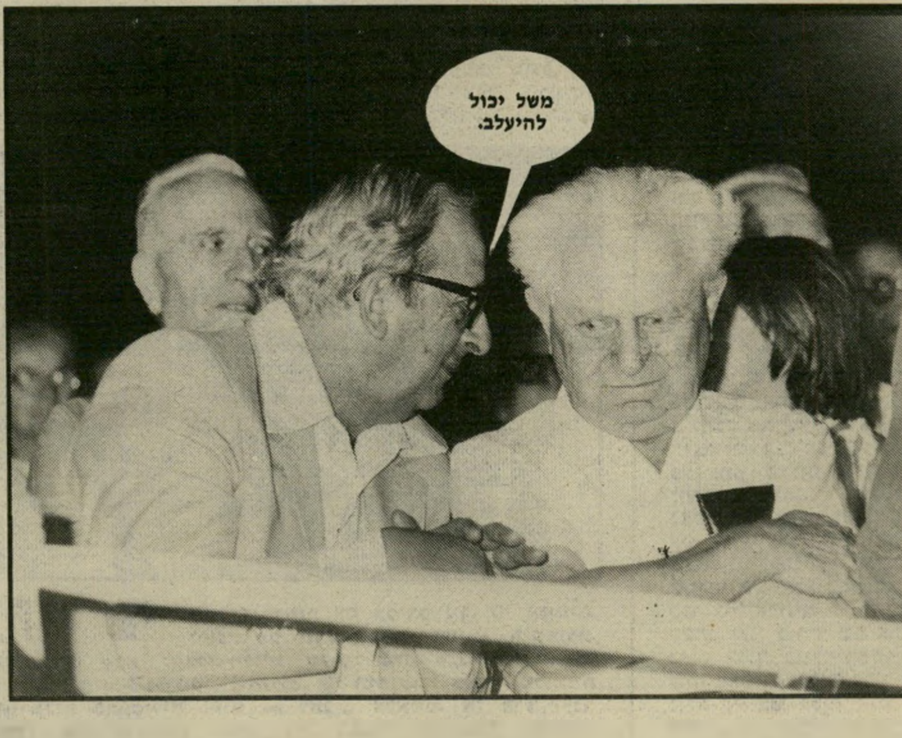

ישראל גלילי עם נשיא המדינה היוצא, יצחק נבון

אנשים

מדוע נערך טקס ההתנחלות ליד שכם בהיחבא ומה חושב בן־ציון רובין על ועדת־החקירה

■ הפנטומימאי **חנוך רוזן** הופיע במוצאי יום־העצמאות בבימת־בידור ברחוב דיזנגוף בתל־אביב. הבימה היתה רטובה אחרי הגשם שירד במשך כל שעות היום, וכאשר הוא החל בהופעתו החליק ונפגע בפניו ליד עינו. הוא המשיך במיבצעי הפנטומימה כשדם ניגר מהפצע הפתוח, כשהקהל בטוח שזהו חלק מההופעה. רק כשסיים את ההופעה, הוא פנה לעזרה ראשונה ושם חבשו אותו.

פסוקי השבוע

• **אברהם** („אברום") **בורג**, בנו של שר־הפנים: „יהדות איננה שטחים. יהדות היא הרבה יותר מפיסת קרקע. אם אומרים לי שהשטחים הם ביטחון, אני משיב כי החזקת השטחים משמעותה ריקבון והשחתה."

• **סגן־שר־העבודה־והרווחה מטעם תמ"י, בן־ציון רובין**: „מתוך החטטנות שלנו יצרנו נורמה חמורה. חיילינו, לוחמי צה"ל האמיצים, נראים כקריקטורות בגלל חששם להשתמש בנשקם ולהגן על עצמם מפני המתפרעים הערבים. זאת מכיוון שאיום ועדת־החקירה רובץ לפיתחם."

• **הנ"ל**: „בשנות ה־70 שירת אחי כצנחן ביחידת מילואים. בבית־הקברות של עזה נתקלה כיתתו במחבלים. הוא חיסל שניים מהם וזכה בתישבוחות. היום היו מעמידים אותו לפני עשר ועדות־חקירה."

• **הרמטכ"ל לשעבר רפאל** („רפול") **איתן**: „כשאומר מה שיש לי — רבים יקבלו את הדברים ישר בפרצוף."

• **הנ"ל** על מתנגדיו: „הם לא שווים מצידי אפילו גרם אחד של כעס."

• **סגן ראש־הממשלה ושר־השיכון־והבינוי דויד לוי** על הנ"ל: „אני יכול לומר לך רפול, כידיד, שלפעמים אתה מרגיז."

• **סגנית־שר־החינוך־והתרבות מרים תעסה־גלזר**, על התבטאויות הנ"ל: „כנראה שזו פסיכותרפיה... אני חושבת שזה התפרקות מסויימת וזה יעבור."

• **המחזאי יהושע סובול** בחותם: „התחיה והליכוד רבים על רפול — שניהם ראויים לו."

• **הנ"ל**: איך אפשר להסביר שטקס איזרוח נח"ל ברכה נעשה בגניבה? פשוט מאוד — איש ארץ ישראל השלמה, יהושע בן־ציון, היה בין מארגני הטקס."

• **מנהיג מפ"ם יעקב חזן**, ערב יום־הולדתו ה־84: „אני כולי עדיין נמשך לעתיד ואין לי רצון להתחיל להתייחד עם העבר."

• **ח"כ העבודה יעקב צור**: „עתה מתברר שלתחרות על התואר 'המתנחל הגדול' נכנס גם השר דויד לוי."

אופירה נבון מודדת שרשרת מקורית, שניתנה לה במתנה על־ידי מזכ"ל נעמת, מאשה לובלסקי. רעיית הנשיא הפורש ובעלה היו אורחי ההסתדרות, ואופירה התארחה במעון נעמת. לובלסקי, שאירחה את אשת הנשיא ניצלה את ההזדמנות, התנשקה איתה והעניקה לה את השי.

מיליון שקל ב״טפחות לדירה״ עזרו לנו להגיע לדירה משלנו

התכנית הבלעדית לחסכון לדירה

הפקדנו מדי חודש 5,000 שקל בתכנית ״טפחות לדירה״. אליהם נוספו ריבית, הצמדה ומשכנתא ענקית, וכבר לאחר 7 שנים היה בידינו סכום שאיפשר לנו לקנות דירה.

״טפחות לדירה״ מותאמת לתנאי השוק הריאליים בישראל:

* חסכון חודשי לפי יכולת המצטרף לתכנית, הניתן להגדלה לפי עליית המדד או בסכומים קבועים.
* אפשרות להפקדות חד־פעמיות נוספות, בהתאם לתנאי התכנית, ב־3 השנים הראשונות.
* משכנתא גבוהה בתום 5 שנות חסכון, בהתאם ליתרת החסכון, כולל ההטבות, ללא הגבלת שטח הדירה או מחירה.
* תקופת חסכון גמישה של 5, 7 או 12 שנים.
* הצמדה מלאה למדד וריבית דריבית מצטברת, פטור ממס הכנסה כבר לאחר שלוש שנים.

בנק טפחות

זה אומר הרבה

מָאקוֹרֶפֶּה?
מאקו ג'ינס פה!
מאקו ג'ינס -
אפנת קיץ תוססת מאירופה!
מערכות ופריטי לבוש
לצעירים ולצעירים בראש!
מאקו ג'ינס -
קרנבל אמיתי של צבעים ודגמים!
האפנה של קיץ 83 הגיעה...
איזה יופי! הנה זה קורה...
הקרנבל של מאקו ג'ינס!
אנוה הביאה אותו לישראל
MAKO JEANS

החלק הפגיע והרגיש ביותר השנה יהיה קשור בנישואים ושותפויות, אך יורגשו קשיים גם בתחומים אחרים

נעימים ובעלי מזג נוח. הצורך בשלווה כל־כך חזק אצלם, עד שלעתים קרובות הם מוכנים להתפשר ולוותר רק כדי. שלא ייאלצו להיכנס למצבים של חוסר־שקט, עצבנות ומתח. למרבה הצער ה־כוכבים אינם מתחשבים בהם, ובוודאי שאינם עושים להם „פרוטקציה.” כך יוצא שהם, כשאר המזלות האחרים, נאלצים לעבור זמנים לא קלים, כשה־כוכבים עומדים במצב שאינו נוח עבו־רם.

בחודש האחרון של 1982 אכן השתנה מצב הכוכבים, והשינוי לא נעשה לטוב־תם. בכל אשם כוכב שבתאי. לא פעם הוזכרו כאן הקשיים שנוצרים כשכוכב זה דומיננטי במפה. כוכב שבתאי נכנס למזל עקרב וניצב ממש ממול למזל שור. מיקום זה אינו קל עבור בני המזל, וגם אם יש ביניהם אנשים המעדיפים להת־עלם מקשיים, הם לא יצליחו.

מזל עקרב הוא הבית השביעי של מזל שור. הבית השביעי קשור במסורת ה־אסטרולוגית לשותפויות ולנישואים. כ־לומר, החלק הפגיע והרגיש השנה יהיה קשור בנושאים אלה.

אך לא רק באלה. שוורים רבים כבר הרגישו, ועוד עתידים לחוש, שהם יותר פגיעים מתמיד. ומדובר על בריאות, קר־יירה, כספים ויחסים משותפים. מה צופ־נת להם שנת 1983 לשוורים!

עבודה וקריירה

בחודשים האחרונים ניתנו לבני המזל להצליח בתפקידים ...חות על עצמם. אלה ...וצים בתקופה האח־... את עצמם בקשיים ...מראש. כדי לא להגיע ...יהם להתייחס בכובד ...החדשים ולא לקחת ...מאליו.

...טובר יימצא פיתרון ל־... תורגש התקדמות ...עניין לציין שמבחי־... מצב קצת מוזר. ...וורים להצליח, אך ... שבו הם עובדים ... עליה בדרגה או עמדה יותר מכובדת יהיה קשה מאוד להשיג השנה, למרות שאנשים יהיו מו־דעים להצלחות המיקצועיות של ה־שוורים.

כספים

מבחינה זו לא יהיו הבדלים משמ־עותיים לעומת השנה החולפת. השנה שעברה היתה חסרת יציבות מבחינה כספית. היו תקופות שבהן הגיעו כספים ממקורות לא צפויים והפכו את השוורים לקלילים ולאופטימיים מדי, ואילו תקו־פות אחרות עוררו דאגה וגרמו לאכז־בות.

בשנה הבאה יימשך למעשה אותו מצב. כספים יגיעו ממקורות לא צפויים, יתכן אפילו מירושות או מהגרלות, אך הם יבוזבזו במהירות והשוורים עלולים להימצא שוב בלחץ ובדאגה באשר לע־תידם הכספי. הדבר היחידי שניתן לע־שות כדי לא להגיע למצבים כאלה, זה כמובן לחסוך יותר, ולהיות זהירים בשימוש במה שכבר נחסך.

מגורים

מי שחושב על קניית דירה, על שכירת דירה או על שינוי כלשהו הקשור למ־גורים יתקשה לבצע את תוכניותיו ה־שנה. אם כי בין החודשים יוני ואוגוסט המצב יהיה יותר נוח. אך בשאר השנה, השוורים יתקלו בבעיות די מרגיזות ומ־עצבנות. מחסור במזומנים, או התנגדות של בני מישפחה אחרים יפריעו ויעכבו. לכן מי שאינו מוכרח לעבור או לשפץ את דירתו כדאי שיחשוב על דחיית ה־תוכנית לפחות לשנתיים.

בריאות

אי־אפשר לומר שהשוורים נתקפו ב־מחלות קשות השנה, אך רובם הרגישו שהם יותר פגיעים ורגישים. השנה הם סבלו מבעיות בשיניים ובגרון. גם ה־שנה הבאה לא תהיה נוחה בכל מה שקשור לבריאות. לא נראה שהם יותק־פו במחלות קשות, אך יצטרכו לבזבז זמן על בעיות בריאותיות שלהם או של בני מישפחה אחרים. הדבר היחידי ש־אפשר לומר כדי להתנחם, הוא שתקופה זו תעבור וגם אם ברגע זה נראה שהמ־צב מסובך, הכל יסתדר בתקופה מאו־חרת יותר.

אהבות ונישואים

כאן מורגש שינוי בולט ומעניין. שוו־רים עוברים זעזועים חזקים בשטח זה. אלה שהסתפקו עד עכשיו באהבות קלי־לות ובלתי־מחייבות מרגישים שהם אינם מוכנים להמשיך בדרך זו. ואם הם עדיין לא מרגישים זאת, הכוכבים יכריחו או־תם לעמוד מול המציאות, ולא יאפשרו להם לנהל פרשיות אהבים שלהם אופי הרפתקני.

קשרים רציניים יוכלו להחזיק מעמד, אולם יעמדו במיבחנים קשים במשך כשנתיים, ובמיוחד בחודשים אוגוסט־ספטמבר 1983. כאן נדרשת תכונת העק־שנות המפורסמת. רצוי שהשוורים יתע־קשו לשמור על הקשרים, גם אם לא יהיה להם נוח, כי לקשרים המתפתחים יש סיכוי להגיע לנישואים.

באשר לשוורים נשואים — המצב מעט שונה. אלה יצטרכו לוותר על רצונותיהם למען בני זוגם. בשנה המתקרבת הם יחושו עצמם די מתוחים ולחוצים בקרב המישפחה, ויתכן שיגיעו למסקנות קשות באשר להמשך הדרך.

השבוע תוכלו להתבשר על התקדמות כספית, או איזושהי העלאה במשכורת. למעשה לא תצטרכו להתאמץ כדי להגיע לכך. הדברים יגיעו מ־אליהם. קרובי־מישפחה עלולים להיזדקק לעז־רה כספית, וטוב יהיה אם תמתינו כשבוע לפני שאתם מחליטים איך לנהוג בעניין. במ־קום העבודה תוכלו להרגיש בגל של חיבה כלפיכם. תוכלו ליהנות מפגישות רומנ־טיות הקשורות בנסיעות קצרות ומהנות.

★ ★ ★

בתחילת השבוע הייתם מוטרדים ומודאגים מיחסם של בני הזוג, אולם לקראת סוף השבוע יתברר לכם ש־הדאגות היו מיותרות. הרגישות מאוד גדולה בתקופה זו, אתם נוטים להתפרץ ולהתרגז במ־הירות. התחום המיק־צועי דורש יותר תשו־מת לב. כדאי ליזום שינוי ולקבל רעיונות חדשים. חיי הרגש מל־היבים ולכן אין כל־כך חשק להתפנות לעניינים אחרים. אולם כעת יש לכם מה להפסיד מבחינה כספית.

★ ★ ★

עומס עבודה מוטל עליכם השבוע וה־בריאות ומצב הרוח אינם על הגובה. לכן לא קל לעמוד בכל ההתחייבויות ש־לקחתם על עצמכם. אולם נושא אחד יכול להקל עליכם, והוא קשור לחיי האהבה. מבחינה זו כדאי לנצל היטב את התקופה. התעוררות חדשה מור־גשת ומביאה עימה שימחת חיים מחוד־שת. רוב הקשרים שיווצרו יהיו סודיים. אל תקלו ראש ואל תתפתו לספר על כך.

בתקופה זו אתם עסוקים במיוחד בנושא הקריירה. כדאי לשים לב לרעיונות מקו־ריים ובלתי מקובלים, זה עשוי לקדם אתכם. השאיפות שנראו קודם בטווח הגשמה, כאילו מתרחקות מכם אולם זה זמני בלבד. תוך זמן קצר תיווכחו שהכל מסתדר לפי התוכנית. פגישות עם ידידים יש־נים וחדשים יוסיפו עניין, אך עליכם להקפיד לא לנפץ קשרים בגלל אי־הבנה. בשטח הרו־מנטי עליכם להיות היוזמים והפעילים.

★ ★ ★

ענייני קריירה ועניינים מיקצועיים עלו־לים להטריד אתכם השבוע. יתכן ש־תיקלעו למריבות שטו־תיות על דברים חסרי־חשיבות עם אנשים מתוסכלים המנסים ל־התנכל לכם. נסו להי־מנע מלהגרר למילח־מות ומריבות. כעת לא תוכלו להוכיח את צידקתכם, אולם מאו־חר יותר הדברים ייצ־או לאור ותפוצו על הקשיים הנוכחיים. מבחינה חברתית אין על מה להתלונן וחיי האהבה משגשגים.

★ ★ ★

השבוע תוכלו להתחיל בתיכנון נסיעה לחו"ל. אל תדחו זאת, מגיע לכם להינפש ולצאת לחופשה מהנה. אלא שאינם מצליחים לגייס די כספים לעניין זה יוכלו להסתפק ב־נסיעות קצרות יותר, אולם גם את אלה יש לתכנן כעת. מאוחר יותר עלולות להיווצר בעיות שאותן אינכם יכולים לראות ברגע זה. קרובי מישפחה השו־הים בחו"ל יתקשרו או יכתבו ויבשרו בשורה משמחת. יהיו סיבוכים ואל תגיבו.

קשיים כספיים יהיו בראש דאגותיכם השבוע. זה הזמן להיזכר באלה החייבים לכם, אם כי אופייכם המתחשב אינו מקל עליכם לדרוש חזרה את מה שמגיע לכם. כדאי להתגבר על עצ־מכם ולנסות להקל על המצב. נסיעה קצרה עשויה לבוא במפתיע ולקדם עניינים רומנ־טיים. אל תנסו להז־כיר לבן הזוג את הת־נהגותו לאחרונה. בני מזל קשת ושור ינסו ליצור עימכם קשרים מחודשים.

★ ★ ★

מתיחות מורגשת בביתכם ובקרב המישפ־חה. השינויים העוברים על בני מישפחה אחרים משפיעים על חייכם ומקשים לא מעט. יתכן שבן הזוג עומד לשנות את מקום עבודתו או להיעדר מה־בית בגלל תפקידיו. אל תגיבו בקיצוניות. צריך להמתין ולראות באיזו דרך לנהוג. כעת מוק־דם מדי לנקוט עמ־דה חד־משמעית. שתפו פעולה וקבלו את עצותיו של בן הזוג. צפויה לכם הפתעה כספית נעימה השבוע.

★ ★ ★

הדגש יושם השבוע על עבודה ובריאות. עומס עבודה או אחריות נוספת גוזלים מזמנכם ומכוחכם. יתכן שעבודתו של מישהו אחר תיפול עליכם ל־מעמסה, כדאי לחשוב בכובד ראש על שינויים בעבודה, ולסמוך רק על מי שעצתו מיקצו־עית ושראוי לאמון מלא. עקרות־בית יופ־תעו מאורחים בלתי צפויים. כדאי להכין מלאי מזון במקרר. קשתים המצפים ל־קשר חדש, יוכלו להגשים את שאיפתם.

השבוע עלול להתחיל באכזבה מידיד או ידידים. אל תמהרו לשפוט, יתכן שאינכם רואים את התמונה כו־לה, ואתם נוטים להא־שים את האחרים. יחסים רומנטיים גורמים לביל־בול בתקופה זו, ועלי־כם לסיים קשרים שאי־נם מוסיפים לכם ולשים לב לאפשרויות חדשות. לא מעט הזדמנויות יהיו השבוע. שחררו את עצ־מכם מהישן והמעיק והיו נכונים לחוויות רגשיות חדשות. כרטיסי הגרלה לא יאכזבו את מי שישקיע בהם.

★ ★ ★

חיי הבית והמישפחה לא יתנהלו בשקט. אתם נאלצים לבלות בביתכם יותר מכפי שהייתם רוצים, יתכן שהסיבה היא מצבכם הבריאותי. אך יתכן שבן הזוג יצטרך את עזרתכם. כל זה קורה כשמוטלת עליכם המון עבודה, ואינכם מספי־קים לסיים את מה שלקחתם על עצמכם. לקראת השבוע הבא המצב ישתפר ותוכלו שוב להתפנות לעניינים שמעניינים אתכם. קשר רומנטי חדש עומד להתחיל בקרוב.

★ ★ ★

השבוע אתם עלולים להרגיש את עצמכם די לחוצים, וזה יכול להביא אתכם להת־נהגות נמהרת ואימפול־סיבית. התפרצויות של תוקפנות, שאינן אופ־ייניות לכם, עלולות להפתיע את הסובבים אתכם. אלה שנוהגים בכבישים חייבים להיות זהירים מתמיד. אתם זקוקים להמון תמיכה ואהדה למרות שזה לא מגיע בקלות ולא תמיד אתם מקבלים מה שמגיע לכם, ומה שאתם מעניקים לאחרים. הצעה כספית מעניינת

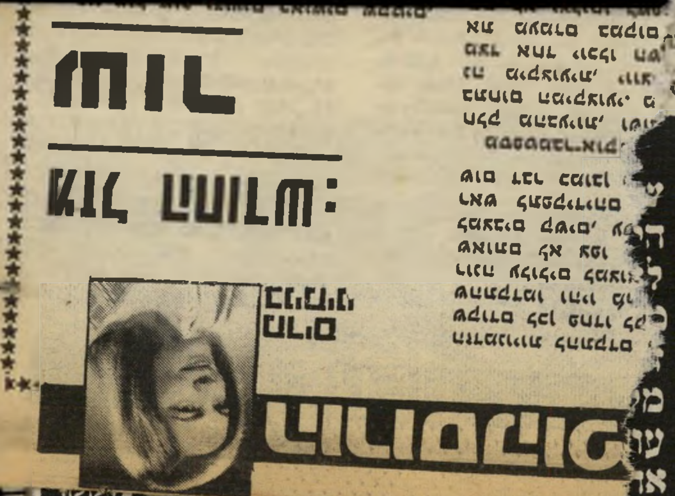

הנאצים כדי למשוך ששה מיליוני יהודים אל תאי הגזים ואל בורות הירי.

"מעריב" 20.4.83

נאצים החדשים: שילטונות פולין וממשלתה. מול שטויות כאלה (ראה גלופה), אתה עומד נדהם, ואין לך אלא לומר: המחבר הוא חולה־נפש. חבל רק שחולה־הנפש הזה מלעיט ביצירותיו את כל הציבור, ומעצב את תודעתו של דור שלם ברוח דימוייו הפרועים.

בקומדיה טראגית זו נשכח מעשה העוול האמיתי, שביצעה ממשלת הגנרלים הפולנית. מארק אדלמן, אחרון לוחמי גטו ורשה החי היום בפולין, נעדר מהמקום. השילטונות מנעו ממנו לבוא לוורשה, והוא נאלץ לצפות בטקס בטלוויזיה בלודז׳. לוחמי החרות של היום, החברים בסולידריות, אינם רצויים במקום שבו הממשלות מעלות את זיכרם של מורדי העבר.

נציגי ישראל לא מחו על כך. וכי למה שיידחף לשם? הרי הוא בכלל לא ציוני!

אלה נוי, כפר־סבא

● ● ●

הכשר לרצח־עם

דיברי הנבלה של רפאל איתן ממשיכים להדיר שינה מעיני הקוראים.

המון יהודים עטורי זקנים, עיניהם מבוהלות וביגדיהם מרופטים, מתרוצצים אנה ואנה על המסך. קאט. המון עכברושים מקפצים בתוך כלוב, מכרסמים איזה פגר, מנסים לגרש את הזבובים מעל גבם. קאט. היהודים מהסצינה הראשונה נראים הפעם מגולחים למישעי, לובשים מיקטרונים ועניבות. פס־הקול מסביר: אלה הם אותם היהודים, שלבשו לפתע צורת אדם. אין ליפול בפח — הם רק נראים כבני־אדם, אך אין הם אלא יהודים, המפיצים מחלות כמו החיות המזיקות.

זהו קטע מסרט־תעמולה נאצי ידוע לשימצה.

ה„מסרים החינוכיים" של רפאל איתן אינם שונים, בעיקרון, מתעמולת הזוועה של הגרועים בגזענים. מי שרוצה להיווכח במו עיניו כיצד נראים אנשים המפיצים רעל, המשמש אחר־כך כהכ־

תיפתר סוף־סוף הבעיה הפלסטינית.

כל־כך פשוט, כל־כך גאוני!

יוסי זיו, תל־אביב

בעיקבות הדברים האחרונים שאמר רפאל איתן, שבהם התייחס לערבים כג׳וקים — דברים המהווים חוליה בשרשרת ארוכה של דיברי נאצה כנגד הערבים בכלל והפלסטינים בפרט — נזכרתי במיכתב שכתבתי ב־8 בינואר 1982 לגלי צה״ל.

חברתי לעבודה טענה ששמעה בגלי צה״ל ראיון עם הרמטכ״ל,

שבו אמר בפירוש משהו מעין „ערבי מת הוא ערבי טוב." דברים אלה הושמעו בתקופה של שקט יחסי (באפריל־מאי 81), ולכן אולי אפשר להסביר את העובדה שדבריו לא היכו גלים ולא היתה להם תגובה.

בעיקבות הדברים, כתבתי לגלי צה״ל וביקשתי את הנוסח המדוייק של דיברי הרמטכ״ל — או הכחשה כי הדברים נאמרו. למיכתב צירפתי מעטפה מבויילת וממוענת אלי.

מאז לא הגיעה כל תגובה שתכחיש או תאשר את העניין.

את התשובה קיבלתי בעקיפין, בהתבטאות הג׳וקים הידועה.

סמדר חלמיש, מעגן־מיכאל

● ● ●

אשמת שכם

לשלוח את כתב הטלוויזיה לאפגניסתאן!

(המשך בעמוד 24)

מודעות בטלפון
לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת

DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD
ויזה
ישראכרט

שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום

פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 - 20.00 רצוף
03-227117/8

אם ברצונך להיראות יפה בבגד־הים
הרשמי בעוד מועד
לקורס לחיטוב הגוף
ותהיי – בריאה – גמישה – רעננה וזקופה.
הרזיה מובטחת.
לפנות אישית: בית־ספר **לאה פלטשר**
אבן גבירול 50, תל־אביב טלפון: 267682

תעריפון המנויים של העולם הזה

החל מ־5.4.83

	מחיר העיתון	הוצאות משלוח	מ.ע.מ.	סה"כ	לחצי שנה בשקל
	לשנה בשקל				
♦ בארץ	1820	120	290	2230	1250
דמי המנוי לארצות חוץ בדואר אוויר					
♦ אירופה	1820	600	369	2780	1700
♦ ארה"ב, מקסיקו	1820	1550	505	3875	2300
♦ ארגנטינה, קולומביה, ונצואלה, ברזיל, פרו, אוסטרליה, ניו־זילנד	1820	2620	660	5100	3000
♦ דרום־אפריקה, טוגו, חבש, קניה	1820	1625	515	3960	2400
♦ פנמה	1820	2030	580	4430	2600
♦ תאילנד, הונג־קונג, סינגפור, קוריאה, יפן, טאיוון	1820	1625	515	3960	2400

אם הנך
נאה מאוד – תמירה – ואינטלגנטית
מקצוע הדוגמנות מיועד לך
מקצוע מחמיא ומשתלם מאוד
הכנה חיונית לכל התחרות יופי
ותפקיד ייצוגי
טלפני לקביעת ראיון אישי שאינו מחייב.
גב׳ **לאה פלטשר** הינה מורה מוסמכת להוראת מקצוע הדוגמנות. רוב דוגמניות הצמרת ומלכות היופי הנן בוגרות בית־ספרה.
בכל שנה עורכת גב׳ **פלטשר** תחרות דוגמניות.
השנה, הנבחרת מציגה את ישראל בארצות־הברית
בית־ספר לדוגמנות לאה פלטשר
אבן גבירול 50 תל־אביב טלפון 267682

קנה דירה אצל אברהם גינדי ותקבל

דונם אדמה חינם!

מבצע חד פעמי

פתוח במוצאי שבת

לרגל המבצע יהיו משרדינו בתל-אביב ובראשון-לציון פתוחים החל מצאת השבת.

לבעלי החלטה מהירה בלבד!

15 רוכשי הדירות הראשונים החל מיום 15.4.83, יזכו ללא הגרלה בשני הפרסים הבאים:

1. מגרש לוילה בשטח של דונם אחד באחד הישובים היפים ביותר שיוקמו ביהודה ושומרון — דקות ספורות מהקו הירוק.
2. 2 דירות נופש לכל החיים, לבילוי שבוע באילת ושבוע בטבריה. כדאי למהר!

מגרש לוילה או 2 דירות נופש!

15 רוכשי הדירות הבאים אחריהם יזכו באחד משני הפרסים הבאים:

1. מגרש לוילה בשטח של דונם אחד באחד הישובים היפים ביותר שיוקמו ביהודה ושומרון — דקות ספורות מהקו הירוק.
2. 2 דירות נופש לכל החיים לבילוי שבוע באילת ושבוע בטבריה.

ההגרלה תערך במעמד חתימת זכרון הדברים ע"י איש המכירות ובנוכחות הרוכשים.

במבצע נכללות כל דירות החברה (על פי מחירון מרץ 1983):

בנתניה ★ בפתח-תקוה ★ בראשון-לציון ★ בבני-ברק ★ ברמת-השרון ★ בתל-אביב

דירה ללא מזומנים

אברהם גינדי יאפשר לך לקבל הלואה עד $50,000 שתוחזר בתקופה של עד 12 שנים. היתרה תשולם על ידך עד הכניסה לדירה.

TRADE IN

אברהם גינדי יקבל את דירתך הנוכחית במחיר גבוה ויאפשר לך לגור בה עד שתקבל את דירתך החדשה.

שיא הפאר

כל דירות החברה כוללות שכלולים כמיטב מסורת הבניה של אברהם גינדי. המבצע הנ"ל כפוף לתקנון שבמשרדי ההנהלה.

אברהם גינדי

תל־אביב	פתח־תקוה	רמת־השרון	ראשון־לציון	נתניה
ככר המדינה ה' באייר 10	חיים עוזר 28	סוקולוב 84	הרצל 62	הרצל 18

העסק התיירותי המובחר · הקניה הטובה ביותר 1983 · העסק הנבחר 1983

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים

מכתבים

(המשך מעמוד 24)
קוצר־ראיה זה מתבטא באי־יכולת לקרוא את מפת־ההיסטוריה. האנשים שנרצחו לקחו חלק בתהליך־השלום, אך התהליך עצמו אינו תלוי בהם. רציחתם לא תעצור אותו.

הד״ר סרטאווי שונה מקודמיו בכך, שהוא היוה קטליזטור במלוא מובן המילה, במיוחד בחודשים האחרונים לחייו. זו הסיבה שרוצחיו כה נחפזו לחסלו.

מה שקשה להסביר לקיצוניים הוא, שאין זו חוכמה לנקוט בעמדות בלתי־מתפשרות — במיוחד בימינו, כאשר כולם הולכים ימינה. ולהיפך — עוז־הנפש ואומץ־רוח

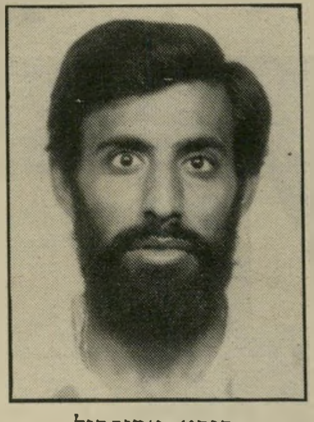

קורא אבו־פול
מפת ההיסטוריה

נחוצים דווקא כדי לבחור בעמדות ריאליסטיות.

אני קורא לכל האנשים שמצדדים בדרכו של ד״ר סרטאווי להתארגן ולהשמיע את קולם, לפעול ביתר מרץ להגשמת מטרותיו.

ד״ר מוחמד אבו־פול, ג׳ת

● ● ●

איזהו גיבור?

הקו הירוק זכה בחברה מכיוון בלתי־צפוי.

כדאי שהציבור בארץ ידע, שלא רק הקומוניסטים התבוססתנים מוכנים לקורבנות אישיים למען דיעותיהם הפוליטיות. חייל בשירות סדיר בצה״ל, המשתייך לתנועת כך של הרב הגיבור מאיר כהנא, יושב בימים אלה בכלא 6, אחרי שנשפט עקב סירובו לשרת בתחומי הקו הירוק.

הגיבור היהודי הצעיר הזה ביקש בדרך נועזת זו למחות נגד סניף אש״ף בישראל, הקורא לעצמו „יש גבול,״ נגד שאר „סרבני המצפון״ למיניהם, המשתמשים במצפונם המרכסיסטי בתור תירוץ פחדני, שבא לכסות על אי־רצונם למות למען המולדת.

יזכור עם ישראל לעד את גיבוריו האמיתיים, שמצפונם הפטריוטי משמש להם מצפן בכל מעשיהם.

נ.ב. נראה אם יהיה לכם אומץ לפרסם את המכתב הזה.

יוסף בר־כוכבא, נצרת עילית

● ● ●

קריקטורה של ג׳ון מיניון בכתב־עת בריטי
„תלה אותו לייד הראשון״

קריאה מבין הסורגים

הקורא מבקש חברות לעט.

אני ישראלי השפוט לתקופה ארוכה בגרמניה. בבית־הסוהר ביצבך המחנק בלתי־רגיל. הזמן רץ — אך לא די מהר. אולי מיכתבי עידוד מנשים משכילות ויפות יעזרו לי להעביר את הזמן?

מיכאל לבקובסקי,
ביצבך, גרמניה

● כתובתו של הקורא:

MICHAEL LEVKOVSKY
Kleeberg str 23
6308 BUTZBACH

● ● ●

נגד היהדות הדתית

מחבר המיכתב הבא מציג עצמו כ„תלמיד ישיבה הכואב את מצבה חדל של היהדות הדתית, שבלית־ברירה החליט לצאת בהתקפת נגדה — בלי לנטשה.״

פישעה הגדול של היהדות הדתית הוא נסיונה לכפות את דרכה על הציבור החילוני. זהו פשע לא משום שערכי היהדות אינם ראויים לכיבוד על־ידי כל יהודי, אלא מפני שהדת היהודית שרויה בגלות כבדה, כשאין שום דבר הוודאי מבחינה הילכתית.

נמנה כמה דוגמות:

● לוח השנה היהודי וכלליו מוטלים בספק גדול, וכבר כתבו על כך רבנים ספרים רבים. אם הלוח משובש — כיצד ניתן לכפות עליי לאכול מצה, בזמן שכלל לא ודאי שהוא פסח?

● כתובות על גבי קברים עתיקים. בציון השנה, החודש, היום בחודש והיום בשבוע מציבים סימן שאלה גם על מניין ימי השבוע — כך שכלל לא ברור אם יום השבת הוא אכן במקומו.

● לדעת רבים, כל בעל חשבון בנק הוא בגדר מלווה־בריבית הפסול לעדות. לפיכך, רוב הקידושין והגירושין אינם תקפים, על כל ההוצאות החמורות הנובעות מכך.

● חוק נישואין וגירושין מונע אפשרות חיתון בין יהודי וגויה, בניגוד מפורש לפסק־הלכה של הרב חיים עוזר, שפסק בשו״ת כי עדיף שיהודי חילוני יתחתן עם גויה מאשר עם יהודיה.

קלמן גלוצאנט, ירושלים

● ● ●

ירה בנערים - ונעצר!

ידיעת של סוכנות עיתים: „שומר בבית־ספר בחיפה ניצר לחקירה, אחרי שירה באוויר כדי להניס נערים ששיחקו בחצר.״ („על המישמר״, 17 באפריל, ערב יום־העצמאות).

בראוו! ואני כבר חשבתי כי דם נערים הפך בישראל להפקר, כי מותר לירות בהם, להכות אותם, להתפרץ לבתיהם, כאילו לית דין ולית דיין.

כל הכבוד למישטרת חיפה. נכון שזו רק עיר אחת — ולא הכי גדולה בישראל — אך גם מסע בן אלף מילין מתחיל בצעד אחד קטן. מי יודע, אולי מחר יתחילו לנהוג כך גם בבאר־שבע, בחדרה ובירושלים, ואחר־כך גם בתל־אביב?

מדינת חוק אין בונים ביום אחד, גם לא בשנה אחת. השרשת מושגים דמוקרטיים היא עניין של שנים, של דורות. אך לאט־לאט, כשיתרגלו בישראל שאין לירות סתם כך באוויר, להפחדת נערים יהודיים, אולי תתחיל המישטרה גם לעצור בירינים היורים בגדה בנערים ערביים?

שרה ליפשיץ, רחובות

לידיעת הקוראים

קוראים השולחים מיכתבים מתבקשים לנסח אותם בקצרה, לכתוב אותם במכונת־כתיבה ברווח כפול ועל צידו האחד בלבד של הנייר. עדיפות תינתן למצרפים תמונות למיכתביהם.

יורקים וירוקים

קורא סיוון
הצעות

הניצנים נראו בארץ: ניצני מפלגת היורקים ומפלגת הירוקים.

שלא תהיה כל אי הבנה: הירוקים פירושו מי שיורקים עליהם.

ראובן סיוון, ירושלים

● **לפי הצעתו של הקורא סיוון, תוחלף שמו של המדור „מה הם אומרים״ ל„מה הם אומרים, מה הן אומרות״.**

נפתחה
RICCI
מסעדה איטלקית מקורית
רח׳ הרברט סמואל 87 (טיילת)
טל. 659241 (דרך מלון קונקורד)
פתוח כל ימות השבוע מ־11.00 בצהריים עד 01.00 בלילה.

הצטרף למועדון המחשב האישי
יעוץ למתחילים ומתקדמים
החלפת מידע בין חברים
רכישות מוזלות בתשלומים
ירחון מקצועי
ארגון מפגשי חברים
לפרטים:
ת.ד. 674
ת״א

בעיות ולבטים בחיי המין
מאת
ד״ר מרדכי זיידמן
הוצאת רשפים

POMPADOUR
תה־צמחים בשקיקים
טבעי, טעים
מבריא־מרענן
FIXBUTTE תה שושנים
FIXMINZE תה מנטה
FIXMILLE תה בבונג
FIXFRUTTA תה תערובת פירות
ועוד 7 סוגים שונים
עברו לתה־צמחים ותרגישו בהבדל
להשיג בסופרמרקטים, שקם, בתי טבע, בתי מרקחת ומעדניות
עבור פרוספקט ודוגמא חינם נא לכתוב לת.ד. 46, רמת־השרון
חדש! תה תערובת צמחים ופירות. נמס בן־רגע

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע״מ
מומחים להדברת תיקנים (ג׳וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
רמת־גן, רח׳ מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש׳ מס׳ 21 עסק 481/75
שמירה על בריאותך ורכושך

BROADWAY 80

בבדיקה של Monde Selection, המרכז הבינלאומי לבדיקת איכויות בבריסל, זכתה BROADWAY 80 במדליית זהב לשנת 1982 על איכותה המעולה.

טעם אמריקאי. תערובת אמריקאית.

מונד 916

אזהרה: משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות.

על באבונים אחוזי אמוק

בפולמוס הסוער שהתפתח בעיקבות פירסום המאמר אין לי אחות של אמנון דנקנר בהארץ (18.2.38), נשפך עד כה ים של דיו, ופורסמו כבר עשרות מאמרים ומיכתבים למערכת, ששני המחנות הניצים, „האשכנזים" ו„הספרדים", מניפים בחמת־זעם את סימליהם המקודשים שרכשו לעצמם באופן שרירותי — אלה את היינריך היינה, זיגמונד פרוייד ואלברט איינשטיין, ואלה את הרב שלום שבזי, יהודה הלוי ושלמה איבן־גבירול.

לדעתי, זאת מילחמת־תרבות מזוייפת, המשקפת באופן מהופך את הבעייה האמיתית.

ברצוני לנסות להעמיד את העניין על רגליו ולהציגו באור הנכון.

■ ■ ■

מרוב מהומה ולהט הוויכוח, נשכחה העובדה הפשוטה שדנקנר כתב את מאמרו המפורסם בהשפעת הטראומה של רצח אמיל גרינצוייג, שנרצח בתום הפגנת שלום עכשיו בירושלים, מול מישרד ראש־הממשלה. ההפגנה נערכה בדרישה לממש את מסקנות ועדת־החקירה הממלכתית בפרשת הטבח במחנות־הפליטים הפלסטיניים צברה ושאתילא בביירות. במילים אחרות: נקודת המוצא ושורש הפולמוס איננו מה שנוהגים לכנות, משום־מה, „השאלה העדתית", אלא הסיכסוך הישראלי־פלסטיני.

„שימעון פרס ומנחם בגין אינם האחים שלי. אחיי הם כל הנלחמים למען שלום ישראלי פלסטיני!"

העובדה האובייקטיבית שרוב תומכי הליכוד הם יוצאי אסיה ואפריקה, ורוב אנשי „מחנה השמאל" הם יוצאי אירופה, הניעה כנראה את דנקנר להסיק את המסקנה המוטעית, שהקיטוב האתני־עדתי הקיים בישראל — חופף כביכול את החלוקה בין התומכים והמתנגדים לדו־קיום ישראלי־פלסטיני. זאת כמובן גישה שיטחית, כי הבעייה אינה אלקטוראלית בלבד.

המציאות הרבה יותר מורכבת ומסובכת. קיימת הצטלבות מעניינת ומפתיעה ביותר של מערכות היחסים בין „אשכנזים" „ספרדים" ובין יהודים וערבים. או, בניסוח אחר, קיים מעין משולש ששלוש צלעותיו הן „אשכנזים", ספרדים" ופלסטינים.

אסביר את עצמי: האם אמנון דנקנר יודע, למשל, שכאשר ערבי בא לתל־אביב לחפש עבודה ונזקק למקום מגורים זמני, יש לו הרבה יותר סיכויים למצוא את מבוקשו דווקא בשכונת־התיקווה מעוזו האלקטוראלי של מנחם בגין — ולא ברמת־אביב — מישכנם של רבים מ„יפי הנפש" של שלום עכשיו? האם הוא יודע, שבימי השישי בשעה 6 בערב, כשהטלוויזיה הישראלית מגישה את הסרט הערבי שלה, חוצות שכונת־התיקווה ריקות מאדם, בדיוק כמו בכל כפר ערבי במשולש ובגליל? — האם אמנון דנקנר שם לב לעובדה המעניינת, שסימטות שבזי ושכונת־התיקווה דומות הרבה יותר לחוצות צברה ושאתילא לפני הריסתם, מאשר למשל לרחובות שינקין ומלצ'ט במרכז תל־אביב?

ועוד משהו: כידוע לו בוודאי, שכונות־העוני בישראל מאוכלסות בעיקר ביוצאי ארצות אסיה ואפריקה. וכמו בכל העולם הקפיטליסטי, כך גם בישראל, אנשים מבני העניים בעלי תושיה, אומץ ויוזמה אישית, שהמימסד חסם בפניהם כל סיכוי ריאלי של קידום, מוצאים לפעמים מיפלט בעולם־הפשע כצ'אנס אחרון של התקדמות בחיים. האם הוא יודע, שאחוז ניכר מכנופיות העבריינים הן דו־לאומיות, כלומר מורכבות מיהודים וערבים? אין לזלזל בעובדה הזאת, כי כאשר יוצאים למשימת־פשע משותפת, יש צורך בהרבה־הרבה שיתוף־פעולה ואמון הדדי, ממש כמו ביחידה קרבית מובחרת של צה"ל, ש„יפי הנפש" של שלום עכשיו מהווים בה רוב.

■ ■ ■

איך, לעומת זאת, משתקפים היחסים היהודיים־ערביים בצלע „האשכנזית" של המשולש, מעבר לקלפי הבחירות, שולחן־הכתיבה הנוח ובית־הקפה?

צודק בהחלט יצחק לאור, אחד המעטים בוויכוח שנגעו בשורש הבעייה בתרומתו לפולמוס (פורום, העולם הזה, 2376), בכותבו שהדנקנרים למיניהם שונאים את עדות המזרח והערבים גם יחד. כדי להמחיש עובדה זאת, אביא שתי ציטטות קטנות ממאמרו של אמנון דנקנר:

מניחים אותי בכלוב אחד עם באבון אחוז־אמוק ואומרים לי: ארקיי, אתם עכשיו ביחד תתחילו לקיים דיאלוג, אין ברירה. תסלחו לי, אבל הוא נושך את צוואר, איך אני יכול לדבר איתו?

והציטטה השנייה:

ואתם, גבירותי ורבותי, מהפלאנגות של בגין, דומים לאש"ף הרבה יותר מאיתנו — אנחנו, המכונים בפיכם

יום־יום בכיכרות ובשווקים וליד דוכני־ההחתמה „אש"ף, אש"ף!"

בקיצור, בדמיונו הפרוע של אמנון דנקנר, עדות המיזרח והערבים הם חבורה של באבונים אחוזי אמוק. משמע מזה, ש„האשכנזים" הלבנים, בני תרבות־המערב, חייבים לעמוד כחומה נצורה מול הנחשול הפרוע של ההמונים הפראים והברבאריים של אסיה ואפריקה. האם זה לא מזכיר משהו? האם לא נודף מזה ריח פאשיסטי וגזעני של דרום־אפריקה?

בעיתון הארץ מה־22.12.82 העניק באשיר ברגותי, עורך השבועון הקומוניסטי אל־טליעה המופיע בירושלים הערבית — אשר אז בדיוק שוחרר ממעצר־בית ממושך — ראיון קצר לאמנון דנקנר. בתשובה לשאלת המראיין על סיכויי שיתוף־פעולה בין יהודים וערבים השיב באשיר ברגותי:

אספר לך סיפור: ב־1975 הייתי בחקירה ממושכת של השין־בית. הייתי 40 יום בתא סגור, ואחר כך

„רחובות שכונת התיקווה מתרוקנים כשמוקרן סרט ערבי בטלוויזיה בימי השישי, בדיוק כמו רחובות הכפרים במשולש!"

הוציאו אותי אל החצר. עמדתי, מסונוור מהשמש, ולפתע הניח מישהו את ידו על כתפי בעדינות ושמעתי קול אומר: „אני מתנצל, אבל אני חייב לשים כבלים על ידיך. אני עושה זאת למרות רצוני, אני קיבוצניק וקיבלתי חינוך אחר. אני מבקש ממך סליחה בשם עם ישראל."

התרגשתי מאוד, ממש פרצתי בבכי, ומאותו רגע אני מאמין ביחסים בין יהודים ובין ערבים.

לא פחות ולא יותר! אין כמובן לבוא בטענות אל באשיר ברגותי, שאיננו בקיא ברזי הצביעות הישראלית, אבל מעניין מאוד שאמנון דנקנר, ש„ההתיישבות העובדת" איננה זרה לו, שתק כדג נוכח הזוועה הזאת. הוא כנראה התמוגג בליבו מרוב נחת, כי הוא שמע זה עתה סיפור על דנקנר אחר, קיבוצניק העובד בשטחים הכבושים, המתנצל בנימוס ובעדינות לפני באשיר ברגותי ש„נאלץ לצערו" להניח אזיקים על ידיו. הוא מתנצל, כי הוא בעצם קיבל חינוך אחר, הוא בנעוריו קרא את כיתבי היינריך היינה וזיגמונד פרויד, וגם למד בעל־פה את מישנתו של אלברט איינשטיין.

הרי זאת בדיוק הצביעות הקלאסית, האופיינית להרבה „יפי־נפש אשכנזים" מבני התנועה הקיבוצית, שכטייסים מטילים את פיצצותיהם הקטלניות על מחנות־הפליטים ואחר־כך משקיטים את מצפונם בהפגנה אחת של שלום עכשיו בכיכר־מלכי־ישראל! טיפוסים אלה משרתים ביחידות העילית של כל זרועות־הביטחון, מבצעים כל פקודה של הממונים עליהם, תוך כדי „יסורים מצפוניים" ו„לבטים", או השתפכויות־נפש מגעילות לאחר המעשה.

לוא, למשל, אותו קיבוצניק „נחמד" היה מקבל את הפקודה לחסל את באשיר ברגותי, היה בוודאי מבצע את הפקודה עם דמעות בעיניים, ולא שוכח לפני־כן להתנצל לפניו „בשם כל עם ישראל".

■ ■ ■

ועכשיו, אחרי שבדקנו את הצלע „האשכנזית" של המשולש, הבה נחזור אל המציאות הפוליטית הגלוייה לעין.

ופה אין להתעלם מן העובדה המצערת — ויש

„הקיבוצניק התנצל לפני באשיר ברגותי שעליו לשים אזיקים על ידיו ואמר: ,קיבלתי חינוך אחר'!"

לומר אותה בפה מלא — שעדות המיזרח הם הבסיס האלקטוראלי העיקרי של הליכוד ושאר מיפלגות הימין. מה הסיבה? יש לזה הסבר סוציולוגי פשוט למדי: שיכבה מדוכאת ומושפלת במערכת חברתית מעמדית נתונה, מוצאת לעיתים פורקן לתיסכוליה על חשבון שכבה אחרת, המדוכאת עוד יותר ממנה. כך למשל, הלבנים העניים במדינות הדרום של ארצות־הברית הם גזעניים ושונאי כושים במיוחד.

הקיטוב האתני־עדתי בישראל מקביל פחות או יותר לחלוקה המעמדית של החברה. זאת, אגב, לא תופעה מיוחדת לישראל, אלא בעיה בכלל עולמית. ארצות המערב המתועשות וארצות העולם השלישי של אסיה ואפריקה ואמריקה הדרומית הן מערכת כלכלית סגורה: המערב משמש כבית־חרושת עולמי ענק, הקונה חומרי־גלם בזול מארצות העולם השלישי, מעבד אותם ומוכר אותם חזרה כמוצרים גמורים ויקרים.

במערכת עולמית זאת ניצבים זה מול זה לבנים מול צבעוניים, שבעים מול רעבים. זאת בעצם תמצית המדיניות העולמית.

מדינת ישראל היא, כידוע, מדינת הגירה, והמציאות הגלובאלית משתקפת בתוכה בכך, שיוצאי ארצות־המערב הם על־פי־רוב בני המעמד השליט, ויוצאי ארצות אסיה ואפריקה הם בדרך כלל הנשלטים.

מצד שני, „הבעיה העדתית" של מדינת ישראל קיימת בעצם ברוב ארצות המערב. בצרפת, למשל, הסנגלים ויוצאי צפון־אפריקה הערביים מבצעים את רוב העבודות השחורות. בגרמניה המערבית מוטל תפקיד זה בדרך־כלל על התורכים, שמיספרם במדינה מגיע כבר לכמה מיליונים. ובארצות־הברית יש כמובן כושים, פורטוריקאים ומכסיקאים. אגב, אין זה מיקרה שתנועת הפנתרים השחורים שקמה בשנות השיבעים בשכונת מוסררה בירושלים, אימצה את שמה של תנועת מחאה כושית בארצות־הברית.

אמנון דנקנר ציין בראשית מאמרו מי אינם האחים שלו. גם אני, בסיום מאמרי, אעסוק בחשיפה מישפחתית: שימעון פרס ומנחם בגין הם מחנה אחד. הם לא האחים שלי!

תנועת ההתנחלות הציונית גרמה להיווצרותם של שני תאומים סיאמיים עוינים, הצמודים זה לזה ללא יכולת היפרדות: הפלסטינים והישראלים. אני מאמין באמונה שלמה בעתיד של שלום ודו־קיום של שווים בין שני עמים אלה. וכל הנלחמים למטרה זאת הם האחים שלי!

אריה בן־חורין, תל־אביב

האמריקניות של
1983
BUICK
Skylark — 4 צילינדר
2500 סמ"ק.
Century — מנוע V־6
2800 סמ"ק.
Regal — מנוע V־8
5000 סמ"ק.
כל הדגמים מצוידים במירב השכלולים + מזגן אויר ורדיו אורגינלי Built-in.
Century
CHEVROLET
Celebrity — מנוע V־6
2800 סמ"ק.
Malibu — מנוע V־6
3800 סמ"ק.
Caprice — מנוע V־8
5000 סמ"ק.
כל הדגמים מצוידים במירב השכלולים + מזגן אויר ורדיו אורגינלי Built-in.
CHEVY VAN (SPORT VAN) אספקה מיידית
רכב עבודה אמין, שנעים לנסוע בו גם לאחר שעות העבודה. ניתן לקבל את מירב השכלולים כולל מזגן אויר Built-in. דגם מיוחד להסעת נוסעים.
THE NEW AMERICANS
FROM GENERAL MOTORS
CHEVROLET
GM
BUICK
ליאו גולדברג בע"מ
משרד ראשי: ת"א, דרך פ"ת 65; דרך פ"ת 86, טל 251374, חיפה: דרך יפו 132, טל 7-04-528285, ירושלים: שלומציון המלכה 15, טל 231798, 02-234536.
סוכנים: חיפה: בית המכוניות, יפו 19, טל 04-512251 נתניה: מכונית נתניה, סמילנסקי 24, טל 053-39423, נצרת: בישארה יוסף סרוגי, רח' פאולוס השישי 56, טל 065-54677. באר-שבע: רכב בן שושן, רמב"ם 13, טל: 057-70527.

שמואל אולפינר
בונה את הבית הראשון
בחולון

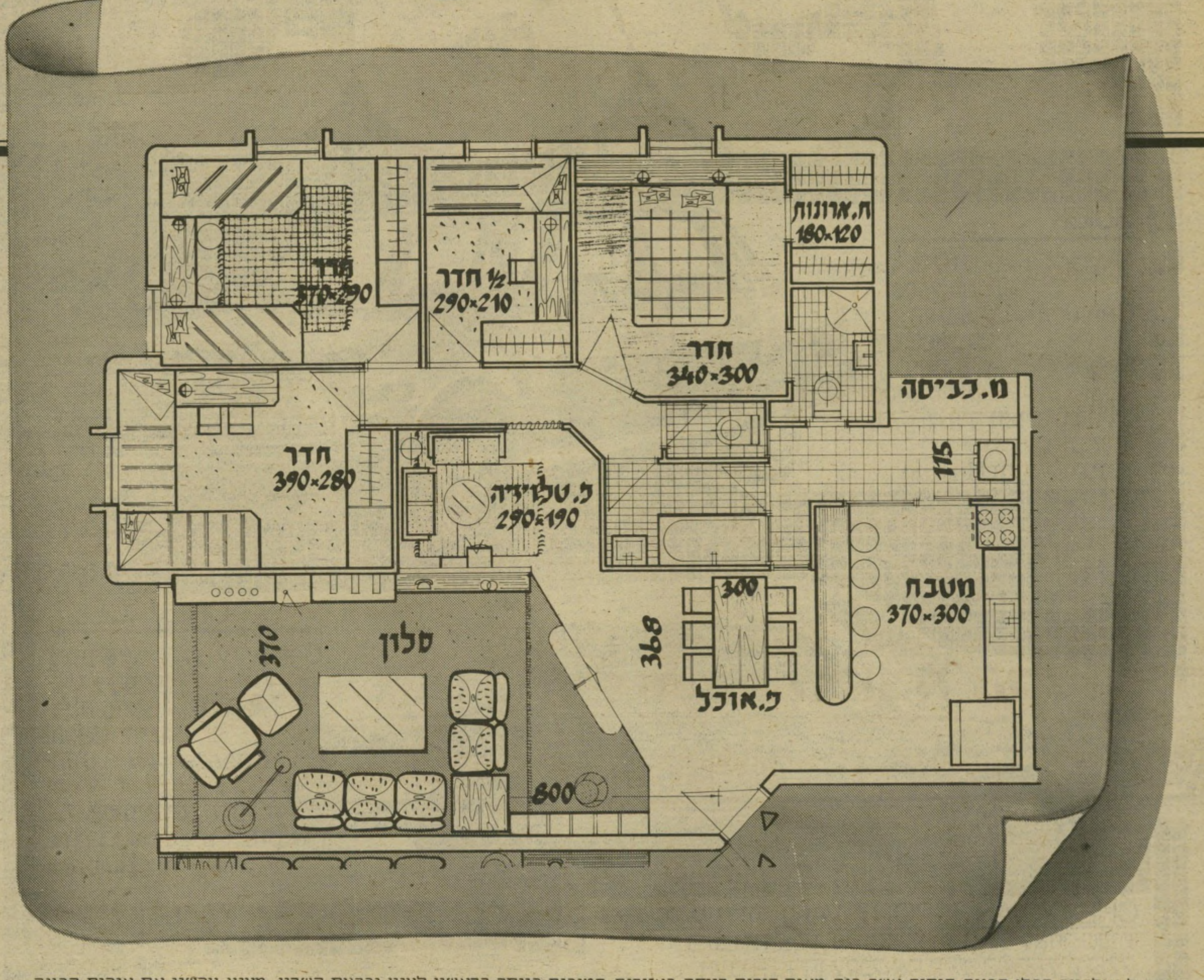

שמואל אולפינר קבלן הבניה הותיק אשר בנה מאות דירות רווחה באזורים הטובים ביותר בראשון לציון וברנות השרון, מציע עכשיו את איכות הבניה הידועה של "נאות דברת בניני אולפינר" — בבנין היוקרה החדש המוקם ברח' שנקר בחולון.

דירות בנות 3, 3½ ו-4½ חדרים מתוכננות להפליא בבנין בן 6 קומות.
ל-4 הדירות העליונות תוספת של חדר על הגג + גג מרוצף.

<u>בכל דירה:</u>

- מטבח "דנאר" 7 מ' — פורמיקה חוץ ופנים.
- משטח שיש גרניט לפי סטנדרט החברה.
- ריצוף שיש איטלקי בסלון בפינת האוכל והמטבח.
- בשרותים ריצוף קרמי — רצפה וקירות כלים סנטרים צבעוניים (לפי בחירת הלקוח).

<u>בבנין:</u>

- אולם כניסה מפואר (לובי) מרוצף שיש כולל הקירות.
- תכנון חזית הבנין בעיצוב מהדרני.
- גינון ופיתוח סביב הבנין.

גימור הדירות והבנין לפי מיטב מסורת הבניה של שמואל אולפינר.

שמואל אולפינר בונה טוב יותר - זה ידוע!

נאות דברת

נאות דברת בניני אולפינר בע"מ
משרדי ההנהלה: ראשון לציון, רח' זבוטינסקי 33
משרד המכירות: ראשון לציון, רח' הרצל 59

שורין שורץ/רונית עמידרן

רומיאו וג'וליה ביפו

ה נערה שהובאה לחדר־ה־מיון של בית החולים בילינ־סון, גילתה סימנים ברורים של הרעלה. בתוך כמה שעות היא יצאה מכלל סכנה.

אמינה, האשה הצעירה בת ה־17 מיפו, לא הסתירה מפני הרופאים שניסתה להתאבד. היא לגמה את תוכנו של בקבוק אקונומיקה, אך לא הצליחה להשלים את רצונה. קרו־בי־מישפחתה גילו אותה כשעמדה לשים קץ לחייה ומנעו את ה־אסון.

לנערה היפואית היו סיבות רצי־ניות לחזור על מעשה דומה ש־עשתה אשה צעירה לפני כ־400 שנה בוורונה, ג'וליה, אהובתו של רומיאו האגדתי מהטרגדיה השקס־פירית הנודעת.

עוד מעט חתן וכלה

ג'וליה מיפו היא צעירה ער־ביה שעמדה להתחתן ב־21 באפריל עם בחיר־ליבה — צלאח צלאח לביתה, והודיעה להוריה על הצעד הגדול שהיא עומדת לעשות.

אמה של הכלה השיבה, שיש לדבר תחילה עם אביה של אמינה. אך האב היה רחוק מהבית, ולא יכול היה לבוא הביתה בכל עת שרצה — הוא ישב בכלא. באחד הימים ניתנה רשות לאביה של אמינה לבקר בביתו ביפו, כדי לדון בעתידה של בתו.

האב, יוסף, לחץ את ידו של ה־חתן, קאדי הוזמן להיות נוכח ב־חתימת הכתובה, ושני הצעירים התנשקו בחמימות רבה ובאושר. הם כבר ראו את עצמם חתן וכלה, גבר ואשה לכל דבר. רק ימים מעטים הפרידו ביניהם ובין חיי־הגישואין.

אביה של אמינה חזר לבית־הכלא, והתחיל בוודאי לספור את הימים עד שיקבל חופשה הבאה, כדי להשתתף בחתונת בתו.

הקשרים בין שתי המישפחות נראו יציבים. מוחמד כחיל, אביו של צלאח, התבקש לפתור בעיה מישפחתית שהתעוררה בין אחת מאחיותיה של אמינה ובעלה. הו־

הוא נעצר כחשוד בנסיון לרצוח את קרובת הכלה - היא ניסתה להרעיל עצמה והקרב נטוש בין שתי המישפחות

כחיל. לפני שלושה חודשים חתמו אביה, יוסף עבד־אל־האדי, והורי החתן, על הסכם שבו נקבע כי טקס הנישואין שלהם יתקיים ב־אולמי נפטון בבת־ים, בנוכחות 400 מוזמנים.

ההכנות לחגיגה היו בעיצומן. הורי החתן — סהיילה (38) ומו־חמד (42), נהג מונית מיפו — הו־רים ל־10 ילדים, כבר מילאו חו־בותיהם. כך הם סיפרו השבוע ל־העולם הזה. הם קנו זהב ומתנות ברבבות שקלים, כפי שנקבע בכ־תובה.

אך ימים ספורים לפני הטקס, עבר חתול שחור בין הורי אמינה וצאלח. המאורעות של השבועות האחרונים הציבו מחיצות של שינ־אה בין בני מישפחותיהם של הכלה והחתן.

צאלח בן ה־22 הכיר את כלתו־לעתיד אמינה ביפו, ולא היסס להביא אותה לבית הוריו כדי למסור להם: זו תהיה האשה שלי.

האם סהיילה החליטה שיש לכבד את בחירתו של בנה, ויחד עם אביו של הצעיר קבעו שאמינה תפסיק לעבוד כמנקה בבית החו־לים תל־השומר, והבטיחו לשלם להוריה את הסכום שהיתה נוהגת לחסוך ממשכורתה ולהביא לאמה.

אהבתם של אמינה ושל צאלח פרחה בגלוי. הנערה הזמינה את דות למעמד שהוא רכש לעצמו בין ערביי יפו, הצליח במשימה זו.

הימים עברו בשקט. אמינה וצא־לח, כמו זוג־יונים, בילו כל הזמן ביחד. הוריו של החתן היו עסוקים בהכנות האחרונות לחתונה.

הצרות התחילו כשבאידיליה הת־ערבו חוקרי־המישטרה.

באמצע מרס התחילה המישטרה לחפש אחרי שניים מבני מישפחת כחיל. צאלח, החתן של אמינה, ו־אחיו הצעיר סאלם נעצרו בחשד של נסיון לרצח.

חוקרי־המישטרה הביאו את צא־לח ואת אחיו לפני שופט שלום, וטענו ששניים ניסו לרצות את חמיס עבד־אל־האדי, דודה של אמינה. חמיס נורה בידו ליד ביתו ביפו, על־ידי שני אלמונים.

אבי ואם החתן
מוכנים לשכוח

שופט בית־המישפט המחוזי ב־תל־אביב, אורי שטרוזמן, התבקש לעצור את שני האחים כחיל עד תום ההליכים המישפטים נגדם. התביעה הציגה לפני השופט את התמונה הבאה:

אמה של אמינה לא רצתה שה־חתונה תתקיים. צאלח חשד שדו־דה של אמינה, חמיס, הלשין באו־זני קרוביה שהוא נמצא בפיקוח קצין־מיבחן, ולכן אינו מתאים ל־מישפחה.

„הרגו את בעלי!"

כ שאמו של צאלח באה לבית אמה של אמינה, להסדרת הח־תונה — המשיכו לספר החוקרים — אמרה אמה של אמינה, שאינה מס־כימה שהצעירים יתחתנו. לכן בא צאלח לביתה של אמינה ואיים על האם.

כשחזר אביו של צאלח לביתו ושמע שאם הכלה רוצה לבטל את החתונה, מיהר אל בית דודתה של הכלה, כדי שתעזור לשכנע את האם הסרבנית לשנות את דעתה.

הדודה השיבה, שעליהם להמתין עד ל־9 במרס, כאשר יחזור יוסף מבית־הסוהר.

באותו זמן עצמו — סיפרו ה־שוטרים — נראו שני האחים כחיל מחזיקים בנשק, נשמעה יריה, וה־דוד חמיס, שחזר זה עתה הביתה, נפגע מהיריה. חמיס הפצוע ברח מהמקום.

אשת חמיס מיהרה לצאת מביתה וצעקה: „הרגו את בעלי!" לדב־ריה, היא ראתה את שני האחים, פנתה אל צאלח, והתחננה לפניו: אל תהרוג אותו! צאלח, כך אמ־רה, כיוון אליה את האקדח והיא התעלפה.

יש עדי־ראיה, טען נציג הפרק־ליטות, עורך־הדין ספיר חן, שרא את האחים צאלח וסאלם באים מתקרבים ויורים.

עדה אחת טוענת, שצאלח הו זה שירה.

אשתו של חמיס אומרת, של ראתה מה בדיוק קרה, אך ראתה שלשני האחים היה נשק.

צאלח אמר, שכל השבוע ל ראה את אחיו סאלם.

לחוקריו סיפר צאלח שאכן הי באותו היום במקום שבו נור הדוד חמיס, אך היה זה כשעתיי קודם לכן, כי מול ביתו של חמי יש מוסך, שבו היתה מכוניתו לצ רך תיקון.

הוכח שטענתו נכונה — ציי חוקרי־המישטרה, אך הם לא השו

(המשך בעמוד 7

נגרות בניין מעולה רואים ישר בפתח!

ממש כמו בחו״ל רואים את הגימור המושלם של הדלתות, החלונות והמשקופים מתוצרת „עֵצעֵד״. רואים את הציפוי היפה של הדלתות (לטעמך, יש מבחר גדול), רואים את החיבורים, הפינות והצדדים המעוגלים, את הצביעה המעולה ואת הפתיחה החלקה של כל הפתחים.

בפעם הראשונה חלון אטום - חוסך באנרגיה

תהליך היצור המודרני והמתוחכם מאפשר חוזק ודיוק מירביים ואיטום מוחלט כפי שלא היה מעולם, זהו חסכון משמעותי באנרגיה וניתן להגיע אליו רק בשיטות היצור של סולב.

חלון ודלת לעד

הדלתות, החלונות, והמשקופים של עֵצעֵד שונים משל האחרים, בעיקר בשל השיטה המיוחדת בה הם מיוצרים.

שיטה זו הנקראת Finger jointing היא בלעדית לסולב ומומלצת ע״י מכון התקנים הגרמני DIN.

העץ, אורן נורדי בריא, עובר תהליך של הוצאת הסיקוסים (עיניים) ולאחר מכן מחובר ומודבק מחדש. כך נמנעת התעקמותו לעד.

לכן, כשאתה מזמין את נגרות הבנין של „עֵצעֵד״ אתה מבטיח לעצמך דלתות, חלונות, ומשקופים חזקים ויפים שאינם מעוותים את צורתם וצבעם אינו מתקלף במשך עשרות שנים.

קיצור תהליך הבניה וחסכון כספי

בתהליך הבניה אינך תלוי יותר בנגר, בזגג ובצבעי העלולים לשבש לך את לוח הזמנים ולגרום להפסד כספי. הכל מוכן, עליך רק לבחור באיזה סוג של חלונות ודלתות אתה רוצה באיזה ציפוי (יש מבחר גדול). אנשי סולב מבקרים באתר הבניה פעמיים: בפעם הראשונה לאחר גמר בנית הקירות כדי להרכיב משקוף סמוי בפתחי החלונות והדלתות. ובפעם השניה מרכיבים את המוצר המוגמר. שיטה זו חוסכת לך המהנדס, הארכיטקט והקבלן חודש עד חודשיים בתהליך הבניה.

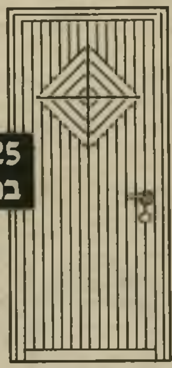

25 דגמי דלתות במגוון צבעים וציפויים.

רק קונצרן בניה גדול כמו סולל בונה, הבונה עשרות פרוייקטים ברחבי העולם, בהתאם לדרישות התקנים המחמירים ביותר, יכול להעניק לך את היתרונות של נגרות בנין שהיא המילה האחרונה בעולם, „עֵצעֵד״ של סולב.

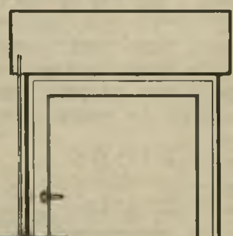

15 דגמי חלונות

משרד מכירות:
קרליבך 43 ת״א
טל. 03-295935/6

Finger Jointing
עֵצעֵד
אוּמנות העץ בנגרות בנין
סולב סולל בונה

וימר יעקבסון טמיר

...המתנקש שרצח את עיצאם סרטאווי פצע את עוזרו, אנוור אבו־עיישה.

לפני חודשים פירסם העוזר ספר, שהכיל מיסמך אנושי מרתק: סיפור נעוריו בחברון הכבושה, הצטרפותו לפת״ח, מאסרו והעינויים שעבר

לפני כחודשיים פורסם סיפור חייו של סעיד אבו־רזאלה („העולם הזה" 2375), פלסטיני המחפש את בנו היהודי. זהו אחד הסיפורים הכלולים בספר „זיכרונות פלסטיניים", שערך אנוור אבו־עיישה (33), עוזרו של הד״ר עיצאם סרטאווי. הספר ראה אור בפאריס, באוקטובר 1982. הפעם מתפרסם סיפורו של אבו־עיישה עצמו, שהתחיל את דרכו הפוליטית כנער בפת״ח, נכלא בכלא ישראלי, גורש מישראל, למד מישפטים באלג׳יריה ובפאריס, שימש יו״ר אגודת הסטודנטים הפלסטיניים בצרפת והפך עוזרו של האיש שהקריב את חייו למען השלום. הוא חי כיום בפאריס, חסר אזרחות וברשותו דרכון של פליט. השבוע: חלקו הראשון של סיפור־חייו, על ילדותו בחברון תחת הכיבוש. תירגמה: תמי מוטוביץ.

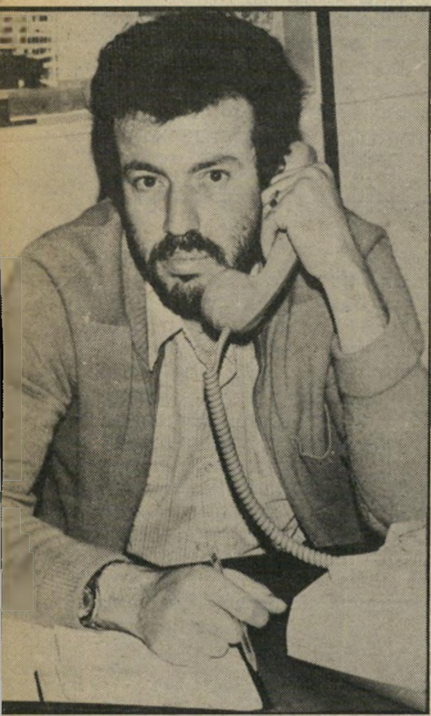

אנוור אבו־עיישה כיום
— לשלום

הקורבן השני

ב**ית־הספר** הראשון שבו למדתי היה מעין גן־ילדים לבנים ולבנות (זה היה, אגב, בית־הספר המעורב היחידי שבו למדתי אי־פעם). המורה, גברת אל־סיט נביבה היתה נוצרייה — בחברון היו רק חמישה נוצרים — ולימדה בצורה אינטליגנטית. בגיל 4 או 5 עוברים הילדים באופן אוטומטי ל„בית־ספר של גדולים." אני הלכתי ללמוד בבית־הספר הפרטי של שייח׳ סעיד אל־נאצר. השייח׳ היה בן למישפחה תורכית משכילה, אחת מני רבות שהתיישבו בפלסטין בסוף המאה ה־19, ובאותה התקופה עברו מישפחות פלסטיניות רבות לתורכיה. חילופים אלה היו אמורים להפוך את האוכלוסיה יותר „תורכית."

כמעט בכל פעם שחזרתי מבית־הספר הביתה, הייתי מוצא שם את אחד מדודיי. הייתי מנשק את ידיו והוא היה נותן לי חמישה גרוש כדי לקנות לעצמי ארטיקים.

כשהייתי בן 7 החלפתי שוב בית־ספר. עברתי ללמוד באוסאמה איבן־מונקז, במרכז העיר הישנה של חברון. כיום גרים בבניין הזה ציונים, אשר טוענים שהבניין היה שייך למישפחה יהודית. עשו לי איזושהי בחינה, והכניסו אותי ישר לכיתה א׳. בכל בוקר היינו שרים את ההימנון האלג׳ירי ובכל שבוע תרמנו 10 גרוש לוועד לסיוע אלג׳יריה. נשארתי באותו בית־ספר עד 1962. בית־הספר נמצא ממש ליד מוסך האוטובוסים הנוסעים בקו חברון־ירושלים, ולפעמים נאלצנו להפסיק את השיעור בגלל הרעש הנורא שעשו האוטובוסים.

תאונת אוטובוס

ב**נוסף למיקצועות** הרגילים היה לנו פעמיים בשבוע שיעור מלאכה. למרבה הצער, כישוריו הפדגוגיים של המורה שלנו, ראשד, היו אפסיים. הוא היה בעל־מלאכה, ולעיתים קרובות לקח את מה שעשינו בשיעורים, בעיקר דיברי־קש, ומכר אותם בחנות שלו. מדי פעם הוא היה מגיע בבוקר, ומחפש שני „מתנדבים" שיבואו לעזור לו בחנות. אבל נתנו לו לקחת רק את התלמידים הגרועים.

לא היו לנו שיעורי מוסיקה, אבל היינו מקבלים כמה שיעורי זימרה לפני ביקורו של המלך בחברון. אז היינו מאושרים וגאים, והמתנו יום שלם בשמש החמה, לבושים בביגדי־החג הלבנים שלנו, לבוא המלך. תוכנית הלימודים כללה, כמובן, גם שיעורי דת. היו גם שיעורי התעמלות, אבל ניסינו להתחמק מהם, כי שנאנו את המורה שלנו, שנהג להכות אותנו במקל על רגלינו החשופות. לי היה דווקא מזל, כי אחרי שנפגעתי בתאונת־דרכים, הייתי פטור משיעורי התעמלות. נפגעתי על־ידי אוטובוס ושברתי את אגן־הירכיים.

כל מישפחתי הגיעה מייד לבית־החולים, פרט לסבי ולאבי, שהיה נהג אוטובוס בעצמו. הם באו רק למחרת, אחרי שנהג האוטובוס שפגע בי שוחרר מהכלא. באותה תקופה נהגו השילטונות הירדנים לאסור מייד כל מי שנאשם בגרימת חבלה גופנית. הם עשו זאת יותר כדי להגן על הנאשם מפני פעולות נקמה אפשריות של מישפחת הקורבן מאשר כדי להענישו. אבל במיקרה שלי היה הנהג עמיתו של אבי, ולא התעוררה שום שאלה של נקמה. הודות להתערבותה של מישפחתי שוחרר הנהג למחרת התאונה, ובא לבקר אותי בבית־החולים, יחד עם אבי ועם סבי.

אחרי שנפגעתי נדרה אמי נדר, שאם אבריא היא תשחוט בכל שנה, ביום התאונה, כבש ותחלק את הבשר לעניים. היא קיימה את נידרה עד 1967. ב־1967 הופסק המינהג, איני יודע בדיוק מדוע.

הנוהג הוא שהפוגע בא, בלוויית כמה נכבדים, אל מישפחת הנפגע ו„מביא עטווה" — מביע את צערו, מתנצל ומפצה את המישפחה, אם היא דורשת פיצויים, כי דרישה כזאת היא די נדירה. ה„עטווה" מתבצעת בשני ביקורים: הביקור הראשון נועד להרגיע את הרוחות, ואילו בשני נקבע גובה הפיצויים והנזיקין, אם יש כאלה. סכום זה משולם על־ידי כל הגברים של המישפחה, שווה בשווה, וחלקו של בן המישפחה שגרם לתאונה אינו עולה על חלקם של האחרים.

אנוור עבו־עיישה כנער בחברון
ממילחמה —

בית בכפר

ב**־1962 או 1963** עברנו שוב דירה. עד אז התגוררנו — חמשת אחיי ו־4 אחיותיי, הוריי ואני — בחדר אחד, במרכז חברון. הכלל היה שהולכים לישון מוקדם בערב וקמים מוקדם בבוקר כדי להכין שיעורים. השירותים היו בקומה מתחת, והתחלקנו בהם עם שלוש מישפחות נוספות.

היינו ממש מאושרים לעבור. השתכנו בדירת שלושה חדרים באזור שהיה אז פרבר של חברון. גרנו בעצם בכפר. חסל סדר ויכוחים ומריבות: הילדים שיחקו בשטחים שאותם חכרו הוריי מסביב לבית — היו לנו עצי שזיף, דובדבן, אגוזים וכמובן גפנים (חברון ידועה בענבים שלה). מאז לא נאלצנו עוד לעזוב את הבית ולנסוע לחופשות אצל הסבא והסבתא, שגרו בכפר לא רחוק מאיתנו. אפילו לא העלינו בדעתנו לעזוב את האזור בחופשות.

החלפתי, אם כן, בית־ספר בפעם הרביעית. בבית־הספר החדש היתה אווירה שונה לגמרי. התלמידים היו כולם בנים למישפחות מבוססות למדי. אני הייתי החדש, הפולש, וכולם רצו לדעת מה הציונים שלי. אווירת התחרות היתה מפותחת מאוד. לפעמים אירגנו מתיחות נגד המורים. יום אחד, כדי להתחמק מעונש, שיקרתי והטלתי את האשמה על שני תלמידים אחרים. בתור עונש חטפתי 18 מכות על הידיים... אך כבודי לא נפגע כי עדיין הייתי התלמיד השני הטוב בכיתה.

ואולם, מכיוון שהתרחקנו ממרכז העיר, לא נהניתי עוד מקירבת מוסך האוטובוסים שבו עבד אבי. בעבר נהגתי לשחק בתוך האוטובוסים החונים, עד שיום אחד, בשעה ששיחקתי בידית ההילוכים, האוטובוס התחיל לנסוע פתאום, וחסם במשך שעה שלמה את הכביש הראשי בין חברון וירושלים. מרוב פחד נעלתי את עצמי בתוך האוטובוס וסירבתי לפתוח את הדלת עד שהגיע אבי וחילץ אותי.

קצת התגעגעתי לאווירת העיר, אך לעומת זאת נהניתי לזרוק אבנים על מכוניות של תיירים, ובעיקר צרפתים. בבית־הספר לימדו אותנו שהצרפתים הורגים את אחינו באלג׳יריה ושהם סמל „האימפריאליזם הפראי" — זה היה הביטוי המקובל.

באותה תקופה נהגתי להכין את שיעורי־הבית בשדות. בדרך־כלל הלכתי לכיוון מערב, עד שיכולתי לראות את הים התיכון (זהו, אגב, המקום שבו אני רוצה לגור אחרי שאשוב הביתה). בדרך הייתי מקבל לחם מהכפריים, קוטף פירות מהעצים ושותה מים מהבארות. לפעמים, בימי חופשה, הייתי נעלם לימים שלמים.

שמחות וחגיגות

א**הבתי מאוד** את הטקסים והחגיגות, שחלקם נעלמו עם הכיבוש.

בימי הרמדאן, על כל הגברים של המישפחה להזמין, כל אחד בתורו, את כל נשות המישפחה, עם או בלי בעליהן. ביום עיד אל־פיטר, המציין את סיום צום הרמדאן, מתאספים כל הגברים — אחים, דודים ודודנים ראשונים — ועורכים ביקורים אצל כל קרובי המישפחה. עליהם לבקר גם אצל הבנות הנשואות ולחלק מעט כסף לילדים, שהם בסופו של דבר הנהנים העיקריים של היום. בכסף הזה קונים בגדים לילדים והנשים קונות צמידי־זהב. אמי החליטה שהיא תמכור את כל צמידיה כשאתחתן!

אירוע חברתי חשוב נוסף הוא עיד אל־אדחה, זהו היום שבו עולים עולי־הרגל המוסלמים על הר ערפאת, שליד מדינה. אותם שעלו למכה שנה קודם לכן, אך לא שחטו שם כבש, עושים זאת באותו היום אצלם בבית, ומחלקים לא פחות משני שליש ממנו לעניים. את הבשר הנותר הם שומרים לעצמם.

האיסלם מאפשר לעולי־הרגל לבחור אם ברצונם לשחוט כבש בו במקום, עם סיום העליה לרגל, או אצלם בבית. אחר־כך, כמו עיד אל־פיטר, מחלקים מתנות כסף ומתכבדים בקפה ובעוגות.

כעשרה ימים אחרי העיד הולכים לפגוש את עולי־הרגל בגבול שבין ירדן וסעודיה. זוהי עוד הזדמנות לחגיגה, הנמשכת שלושה ימים. עולי הרגל מגיעים עייפים מאוד, אחרי שחצו את המידבר בשמש הלוהטת, ישובים על כיסאות שהוערמו על גבי משאיות. הם חוזרים, כמובן, עמוסים במתנות. אבי עשה את הדרך הזאת שלוש פעמים עד 1967, כנהג.

ויש, כמובן, חגיגות נישואין, הנמשכות שלושה ימים. אצל המישפחות האמידות יותר מתאספים הגברים בדיוואן, חדר המיועד לאירועים מישפחתיים. בחדר נוכחים מספרים וזמרים, השכנים באים לברך, מביאים מתנות ומתכבדים בקפה, בעוגות ובסיגריות.

ביום החתונה עצמה עוברת התהלוכה בכפר, מלווה בשירה. לרוב מתקיימות כמה חתונות באותו היום, בדרך־כלל בימי החמישי. אחרי תפילת הערב מתקיימת מעין תחרות בין החתנים הטריים. הם רצים לעבר דלת היציאה מהמיסגד, והמנצח זוכה לעבור ראשון, עם התהלוכה שלו, דרך העיר אל הבית שבו מתכנסת מישפחתו. לתחרות הזאת קוראים „זאפה." פעם השתתפתי בזאפה שבה הצליחו בני מישפחתי, בעזרת מעט דחיפות והכשלות, לעכב את תהלוכת החתונה של בני מיש־

הקורבן השני

לילה אחד נכנסו חיילים הביתה והיכו את אבי - למחרת בבוקר התחלתי לחשוב כיצד אוכל לנקום

(המשך מעמוד 33)

פחת אל־רג'אבי, אבל התפתחה קטטה והיו אפילו כמה פצועים.

גם ההלוויות אורכות שלושה ימים. שוב יושבים בדיוואן, והשכנים באים להביע את תנחומיהם. מגישים קפה, אך הפעם מר.

טקס המילה הוא חגיגה מישפחתית. הוא נערך ביום השביעי אחרי הלידה ומבוצע על־ידי איש מיקצוע, מוטאהר.

קשרי ידידות בין חברים לעבודה משמשים גם הם הזדמנות לשמוח. אבי, למשל, נהג להיפגש פעם בשבוע עם נהגי אוטובוס אחרים. בכל שבוע הם נפגשו בביתו של אחד מהם, רקדו, שרו, סיפרו סיפורים ואכלו כנאפה. מי שגר רחוק החזיק באותו היום באוטובוס כדי שיוכל לחזור הביתה.

לפעמים הביא מישהו את אחד מילדיו לפגישה. כשזה היה קורה אצלנו, היינו הולכים, יחד עם בני דודיי הקטנים, לשחק באוטובוסים.

קיים עוד מינהג, בעל אופי פוליטי. בכל שנה, לקראת ה־15 במאי, יום הקמת מדינת ישראל, התקיימו בכל ערי הגדה המערבית הפגנות ושביתות, כמחאה נגד השילטון הירדני שלא עשה דבר כדי לשחרר את פלסטין. ההפגנות נמשכו בדרך־כלל כמה ימים או שבועות, תלוי באווירה הפוליטית.

המהומות הארוכות ביותר התרחשו ב־1963. הצבא הירדני הקיף את בית־הספר התיכון אל־חוסיין בן־עלי וירה על המפגינים. שלושה תלמידים נהרגו, אחדים נפצעו. בתי־הכלא הירדנים נתמלאו בתיכוניסטים שהואשמו באירגון הפגנות. בדרך־כלל חזר הכל על מקומו לקראת תחילת יוני, כשהסתיימו הלימודים והתחילה החופשה.

„אני נשאר!"

ב־5 ביוני בבוקר הודיע קריין הרדיו המצרי המפורסם ביותר באותה תקופה, אחמד סעיד, כי „מטוסים ישראליים נופלים כמו זבובים." ההודעה דיברה על 89 מטוסים ישראליים שהופלו. תחנות הרדיו של בירות ערב התחילו לשדר שירי מילחמה. היה זה היום הראשון למילחמה, וכולנו היינו משוכנעים שפלסטין תשוחרר בעוד כמה ימים.

למחרת, ב־6 ביוני, התחלנו להטיל בכך ספק. הישראלים היו בשערינו, אך לא סגרו עלינו לגמרי. לא היה איכפת להם שאנשים התחילו לברוח — להיפך. התפתחו ויכוחים סוערים בין אותם שרצו לעזוב ואותם שהחליטו להישאר. אלה אמרו: עדיף למות בבית מאשר לחיות כפליט, ואלה אמרו שברצונם לחיות למרות הכל, גם אם מחוץ לפלסטין. היו שהעדיפו לברוח ולא לראות את בנותיהם מחוללות על־ידי הישראלים, שאנסו נשים פלסטיניות ב־1948.

שלושה מבין ארבעת דודיי עזבו, כמעט בחשאי. אמי היתה מבוהלת לחלוטין, וכבר ארזה את כל בגדינו בצרורות. אבי, לעומת זאת, החליט ללכת לבקר אצל הוריו, כדי לראות אם הם עוזבים או לא, ולהחליט בהתאם. הוא היסס. אמי היתה נחושה בדעתה. היא האמינה שלמען עתיד ילדיה עלינו לעזוב. ואילו אני הכרזתי: „גם אם תלכו, אני נשאר פה עם דודי." בסופו של דבר, אחרי ויכוח סוער, החליט אבי להישאר.

ב־7 ביוני, בערב, נעלמו לגמרי השילטונות הירדניים. איש לא נראה בחוץ. יצאתי, יחד עם ידיד נהג, ונסענו לתחנת־המישטרה. חיפשנו בכל מקום, בתיקווה שנמצא איזשהו נשק, אך מצאנו רק מיסמכים וקרענו אותם. החלטנו לנסוע לכפר־עציון, מרחק של כ־15 קילומטר, שם היה מחנה של הצבא הירדני. אבל עוד מרחוק ראינו את ההתפוצצויות וחזרנו על עיקבותינו.

למחרת תלתה כל האוכלוסיה דגלים לבנים בחלונות, כפי שהורה לנו הרדיו הישראלי. שמענו את הטנקים מגיעים ויורים באוויר. שעתיים או שלוש אחר־כך הגיעו החיילים, הפעם ברגל. הם ביקשו מים והלכו.

כשעה אחרי ה„ביקור" הזה הגיעו חיילים אחרים. הם ערכו חיפוש והחרימו את כל כלי־הרכב. אבל הם לא הצליחו לקחת את האוטובוס של אבי, כי המצבר היה מרוקן. אני זוכר שאבי לבש באותו יום חולצת חאקי בסיגנון צבאי. החיילים לקחו אותה ממנו, יחד עם כל כספו — 45 דינארים ירדניים, שהיו אז משכורת של חודש וחצי. אחר־כך הם הטילו עוצר שנמשך כמה ימים והלכו.

ואז התרחש דבר שאותו לא אשכח לעולם. ב־9 ביוני בערב הודיע גמאל עבד אל־נאצר שהוא מתפטר ונוטל עליו את האחריות לתבוסה. כל המישפחה התאספה וכולם, ללא יוצא מהכלל, התחילו לבכות. כשנאצר נשא נאום, רצו כולם לעבר הרדיו. שמענו את אלוהים מדבר אלינו. עכשיו הבנו שהכיבוש הישראלי רק התחיל. התחלקנו בינינו והלכנו להתגורר בבתיהם הריקים של שלושת דודיי. ידענו שאם הבתים ישארו ריקים, יבואו הישראלים ויתפסו אותם. אך דודיי עזבו במהירות כזאת, שהם לא חשבו אפילו להשאיר לנו את המפתחות, ונאלצנו לפרוץ את המנעולים.

באותה תקופה אכלנו כמויות עצומות של עופות. משקים רבים נעזבו ולא היה מי שיטפל בתרנגולות. אני הצלחתי למצוא חמור שהיה שייך לאחד מדודיי.

התחלנו להיתקל בישראלים, שהתיישבו בכל בתי־הספר שלנו. הם היו יהירים. הם פשטו על השוק ורוקנו אותו לגמרי — המחירים היו הרבה יותר נמוכים מאשר אצלם.

אחרי כמה שבועות חזרנו, פחות או יותר, לחיים סדירים, פלסטינים רבים חזרו בחשאי הביתה. שלושת דודיי שבו לחברון.

אוטובוס של אבא אביו של אנוור אבו־עיישה ממשיך לנהוג באוטובוס בקו חברון־ירושלים. האוטובוסים ממלאים תפקיד חשוב בזיכרונות הילדות של הבן. הוא שיחק בהם ונפצע מאחד מהם.

הם היו סחוטים ורצוצים אחרי שעשו את כל הדרך מעמאן ברגל. אבי התחיל לנסוע בקו חברון־גשר אלנבי, ואני התחלתי לעבוד בחברת האוטובוסים. לפעמים הייתי נהג ולפעמים כרטיסן.

„אנקום את עלבונו"

הפידאין לא איחרו לארגן התנגדות. זה מכבר הזדהיתי עם מיפלגת אל־תחריר, מיפלגה מוסלמית מאוד, שקיים דמיון רב בינה ובין האחים המוסלמים. בירדן היתה אל־תחריר גדולה הרבה יותר מהאחים המוסלמים. התחלתי לאבד את סבלנותי, לשבת סתם כך בלי לעשות דבר. הוריי, שהרגישו בחוסר מנוחתי וברצוני לעזוב, עשו כל שביכולתם כדי לשכנע אותי להתחתן, מתוך תיקווה שכך לפחות אשאר בחברון. אך לי היו רעיונות אחרים.

באותה תקופה שאלתי מישהו, שהיה חבר במיפלגת אל־תחריר, מה אוכל לעשות כדי להתנגד לכובש, והוא אמר לי להמתין, כי תחת כיבוש אי־אפשר לעשות דבר.

ב־27 באוגוסט, ב־1 בלילה, דפקו חיילים ישראלים בדלת, נכנסו במהירות ודחפו את אבי. הם היו שמונה, ואחד מהם דיבר ערבית. אמי, אחיותיי ואני התעוררנו כשהם דחפו את אבי לתוך אחד החדרים. הם התחילו לחפש בגסות ובתוקפנות בכל הבית, ואז שמענו את אבי צועק. אמי נפלה על בירכיה והתחננה לפני החיילים שלא יכו אותו. אחיותיי עשו פיפי במיכנסיים מרוב פחד. אותי הם הצמידו לקיר, אבל אני לא אמרתי דבר ולא זזתי. אחרי שהם יצאו נכנס אבי לחדר שבו היינו, כשדם נוזל מפיו. רק אז התחלתי לבכות ונשבעתי לאבי שאנקום את עלבונו.

אחרי כמה דקות יצאנו כולנו כדי לבדוק מה קרה לדודיי ולבני־דודיי. אחד מהם, מורה במיקצועו, סיפר לנו על ביקור החיילים ואז הבנו את השיטה שבה הם פועלים: החייל אמר לדודי: „אז זה אתה שמלמד את התלמידים לחתוך חוטי טלפון!" כלומר, החיילים החליטו לנקום ולהעניש את התושבים על „חבלה" שנעשתה.

אחרי לילה סוער סידרנו קצת את הבית. למזלנו לא מצאו החיילים את תכשיטיה של אמי, שהוסתרו בגינה. הם לקחו רק חפצים חסרי־ערך. התושבים שגרו בגיבעה שממול נמלטו לשדות, כי אחרי ששמעו את הצעקות ואת המהומה שעוררו החיילים בבואם, ואחר־כך שקט מוחלט, הם היו בטוחים שהחיילים ערכו בנו טבח.

החל ממחרת בבוקר התחלתי לחשוב כיצד אוכל לנקום את הפגיעה באבי.

בתחילת ספטמבר החלטתי לנסוע לעמאן, בתירוץ שברצוני להמשיך בלימודים. לפני כן תיכננתי להצטרף למיפלגה הקומוניסטית, כי ראיתי בכך דרך לבטא את התנגדותי. אך בגלל חוסר זמן והליכים בירוקרטיים ארוכים מדי לא קיבלתי תשובה. לכן החלטתי לנסוע לעמאן. הייתי נחוש בדעתי להצטרף שם לפידאין, אך זה לא היה פשוט.

בכל זאת הצלחתי ליצור קשר עם חבר פת"ח, שייעץ לי לשוב לחברון. הוא אמר שבחברון אוכל להועיל יותר וליצור קשרים חשובים. נשארתי תקופת־מה אצל הורי אמי, שהתיישבו בעמאן הרבה לפני 1967. למדתי רק בשעות אחרי־הצהריים, כי הכיתות היו מלאות והתלמידים למדו בשתי מישמרות.

בתחילת 1968 חציתי את הגבול עם מיסמכים מזוייפים וחזרתי לחברון. שנת הלימודים כבר התחילה, אבל בכל זאת הצלחתי להיכנס לכיתה י"א.

תנועת ההתנגדות התחילה להתארגן. לי הותר בינתיים רק לחלק כרוזים. אך כל ההפגנות שביקשנו לארגן חוסלו באיבן. מורינו האמינו שאם נפגין נײרה על־ידי הישראלים.

בתי־הסוהר התחילו להתמלא ובתים פוצצו. חיים חברתיים לא היו קיימים כמעט. נישואין נחוגו בצינעה, בחוג המישפחה, ומינהגים מסויימים נעלמו לגמרי — הזאפה למשל.

פרובוקציות ירדניות

ביוני 1969, כמה ימים אחרי שסיימתי את בחינות הבגרות, נסעתי לעיראק, לכאורה כדי להתחיל בלימודים באוניברסיטה. אבי האמין לי. הוא ליווה אותי לגבול, נתן לי 120 דינארים, החליף את שעוני בשעונו, שהיה יקר יותר, ואמר לי: „זה כל מה שאוכל לתת לך עד סוף השנה. השתדל לא להוציא יותר."

נרשמתי לאוניברסיטת בדרה לחוג לספרות אנגלית, אך לא נשארתי שם אלא כמה שבועות. הלימודים לא עניינו אותי. עברתי לירדן והצטרפתי לפת"ח. קיבלנו הדרכה צבאית וקורסים בפוליטיקה. הקורסים האלה נראו לנו די מוזרים. הסבירו לנו מה ההבדל בין יהודים וציונים, ואני בכלל לא ידעתי עד אז שיש הבדל. דיברו איתנו גם על ריאקציה, על אימפריאליזם ועל ציונות. הדבר שהשאיר עלינו רושם רק היו ביקוריהם של יהודים אנטי־ציוניים אצלנו.

נשארתי בבסיסים בירדן עד אפריל 1970. ביצענו כמה חדירות לשטחים הכבושים, תכופות חצינו את הגבול בין ירדן ופלסטין וערכנו סיורים שנמשכו כמה ימים.

באפריל 1970 חזרתי לחברון כדי לעבור שוב את בחינות הבגרות. רציתי לשפר את הציונים כדי שאוכל להירשם לחוגים מעניינים יותר באוניברסיטה.

ביולי 1970 נסעתי שוב לעמאן. באותה תקופה התרבו ההתנגשויות בין השילטונות הירדניים ובין הפלסטינים. התקריות אירעו הרבה פעמים בעיקבות פרובוקציות של השירותים החשאיים הירדניים. לדוגמה, יום אחד באוגוסט הגיע לבסיס שלנו קצין ירדני שאהד את הפת"ח. הוא רתח מכעס: „הפידאין שלכם תקפו אותי!" הוא צעק.

מיהרנו למקום שבו, לטענתו, הגיחו חברינו מחסום. ואולם, מצאנו שם לא את חברינו אלא סוכנים של השירותים החשאיים של ירדן. אילולא היה אותו קצין אוהד של הפת"ח, ואילולא טרח לבוא אלינו כדי לברר מה קרה, החיילים הירדניים היו תוקפים אותנו, ולא היינו יודעים אפילו מדוע. השירותים החשאיים התגרו תכופות בחיילים הירדניים, כשהם מתחזים לפידאין.

ב־17 בספטמבר 1970 תקף הצבא הירדני את הפלסטינים וניסה לכתר את עמאן. אני הייתי אז בבסיס אל־קוואסמה, במרחק של כ־20 קילומטר מעמאן. קיבלנו פקודה לעזוב את הבסיס ולצאת להגן על עמדותינו בעמאן. שישה מחבריי סירבו לעזוב את הבסיס, ששכן בתוך מערות והיה מרוחק מכל ישוב. הם העדיפו להישאר ולהגן עליו והכריזו: „איננו פחדנים!"

יצאתי לעמאן, יחד עם 12 פידאין אחרים. העמדה שלי היתה ליד העמדה המרכזית, שבה התבצרו צלפים מובחרים וירו לכל עבר. אחרי נסיון־נפל שעלה לנו בשלושה הרוגים, וביניהם המפקד שלנו, אבו רג'ה, נסוגנו מהמיבנה.

כשהוכרזה הפסקת אש חזרנו לבסיס שלנו, ומצאנו שם מחזה מחריד: ששת החברים שנשארו כדי להגן על הבסיס, נהרגו מכדורי מיקלע, שהורכב כנראה על כלי־רכב משוריין. הם היו מוטלים בשורה, זה לצד זה. הם כנראה נכנעו זמן קצר אחרי שעזבנו אותם, וכשעמדו האחד ליד השני חוסלו. במרחק של כמה מטרים מהם מצאנו גם את גופתו של בדווי ירדני, סעיד שמו, חתוכה לשניים. הוא עלה על מוקש שהונח שם על־ידי הצבא הירדני.

בין ה־17 וה־20 בספטמבר לא עצם איש עין בעמאן. כעבור שבוע התחילו הגוויות

...וגה. לא היו מים, לא היה מזון, מיספר ההרוגים, בעיקר בקרב האזרחים, הגיע למאות. הצבא הירדני השתמש בתותחים כבדים כדי להפציץ אזורי מגורים מיושבים.

כשהקרבות שככו מעט, נסעתי יחד עם פידאין אחרים לסוריה. נשארנו שם כמה ימים, ושבנו לעמאן עם משאית שהכילה מיצרכי מזון. כ־20 קילומטר אחרי הגבול נעצרנו על־ידי חיילים ירדניים לביקורת. המתנו במשך 48 שעות לאישור להמשיך בדרכנו. אני זוכר, שכשחיפשתי קופסת שימורים במשאית שעליה שמרתי נתקלתי בארגז חתום שעליו היה רשום: „מתנת העם הסיני לעם הפלסטיני.” כמה התאכזבתי כשגיליתי שהארגז הכיל בסך הכל מלח!

אחרי שקיבלנו אישור להמשיך, אמרו לנו שהמשאיות יעברו את המחסום מצד אחד ואנחנו נלך ברגל מהצד השני. יותר לא ראינו את המשאיות. הצבא הירדני החרים אותן. היינו מאוכזבים מאוד על שנכשלנו במשימה. במהלך החודש הזה, ספטמבר 1970, נהרגו 20 אלף פלסטינים.

בפאריס, על ספסל בגן

באותה שנה קיבל הפת״ח מילגות לימודים רבות בחו״ל, כדי לחלקם בין בוגרי תיכון שביקשו להמשיך בלימודיהם. הייתי אחד מ־100 סטודנטים שנסעו לאלג׳יריה.

ב־23 בנובמבר 1970 הגענו לאלג׳יר. לקחו אותנו מייד לדלי־איברהים, במרחק של כ־10 קילומטרים מהבירה, מקום ששימש בעבר בסיס צבאי צרפתי. התקבלנו בחמימות רבה, למרות ששכחו להביא לנו אוכל, ואנחנו צמנו כבר כל הדרך, בגלל הרמדאן.

שהינו במחנה הזה במשך 40 יום, כשאנחנו ישנים 40 איש באולם אחד. אחר־כך העבירו אותנו לאלג׳יר עצמה, ופיזרו אותנו בבתי־מלון שונים.

היינו חייבים ללמוד צרפתית, אך הקורסים היו מעטים מדי ומאורגנים בצורה גרועה. את רוב זמני העברתי אצל הסטודנטים הוותיקים, שעזרו לי בלימודים, ובערבים המשכתי לדגור על הספרים בחדרי. בקצב כזה למדתי לפחות 10 שעות צרפתית ביום.

בכלל, השפה היתה הבעיה הגדולה ביותר שלי בתקופה הראשונה שלי באלג׳יר. לא רק שלא היו כמעט לימודים בצרפתית, אלא שהיו לנו גם קשיים בערבית. קיים הבדל גדול בין השפה שבה מדברים הערבים מהמשרק (המיזרח הערבי), והשפה של אחיהם מהמגרב (צפון אפריקה). האלג׳ירים סירבו לדבר איתנו צרפתית, כי אנחנו היינו למעשה אמורים ללמד אותם ערבית יותר משהם היו צריכים ללמד אותנו צרפתית. אבל אם בחודשים הראשונים עדיין לא הבנו האחד את השני, הרי שבסוף שנת־הלימודים כבר לא היו שום בעיות.

החלטתי לבלות את הקיץ בצרפת כדי לשפר את הצרפתית שלי. ידעתי שאני חייב, ורוצה, לשלוט היטב בשפה. אבי הצליח לשלוח לי 1300 פראנקים צרפתיים, שיספיקו לשהות של חודשיים בפאריס.

שלחתי מיכתב לאשה צרפתייה, דניאל שמה, שביקרה אצלנו בבסיס בירדן. בעלה, מארק, ענה שהם ישמחו לארח אותי. ביום השישי, ה־2 ביולי 1971, הגעתי למארסיי. בכיסי היו 65 סנטימים, פרט לצ׳ק של אבי, שאותו יכולתי לפדות רק בבנק בפאריס.

אחרי לילה ברכבת הגעתי לפאריס וחיפשתי מלון זול, אך כל בתי־המלון היו מלאים. טיילתי קצת ברובע ובערב נרדמתי על ספסל בגן. קצת לפני חצות התעוררתי בגלל קולות שהשמיע זוג לא כל כך ביישן, שמצא מיסתור בגן. גם ביום הראשון לא אכלתי כלום, והמשכתי לשוטט ברובע. פחדתי להתרחק משם מחשש שאלך לאיבוד ולא אמצא את הבנק. באותו לילה לפחות לא הפריע לי איש לישון על הספסל.

ביום השני בבוקר הלכתי לבנק ופדיתי את הצ׳ק. נכנסתי ל„ביסטרו” הראשון שראיתי, והזמנתי את עצמי לסנדוויץ׳ של קמאמבר. לא ידעתי מה אני מזמין, פשוט קיבלתי את הדבר הראשון שהציע המלצר. אחרי הרפתקות רבות מצאתי את האנשים שאת כתובתם קיבלתי. הם קיבלו אותי יפה מאוד, למרות שלא הכרנו לפני כן, כי ביום שבו ביקרה דניאל בבסיס שלנו, לא הייתי שם.

אני זוכר שהזדעזעתי נורא כשלמחרת, כשהתיישבנו לאכול ארוחת־בוקר, מארק ודניאל התנשקו לנגד עיניי. מעולם לא ראיתי דבר כזה.

הם הכירו לי את ידידם, רוז׳ה, שעזר לי להירשם באליאנס פראנסיז. יולי עבר עלי בנעימים. רק אחרי כמה ימי מגורים משותפים עם מארק ודניאל תפסתי שמארק הוא יהודי.

באוגוסט כשמארק ודניאל יצאו לחופשה, הם העבירו אותי לרוז׳ה, ואפילו הציעו לי כסף, כדי שלא יחסר לי. החודש שביליתי אצל רוז׳ה היה נהדר. הוא תיקן את שיעורי־הבית שלי ואת שגיאות הצרפתית, הציג אותי לפני ידידיו — בקיצור, נהג בי כאילו הייתי בנו.

משימה בפלסטין הכבושה

באותה תקופה הזדמן לי לראשונה להסביר את הבעיה הפלסטינית לזרים. הרציתי במיסגרת אחד הקורסים באליאנס פראנסיז ושוחחתי גם עם ידידים צרפתיים של רוז׳ה — ז׳ואל ודניז. אני זוכר שטענתי אז שרוב רובם של היהודים הם ציונים, וגם האמנתי בכך. אז עדיין לא ידעתי להבחין היטב בין יהודים וציונים. כשמארק ודניאל שבו מהחופשה, חזרתי אליהם. במשך כל תקופת שהותי בפאריס נמנעתי ממכל מגע עם ערבים, כי רציתי לדבר רק צרפתית.

חזרתי לאלג׳יר בספטמבר 1971. נשארתי שם זמן קצר בלבד, כי נרשמתי לפקולטה לרפואה ועברתי לעיר אוראן. באוקטובר עבדתי קשה מאוד. היו לנו כ־40 שעות לימוד בשבוע, באולם שהכיל 300 עד 400 סטודנטים. למרות שהצרפתית שלי השתפרה ללא היכר, היה לי עדיין קשה לכתוב צרפתית, ולא פעם נאלצתי לחזור ולהעתיק את סיכומי ההרצאות. זה בוודאי לא הקל על העניינים.

עד לתחילת הרמדאן עדיין התעקשתי להמשיך, אבל לאט לאט הבנתי שזו ברכה לבטלה. מצד שני, לא יכולתי להרשות לעצמי לפספס את כל שנת הלימודים, והחלטתי לעבור לפקולטה למישפטים. היה לנו רק קורס אחד שהתנהל בצרפתית, והצלחתי יפה בלימודים ובבחינות. באותה שנה התרשמתי מאוד מהמרצה שלי לכלכלה מדינית, מג׳יד מסעוד, שהיה עיראקי ומרכסיסט נלהב. היום הוא משמש כיועץ כלכלי לממשלת כווית. התחלתי גם להתעניין במישפט בינלאומי, וקראתי לראשונה את התנ״ך.

בתחילת יוני 1972, יום אחרי שסיימתי את הבחינות, הגיע רוז׳ה. הוא התלהב מאוראן ומאלג׳יר, והכיר את כל ידידיי.

חודש אחר־כך נסעתי לסוריה. נפגשתי שם עם חברים מהפת״ח, שהטילו עלי משימה בתוך פלסטין הכבושה. הייתי אחד המעטים שהיה רשאי לחזור לחברון. ב־12 ביולי, אחרי שהות של כמה ימים בדמשק, נסעתי לעמאן. כשהגעתי לסבא לסבתא שלי, הם עשו הכל כדי להניע אותי מלנסוע לחברון. הם אפילו החביאו את דרכוני, אבל הצלחתי למצוא אותו והסתלקתי בחשאי מהבית.

(בשבוע הבא: עינויים בכלא וגירוש.)

בית־הספר אוסאמה איבן־מונקז, שבו למד אנוור הילד. הוא זוכר את המורה למלאכה, שנהג למכור את עבודות התלמידים, את שיעורי הזימרה ואת המורה להתעמלות השנוא על התלמידים מכיוון שנהג להכותם.

ביקור בבית אבו־עיישה בחברון

המישפחה המצומצמת
שימחה על בן שניצל

ריח ורדים משכר קידם את פניי בכניסה לבית. הבית מטופח ונוצץ. הגינה פורחת ומלאה בעצי־פרי. כל בני־המישפחה היו בבית וכולם היו מודאגים. היה זה יום השבת לפני כשבועיים, ימים ספורים אחרי ההתנקשות באנשי אש״ף בכינוס האינטרנציונל הסוציאליסטי בפורטוגל. התנקשות שבה נרצח עיצאם סרטאווי ונפצע עוזרו הקרוב, אנוור אבו־עיישה, בנה הבכור של המישפחה מחברון.

נסעתי לבקר במקומות שבהם גדל אנוור בחברון ושעליהם הוא כותב בסיפורו. בתחנת האוטובוסים במיזרח ירושלים ידעו כולם מיהו אבו־אנוור אבו־עיישה. „היום הוא בחופש,” אמרו לי כשהגעתי לשם. נסעתי לחברון ושם פגשתי את האבא ואת אחיו הצעיר של אנוור, סעיד, שהוא נהג מונית, גם הוא, כמו אביו, בקו חברון־ירושלים. ביקשתי שיקחו אותי לראות ולצלם את בתי־הספר שבהם למד אנוור ושעליהם הוא מספר. אחד מהם נמצא בדיוק מאחורי תחנת־האוטובוסים במרכז חברון.

ניגשנו לשם. בית־הספר, הוא בניין־אבן גדול ויפה, חצר רחבת־ידיים ושערי־ברזל גדול סגור. העפתי מבט על השער הנעול והבחנתי בכתובת בעברית „שבי חברון.” שלחתי מבט תמה בסעיד ושאלתי „מה זה?” סעיד אמר לי „תשאלי אותם!” והצביע על שני בחורים צעירים שחלפו באותו רגע על פנינו. הם היו לבושים מכנסיים שחורים ותולצות לבנות כשקצות הציציות מזדנבות מתחתן. שניהם חבשו כיפות סרוגות והיו מצויידים ברובים. הם פיטרלו הלוך ושוב לאורך הגדר של הבניין, שהיה פעם בית־ספר הומה ילדים, ועכשיו הוא התנחלות של גוש אמונים.

שלחתי מבט למעלה, אל גג הבניין, והבחנתי בעמדה צבאית, עם שקי־חול וצופה שישב בה ודגל ישראל גדול מתנופף מעליה.

ניגשתי אל שני הבחורים הצעירים, פניתי אליהם בעברית ושאלתי מה יש בתוך הבניין השמור הזה. הם שלחו בי מבט, בחנו את המצלמה שבידי, נעצו עיניים במונית הערבית של סעיד שממנה יצאתי ואחד מהם אמר לי במיבטא אמריקאי: „את בחורה יהודיה, מה את עושה עם הרשעים האלה?” צילמתי את הבניין מבחוץ ונמלטתי בחזרה אל המונית הערבית.

ארוחה ואבל. רציתי שנמשיך בסיור, אבל סעיד אמר לי שעכשיו אנחנו כולנו הולכים לאכול. תמהתי מה הדחיפות וסעיד הסביר לי שדודו עורך סעודה לקרובי־המישפחה, לחגוג את העובדה שאנוור נותר בחיים אחרי ההתנקשות. נסענו לשם. בית הנמצא על גיבעה מחוץ לעיר, ושם חיכתה לנו ארוחת־מלכים. בחדר קטן, מוקף חלונות זכוכית המשקיפים על נוף משגע, ישבו סביב שני שולחנות כעשרה גברים. „המישפחה רצתה לעשות חגיגה גדולה לכל 1500 הקרובים,” הסביר לי סעיד „אבל אנחנו לא הסכמנו מכיוון שאנחנו באבל על מותו של עיצאם סרטאווי.” וכך הסתפקו כולם בארוחה לקרובים ביותר, לציון הנס שקרה לאנוור.

אחרי הארוחה המסורתית, שכללה הרבה אורז ובשר ורטבים שונים, כשכולם אוכלים מצלחות משותפות, נסענו לבית שבו גדל אנוור. גם הוא ממוקם על גיבעה ממערב לעיר. הבית היה בן קומה אחת כשאנוור היה ילד, הסבירו לי בבית, ולפני זמן לא רב בנה סעיד, האח הצעיר, את הקומה השנייה שבה הוא מתגורר עם אשתו ובתו.

כל אחיותיו הקטנות של אנוור היו בבית. כולן, וגם האמא, לבושות בבגדים מסורתיים עם מיטפחות לבנות צחורות לראשיהן. כשרציתי לצלם את המישפחה, ביקש אבו־אנוור שאמתין כמה דקות. אחרי זמן קצר חזר לחדר כשהוא מגולח למישעי ולראשו כופייה לבנה נקייה.

המישפחה הסתדרה בפוזה לצילום, כשהמחשבה על אנוור הפצוע השוכב במרחק של אלפי קילומטרים משם ריחפה בחדר. הם הראו לי בגאווה תמונה שהוא שלח להם מפאריס, כשהוא נראה יחד עם חבריו, יושבים על הריצפה וזוללים אוכל ערבי מסורתי שבישלו שם. געגועים הביתה.

ובערב, אחרי שסיירנו בכל בתי־הספר שבהם למד אנוור, ואחרי שסעיד הראה לי בגאווה את האוטובוס שעליו עובד עדיין אביו, כבר שלושים שנה, נפרדתי מהם.

ענת סרגוסטי ■

אנשים בעולם

אנה ואלנטינוביץ: הפאסיונאריה של מיספנות גדאנסק

אנה ואלנטינוביץ', המכונה „הפאסיונאריה של גדאנסק" (בעיקובת הכינוי שהוענק למנהיגת השמאל הספרדי כעת מילחמת האזרחים) מושיטה את ידה לעבר **לך ואלנסה**, במבט רווי רוך ואהדה.

ואלנסה בא לעודד את אנה במישפטה עם השילטונות הפולניים שהאשימו אותה בהסתה לשביתה.

כשעלתה אנה על דוכן הנאשמים היתה קשוחה וקודרת. לפתע הופנה מבטה לקצה האולם, ובבת־אחת שונו פניה. בתוך הקהל ישב לך ואלנסה וסימן לה בידיו את האות „וי".

האשה בת ה־43 היא אחת מדמויות־המפתח באירגון סולידריות, ואין ספק שגם אם יתמהמה שיחרורה תשוב לכותרות יותר מפעם אחת.

הנסיכה קארולין: ללא מילים

גם בארץ הניזונה מאגדות על נסיכות מציאותיות הפכה **קארולין** לסיפור אגדה, לפחות בעיניה של מריל בת ה־3. היה זה כשבאה קארולין ללונדון, וביקרה בבית־החולים הנושא את שם אמה המנוחה, הנסיכה **גרייס** ממונאקו. גרייס חנכה את בית־החולים בשנת 1977, ומאז לא חדלה לעקוב אחרי התפתחותו ואחרי צורת התפעול שלו. מאז מותה כתבו עובדי בית־החולים, ורבים מן החולים המאושפזים בו, למישפחת המלוכה ממונאקו כדי להביע את צערם הכן. לכן ראתה קארולין, שהיא היום למעשה הגברת הראשונה של הנסיכות הקטנה, צורך מיוחד לכבד את בית־החולים בביקורה ולהביע אישית את תודתה על התנחומים והכרת התודה.

לפני בית־החולים חיכתה לה ילדה קטנה בשימלה ירוקה עטורת דנטל, מיניאטורית כמעט, בשם **מריל דייוויס** והגישה לה שושנה, ללא מילים. במשך שעתיים בילתה קארולין במיסדרונות בית־החולים ובחדריו, ולא חסכה מילות עידוד מחולים קשישים וצעירים גם יחד. את רוב זמנה הקדישה לילדים הקטנים, ביניהם ילדה נוספת שלא עצרה את התרגשותה — „אלוהים, סוף־סוף נתת לי הזדמנות להכיר נסיכה אמיתית, מעור ומעצמות!"

ג'ואן קנדי: בלי גלולות, עם אהבה

עתה, משהסתיימה שרשרת המישפטים וחוסלו כל החשבונות המשותפים לזוג **ג'ואן ואדוארד** („טדי") **קנדי**, אפשר להתחיל דף חדש. שמו **ג'רי ארונוף** (38), מיקצועו רופא, עיסוקו ניהול מרפאה מיוחדת ושמה מירפאת מכאובים בבוסטון. כבר כמה שנים שהוא מטפל במכאוביה הגופניים של ג'ואן קנדי (46). לא עוד אלכוהול בחביות ולא גלולות למיניהן. תוצאות הטיפול: ראו בתמונה.

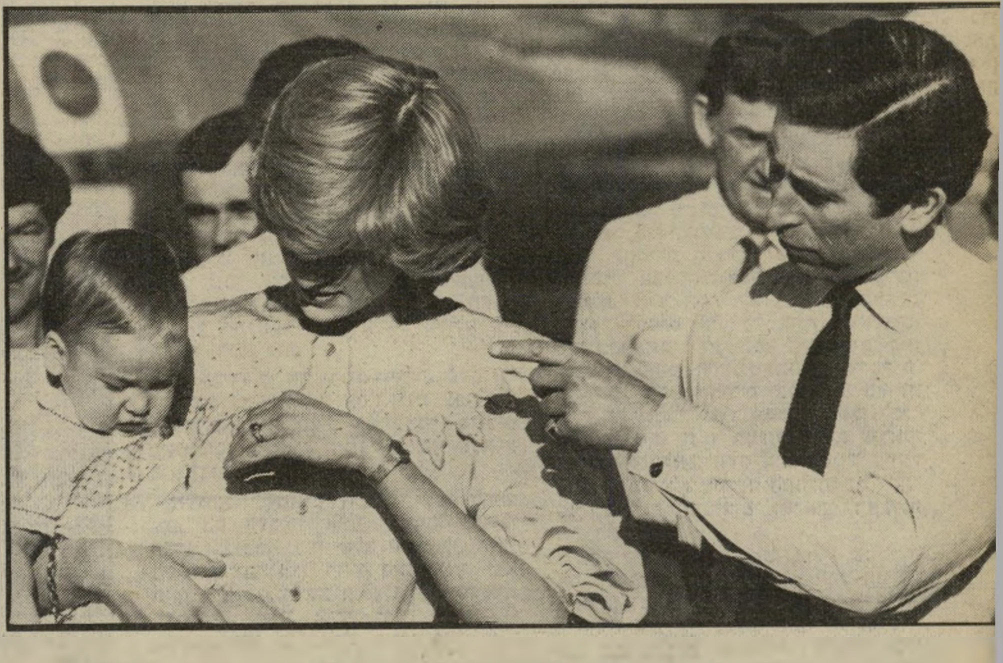

הנסיך ויליאם: הביקור הממלכתי הראשון של יורש העצר

הנסיך **ויליאם** היה המום — שעות הטיסה לא הלמו בדיוק את לוח השינה המלכותית שלו, וכשירדו **ליידי די** ובעלה **צ'ארלס** מן המטוס, תמה ויליאם, שהוא תינוק בריא וחייכני בדרך־כלל, מדוע בדיוק הקימו אותו משנתו. אבל אם יסתכל קדימה בתיקווה, יידע הפעוט בן תישעת החודשים שעליו להתרגל לפער־זמנים טראנס־אטלנטי.

היתה זו אמו שהחליטה שהוא מספיק גדול כדי לעשות את נסיעתו הרשמית הראשונה לאחת הקולוניות הוותיקות והרחוקות של הממלכה, העומדת להיות ממלכתו באחד הימים. ואף שראש־ממשלת אוסטרליה הביע כמה ימים לפני הביקור את דעתו שמוטב היה לה לאוסטרליה אילו היתה רפובליקה, הוא נכנע לחיוכו של ויליאם, ובעיקר לעיניה של אמו. „ראיתם אילו עיניים יפות יש לנסיכה ?" קרא בהתפעלות ולא הוסיף דבר בענייני הממלכה המאוחדת המתפוררת, וגם לא בענייני רפובליקה לעתיד.

הודעה משמחת ועדות צילומית לאוהדי מלך הקומדיה, **ג'רי לואיס**: הוא מרגיש טוב מאוד אחרי ניתוח לב פתוח, ופוער פה להדגמת פה פתוח על רעייתו הטרייה (32) **סנדרה פיטניק**. אחרי נישואין ארוכי טווח וגירושין קצרים אך ארוכי קרבות מצא לו ג'רי בן ה־57, אשה חדשה, שניחנה בכמה סגולות בריאות: היא מכירה אותו היטב, כי היתה מזכירתו והיא צעירה מספיק כדי לפתוח את לבו.

ריצ'ארד גיר:

ג'נטלמן עוצר נשימה

הוא היה „מטריף" בג'יגולו אמריקאי, הוא היה „מדליק" בקצין וג'נטלמן. כך אומרות ה„גרופיס" של **ריצ'ארד גיר**. מי שהתמזל מזלו לראותו גם על הבימה בברודווי, בשר ודם, מסופר עד לזיפי קרחתו במחזה המזעזע בנט („מכופף" — בשם זה יעלה המחזה על בימה ישראלית בקרוב) הצליח לראותו משחק היטב. הצ־יירת הבראזילאית **סילוויניה מארטינס**, הנראית לצדו בתמר־נה, מוכיחה שהוא גם עוצר נשי־מה, כשמו של הסרט הבא שלו, מותחן מישטרתי.

ריקי שרדר: חיים רק פעם אחת

זו אהבה צעירה: הוא בן 13 והיא בת 8. שניהם כבר כוכבים למודי נסיון. שלו עשיר יותר — זהו **ריקי שרדר**, בנו של האלוף בסרט צ'מפיון, לורד פונטלרוי הצעיר, ולאחרונה אחד מניצולי כדפיות הכסף. הוא פגש חברה למיקצוע, **דרו בארימור**, שהיא ילדת אי־טי, וכמו שאמר פעם לכתבת הקולנוע של העולם הזה: „כדאי ליהנות מכל דבר. סוף כל סוף חיים רק פעם אחת."

סוני בונו: העבר והעתיד - הכל נשאר במישפחה

השימחה היתה גדולה: **סוני בונו**, אחד מכוכבי הבידור האמריקאים, לשעבר חצי של הצמד סוני ושר, לשעבר בן־זוגן התורן של יפהפיות מסך גדול ומסך קטן, פתח מיסעדת־צמרת במערב הוליווד. שם המיסעדה הוא בעל משמעות כפולה: בונו כשמו של סוני ובונו שפירושו טוב. כדי לחגוג מאורע כזה התקבצו ובאו כל בני מישפחת בונו, כולל אשה מס' 1, **שר** (קיצונית משמאל) ובתם **צ'סטיסי**, לחזות כיצד סוני ואשתו החדשה **סוזי** מגישים.

מרי טיילור מור: הרופא מועיל לבריאות

כניראה שלנשים חולות הרפואה הטובה ביותר הוא רופא צמוד. הנה, ג'ואן קנדי (בעמוד ממול) והנה **מרי טיילור מור**, כוכבת המסך הקטן והגדול, שלפני שנתיים בלבד דומה היה כי חייה נהרסו לחלוטין בגלל התאבדותו של בנה. מאז שיחקה נפלא באנשים פשוטים ואחר־כך היתה טובה בסרט פחות טוב, שישה שבועות. הרופא־המציל מי אם לא קארדיולוג — הוא **רוברט לוין**. יחסי גילים: הוא בן 31, היא — 45.

פול מק־קארתני:

לשון עם כנפיים

זמר כנפיים וחיפושית לשעבר **פול מק־קארתני** לועג לצילו־מים, בתנאי שאין הם פרי ידיה של הצלמת הפרטית שלו, אשתו **לינדה**. הנה, למשל, תוצאה של צילום שצילם צלם־עיתונות בשי־טת ההפתעה. פול המכיר את כל תחבולותיהם האפשריות של הצל־מים בעל־פה, שמע את הקריאה „פול!" וידע היטב שאחריה יבוא „קליק" של מצלמה. מה שבטוח בטוח — הוא הסתובב אל הצלם והוציא לשון.

רומיאו וג'וליה ביפו

(המשך בעמוד 31)

כנעו שצאלח לא השתתף בהתנק־שות בחיין של חמיס.

לעומת זה, הציג עורך־הדין נח־מן בטיטו, פרקליטם של שני ה־אחים כחיל, תמונה שונה.

אמר הפרקליט:

חמיס נחקר ואמר מפורשות כי האדם שירה בו הסתתר מאחרי קיר. כשהרגיש שנפגע בידו, הס־תובב וראה אדם רץ.

חמיס מכיר היטב את צאלח, ולוא אכן היה זה צאלח שהתנקש בו, יכול היה לזהותו בקלות. אך חמיס לא זיהה את האיש שירה בו.

מייד אחרי ההתנקשות עצרה ה־מישטרה שני חשודים אחרים, הבי־אה אותם לבית־המישפט וביקשה הארכת מעצרם. רק מאוחר יותר נעצרו שני האחים כחיל.

ואם אשת חמיס אכן ראתה את אשר היא טוענת שראתה, מדוע לא מסרה את עדותה במישטרה באותו היום, ב־9 במרס, או למח־רת? דבריה נמסרו רק ב־13 ב־חודש.

מדוע צצו הראיות נגד הנאשמים רק ארבעה ימים אחרי היריות?

תשובתו של בטיטו לשא־

הדראמה של רומיאו וג'וליה מיפו לא הסתיימה - החתן יושב בכלא והכלה נמצאת תחת שמירת מישפחתה.

לות שהעלה בבית־המי־שפט:

הרקע לכל העניין הוא ביטול האירוסין!

הוסיף המישפטן: „אם ביטול האירוסין אכן שימש מניע לצאלח לפגוע במישהו, אותו עניין עצמו יכול להיות מניע בידי המישפחה לבדות את הדברים.”

שופט בית־המישפט המחוזי ב־תל־אביב, אורי שטרוזמן, הקשיב בסבלנות לשני הצדדים וקבע, כי יש יסוד איתן למסקנה שצאלח ירה בחמיס, וכי סאלם היה עימו.

הדגיש השופט:

הרקע לירי, על פי גירסת ה־סניגוריה, הוא סיכסוך בין מישפחת כחיל ובין מישפחת הנפגע בירייה, אשר סירבה לתת את הבת לאשה לצאלח, למרות האירוסין.

קראתי את חומר הראיות. לא התרשמתי שמדובר בעלילה, ובוו־דאי שאין ראיות כאלה שכבר עתה אוכל לומר שהמדובר בעלילה.

סיכם השופט:

איני רואה צורך לקבוע אם היה זה נסיון לרצח או נסיון לחבול או רצון להפחיד.

עד כאן מפרוטוקול בית־המי־שפט.

הדראמה של רומיאו וג'וליה מ־יפו לא הסתיימה. אמינה נמצאת תחת שמירת בני־מישפחתה, אחרי שפעם אחת נכשלה בנסיונה לה־תאבד. צאלח, החתן, יושב מאחורי הסורגים וממתין למישפט.

רומן־האהבה הופסק באלימות. הורי צאלח סיפרו השבוע, כי גם כעת הם מוכנים לקבל את אמינה בביתם, כאשתו של צאלח, וישכחו מה שקרה.

אך החוק אינו רומאנטי — הוא אינו שוכח. מישהו צריך לתת את הדין על נסיון ההתנקשות בחיי דודה של אמינה. מישהו סיבך את חייהם של אמינה ושל צאלח.

מרסל זוהר ■

בעקבות הזמן האבוד של הדרוויש האחרון

עם ידידה ליד הגלריה לפני סגירתה
ושוב מתחילים מחדש

שוב הוא סוגר את דלת הגלריה בעיר העתיקה והו־
ך. אין זו הפעם הראשונה שפרו־
פסור יורי מילוסלבסקי, שכונה
מילו" בפי המצרים, סוגר גלריה
הולך. אלא שהפעם הוא עושה
את מרצונו החופשי ובירושלים.
ב־1968, אחרי מילחמת ששת־
הימים, הוא הובל מבית־האמנויות
שלו בעיר העתיקה שבקאהיר ישר
כלא המצרי, למסע עינויים בן
שנה באשמת ריגול לטובת ישר־
אל. כך נסתם הגולל על בית־
אלהפן (בית האמנויות) המהולל
והיווה מקום מיפגש לגדולי עולם
שבאו להתארח אצלו כששהו ב־
מצריים.

ירושלים של הרובע היהודי.
פיות וכיפות חוצות את הרחובות
צרים. פועלי בניין ערבים מסת־
ים אבנים. מוסיקה ערבית מהולה
בליל לשונות של תיירים הנכנ־
ים ויוצאים בפעם האחרונה מה־
לריה של מילו. איש בן 73, ממו־
זקף, עבה וכבד תנועה מכין תה
מסובים ואחר־כך מעביר אותם
שלושת החדרים העמוסים חפצי־
ן מוזרים. מילו יכול להיעצר
יד כל חפץ, להסביר ולהעלות
יכרונות כשהוא מחליף ארבע
שונות מבלי להתבלבל: ערבית,
ברית אנגלית וצרפתית. יש לו
בלנות שאפשר רק להתברך בה.
זג ים־תיכוני מובהק — מהמשו־
חים. רק מעטים מהנוכחים יוד־
ים שהאיש גדל־המימדים הזה הוא
מעט היסטוריון של מצריים ה־
דשה.

אגדות אלף לילה ולילה

מיהו האיש הזה, שאגדות
אלף לילה ולילה נירקמו סבי־
במצריים של המלך פארוק
אחר־כך בתקופת נאצר? מיהו
יהודי שבארמונו שבמצריים נער־
מסיבות־פאר לאישים כמו
סון רוקפלר, אנדרי מלרו, ריטה
יוורט ואגה חאן? ברברה האטון
האשה העשירה ביותר בעולם
הצהירה בניו־יורק בשובה מ־
אהיר: ראיתי כבר הכל. אך לא
שכח את הנשף הגדול בארמונו
פלא של מילו לרגלי המצודה
קאהיר."

מילו נולד בטשקנט בירת אוז־
קיסתאן שברוסית. בגלל המהפי־כה הרוסית נאלצה מישפחתו לע־זוב את רוסיה והתמקמה בצרפת. כשבגר למד הנדסה כימית באוני־ברסיטת סורבון שבפאריס ומאו־חר יותר התמחה בפילוסופיה ובי־מוסיקולוגיה. „אבל מאז ומתמיד נמשכתי למיסטיקה, במיוחד למיס־טיקה נוצרית ואיסלמית. כשגמרתי את הדוקטורט שלי בפילוסופיה בנושא הקשרים בין מוסיקה ופי־

לוסופיה, הצ׳עו לי במיקרה מיש־רת מרצה לספרות צרפתית באונ־ברסיטה של קאהיר. רצתי לשם. החוזה היה לתקופה של שנתיים ונשארתי שם 30 שנה. זה היה חלום אמיתי.” ההוראה לא הלהיבה אותו במיוחד, בעיקר מפני שתל־מידיו היו מורגלים ללימוד בעל־פה, על דרך לימוד הקוראן, אבל המיזרח זרם בדמו.

„הקסם של מצריים,” מספר מילו, „הוא ברב־גוניות שלה. זוהי תר־בות של מוות וקברים. ריח של אלפי שנים מרחף בה. כל התרבו־יות חרטו בה עיקבות — המצרים העתיקים, הקופטים, הערבים וה־ממלוכים. מטיבעי אני אוהב לחיות אגדות ולחשוף את העבר. הפכתי במרוצת השנים למומחה לאמנות עתיקה.”

מילו היה מסתובב ברחבי מצ־ריים ומחפש בכפרים מימצאים ארכיאולוגיים. הוא הצליח לחדור למקומות המסתוריים ביותר של קאהיר, הכיר את בתי־המרחץ ה־עכורים, שספק אם דרכה בהם כף רגלו של זר. הכיר מגידי־עתידות, רופאי־אליל, מגרשי־שדים ואפילו את הדרווישים — בני אותה כת של ספגנים מוסלמים שרקדו ב־משך שעות על המקום, בסחרור ובאכסטזה, כדי ליצור קשר ישיר עם אללה.

„יום אחד גיליתי באחת הסימ־טות בעיר העתיקה, ליד מצודת קאהיר, דלת סגורה במסמרים ש־עוררה את סקרנותי. כשפרצתי את הדלת מצאתי את עצמי בתוך אר־מון ערבי עתיק. בן עשרים חד־רים, מתקופת השושלת הממלוכית. הרגשתי שאני חייב להגשים חלום. שיפצתי את הבית וריהטתי כל פינה לפי מיסמכים עתיקים. הפכ־תי אותו לבית אמנויות.”

המקום הנידח הזה הפך אטרק־ציה. יום אחד בא אליו לבקרו כמאל אל־דין חוסיין, מי שהיה מקציני המהפיכה ובאותה תקופה שר־החינוך הלאומי, והציע לו לער־רון במקום מסיבות רישמיות ל־אורחי מישרד־החוץ. „כך התחילו המסיבות המפורסמות שלי. מישרד החוץ מימן את ההוצאות של ה־מקום, את הסעודות שנערכו בו ואת ההופעות שהועלו אחרי הסעו־דות. הייתי מביא לשם את הדר־ווישים שהדגישו את ריקודיהם הקדושים או את בני כת הזיקר, שהיו מוציאי שדים. השמועה עש־תה לה כנפיים. עד מהרה הפך הבית גם מקום מיפגש רישמי של שגרירויות אירופה. זה היה ב־תקופת נאצר.

ערב סגירת המיצרים בים־סוף נערך בבית־אלהפן הנשף האחרון. חסנין הייכל, עורכו של אל־אהראם וידידו הקרוב של נאצר, ביקש לארח אצל מילו את ז'אן־פול סארטר ואת סימון דה־בובואר.

„מה לדעתך הפיתרון לבעייה הפלסטינית?” שאל הייכל את סארטר.

„משא ומתן, רק משא ומתן עם ישראל,” השיב סארטר. השתררה מבוכה בחדר והערב התקלקל. „את המילה ,ישראל' אסור היה לבטא במצריים מבלי להוסיף עליה קל־לות נמרצות,” נזכר מילו.

זמן קצר לאחר מכן נעצר גם הוא. „מרגל מזוהם, חתיכת נבלה! מכרת את ארצנו לישראל. עכשיו אני יודע מה הסתרת מאחרי פעי־לותך כסוחר עתיקות. בית־האמנו־יות הזה לא היה אלא כיסוי לפעי־לות סודית,” אמר לו ראש המח־לקה־למילחמה־בציונות מחמוד שא־ראווי. „ביקשו לדעת מיהם האנ־שים הקשורים לחבורה שלי,” מס־פר מילו. „עמדתי בשישה מישפ־טים. כעבור חודש אמרו לי שלא מצאו שום דבר ושלחו אותי לכלא אחר. מצאתי את עצמי עם 70 יהודים באותו תא.”

אחרי שנה של עינויים הסכימו לשחררו. התנאי היה ויתור על האזרחות המצרית והלאמת כל חפ־ציו. מקץ שנה הביאוהו לשדה־התעופה עם הבגדים שאיתם ניכנס לכלא.

להיוולד שוב עירום

„נולדתי כאילו מחדש — ערום,” הוא פורץ בצחוק. „את ההומור למדתי מהעם המצרי. אפילו את הסבל הם לא לוקחים ברצינות. אני זוכר חורף קשה אחד במצריים. הטלפונים שבתו. אחרי חודש פניתי ישר לשר־התיקשורת: מה, אינך יודע ש־כעת זה חורף? הוא שאל אותי. מה זאת אומרת, השבתי, איך ב־לונדון פועלים הטלפונים בגשמים? באמת חשבתי על זה ולא יכולתי למצוא תשובה, ענה השר.”

אחרי שהשתקם במשך תקופה קצרה בסנטוריום בפאריס, פתח גלריה לעתיקות בלונדון. „באותה תקופה נעשיתי רגיש במיוחד לה־ערות אנטי־שמיות וכששמעתי את המישפט השדוף ,כמה מחבריי הם יהודים' החלטתי לבוא לישראל.”

אחרי שסיים אולפן קיבל מיש־רה כמרצה במחלקה לפולקלור מיז־רחי באוניברסיטה העברית, ושמו הלך לפניו בפיתוח המחקרים על יוצאי עדות־המיזרח. אבל לא איש כמילו יכול לשקוט על השמרים. שמונה שנים של הוראה הספיקו לו. דרך כימעט חדשה נפרצה לפ־ניו כשהתיידד עם הברונית אליכס דה־רוטשילד, שפתחה עבורו דף מחודש — גלריה לעתיקות ברובע היהודי בירושלים, שהיתה שלוחה של מוסיאון היישוב הישן. הגלריה, שהיתה גם בית־תה, שיגשגה ב־משך שש שנים. „לפני כמה חוד־שים מתה הברונית והפעם נכנסתי לדיכאון קשה. עייפתי. איני מוצא אותו עניין שהיה לי בעבר.”

אוריאלה וייט ■

קשר בראל&שותי

הבנק הבינלאומי הראשון. רואים.

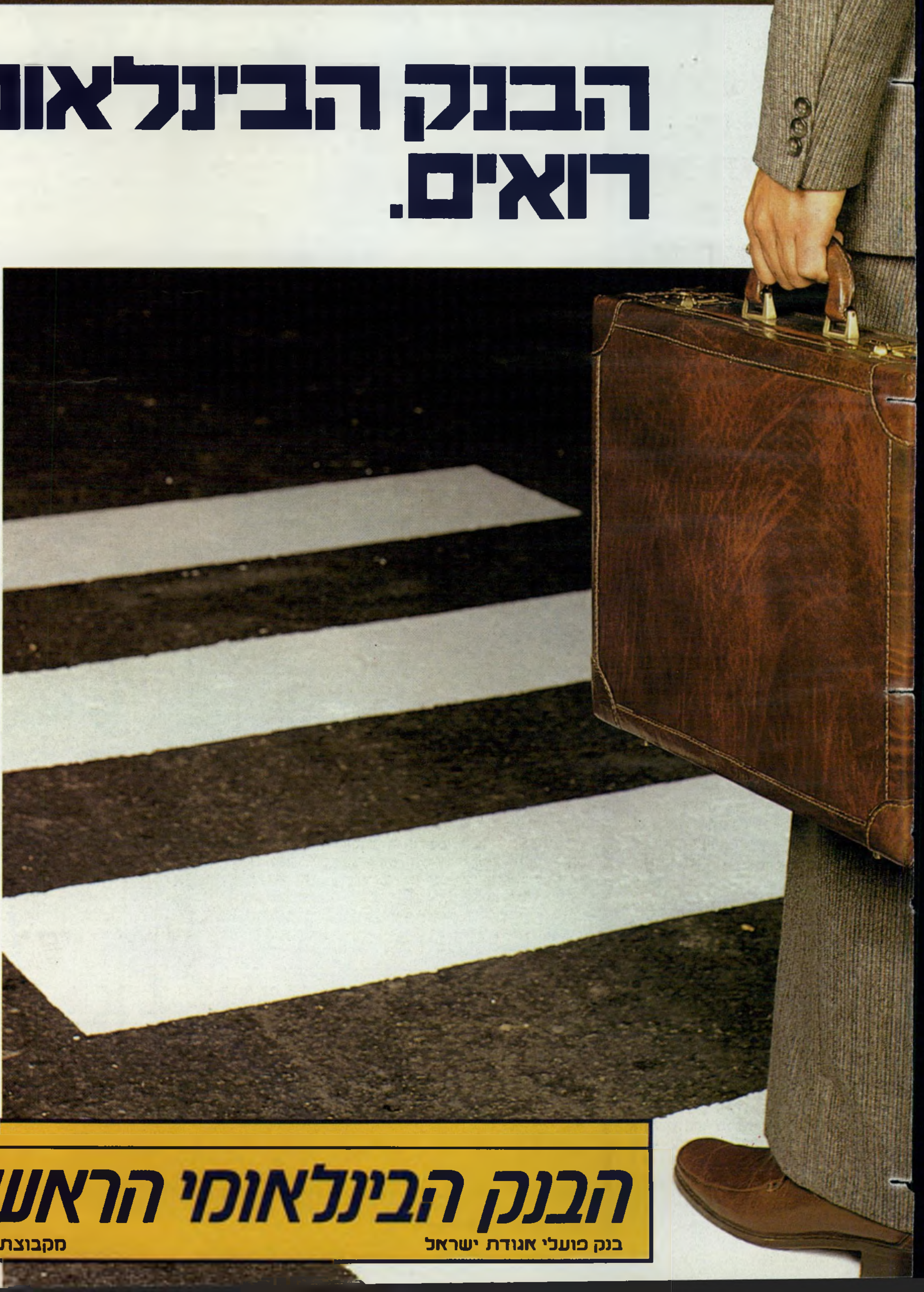

זה הבנק שפתוח לנוחותך עד 7 בערב.
המפעיל טכנולוגיה ממוחשבת ההופכת עבורך את כל סניפי הבנק לסניף האישי שלך.
זה הבנק היוזם עבור לקוחותיו הטבות בתכניות חסכון.
עבור גם אתה לבנק שנותן לך יותר.

אני עובר לבינלאומי. היום.

הבנק הבינלאומי הראשון

בנק פועלי אגודת ישראל

מקבוצת פ.י.ב.י.

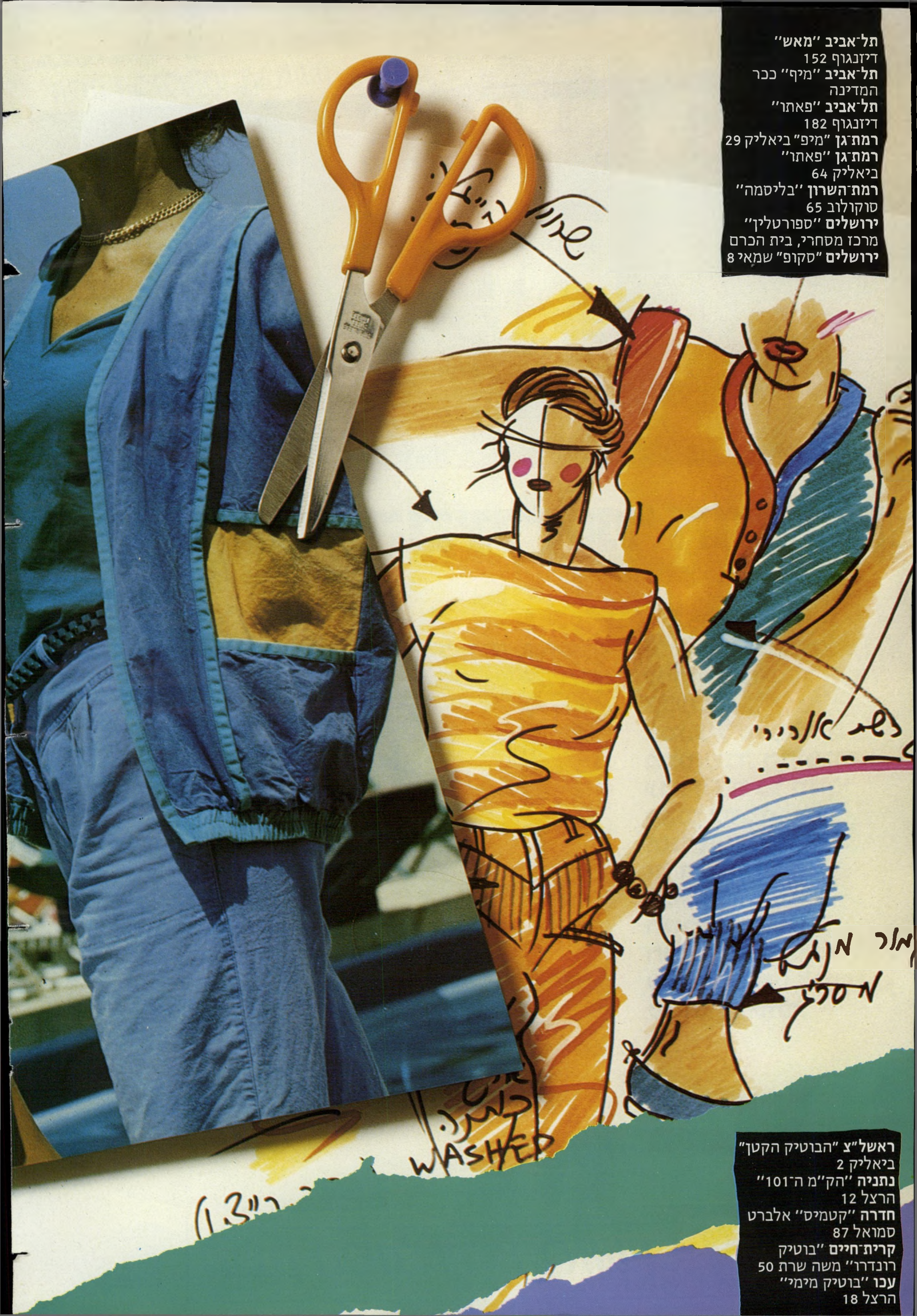

תל־אביב ״מאש״
דיזנגוף 152
תל־אביב ״מיף״ ככר
המדינה
תל־אביב ״פאתו״
דיזנגוף 182
רמת־גן ״מיפ״ ביאליק 29
רמת־גן ״פאתו״
ביאליק 64
רמת־השרון ״בליסמה״
סוקולוב 65
ירושלים ״ספורטלין״
מרכז מסחרי, בית הכרם
ירושלים ״סקופ״ שמאי 8

ראשל״צ ״הבוטיק הקטן״
ביאליק 2
נתניה ״הק״מ ה־101״
הרצל 12
חדרה ״קטמיס״ אלברט
סמואל 87
קרית־חיים ״בוטיק
רונדרו״ משה שרת 50
עכו ״בוטיק מימי״
הרצל 18

הצבע של mif קיץ ’83
MiF

מסלולים מרתקים

כשאנו אומרים אירופה הקלאסית או אמריקה מחוף אל חוף, איננו מתכוונים רק למגדל אייפל או הקוליסאום, ולא רק לפסל החרות ובניין הקפיטול. אנו מתכוונים למקומות, נופים, הווי אווירה ותרבות, שבלעדיהם (לדעתנו לפחות), לא יכול המטייל לומר הייתי ב... לבחירתך מסלולים שונים המקיפים את אירופה וארה״ב, ומאפשרים לך לראותם כראוי, ללא החיפזון המאפיין טיולים מאורגנים אחרים. תבקר גם באתרים שמחוץ למפת התיירות הקלאסית, ומלבד דיסנילאנד ושער הנצחון, תבקר גם בעיירות טיפוסיות, טירות, פסגות מושלגות וחופי רחצה מפורסמים. תאכל מאכלים מקומיים ותבקר במופעי בידור ופולקלור. תבלה בדיסקוטקים ותערוך קניות בשווקים מפורסמים ובירידים עממיים.

טיול שעושה חברים

קמפינג — כך מטיילים צעירים בעולם. לא עוד תיירות מרובעת אלא אווירה חופשית ״בלתי מכופתרת״. אתה פוגש צעירים מכל רחבי תבל הבאים לבלות בקמפינגים מן השורה הראשונה: בדיסקוטק או בבריכה (כן, יש בקמפינג), במינימרקט או באמבט (כן, יש בקמפינג), ליד מכונות הכביסה והייבוש האוטומטיות (כן, יש בקמפינג) עם גיטָרה ביד באוהל המרווח והמודרני, או בתחרות תחפושות משגעת (כן, יש בקמפינג). בלי מחיצות, בלי מסגרות, כמו שצעירים אוהבים.

סקר מגלה: חברים ממליצים על קמפינגטורס

סקר מקיף שנערך בין מטיילי קמפינגטורס מגלה כי 85% מקרב הצעירים הצטרפו לטיולינו בגלל 2 סיבות עיקריות:

א. המלצת חברים או בני משפחה.

ב. האופי והאווירה המיוחדים של טיולי קמפינגטורס.

לנרשמים עד 15.5.83 תשלומים ללא ריבית וללא הצמדה.

הרבה יותר ובהרבה פחות מזומנים

החשבון הפשוט!
במקום להשקיע במלון, במלצרים, בטיפים ובכל השאר, אתה משקיע בעצמך. מחירי טיולינו כוללים הכל: כל דמי הכניסה לכל האתרים (אין הפתעות בלתי צפויות), לינות בקמפינג (וגם בבתי מלון), 2 ארוחות מלאות — חגיגה אמתית (ולפעמים גם במסעדות). חוסך עשרות רבות של דולרים, תוכל לבזבז אותם על עצמך בלבד!!!

יורוקמפ

לחרוש את אירופה בחמישה מסלולים נהדרים לדוגמא: 25 יום אירופה הגדולה: לוצרן, ונציה, רומא, פירנצה, הרביירה הצרפתית, פריז, אמסטרדם, לונדון.

המחיר **$1,502** כולל טיסה

אמריקמפ

35 יום מרתקים מחוף אל חוף.

המחיר **$2,766** כולל טיסה

כך מטיילים צעירים בעולם.

ביצוע מעולה

לטייל עם חברים, לפגוש אנשים מעניינים, ללכת על גדול במחיר שגם אתה יכול. קמפינגטורס.

צוות מומחי הקמפינג של קמפינגטורס ידריך וילווה אותך לאורך הטיול.
נסיוננו רב השנים בביצוע טיולי קמפינג מנוצל כולו לטובתך, הנוסע.
לוח הזמנים הגמיש, הארגון המעולה והמסלולים המגוונים נותנים לך ״תפריט חו״לי״ שלא תמצא באף מקום אחר.

קמפינגטורס.

קמפינגטורס
Campingtours

ליבמנזון צרפתי

מוסיקה

ניים

...רוך ניתוח עולמי
...ו בשנים הבאות.
...הכלי טוב מאוד
...אן לויד ובר.
...יבוא איסטרוניקס
...רטו לצ'לו משל
...חד להזמנת הצ'לן
...ות ספרדית, הקדיש

...אז הפופולרי כל־כך
... המוסיקה של רודריגו.
... הרומנטיקאים (מי אמר
...ן?) וסגנונו משלב מקום
...טיקה) וזמן (המאה ה־20)
...כיב.

בהלחנה ובהקלטתו של לויד ובר מוצאים וירטואוזיות, עומק, הבנה ועניין. ליצירה שלושה פרקים: אלגרטו; ארג'יו נוסטלג'יקו אשר שונה לאנדנטה נוסטלג'יקו על־ידי המלחין, אחרי ששמע את הקלטת ובר (על עטיפת התקליט עדיין מופיעה הכותרת המקורית), אלגרו סקרצנדו. זו יצירה העשויה להפוך פופולרית מאוד ברומה לקונצ'רטו לגיטרה ד'ארנחואז, וקובעת עוד לבנה כבדה מאוד בחומת יוקרתו של ג'וליאן לויד ובר — צ'לן אנגלי צעיר ומרשים.

זרקול

כל־כך יפה שבא לבכות

הדי נגינת **מאוריציו פוליני** מתנגנים עדיין באוויר תל־אביב. מי שנכח ברסיטל שהעניק (ו„העניק" היא המילה המתאימה) אמן

פסנתרן פוליני
רגישות, חוכמה והשראה

נהדר זה ביום השלישי, ה־12 באפריל, לא ישכח את ששמע. הקלישאה „אין מילים לתאר..." מוכיחה עצמה. פוליני מכיל ומקרין ויוצר רגישות, חוכמה והשראה מופלאות. אי־אפשר שלא לגלוש לחזרות רומנטיות על מילים רגשניות.

הקהל הודה לו בתשואות ובהתלהבות אדירה, וקיבל חמישה הדרנים. מי שלא נכח ברסיטל כדאי שימהר וישיג כמה מהקלטותיו המיוחדות.

הקלטות. פוליני, הנחשב לאחד מענקי הפסנתר בימינו, מבצע רפרטואר הנע בין הבארוק והשנים האחרונות. שלושת האוספים המוזכרים כאן הוקלטו בחברת דויצ'ה גראמופון. הראשון מכיל את הקונצ'רטו לפסנתר של יוהאנס ברהמס. המנצחים הם קרל בוהם וקלאודיו אבאדו, והתיזמורת היא הפילהרמונית הווינאית (127, 2707; שני תקליטים).

ההמלצה השנייה מתייחסת לסונטות הפסנתר האחרונות של בטהובן — מס' 28־31 (166, 2740; שלושה תקליטים). תכשיטים מיוחדים הם חמשת תקליטי מוסיקית פסנתר של המאה העשרים (כלולים בהן הקלטות מעולות של כל יצירות שנברג, הקונצ'רטו לפסנתר של בארטוק, הסונטה השנייה בולז, שאותה הירבה פוליני לבצע, ועוד משל לואיג'י נונו, פרוקופייף, סטרווינסקי ואנטון וברן; 2740,229).

תקווה והאזנה. מאסטרו פוליני לא ביקר בישראל מאז ביקורו הראשון ב־1968. למרות שהצלילים שאותם השמיע עשויים להישמר בזיכרון במשך שנים רבות, יש לקוות כי יופיע

ג'וליאן לויד ובר
צעיר ומרשים

כאן שוב במהרה. מאוריציו פוליני הוא פסנתרן שעליו אין לדבר או לכתוב הרבה. יש לשמוע, ולשמוע כמה שיותר.

מה נשמע

● שימחה וציפיה רבה בין מאזיני הרדיו לקראת החודש הקרוב. ב־1 במאי תתחיל את שידוריה רשת המוסיקה החדשה. זו תיקלט באף־אם ותשמיע רק מוסיקה „קלאסית", מ־6 בבוקר עד 1 אחר חצות.

● התחילה הכנת ספר שירים וצילומים של להקת תיסלם. הספר ידמה במתכונתו לספרים של מתי כספי, שלום חנוך ואחרים. בדיקה ראשונה העלתה כי כמות תצלומי הלהקה מעטה מאוד, וצלמת הספר מתרוצצת כדי להשלים כמות מספיקה ואיכותית.

● המנצח והמלחין האמריקאי **לאונרד ברנשטיין** חלק לאחרונה מחמאה חשובה לחברת התקליטים דויצ'ה גראמופון. לדבריו, בעוד שרוב החברות הגדולות האחרות שואפות להוסיף עוד ביצועים של החמישית של בטהובן

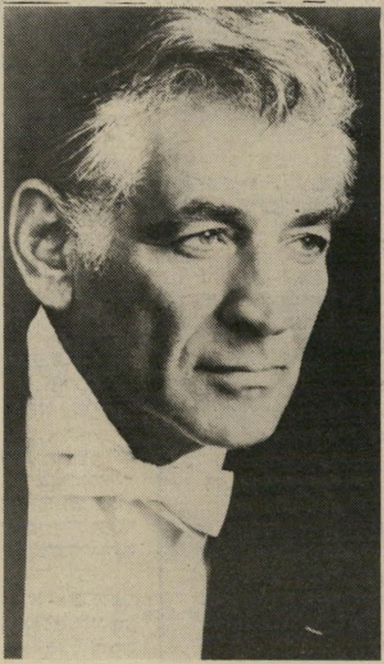

מנצח ברנשטיין
מחמאה

או סימפוניה של מהלר, חברה זו נוהגת מדיניות מתקדמת ומפיקה גם יצירות רבות בנות המאה שלנו. ברנשטיין, אשר הקליט עבורה בעבר יצירות אמריקאיות מודרניות משל ויליאם שומן, רוי הריס, אייבס וקופלנד, חוזר בימים אלה לרפרטואר האמריקאי המודרני להקלטות נוספות.

תקליטים

גדר

השיחים אשר לרגלי החומה

פינק פלויד — החיתוך הסופי (THE FINAL CUT); סי־בי־אס 25416.

גדולתה של להקה זו היה בשילוב בין מוסיקה מעולה ותמלילים מרתקים. כאן נותר רק מהאחרונים. תבניות מוסיקליות אשר פותחו ונוצלו עד תום בשלושת תקליטי הלהקה הקודמים, חוזרים ומופיעים כאן שוב ושוב כהעלאת גירה. נוצר רושם עצוב כי אם לרוג'ר ווטרס, באיסט־זמר־מלחין ההרכב, יש מה לומר — עדיף היה לוא הוציא לאור ספר־שירים מאשר תקליט נוסף.

אין ספק כי אלבום זה יימכר יפה ברחבי העולם. אבל זה לא יהיה בגלל תוכנו.

פינק פלויד אמורה להתפרק אחרי סיבוב הופעות קרוב. אלה כנראה, הקלטותיהם האחרונות. תו הציון השלישי נוסף כאן רק בגלל הזיכרונות והאשראי שהלהקה מעוררת אצל רבים, ובצדק. זוהי מתנת־פרידה מאכזבת מלהקה שידעה, והעניקה, ימים ולילות גדולים.

חיוך

מוקף דמעות

דמעות במקום פחדים — ההכאבה (THE HURTING; פונוקול 811 0391).

התוצאות הנשמעות מתקליט זה מפתיעות לטובה. ציפיות בנוסח "עוד זוג חברים המקליטים אלקטרוניקה" מתבדות. ההפקה המוסיקלית מלאה ומעניינת. זוג עיבודים מגיעים אפילו לרמה הגבוהה מטוב מאד. הציפיה שמעורר ההרכב, בתוך בריכת הגל־החדש הנערכת במהירות, מזכה אותם להאזנות חוזרות. איכות

ההקלטה וההדפסה משביעים רצון ושירים מעניינים במיוחד הם הביטי עלי מדמם, האסיר ותמליל השתני.

אפשרויות

לקידום מכירות

פלאסידו דומינגו — בראוויסימו פלאסידו (איסטרוניקס; CRL 2־4199; אלבום כפול).

איכות זוג תקליטים אלה נעה בין מעל־בינוני וטוב. הם כוללים מיבחר מהקלטות הטנור המצליח פלאסידו דומינגו. דומינגו, אשר הופיע במשך תקופה מסויימת באופרה הישראלית, בדרך עלייתו לגדולה, ניצב היום לצד פאווארוטי, כטנור הגדול ביותר באופרה העכשווית. מופיעות כאן עשרים ושלוש אופרות. מחלקן מושמע קטע ארוך ולעיתים — פחות. שירת דומינגו מעוררת התפעלות הן בדיוקה, הן ביפי ההבעה. אוסף מסוג זה גם מהנה וגם עשוי לפתות מאזינים לשמיעת האופרות בשלמותן. תמצאו, בין היתר, אריות

ודואטים מתוך אותלו, לואיזה מילר (ורדי), לה בוהם, טוסקה (פוצ'יני) ופאוסט (גונו). בעטיפת התקליט מופיעים תקצירי העלילות אשר מובילות לכל קטע מושר.

זה עומד,

אבל באותו מקום

דיון וורוויק — שוברת הלבבות; הד־ארצי BAN 179609.

ההפקה היא של בארי גיב, מבי־ג'יס. את כל הקטעים, פרט לאחד, כתב בשיתוף עם שני אחיו ללהקה או עם אלבי גלאוטן, מעבד וקלידן. בין הנגנים מוצאים את סטיב גאד בתופים וריצ'רד טי בפסנתר. ההקלטות עשירות בנגנים ומאוד מלוטשות. דיון וורוויק תמיד שרה טוב ומלא ובדרך־כלל גם החומר היה מעניין. הפעם זהו תקליט בי־ג'יס בתחפושת. וורוויק יכלה לוותר על ההרפתקה הזו.

ארי פרנקל

שני האחים־המיליארדרים רבים ביניהם — ולהקה של עורכי־דין זוהרי

שיגעו[illegible] מילחו[illegible] אחים

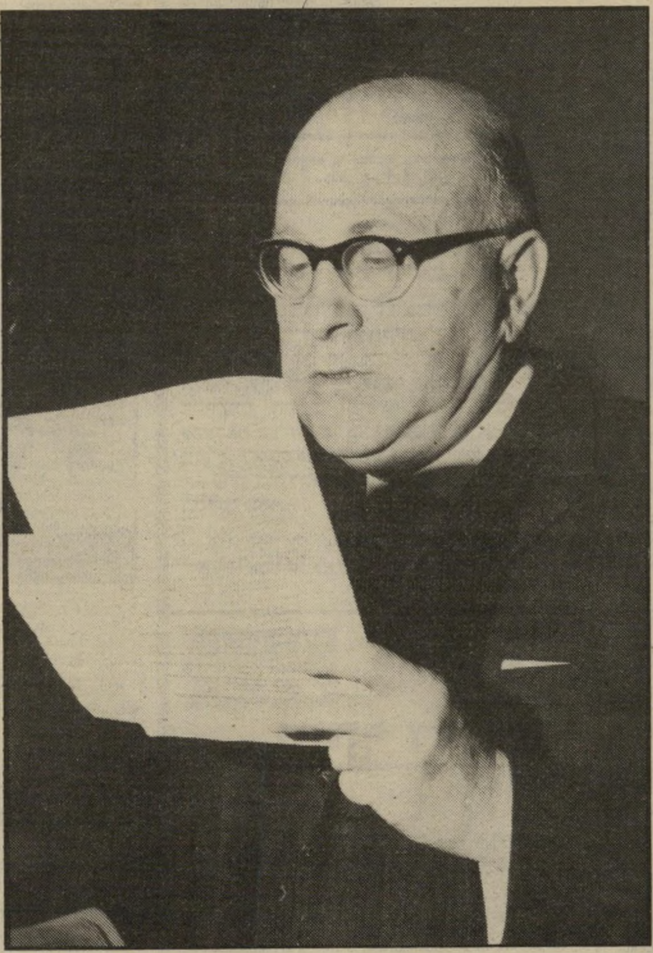

בורר רוטנשטרייך
שכר טירחה

"הבוררות עולה לי יותר משני מיליון דולר בשנה. פגעתי בחיי המישפחה שלי, פגעתי בבריאותי. אני מתרחק מהמיקצוע שלי, חיים חברתים כמעט שאין לי, כל זמני נתפס לדבר הזה." כך הצהיר לפני שבוע אחד מעשירי תבל, שמואל ("סמי") יוחננוף, מעל דוכן העדים בתל־אביב.

הסיכסוך שאותו תיאר הגבר כסוף השיער כבר הפך לאגדה בקהיליית עורכי־הדין בארץ. זהו סיכסוך ממושך, המתנהל מזה שנים בין שמואל ובין אחיו משה. הצדדים נפגשים בקצווי תבל לשם דיונים ונסיונות חוזרים ונשנים למצוא פשרה ביניהם. את העושר הרב שצברו האחים הם מוציאים כעת במילחמת־חורמה ביניהם. הם נלחמים האחד בשני בלהט שיתכן רק בין בני מישפחה. מכיוון שהם קשורים בטבורם על־ידי מערכת ענקית של חברות ומיפעלים הנמצאים בבעלותם ברחבי תבל, הם אינם יכולים להיפרד, ואינם יכולים להישאר יחדיו.

מי יפסול את הבורר

הם נולדו בתל־אביב למישפחה שעסקה בטכסטיל. עוד בשנות הארבעים היה להוריהם מיפעל וחנות בתל־אביב בשם דלפינר־יוחננוף. במל־חמת העולם השנייה נסע האח שמואל לארצות־הברית, ועשה שם הון רב בעיסקי כימיקאלים והובלת כימי־קאלים בצובר. הגבר הנאה, הלבוש תמיד בהידור רב בחליפות משי תכולות וגרבי משי תואמים, נודע בניו־יורק כאוהב חיים וחברה. הוא היה נשוי כמה פעמים ורכש דירה במנהטן, וילה ויאכטה בסן־טרופה, ושלל עסקים, מיפעלים וחברות בכל העולם.

פרקליט גולדנברג
אקפולקו

פרקליט גולדסארב
הרבה זהב

אחיו משה, בעל שפם צהבהב ושיער הנראה צבוע שחור בקצותיו, נותר בישראל ודאג לעיסקי המישפחה מכאן. כיום הם חולשים על נכסי דלא ניידי, על חלק מחברה לזיקוק נפט, על מיפעלים להפקת כימיקאלים וגם על כמה חברות ספנות להובלת כימי־קאלים במיכליות: חברה ליברית, חברה הולנדית וחברה ישראלית.

לאחרונה הגיש האח שמואל, על ידי באי־כוחו עורכי־הדין שמואל תמיר ויצחק מוריץ, בקשה להעביר מתפקידו את הבורר, עורך־הדין הנודע יהושע רוטנשטרייך, מי שהיה מאז שנת 1953 איש־סודם ויועצם המישפטי של הא־חים. העילה לפסילתו היו 700 דולר ששילם לבורר. האח משה, כשכר טירחה עבור השכרת דירתו בתל־אביב, אחרי שהבוררות כבר החלה. המידע על כך הגיע לשמואל מפי אחותו, ויקטוריה פילוסוף, בחודש דצמבר 1982.

הד"ר רוטנשטרייך הוא אחד מעור־כי־הדין המכובדים והנודעים במדינה. בעבר היה ראש לישכת עורכי־הדין וכיום הוא מכהן כראש מועצת־העיתונות.

הוא טיפל בעיסקיהם של האחים מאז היו בתחילת דרכם, וכאשר נתגלעו הסיכסוכים ביניהם הם בחרו תמיד ברוטנשטרייך כדי שיפשר ביניהם וימצא דרך להסדיר את בעיותיהם.

"אני מתלונן כבר חודשים לפני עורכי־הדין שלי על "ביאס" מצידו, זהו אדם העויין אלי, עזרו לי", ביקש שמואל מהשופט עקיבא אריה הגין. אבל אין זה נעים לפנות בבקשה לפסול בורר נכבד כמו הד"ר רוטנשטרייך. "זוהי ידידות של 30 שנה, לא רצים ככה לבית־המשפט," שטח המבקש את לבטיו לפני השופט, "אבל שכר־הטירחה שקיבל מאחי היה הקש ששבר את גב הגמל."

ואמנם, מאז סוף השנה שעברה מתדיינים האחים זו הפעם השלישית בעניין פסילתו של הבורר. לא קל היה למצוא שופט שישמע בקשה זו. עורך־הדין רוטנשטרייך מוכר ואהוב על־ידי רוב השופטים, והם לא רצו לשבת לדין בעניין הנוגע לו. השופט דויד ולך, שהתחיל את שמיעת הבקשה הנוכחית בחודש מרס, פסל את עצמו. "אני מבין כי מדובר בד"ר רוטנשטרייך. מאחר שאני רוחש לו ידידות עמוקה, ועבדתי בזמנו במישרדו של עורך־דין רוטנשטרייך, הנני פוסל עצמי מלדון בבקשה." אמר השופט ולך.

סכומים אסטרונומיים

היה צורך למצוא מייד שופט אחר שיתחיל בשמיעת הבקשה. שני

האחים נמצאים כרגע [illegible]
די נדיר. לקראת המי[illegible]
חדרים בבתי־מלון
שהוזמנו מחו"ל, ואי [illegible]
את כל הכבודה הזו [illegible]
קרוב. על כן החל ה[illegible]
דחה את כל המישפט[illegible]
מקודם, לדון בבקשה
ללא הפסק עד לסיום [illegible]

שני האחים נוכחי[illegible]
והם ערים ביותר לנע[illegible]
משתדלים לשבת ב[illegible]
ואינם מביטים איש באו[illegible]
אחד מהם לעבור ליד [illegible]
אפילו לגעת בו, [illegible]

אח משה יוחננוף
מיכליות

אח שמואל („סמי") יוחננוף
כימיכלים

באולם, הם אינם משנים את ארשת פניהם. האחד חולף ליד יריבו כאילו היה אוויר שקוף. יש דמיון פיסי בין השניים, אך הדמיון העיקרי ביניהם מתגלה בהתנהגותם. כל אחד יושב מוקף יועצים ומזכירות, ולידו ערימה גדולה של תיקים ודפדפת. כמעט ללא הרף הם רושמים הערות על פתקים ומעבירים אותם לבאי־כוחם. לעיתים הם ממלמלים כמה מילים לעצמם על דברי העדים, ולעיתים ניגשים לעורך־הדין המייצג אותם ולוחשים כמה מילים באזניו.

סוללת עורכי־הדין המשתתפת במישפטים באופן פעיל וסביל היא חסרת־תקדים במישפט הישראלי. את האח שמואל מייצגים שני שרי מישפטים לשעבר: שמואל תמיר, המייצג אותו בבית־המשפט, וחיים צדוק, העוסק בצדדים אחרים של הבוררות. בבקשות הקודמות ייצג אותו גם עורך־הדין ארנולד שפאר, עורך־דין נודע גם הוא. לצידו של עורך־הדין תמיר מופיע בקביעות גם שותפו למישרד, עורך־הדין יצחק מוריץ.

את האח משה מייצג ראש לישכת עורכי־הדין לשעבר, הד"ר אמנון גולדנברג, ועורכי־דין נוספים ממיש־רדו. את התצהיר בבקשה הנוכחית נתן עבור משה עורך־הדין ויליאם גולד־פארב, המייצג אותו בעיקר בעניינים בחו"ל. שכר־הטירחה המשולם לאריות מישפטיים אלה מגיע בוודאי לסכומים אסטרונומיים.

אחד במטוס, השני באוניה

אבל שני הצדדים אינם מסת־פקים בהליכים במדינת־ישראל. כמו קירקס ענק, נודדים האחים ואיתם כל עורכי־הדין והבורר בכל קצווי תבל. שמות המקומות שבהם נחתמו הסכמים בין הצדדים, או נערכו ישיבות, נשמעים כמו מסע־תענוגות של חוג־הסילון. ההסכם הראשון נחתם בין הצדדים בשנת 1968 באי קירסאו. התיקונים בחוזה זה נערכו בערים אחרות באירופה. בשנת 1979 נחתם הסכם חדש בין הצדדים באקפולקו שבמכסיקו. ישיבות נוספות נערכו בלונדון, אמסטרדאם, מונטה־קרלו, ציריך, ג'נבה, פאריס ומקומות נוספים. "כבר הזכרנו את כל העולם," אמר בפליאה השופט הגין כאשר שמע את השמות האכזוטיים הרבים.

את מסעות האחים מסבך עוד יותר סירובו העקשני של האח שמואל לטוס במטוסים. למרות שאחיו משה הוא קל־תנועה ומקיף את העולם במטוסים ואף נסע עם פרקליטו במטוס פרטי כדי להגיע בזמן לישיבה, שמואל משתמש אך ורק באוניות. "צריך לרדוף אחרי האמפרור הזה בכל העולם," אמר מישהו המכיר את האחים.

ככל שגדל רכושם של האחים, החריפו גם הסיכסוכים ביניהם. בשנים הראשונות לסיכסוכים היה עדיין הד"ר רוטנשטרייך איש סודם של השניים. שמואל נעזר בו לשם ניסוח צוואתו, הסדרת יחסיו עם אשתו־לשעבר, מכירת דירתו בניו־יורק ובניית הווילה שלו בסאן־טרופה. משה נעזר בו גם הוא לעניינים פרטיים, והאחרון שבהם היה השכרת דירה לשגרירות. על פעולה זו יצא קצפו של שמואל, שביקש לפסול את הבורר. "אותך ייצגתי בניו־יורק בענייני הדירה שלך, ואת משה בעניין שבו התחלתי לפני פרוץ הבוררות," ניסה ד"ר רוטנ־שטרייך להסביר, אבל לשווא.

על החיים ועל המות

היחסים בין האחים החריפו כל־כך, שהם לא יכלו יותר לשבת באותו חדר ולנהל את עסקיהם יחדיו. לכן נאלצו למנות לעצמם חליפים לניהול החברות, וד"ר רוטנשטרייך מונה — בנוסף להיותו הבורר ביניהם — גם כנשיא בפועל, או כפי שמכנה זאת שמואל "קוואזי נשיא של קבוצת יוחננוף," והוא היה המכריע בין החליפים. בזמן הסכם קירסאו ישבו האחים איש־איש בחדרו, כאשר עורכי־דינם — שלושה־ארבעה עורכי־דין לכל אח, מתרוצצים בין החדרים, כדי להגיע להסכם. אך כל הסכם שהושג היה הופך בסיס לסיכסוך נוסף, מאוחר יותר. בוררות שאמורה היתה להימשך שלושה חודשים נמשכת ארבע שנים כמעט, ועדיין אין רואים את קיצה. "זו תהיה מילחמת שלושים השנה, מילחמת מאה השנה," אמר שמואל. "יש לנו גם בעיה בקשר לנכס שאנו משתתפים בו בחיפה, ולא נוכל לחיות ביחד. זוהי מילחמת חרמה, מילחמה לחיים ולמוות על עמל חיי."

פרקליט תמיר
קוראסאו

כל פרקליטי המדינה מתים מקינאה — וקומץ הנבחרים עושה חיים מסביב לעולם בעיקבות בוררות המיליארדים

הסיכסוכים פגעו גם בעסקים. אחת מחברות־האוניות של האחים הפסידה בשנה שעברה, בגלל משבר הספנות, כמעט עשרה מיליון דולר, אולם ההפסד לא גרם אפילו סרק באימפריה. ובכל זאת דרש האח שמואל מהבורר כי יגביל את נסיעותיו התכופות של האח משה. גם בממלכה ענקית כזו הפריעו לאח שמואל ההוצאות שהוציא אחיו על טיסות־עסקים מרובות. הוא דרש כי הבורר יאשר כל נסיעה מראש. הד"ר רוטנשטרייך פסק לטובת האח משה, והחליט כי הוא לא יזקק לאישור מוקדם לנסיעותיו.

בערך מתקופה זו החל האח שמואל חושש כי הבורר מעדיף את אחיו. הוא החל מגיש בקשות לבית־המישפט המחוזי בתל־אביב לבטל את הבוררות, מכיוון שלא קיבל מידע מסויים. שתי בקשות כאלה נדחו על־ידי השופט יוסף חריש. אז החליט לבקש לפסול את הבורר. העילה הראשונה שלו היתה שהבורר מסרב לפסוק באחת הפלוגתות החשובות בבוררות, והעילה השניה, כי הבורר אינו דובר אמת. השופטת חנה אבנור דחתה את שתי הבקשות האלה. זמן קצר אחר־כך הגיש שמואל את הבקשה הנוכחית, כאשר נודע לו עניין שכר־הטירחה. הוא אמר לאחותו: "איני יודע מה עשיתי ליהודי הזה שיתנהג אתי ככה," וליהושע רוטנשטרייך אמר:" תזכור שאחרי משה בא יהושע, ואחרי יהושע באים שופטים ואחריהם בא שמואל." האח שמואל מכחיש את האיום המשתמע ממילים אלה ואומר כי דיבר בבדיחות הדעת.

אנשים המכירים את האחים אומרים, כי גם אחרי שיסתיים הדיון בבקשה הנוכחית, ימשיכו האחים להסתובב בעולם בסחרחרת של שינאה, לבזבז את כספם על עורכי־דין, ולמרר איש את חיי־אחיו.

אילנה אלון ■

עסקת חבילה של "קופל" זה כדאי

"קופל"
חברת הנסיעות הגדולה בישראל
הכינה עבורך "חבילות נופש" מגוונות.

לונדון

במלון מדרגת תיירות COMMODORE GRAND
המחיר לנוסע בחדר לשניים **$422**

במלון מדרגה ראשונה WHITE HOUSE/WESTMORLAND
המחיר לנוסע בחדר לשניים **$476**

במלון מדרגה מעולה HOTEL BRISTOL
המחיר לנוסע בחדר לשניים **$585**

המחירים לאדם בחדר זוגי כוללים כרטיס טיסה ושהייה של 6 לילות בבית מלון לפי בחירה אפשרות להארכת השהייה ללא תשלום נוסף עבור הכרטיס.

הטיסות במטוסי חברות התעופה הסדירות

תנאי אשראי מיוחדים

לבעלי כרטיסי
ישראכרט ISRACARD LTD
"ויזה" VISA
"דיינרס קלוב"

אפשרות א':
50% עם רכישת עסקת החבילה לפני היציאה מהארץ ו- 50% בארבעה תשלומים חודשיים שווים ללא ריבית וללא הצמדה מה-1 לחודש שלאחר רכישת עסקת החבילה.

אפשרות ב':
10% עם רכישת עסקת החבילה לפני היציאה והיתרה בששה תשלומים שווים וצמודים לדולר החל מה- 1 לחודש שלאחר רכישת עסקת החבילה.

פרטים והרשמה: משרדי וסוכני "קופל" ברחבי הארץ

לעולם הגדול טוס עם הגדולים "קופל נסיעות"

קיי פרסומאים א

החיפאית מופיעה

כפירסומת לירחון

העירום פליבוי

יו הפנר אוהב את דורית

אחרי היעדרות של שמונה שנים מהארץ, תגיע הנה ב־יולי דורית סטיבנס, מלווה בבעלה האנגלי ג׳ואל סטיבנס, המשמש כ־סוכן שלה.

„הוא הבטיח לי שניסע סוף־סוף לארץ. אני כל־כך מתגעגעת,״ סיפרה דורית.

בארץ היא אולי לא מוכרת כל־כך, אבל בלוס־אנג׳לס מכירים אותה היטב. בעיקר מכירים את ה־

שני דגלים

יו הפנר החליט כנראה לקרוץ לקהל היהודי. תמונה זו מפיץ הפליבוי מחודש מרס, ובו נראית החיפאית דורית סטיבנס מחזיקה בדיגלוני ארצות־הברית וישראל. דורית עזבה את הארץ לפני כשמונה שנים. בלוס־אנג׳ל הכירה את ג׳ואל סטיבנס והשניים נישאו. ג׳ואל הפך להיו הסוכן האישי שלה, אשר פתח לפניה את הדרך לקריירה מצליחו

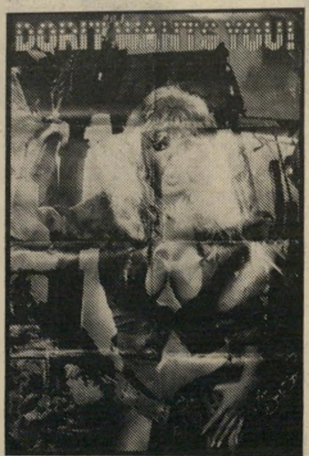

כרזה

פוסטר נוסף של דורית שהופץ בארצות־הברית וזוכה בהצלחה עצומה.

פוסטר הצבעוני שלה, המופץ ב־ימים אלה ומצליח לשבור את שיא המכירות של הפוסטרים של פארה פוסט ושל ויקטוריה פרנסיפל.

את הפוסטר הפיק יו הפנר, הבעלים של הפליבוי, כתמונת־פירסומת לירחונו. דורית עומדת להופיע גם על שער הפליבוי של מאי או יוני.

דגלי ישראל ואמריקה

הפוסטר הוא בסיגנון הפל־קטים שהופצו בתקופת מיל־חמת העולם השנייה, כאשר הכו־תרת אומרת: הדוד סם זקוק לך. הוא מופיעה עם דגל אמריקאי בידה האחת ודגל ישראל בשנייה.

בראיונות לעיתונאים היא מס־פרת על עברה כחיילת ישראלית, למרות שמעולם לא שירתה ב־צה״ל. היא שוחררה מטעמים אי־שיים — אביה היה חולה, והיא סעדה אותו.

הצגת ילדים

דורית הופיעה לאחרונה בהצ־גת התיאטרון הילדים של קנדי. היא גילמה את דמותה של קרלה, צעירה שרצתה להיות סמל מין אך לא הצליחה, ובסוף התאבדה. דמותה של קרלה מתבססת על סיפור חייה של מרילין מונרו. דורית רואה בתפקיד זה אתגר גדול.

מרילין מונרו

דורית מופיעה בהצגת־תיאטרון הילדים של קנדי, שבו היא מגלמת דמות של פצצת מין המתאבדת. הדמות מתבססת על סיפור־חייה של מרילין מונרו.

הצגה זו הוצגה לפני כארב שנים גם בישראל, ואת דמותה ש קרלה גילמה ליאורה ריבלין.

נערת שע

דרכה של דורית מזכירה י במעט את סיפור חייה ש דורותי סטראטון (העולם הזה 380 נערה אלמונית ויפהפיה שבעי האמריקאי הפך לסוכנה. יו הפו נטל אותה תחת חסותו, היא הפ נערת פליבוי ידועה והחלה ז דרכה כשחקנית קולנוע. היא גי חקה בין שניהם ולבסוף סיינ את חייה בצורה טראגית.

אך דורית, לעומת דורותי, מו שיכה לחיות, לשחק ולהיות מא שרת.

בקרוב נזכה לראות אותה בגו טבעי כאן בארץ.

זונה היא בחורה

ראיון עם שרי, שהתחילה לעבו
היצאניות שבה היא עובדת

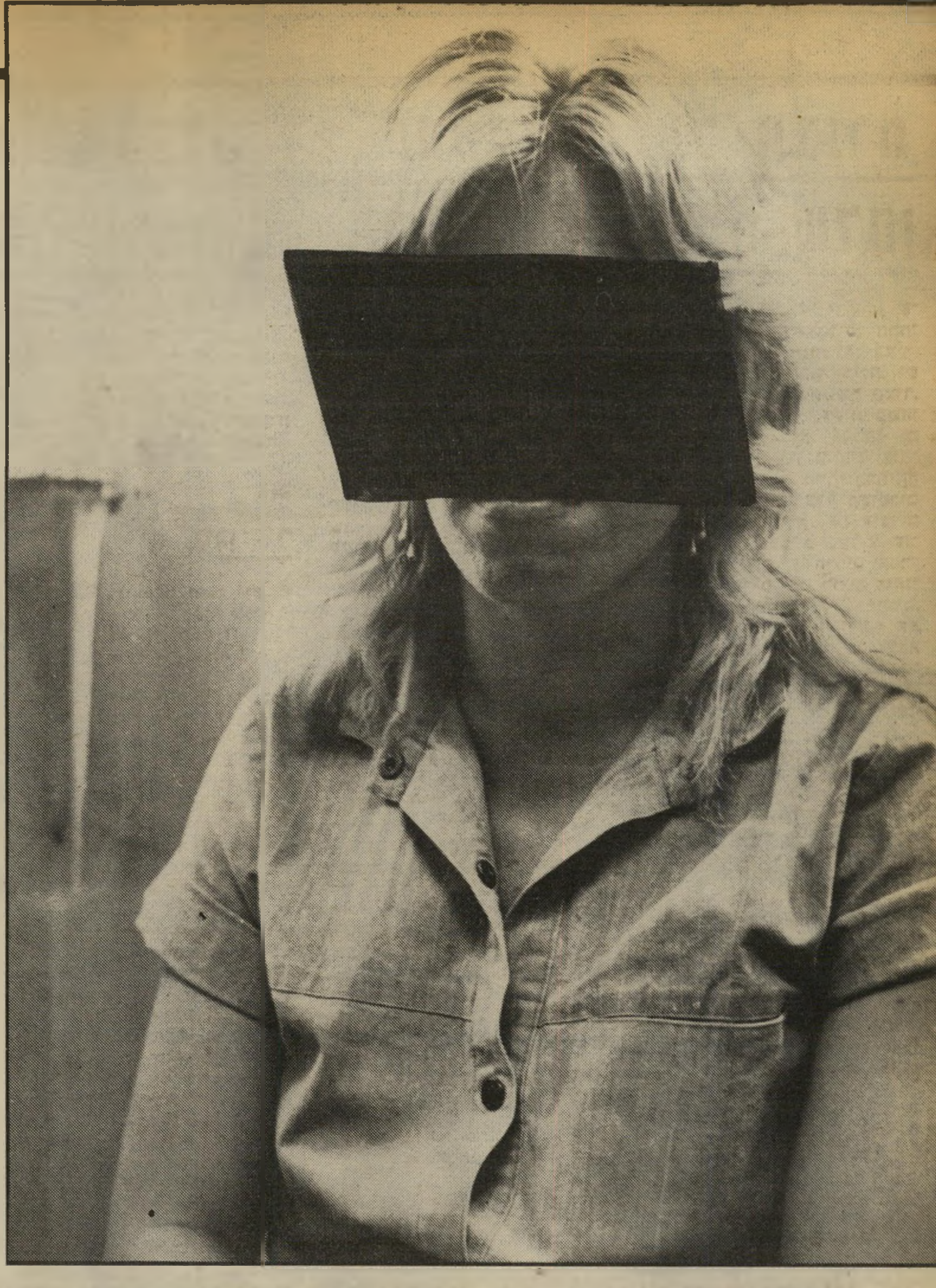

„אם לא אבוא בבוקר לפגישה איתך, תדעי שעצרו אותי," אמרה לי שרי כאשר נפרדנו. פגשתי אותה בבית־המישפט, כשישבה ליד סניגורה, עורך־הדין צבי לידסקי. ידיד הכיר לי אותה ואמר: „זאת שרי, היא זונה, והמישטרה עושה לה המון צרות. אולי היא תסכים להתראיין, אם תבטיחי לה שלא תפרסמי את שמה ותכסי את עיניה בצילום." שפתיה של שרי רעדו במבוכה והידיד הוסיף: „היא בחורה עדינה ורגישה, ויש לה ילדים. גם הוריה, שהם אנשים מכובדים, אינם יודעים על עיסוקה." הסכמתי מצידי לכל התנאים, ושרי הסכימה לתת ראיון ולהצטלם.

לא ידעתי בדיוק למה לצפות. חשבתי כי התארים „עדינה ורגישה" שהדביקו לה הם מוגזמים מעט. אבל הדבר הראשון שהרשים אותי בשיחה עם שרי היתה שפתה העשירה, קולה הרך והנעים והעדינות שבה התבטאה. במהלך השיחות בינינו לא הוציאה מפיה אפילו מילה גסה אחת, וכאשר נאלצה לומר „טוסיק" התנצלה כמה פעמים. היא אינה מזכירה את המילה זונה. כאשר היא מדברת על חברותיה למיקצוע היא קוראת להן „בחורות עובדות."

שרי היא קטנת קומה וצנומה. היא בלונדית, עיניה מכוסות במישקפי־שמש אופנתיים והיא לבושה בסגנון ספורטיבי בבגדים חדישים בצבעי פסטל. היא נעימה למראה ורחוקה מאוד מהדימוי של הזונה הקשוחה. היא קרובה הרבה יותר לקלישאה של זונה בעלת לב זהב.

חששתי כי יהיה קשה מאוד לדובב אותה. ברגעים הראשונים לשיחה דיברה על עניינים שוליים למיקצועה. היא סיפרה על הטרדות המישטרה, על בתי־מעצר ועל התעללות המישטרה באחדים מידידיה. אבל אחרי זמן קצר, כאשר גיליתי עניין בחייה ובעברה, החלה מספרת את סיפור חייה בשטף. היה זה כאילו נפרצו כל הסכרים וזרם אדיר של יסורים התפרץ מתוכה. מכיוון שהיא קלת ביטוי, היא אמרה לי בתום השיחה הראשונה עד כמה עזרה לה השיחה איתי, וכמה תשמח לשוב ולהיפגש איתי למחרת לשיחה נוספת. אז אמרה לי שאם לא תבוא למחרת, יהיה זה רק מכיוון ששוב נעצרה על־ידי המישטרה.

„אמא אוכל!"

לא ציפיתי כי תספר לי את כל האמת על חייה ועל עבודתה. וגם עכשיו איני בטוחה כי סיפרה לי הכל. אבל היתה נימה של כנות ואמינות בדבריה. היא לא ניסתה להתחמק משאלות קשות, ואם בכל זאת סיפרה לי סיפורי בדים, הרי זה מפני שהיא הצליחה קודם לשכנע את עצמה בסיפורים אלה.

סיפרה שרי:

אני יודעת שאני שונה מהבחורות האחרות שאיתן אני עובדת. הרבה אומרים לי את זה. גם קליינטים שואלים אותי איך הגעתי

כשהייתי בת 15 הכרתי את בעלי. שבוע אחרי הנישואין נכנסתי להריון

לכך. אפילו קצין־מישטרה אחד אמר לי שאשכח את הדרגות שלו ושהוא מדבר אלי כמו לבן־אדם. הוא אמר לי שאני נחמדה ועדינה, ואם היה מכיר אותי ברחוב אולי היה מנסה אפילו להתחיל אתי. הוא ניסה להשפיע עלי לצאת מזה. זה נורא פוגע בי כשאומרים לי דברים כאלה.

אני בת 29 ועובדת רק שנה

כל זמן שיכולתי כעוזרת, אבל עם בטן גדולה ושתי בנות קטנטנות לא יכולתי להמשיך. היו ימים שהבנות היו מושכות אותי בשימלה ואומרות לי: „אמא אוכל," ובבית לא היה כלום. את החשמל ניתקו ואיימו גם לנתק את המים.

פניתי לעובדת הסוציאלית וביקשתי ממנה שתדאג לילדות. אמרתי לה שלעצמי אני יכולה לדאוג אבל אני צריכה עזרה בשביל הבנות. היא אמרה שיש לי בעל בריא והוא צריך לעבוד ולפרנס אותנו. היא בכלל לא השתדלה. היום היא סידרה שבעלי יקבל תמיכת סעד, ואז, כאשר לא היה אוכל לילדות, היא אמרה שאי־אפשר לעזור לנו כי הוא צריך לעבוד.

בעלי הציע לי סמים קשים. התחלתי לקחת סמים והייתי חזק מאוד בסמים. בעלי היה כבר סוחר סמים, ואני קיבלתי הרואין, שהייתי מריחה, אבל אף פעם לא הזרקתי. הייתי גם לוקחת כל מיני כדורים. כמעט לא תיפקדתי והילדים לא חזרו הביתה. אז בעלי ניסה להוריד אותי לזנות. הוא אמר לי: „אם את רוצה שיהיה טוב לילדים תצאי ותעשי כסף." זה מה שגרם לי בסוף לעזוב את בעלי.

הכסף בנעליים

עברתי לתל־אביב, הייתי זקוקה לסמים וחיפשתי אותם. היה לי קצת כסף ואחרי שזה נגמר חברה נתנה לי סמים. אבל לא היה לי נעים לקחת. והיא אמרה לי שאני יכולה לעשות כסף בלי בעיות. אני חושבת שהיא רצתה לעזור לי. היא עבדה, והיא הציעה לקחת אותי איתה. היא הדריכה אותי מה לעשות ואיך להתנהג עם קליינט. היא אמרה לי לקחת קודם כל את הכסף ולשים אותו בנעליים, כי את התיק אפשר לגנוב.

בפעם הראשונה לקחתי הרבה סמים כדי לא להרגיש כלום והלכתי איתה. היא עבדה ליד פרדס יחד עם עוד בחורות. מכיוון ש־

וחצי, וגם לא רצוף אלא בהפסקות. כשאני הולכת לעבודה איני לבושה כמו עכשיו. יש לי בגדים מיוחדים לעבודה. אם זה בקיץ אז אני לובשת שורטס קצרים וחולצה חושפנית. ואם זה בחורף, ומיני באופנה, אני לובשת מיני עם גרביונים כמובן, כדי שיהיה חם. צריך להתלבש כמה שיותר חשוף, כי הקליינטים נמשכים לזה.

אני מתכוננת להפסיק לגמרי את העבודה ולהחזיר אלי את הילדים שלי. כאשר אאסוף מספיק כסף לדירה ויהיה לי כל הציוד הדרוש, אקח את הילדים שלי בחזרה מהמוסדות.

כאשר הייתי בת 15 הכרתי את בעלי. הוריי התנגדו, כי למרות שהוא מאותה עדה, המישפחה שלו לא כל־כך מכובדת. אבל אני התעקשתי, וכאשר הייתי בת 17 וחצי והוא בן 20 התחתנו. הוריי הזהירו אותי אז, ואמרו לי שאתחרט ואחזור הביתה בבכי.

נכנסתי להריון כבר בשבוע הראשון של הנישואין, וילדתי את הבת הראשונה. ואז גיליתי כי בעלי משתמש בחשיש. עד הנישואין לא גילה לי, ואחר־כך הסביר לי שאין מה לדאוג כי זה לא עושה שום דבר. בהתחלה לא רציתי לקחת, אבל מתוך סקרנות עישנתי והיה טוב לי עם זה. אבל בעלי התחיל להכות אותי. הוא היה שובר דברים ומשתולל, וחוזר הביתה שיכור ומסומם. המכות היו בשבילי כמו ארוחות.

אחרי הבת הראשונה באה מייד השניה. לא רציתי אותה אבל לא יכולתי לאסוף כסף להפלה וגם חשבתי שאולי שני ילדים ישפיעו על בעלי, והוא יתבגר. אבל המצב הפך גרוע מאוד. כשנכנסתי להריון בפעם שלישית כבר לא היה בבית אוכל. בעלי לא עבד, ואני עבדתי

הילדים פחדו ממנו נורא, ברחתי מהבית כמה פעמים אבל לא היה לי לאן ללכת. הייתי גאה מדי לבקש את עזרת הוריי שהתנגדו לנישואיי, ולכן תמיד חזרתי הביתה, לבעלי ולמכות. עד היום, בתי הגדולה שהיא בת 10, מזכירה לי דברים שקיוויתי כי לא קלטה. היא זוכרת מכות והתפרצויות של בעלי, והיא מסרבת ללכת אליו.

„תצאי ותעשי כסף"

הילד הרביעי שנולד היה חולני, ונשאר זמן־מה בבית־החולים. נקרעתי בין הטיפול בילדים בבית ונסיעות לבית־החולים. ויום אחד העובדת הסוציאלית באה הביתה ומצאה אותי רועדת ובוכה. הייתי במצב נורא, אז היא לקחה אותי לבית־חולים פסיכיאטרי ונשארתי שם להסתכלות. הרופאה קראה לי אחרי סיום הבדיקות ואמרה לי שהיא שמחה להודיע לי שלא מצאו אצלי מחלת־נפש. היא אמרה שזה משבר זמני בגלל בעיות בבית. היא אמרה לי שהיא אינה יכולה לעזור, אלא רק העובדת הסוציאלית. אז סידרו את כל הילדים שלי במוסדות.

רציתי להתחיל מחדש וביקשתי מהוריי שיקחו אותי מבית־החולים. הייתי אצלם חודש בערך, אבל בעלי בא לשם וביקש שאחזור. הוא הבטיח שהכל יהיה בסדר ושכאשר אחזור יחזיר את הילדים הביתה. התגעגעתי מאוד לילדים והסכמתי לחזור. בעלי יכול להיות אדם מקסים כשהוא רוצה, אבל זה כמו מסיכה, והוא מוריד אותה מתי שהוא רוצה.

כשהייתי בבית והייתי עצבנית,

בזנות לפני שנה וחצי, כשהיתה בת 27, והמספרת על חבורת
היחסים ביניהן לבין עצמן ואל הלקוחות, הכללים והחוקים שלהן

היא בחורה חזקה ׳אף אחת לא עשתה לה חשבון, ולא התנגדו ש־תביא אותי. אנחנו עובדות שם כולנו יחד. עומדות ליד הכביש, וכאשר מגיע קליינט במכונית הוא בוחר לו בחורה וקורא לה הצידה.

הגבר שואל כמה זה עולה ואז הבחורה נכנסת למכונית ועושים את זה באוטו. נוסעים למרחק קטן, ונשארים תמיד בטווח ראיה ושמי־עה של הבחורות האחרות. כך אין לנו צורך בשומר. היו כמה מיק־רים שגברים ממש חטפו בחורות ולקחו אותן לדירות או למלון והתעללו בהן, ומאז אנחנו לא נוסעות עם הגבר לביתו, אלא עובדות במכונית. המכונית לא יכולה לברוח משם כי זה מבוי סתום וצריך להסתובב לאט.

אני עובדת רק שעה אחת ביום, בערב. אני אף פעם לא עובדת בשבתות ובחגים ולא עובדת ביום. אני מתביישת שיראו אותי ביום. גם בלילה אני לא עובדת כי זה מסוכן. יש הרבה סיכון בעבודה משוטרים ומעבריינים. לפעמים מ־אוחר בלילה באים הטיפוסים המ־סוכנים. וכבר קרו מיקרים שבאו עם סכין או נשק, ואיימו על בחורות, נכנסו ולא שילמו, לקחו בחורה והתעללו בה. לכן אני עוב־דת רק שעה אחת בערב.

עובדת

אני לוקחת מכל קליינט 500 שקל. וזה בשביל כמה דקות. אני יכולה לעשות בערב טוב 6000 שקל בשעה. יש ערבים שלא הולך, אם יש מישחק כדורסל חשוב או יורד גשם, או שהמישטרה באה ועוצרת ומקלקלת את הכל. אני גם לא מקבלת כל אחד. יש סוג של אנ־שים שדוחים אותי מבחינה חיצו־נית, אם הם לא נקיים, או הפרצוף שלהם לא מוצא חן־בעיני, אם הם מפחידים או מגעילים. אבל אני לא רוצה לפגוע בהם. כמו הבחו־רות האחרות שאומרות להם: „לך תתחפף מפה," ואז אני אומרת להם שאני חולה, או שאני כבר עייפה והולכת הביתה, וככה אני נפטרת מהם בעדינות.

קליינטים ✱ חולים

כל הבחורות העובדות אתי לוקחות את אותו המחיר. אם אחת מורידה או מעלה ישר יש צעקות כי היא שוברת את השוק. אנחנו גם לא עושות דברים מיוח־דים, העולים יותר ביוקר. למשל, אם מישהו בא ומבקש, תסלחי לי, בפה או בטוסיק, אז זה מגעיל אותי. אני לא עושה דברים כאלה. ובכלל אני תמיד לועסת מסטיק והפה שלי תמיד עסוק. אני לא מעוניינת לפתוח ביזנס כזה. אפילו עם חבר, או גבר שאני אוהבת, לא הייתי מסכימה לדברים כאלה. כי גדלתי במישפחה שאף פעם לא דיברו על מין, וכאשר התחתנתי הייתי מאוד תמימה וסתומה ב־עניינים האלה. את לא תאמיני, אבל לא ידעתי אפילו שיש גלולות נגד הריון. אבל אני לא פוסלת חופש במין לזוג אוהבים. אני פוסלת זאת בעבודה.

אני עובדת רק שעה אחת בערב. אני אף פעם לא עובדת בשבתות ובחגים

לפעמים באים קליינטים שהם ממש חולים. אחד פעם שאל אותי אם אסכים ללכת איתו למלון ולקשור אותו ולהכאיב לו. שאלתי אם הוא מתלוצץ, אז הוא שאל אם לא שמעתי על דברים כאלה. אני באמת קראתי על כך בעיתונים, אבל לא הייתי מוכנה לעשות את זה. אני לא יכולה להכאיב לאף אחד. היה גם אחד שרצה שהבחורה תעמוד מעליו, ותסלחי לי, תשתין לו בתוך הפה. אבל זה כבר ממש מחלה.

שילשום קרה לי דבר מוזר, בא אחד ושאל אם אני זוכרת אותו. יש הרבה כאלה שבאים ו־אומרים: „אהלן מה נשמע, ואת לא זוכרת אותי?" אני מסבירה שלהם יותר קל לזכור אותי, אבל אני רואה המון גברים וקשה לי לזכור את כולם. אז הוא שאל אותי אם אני מוכנה לבוא איתו ועם אשתו למלון. שאלתי אותו בשביל מה, והוא אמר שאשתו היא דר־מינית והיא מאוד אוהבת בחו־רות בלונדיות ונחמדות כמוני, ו־הוא מוכן לשלם הרבה כסף אם אבוא. שאלתי אותו כמה הוא מוכן לשלם והוא אמר שהוא מוכן לשלם 100 אלף לירות. הוא בכוונה אמר בלירות, לא בשקלים, כדי ש־זה יראה הרבה, ואמר שזה עבור שעה. אני חשבתי שהוא צוחק או מותח אותי. לא האמנתי שגבר מוכן לעשות דבר כזה עבור אשתו. אז הוא אמר לי: „תהיי נחמדה ותחפשי לי מישהי כמוך, בלונ־דית." חשבתי על זה כל הלילה, אני יודעת שזה נשמע כמו סיפור בדיוני, אבל זה נכון.

יש כל מיני קליינטים. באים אנשים מכל השכבות של החברה, ואני מנסה להתאים את עצמי אלי־הם. יש אנשים שלא רוצים לעשות כלום, רוצים רק לשוחח, ואז הם שואלים אם אני מסכימה, ומסק־רנות אני מסכימה. הם משלמים קודם ואחר־כך שואלים כל מיני שאלות על העבודה, איך אני עו־בדת ואם זה לא מפריע לי וכל מיני דברים כאלה. אני אומרת להם שבשבילי זה ביזנס, בשביל לעשות כסף. שאני כמו שחקנית על בימה, אחרי שאני באה הביתה אני מוריד־דה את הדמות וחוזרת להיות אני. האנשים שבאים רק לדבר אינם רבים, אבל יש הרבה נודניקים, כאלה שגם עושים וגם מדברים. אני מורידה אותם ממני, ואומרת להם שאני צריכה לחזור לעבודה.

גם ✱ סגן־שר

יש כמה נחמדים מאוד. יש לי עיתונאי אחד שבא אלי. ו־היה לי גם סגן־שר. הוא גבר נאה ואינטליגנטי, אחרי שהיה אצלי הזמין אותי ללכת איתו לקולנוע במוצאי־שבת. כי הוא נמצא בתל־אביב רק בסופי־שבוע. ואחר כך נתן לי את מיספר הטלפון שלו וביקש שאתקשר איתו. אבל מ־כיוון שנפגשנו בנסיבות כאלה, יש לי הרגשה שהוא רוצה אותי רק בשביל מין, ולא להיות ידיד. זו הרגשה אחרת שהוא יודע שאני עובדת, הרגשה של אי־שיוויון. הוא במיקצוע מכובד ואני במיקצוע כל־כך נחות.

לכל בחורה יש בדרך־כלל הקליי־נטים הקבועים שלה. קליינט בא ויודע שהבחורה מקפידה על נקיון, טוב לו אתה באיזו צורה אז הוא חוזר. אני אף פעם לא נהנית עם קליינט. אין בכלל תנאים לזה. במכונית, בדקות, אי־אפשר ליהנות. אפילו הקליינט בקושי יכול ליה־נות. אם אני במיכנסיים אני אפילו לא פושטת אותם, אלא רק מפשילה אותם עד הברכיים וזהו. יש בחו־רות שדוחפות את הקליינט לגמור. הן אומרות לו: „יאללה, נגמר ה־זמן," לוקחות את הכסף והולכות. אני מנסה לתת לו עוד צ׳אנס ועוד צ׳אנס. ואם זה לא הולך לו אני אומרת לו בעדינות: זה לוקח לך המון זמן, אני בסדר איתך אבל זו עבודה," ואם הם לפעמים אפילו מתנצלים ואומרים: „אני מתרגש, וזה לא הולך קחי את הכסף ו־סליחה."

נגמלתי ✱ מסמים

אחרי שעבדתי איזה חודש, לא יכולתי יותר. התחלתי ל־הוריד את כמות הסמים, והחלטתי לנסוע רחוק ולהפסיק עם הכל. הפסקתי עם הסמים ככה, ושכבתי במיטה כמה ימים רועדת כולי. כל השרירים כאבו והיו לי התכווצויות בכל הגוף. באוזניים שמעתי רע־שים והראש שלי כמעט התפוצץ מכאבים. לא יכולתי לעמוד על הרגליים. אבל יום אחד הרגשתי יותר טוב והחלטתי לחפש עבודה. מצאתי עבודה בבית־מלון. סיפרתי למנהל־המלון את האמת, שהייתי נרקומנית ונגמלתי. והוא הסכים לתת לי צ׳אנס. הוא אמר לי: „שרי, אם את תעזרי לעצמך, אני אעזור לך." עבדתי כמו משוגעת כדי להוכיח את עצמי. אבל הגוף שלי כנראה נחלש מהסמים, ואחרי כמה חודשים של עבודה קשה קיבלתי התקף־לב. שכבתי בבית־חולים, ואחר־כך לא הייתי מסוגלת לעבודה גופנית קשה.

כאשר חזרתי לתל־אביב פגשתי קליינט ותיק בתחנה־המרכזית. הוא אמר לי שלום ואני חשבתי שאם עשיתי את זה בשביל סמים, אני יכולה לעשות את זה עוד פעם ב־שביל להשיג כסף ולצאת מכל ה־עניין לתמיד. וכך חזרתי לעבודה.

לא התרגלתי ✱ עד היום

אני אומרת לאנשים שלמדתי לחיות עם זה, ושזה כדי לעשות כסף כמו כל ביזנס אחר, אבל האמת היא שלא התרגלתי עד היום. יש לי סיוטים בלילה ואני לא יכולה לישון. אני פוחדת לקחת גלולות־שינה כי גם זה סמים. אבל אני מעסיקה את עצמי וקוראת כדי לא להשאיר לי רגע למחשבה. לפני זמן־מה הגיעה בחו־רה צעירה, ממש ילדה, לעבוד ב־מקום שאני עובדת. אז אמרתי לה שאני לא אתן לה. היא כעסה ושאלה אם אני שכרתי את המקום או קניתי אותו, אבל הזמנתי אותה לקפה שבקירבת מקום והסברתי לה כמה המיקצוע מסוכן וקשה. סיפרתי לה את האמת על המצודים של המישטרה ועל החיים הקשים במעצר באבו־כביר, אבל גם הג־זמתי קצת, כי רציתי להוציא אותה אם היא עוד לא בפנים. אינני יודעת אם הצלחתי, בכל אופן לא ראיתי אותה יותר במקום שלנו.

למרות שאני שונה מהבחורות האחרות אני מסתדרת איתן טוב. הן יודעות שאני חכמה, נשמה טו־בה, והן באות להתייעץ אתי. אני מנסה להיות כמוהן, ליצור לי תדמית דומה לשלהן, כמובן שכא־שר אני איתן אני מדברת אחרת מאשר אני מדברת איתך, אבל נד־מה לי שאני לא מצליחה לגמרי לחקות אותן.

אני מתכוונת לעזוב את המיקצוע. אני יודעת שאפשר יש לי רצון חזק. אני עקשנית

„אצא ✱ מזה!"

אני מתכוונת לעזוב את ה־מיקצוע. אני יודעת שאפשר. הבחורות מספרות על בחורה ש־עבדה הרבה שנים ואחר־כך התח־תנה. היום יש לה חנות־זהב בעיר. אם היא יכולה גם אני יכולה. יש לי רצון חזק ואני עקשנית מאוד. כאשר אני מחליטה לעשות משהו אני משיגה את זה. אמרתי גם לשוטרים, שאם היו עוזבים אותי בשקט לחודש אחד, הייתי מרוויחה מספיק כדי לעזוב. אבל השוטרים מטרידים איתי נורא. הם עוצרים אותי לפעמים פעמיים בשבוע. עו־צרים ל־48 שעות, משחררים ואחר־כך שוב עוצרים. הם רוצים שאני אמסור להם מידע על עבריינים. אבל אני מסבירה להם שאני לא יודעת כלום, אני לא מסתובבת עם עבריינים, אני כבר לא משת־משת בסמים, ואני רק באה לעבו־דה והולכת. אבל הם מתרגזים, ועוצרים אותי.

האמת היא שאפילו אם הייתי יודעת משהו לא הייתי מספרת. העבריינים מסוכנים מאוד. ואם הם יידעו שבחורה עובדת סיפרה עליהם הם יגמרו איתה את החשבון וישלחו מישהו לרצוח אותה. וה־שוטרים הרי לא יהיו לידי כל הזמן. כבר היו הרבה מיקרים שמ־צאו גיפות של בחורות בפרדסים, וזוהי הסיבה העיקרית למיקרי ה־רצח האלה. המישטרה אשמה, כי היא מאלצת את הבחורה למסור לה את המידע, ואחר־כך מגלה זאת לחשוד.

אני לוקחת מכל קליינט 500 שקל, בערב טוב אני יכולה לעשות 6000 שקל בשעה

היה לא מזמן מיקרה שבחורה עובדת נרצחה בפרדס ליד יבנה. המישטרה העבירה בין הבנות תי־אור של החשוד ברצח. אמרו שהוא נוסע במכונית אמריקאית כחולה, ותיארו אותו. הם ביקשו שאם הוא יבוא שבחורה אחת תעכב אותו והאחרות יקראו למישטרה.

החיים הם ✱ מילחמה

אחרי שנתפס התברר שהוא היה קליינט שלי. הוא היה אצלי הרבה פעמים ותמיד שילם לי בלי ויכוחים ולא עשה בעיות. אני יודעת שזה לא בסדר שלא הייתי משתפת פעולה עם המיש־טרה, והוא היה יכול לרצוח עוד בחורות, אבל החיים הם מילחמה, ואני רוצה לחיות.

יש בחורות העובדות בדירות או בחדרי־מלון. אולי זה יותר נקי ואסתטי, אבל זה גבלה וזה טרי־פה. אני רוצה לצאת מזה בכלל. אם אפגוש גבר שייראה לי רציני אספר לו על עברי. לא בהתחלה, כדי שלא יבהל, אבל אחר־כך, כדי שלא ישמע את זה מאחרים. אני רוצה לספר את זה, זה נטל כבד עלי, אני עייפה ומזיעה ממנו, אני חייבת לספר למישהו. ואני מבטי־חה לך שכאשר אצא מהכל ואס־תדר, אודיע לך ואזמין אותך לפגוש את הילדים שלי.

עד כאן סיפורה של שרי. אני מחזיקה לה אצבעות.

אילנה אלון ■

רחל מרחלת על כל העולם

מילה אחרונה

אילו פתחתי מישרד שידוכים, הייתי שמה בראש הרשימה שני גברים: האחד הוא **מיכאל שטראוס**, בעל מחלבות שטראוס, שהדהים את כולם בנשף יום־העצמאות, כשהופיע עם נערה צעירה — אך מאוחר יותר הסתבר שזאת בתו **עופרה**. השני הוא הגינקולוג **אברהם גולן** (36), שאי־אפשר היה לגלות אותו

אברהם גולן
גינקולוג

עופרה ומיכאל שטראוס
מחלבות

עד עתה. ראשית, כי לא היה במשך שלוש שנים בארץ — הוא התמחה במשך שנתיים בדרום־אפריקה, ובמשך שנה באנגליה. עכשיו הוא רופא בכיר בבית־חולים הקריה.

יש עוד שתי סיבות שלא יכולנו לגלותו: הוא התגרש רק לאחרונה. אבל עכשיו — עם הגירושין ועם שביתת הרופאים — אפשר סוף־סוף לפגוש אותו.

ויש מה לפגוש: הוא גבוה, מקסים ויודע אפילו לרקוד, כי בזמנו הוא היה רקדן בלהקת סטודנטים בירושלים. הוא היה יו״ר אגודת הסטודנטים, קצין בשריון, רופא גדודי בצנחנים, ואם זה לא מספיק — הוא ממש חתיך, עם שיער אפור־כסוף. אבל בבקשה לא להידחף.

אגב, כדאי שכל אלה המתכננות כבר את ההתקפה יידעו, ששני הגברים האלה הם אבות משוגעים, המעריצים את ילדיהם. לכן, כל מי שתנסה לכבוש את לב האב, תצטרך להביא בחשבון גם את צאצאיו.

נוק־אאוט פעמיים

משה („מושון״) **עבדי** בן ה־31 הוא צלם טלוויזיה, העובד עם הטלוויזיה הישראלית ועם חברות זרות בארץ. אחרי גירושיו מאשתו הוא נכנס לדיכאון עמוק ושבת מעבודה כשנה שלמה. מספרים שרבות מחתיכות ירושלים ניסו לפלרטט עימו, אך הבחור נשאר אדיש. היחידה שהצליחה לחדור לחייו היתה **שארי**, יפהפיה בת 21, ששירתה בדובר צה״ל, ועד לתום שרותה נראו השניים תמיד יחדיו, ותמיד בירושלים.

אחרי שיחרורה, ומבלי לספר לאיש, היא נעלמה מהאופק והתברר שהיא טסה לאוסטרליה ללמוד אופנה.

מושון, שנכנס שנית לדיכאון עמוק,

משה עבדי והמעריצות
התחיל להתאושש

שקל כמה וכמה פעמים לטוס בעקבותיה, אך עקב עומס העבודה נדחה הרעיון.

היום הוא נראה בצריף הירושלמי בחברת **ורד קולק** בת ה־27, שבימים אלה מספרת שהיא מחפשת את אהבת חייה, ואילו מושון יושב ומכריז: „למדתי שאין אף אשה בעולם ששווה מאמץ. לא אתן עצמי לאף אחת.״

חוץ מוורד הוא מבלה בחברת צעירות כה רבות, עד שחבריו התכנסו והחליטו לקנות לו כרטיס־טיסה לניו־זילנד הרחוקה, כדי שיהיו בטוחים שמושון לא ישוב במהרה וכך לא יסחוב את חברותיהם.

מפרח לפרח

נורית חפץ, מזכירתו של עורך־הדין **שמואל תמיר**, שהיתה גם ראש לישכתו כשהיה שר, עומדת להינשא **לגדי ברנר** בן ה־45.

גדי זכה רק לפני כשנה לגט מאשתו **אילנה**, שממנה יש לו שתי בנות. אבל

נורית חפץ
המזכירה

זה לא הפריע לו לנהל במשך שנים רומן עם הדוגמנית **זיווה שומרת**. מאוחר יותר, כשנפרדו, הוא התחיל לנהל רומן עם דיילת אל־על **ניצה עמית**, ומהרומן הזה יש לו ילדה נוספת.

מסתבר שגדי יודע איך להתנהג עם נשותיו ואהובותיו. את כולן הוא השאיר מסודרות, וגם לו לא צריך לדאוג לפרנסה.

מישחקי אהבה

יאיר רובין ונילי סלומון
לא היה אונס

„היא באה ללמוד מישחק ולומדת גם מישחקי אהבה״ מספר **יאיר** („קויה״) **רובין**, „ודווקא לא אנסתי אותה, למרות שאני מופיע בתפקיד האנס בהצגה בית־המישפט.״

המדובר בחברתו, **נילי סלומון**, שחקנית אף היא.

קויה היה במשך שש שנים בעלה של **טלי ליבני**, שעזבה אותו לטובת **אשר ידלין**, ויש לו ממנה בן — **גיורא**.

למרות שהוא נחשב לעילוי באוניברסיטת תל־אביב, כתלמידה של **עדנה שביט**, הוא הפך אחרי גירושיו רכזתרבות של נצרת עילית.

כשהכיר את נילי, שלמדה בבית־ספר לדרמה בלונדון, הם פתחו עסק של חומרי ניקוי. אבל מזה כנראה לא היה מה לאכול, והם חזרו לבימה.

הם הקימו תיאטרון־בובות, ובתפקיד הדוב הופיע בנו בן ה־16 **גיורא**.

מסתבר שהיחסים בינו ובין טלי ליבני יפים, ומי שירוויח יותר מכל מחזרתה של מישפחת ידלין ארצה (העולם הזה 2381) יהיה גיורא.

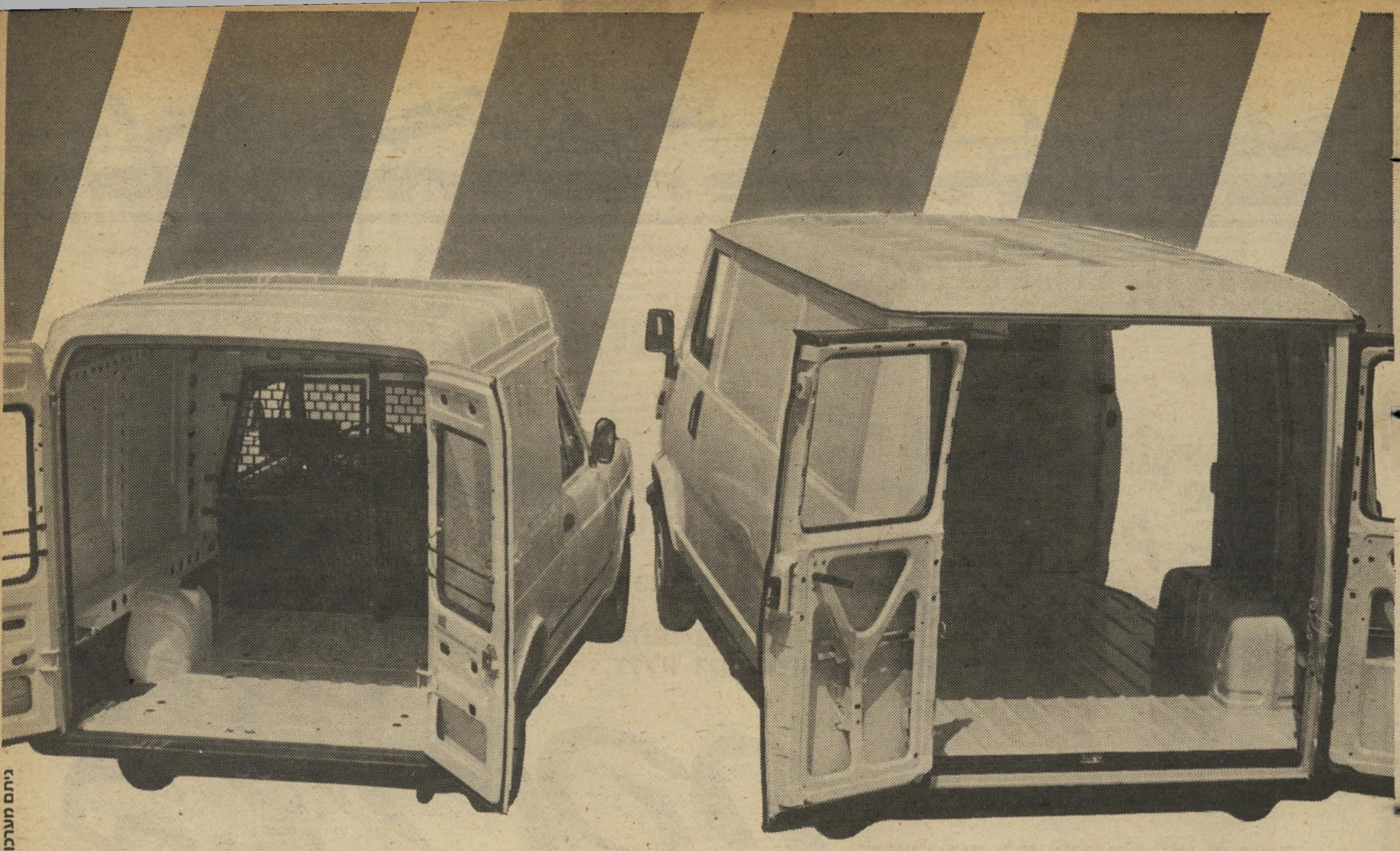

פיאט. מסחריות העידן החדש.

שלב תא נהג מרווח ומודרני של מכונית פרטית יוקרתית עם תא מטען בעל כושר הטענה גדול במיוחד ועם מנוע יעיל, שקט וחסכוני ותקבל מכונית מסחרית המתאימה לימינו.
כאלה הן "דוקאטו" ו"פיורינו" מסחריות העידן החדש של פיאט.

דוקאטו – טון וחצי של עצמה

דוקאטו ידועה גם כ"ג'מבו של המסחריות" תודות לכושר ההעמסה העצום שלה – עד טון וחצי במשקל, עד 9.8 מ"ק בנפח או 11 איש ומטענים.
מנוע חזק בנפח 2000 סמ"ק, הנעה קדמית, חמישה הילוכים ושימוש בדלק אוקטן נמוך, הם הגורמים לביצועים מעולים, לנסיעה שקטה ולחסכון בדלק.

הטענה קלה בכל התנאים

גובה רצפת תא המטען אידיאלי להעמסה (45 ס"מ בלבד עם מטען מלא). הדלתות גדולות ונפתחות עד מפלס הגג הן מאחור והן מהצד.

תא הנהג – מותרות כסטנדרט

בפיאט חושבים שגם נסיעת עבודה צריכה להיות מהנה ולא מעייפת, לכן מזגן אויר הוא ציוד סטנדרטי בדוקאטו, כמו גם מושבים אורטופדיים הניתנים להטייה, מגבים עם מנגנון שטיפה, לוח מחוונים משוכלל עם נוריות בקרה לכל אחת מפעולות המנוע ומשענות לראש. תא הנהג מוגן ע"י סורג מיוחד ומיקום מיוחד של מוט ההילוכים ומעצור היד מאפשר גישה חופשית לתא המטען. אלה כמובן חלק קטן ממבחר הפריטים העוזרים לנהג בעבודתו.

מבחר דגמים

לבחירתך מבחר גדול של דגמים לשימוש כפול – משא ונוסעים. כל הדגמים הסגורים אפשריים, עם או בלי חלונות.

פיורינו – ½ טון של זריזות

המסחרית הקטנה שיודעת לעבוד קשה בלי שאתה תרגיש בכך.
בפיורינו מנוע 1050 סמ"ק שהוכיח את עצמו ב־127.
כושר העמסה מוגדל עד 520 ק"ג, הגבוה מסוגו במסחריות בגודל זה, נפח העמסה של 2.5 מ"ק ולגגון הרוח שמעל תא הנהג כושר העמסה של 50 ק"ג. גובה רצפת תא המטען 42 ס"מ בלבד מעל הקרקע, להקלת ההעמסה.
מחיצת רשת מיוחדת מגינה על תא הנהג מפני תזוזה אפשרית של המטען.
הפיורינו חסכונית מאוד בדלק: 14 ק"מ לליטר ב־90 קמ"ש.*

תא נהג כמו במכונית פרטית

גם אחרי נסיעת עבודה ארוכה, תהיה נינוח ורגוע. המנוע השקט, המושבים האורטופדיים עם משענות הראש הנוחות, ולוח המחוונים המשוכלל המוסר לך את כל המידע על הנסיעה בצורה נוחה – חוסכים ממך כל מאמץ הקשור בנהיגה.

לבחירתך: פיורינו מסחרית סגורה, או דו שימושית עם ספסלים וחלונות ובלי מחיצת מגן.

מסחריות העידן החדש מחכות לך – בוא לראותן באולם התצוגה של פיאט, או אצל סוכני פיאט ברחבי הארץ.

אשראי!
ניתן לקבל אשראי של עד 50% ממחיר הרכב (ללא מע"מ). פרטים בסוכנויות.

* בתנאי הניסוי של בית החרושת.

FIAT

העידן החדש

ת"א: המשרד הראשי – יצחק שדה 30, טל' 03-330971; מוסך מרכזי – 10 תחנות 20, רמת החייל, טל' 03-48131. **חיפה:** חברת מוסמך בע"מ – דרך יפו 146, טל' 9־04-522258. **ירושלים:** גולדין בע"מ, שלומציון 2, טל' 02-222231. **באר־שבע:** ש.ח.ן. בע"מ – הדסה 46, טל' 057-74040. **נתניה:** רכב נתניה בע"מ – אזור תעשיה ישן, ת.ד. 24, טל' 053-22946. **פתח־תקוה:** אלי שולרוף – בר־כוכבא 15, טל' 03-919937. **חדרה:** קרצ'מן יעקב – אזור התעשיה, טל' 063-32729. **נהריה:** סוכנות פיאט – הרצל 86, טל' 04-925419. **אשקלון:** אוטו אשקלון בע"מ – ליד בנין העיריה, טל' 051-24774. **רחובות:** בוקסר את לרנר בע"מ – הרצל 208, טל' 054-71789. **עפולה:** רכב הוד – הרב לוין 17, טל' 065-91480. **קרית־שמונה:** מוסך החולה – אזור התעשיה, טל' 067-40574. **נצרת:** פריד דאהר – אזור התעשיה, טל' 065-55266. **רמת־גן:** רכב רמת־גן – ז'בוטינסקי 30, טל' 03-719939. **אילת:** בית הרכב – ד. מזרחי, אזור התעשיה 806, טל' 059-73945. ... אל מוכתר, טל' 051-60718.

גיתם מערכות תדמית

קופל נסיעות מציעה לך את תוכנית החופשה המהפכנית והמשתלמת ביותר.

חופשי חופשי באירופה

כרטיס טיסה מוזל לאירופה

רכב "הרץ" חופשי מהגבלת ק"מ לתיור באירופה החל מ-3$ ליום וללא דמי החזרה נוספים.

רכב Hertz באירופה החל מ-3$ ליום בלבד!

תשלומים ללא ריבית וללא הצמדה

רק "קופל" חברת הנסיעה הגדולה בישראל - יכולה להציע לך תכנית מהפכנית וכדאית כל כך לבלוי חופשה באירופה.
הכנס למשרדי "קופל" ברחבי הארץ ובחר לך טיסה בחברת תעופה סדירה לאחת מן הערים הגדולות באירופה.
טוס בחברת תעופה סדירה ואמינה - וברדתך מן המטוס ימתין לך רכב שכור בו תוכל לטייל ברחבי אירופה ללא הגבלת ק"מ.
בגמר חופשתך החזר את הרכב באחת מן הערים הגדולות באירופה לפי בחירתך בעת ההרשמה - וטוס חזרה לארץ, ללא תוספת תשלום עבור הרכב.

בחר לך מתוך המבחר את תכנית "טוס וסע" המהפכנית המתאימה לך ביותר -

* נוסעים נוספים במכונית - ישלמו עבור הטיסה בלבד

קופנהגן
טוס עם "קופל" מת"א לקופנהגן, קבל מכונית "הרץ" והחזר אותה ללא תוספת תשלום, באחד מן המקומות הבאים: קופנהגן, אמסטרדם, פרנקפורט, ניצה, פריז, מילנו, רומא, ציריך, מינכן או בריסל וטוס מהמקום בו החזרת את הרכב חזרה לת"א.
מחיר הטיסה ליחיד **488 $ בלבד!**

בריסל
טוס עם "קופל" מת"א לבריסל, קבל מכונית "הרץ" והחזר אותה ללא תוספת תשלום עבור הרכב באחד מן המקומות הבאים: בריסל, קופנהגן, אמסטרדם, פרנקפורט, פריז, או ציריך וטוס משם חזרה לת"א.
מחיר הטיסה ליחיד **400 $ בלבד!**

פרנקפורט
טוס עם "קופל" מת"א לפרנקפורט, קבל מכונית "הרץ" והחזר אותה ללא תוספת תשלום באחד מן המקומות הבאים: פרנקפורט, אמסטרדם, בריסל, ציריך או פריז וטוס משם חזרה לת"א.
מחיר הטיסה ליחיד **400 $ בלבד!**

לבחירתכם רכב Hertz
- רכב "הרץ" מדרגת Economy, ללא הגבלת ק"מ **3**$ ליום לאדם (מינימום 2 נוסעים)
- רכב "הרץ" מדרגת Small, ללא הגבלת ק"מ **4**$ ליום לאדם (מינימום 2 נוסעים)
- רכב "הרץ" מדרגת Medium, ללא הגבלת ק"מ **4.5**$ ליום לאדם (מינימום 2 נוסעים)

רומא
טוס עם "קופל" מת"א לרומא, קבל מכונית "הרץ" והחזר אותה ללא תוספת תשלום עבור הרכב באחד מן המקומות הבאים: רומא, מילנו, קופנהגן, אמסטרדם, מינכן, פרנקפורט, פריז, ניצה, בריסל או ציריך וטוס משם חזרה לת"א
מחיר הטיסה ליחיד **338 $ בלבד!**

מילנו
טוס עם "קופל" מת"א למילנו, קבל מכונית "הרץ" והחזר אותה ללא תוספת תשלום עבור הרכב באחד מן המקומות הבאים: רומא, מילנו, קופנהגן, אמסטרדם, מינכן, פרנקפורט, פריז, ניצה, בריסל או ציריך וטוס משם חזרה לת"א
מחיר הטיסה ליחיד **374 $ בלבד!**

לבחירתכם רכב Hertz
- רכב "הרץ" מדרגת Economy, ללא הגבלת ק"מ **6.5**$ ליום לאדם (מינימום 2 נוסעים)
- רכב "הרץ" מדרגת Small, ללא הגבלת ק"מ **8.5**$ ליום לאדם (מינימום 2 נוסעים)
- רכב "הרץ" מדרגת Medium, ללא הגבלת ק"מ **10.5**$ ליום לאדם (מינימום 2 נוסעים)

אמסטרדם
טוס עם "קופל" מת"א לאמסטרדם קבל מכונית "הרץ" והחזר אותה, ללא תוספת תשלום, באחד מן המקומות הבאים: אמסטרדם, פריז, פרנקפורט, בריסל או ציריך וטוס משם חזרה לת"א.
מחיר הטיסה ליחיד **400 $ בלבד!**

מדריד
טוס עם "קופל" מת"א למדריד קבל מכונית "הרץ" והחזר אותה ללא תוספת תשלום במדריד או בברצלונה. וטוס משם חזרה לת"א.
מחיר הטיסה ליחיד **482 $ בלבד!**
באפשרותך גם להחזיר הרכב בפריז בתוספת של $55 לרכב או באמסטרדם או ברומא בתוספת של $80 לרכב.

ברצלונה
טוס עם "קופל" לברצלונה קבל מכונית "הרץ" והחזר אותה בברצלונה או במדריד ללא תוספת תשלום עבור הרכב וטוס משם חזרה לת"א.
מחיר הטיסה ליחיד **450 $ בלבד!**
באפשרותך גם להחזיר את הרכב בפריז בתוספת של $55 לרכב או באמסטרדם או ברומא בתוספת של $80 לרכב.

לבחירתכם רכב Hertz
- רכב "הרץ" מדרגת Economy, ללא הגבלת ק"מ **4**$ ליום לאדם (מינימום 2 נוסעים)
- רכב "הרץ" מדרגת Small, ללא הגבלת ק"מ **5.5**$ ליום לאדם (מינימום 2 נוסעים)
- רכב "הרץ" מדרגת Medium, ללא הגבלת ק"מ **7**$ ליום לאדם (מינימום 2 נוסעים)

ילדים
50% הנחה על מחיר הטיסה לילד מתחת לגיל 12!

חשוב לדעת!
- ניתן לקבל מכונית גדולה יותר תמורת תוספת למחיר.
- נוסעים נוספים במכונית - ישלמו עבור הטיסה בלבד.
- תנאי השכרה: מינימום 14 יום. מקסימום 30 יום.

המחיר אינו כולל מיסים מקומיים ובטוחים אשר ייקבעו לפי המחירון הרגיל.

2 אפשרויות לתשלומים מיוחדים!

ישראכרט ISRACARD LTD · VISA ויזה · דיינרס קלוב

50% בתשלום הראשון עם רכישת עיסקת החבילה ו-50% בארבעה תשלומים שקליים שווים, ללא ריבית וללא הצמדה, החל מהראשון לחודש שלאחר הרכישה.
או
10% בתשלום הראשון עם רכישת עיסקת החבילה ו- 90% ב-9 תשלומים חדשיים צמודים לדולר ושווים ללא ריבית, החל מהראשון לחודש שלאחר הרכישה.

פרטים והרשמה: משרדי וסוכני "קופל" ברחבי הארץ

אמות נכסים

לעולם הגדול טוס-סע עם הגדולים "קופל נסיעות"

קיי פרסומאים א

רחל מרחלת על כל העולם

נחת להורים

השחקנית **טליה שפירא** בהריון. זהו שלב נוסף בנחת שהיא ובעלה, **יענק׳לה ליפשין**, מפיק הסרט חמסין, מעניקים להורי הבעל.

כי כשהבן הצעיר והנאה, בן־הקבלן, שנחשב שידוך טוב, הביא את בחירת לבו הם לא ששו במיוחד. הפריע להם שהיא מבוגרת מבנם ואם לילד בן 10. אבל לא כל־כך הפריע להם שגם בנם הוא אב לבן מנישואין קודמים.

מי שנקלע לחתונה היה בטוח שטעה במקום: מלון רמדה, רבע עוף, וטנגו.

אבל עובדה, היתה חתונה. השבוע נודע על ההריון.

טליה שפירא ויעקב ליפשין
בהריון

לא רוצה לראות אותו

ליזיקה שגיא, אמו של **רונן שני־שגיא**, שכתב האישום נגדו על רצח הברוקר הוגש השבוע, לא ראתה עדיין את בנה. לפי החוק רשאי לראותו רק עורך־דינו, אך אמו של נאשם יכולה להגיש בקשה מיוחדת, ולנסות לקבל אישור לבקור.

ליזיקה לא הגישה בקשה כזאת.

בשבוע שעבר קיבלה ליזיקה התקף כליות חמור, אך למרות זאת היא חוזרה מייד לעבודה במכון שלה. זהו המקום היחידי שאליו היא יוצאת.

שני האבות — **האבא האמיתי** של רונן **ואביו החורג**, איש־הביטוח עמי שגיא, נמצאים בקשר יומיומי ומממנים יחדיו את הגנת הבן.

ליזיקה ורונן שגיא
האבות מממנים

החלפות

אני מתה לראות את המיפגש בין ה־רוזנת **כריסטינה פאלוצ׳י**, שהיא כבר קצת יותר מבת 40 ובין **ירדנה** בת ה־17.

מידיעות שקיבלתי מהרוזנת, שהתאוששה מספיק מהמחלה הממארת שפגעה

כריסטינה פאלוצ׳י ועמי ויז׳נסקי
ביקור הרוזנת

בה, ושבעיקבותיה בוטלו נישואיה המתוכננים לרופא־השיניים, הצעיר **עמי ויז׳נסקי**, היא מתכננת להגיע לארץ.

ארוסה־לשעבר נראה מתאושש לחלוטין בחברת ירדנה הצעירה.

מעניין מה יקרה, אם השלושה ייפגשו.

רומן בחדרי איפור

אפשר היה לראותם בהצגת הבלט ה־אמריקאי, בתחרות רובינשטיין ובחדרי־האיפור של הקאמרי — מתגפפים ואוהבים.

הזוג המפתיע הם שחקן הקאמרי **יוסי**

איריס קנר
גוף פצצה

גרבר, שהשנה ימלאו לו 50 שנה, שהוא גם עורך תוכניות ברדיו, **ואיריס קנר** בת ה־24, יפהפיה בעלת שיער חום שהיתה בעבר חברתו של **דודו טופז**.

גם איריס היא שחקנית הקאמרי.

מי שמכיר את יוסי יודע שהוא אינו אוהב להתאמץ. הרומנים שלו היו קרובים־קרובים — כולם עם שחקניות הקאמרי.

אשתו לשעבר — **יהודית קורן** היתה

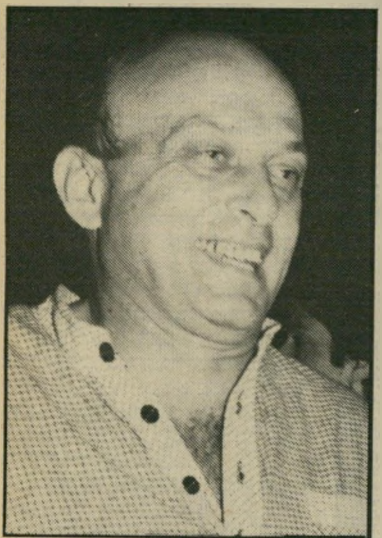

יוסי גרבר
רק מהבית

שחקנית בקאמרי, ועזבה את הארץ אחרי ארבע שנות נישואים.

היה לו גם רומן עם **עליזה יצחקי**, כשהיתה עדיין נשואה **לאריה יצחקי**. הם התגרשו, היא עזבה את הארץ, והוא חזר בתשובה.

יוסי מתגורר בדירת־גג ברחוב הירקון, שאותה תיכנן ידידו התפאורן **אריק סמית**. שני הידידים מתגוררים שם כבר 16 שנה.

סוף המכות?

היא: „הוא קורא לי זונה וטינופת ומנסה להיכנס איתי למיטה בכוח, אחרי שבילה עם אחרות.״

כהוכחה היא הביאה תעודה רפואית כי נמצאו שריטות על אמת ידה הימנית.

הוא: „אני פוחד ממנה, יש לה מכת יד חזקה. יש לי סימנים של מכות ושריטות.״

כהוכחה הוא הביא תעודה מרופא־תורן בבית־חולים.

הזוג הם זמרת האופרה הידועה **נתניה**

נתניה דוברת
שלום־בית

דוברת בת ה־50, שאלה נשואיה השניים. הבעל הוא מנכ״ל חברת כלל **אפרים דוברת**, גם הוא בן 50, שאלה נשואיו בשלישית.

השבוע הם חזרו לחיות יחד.

חור באחוריים

ביום השישי שעבר בשעות הצהריים חנתה מכונית מול המיסעדה תל־אביב ה־קטנה. מהמכונית, רנו פואגו אפורה ומצוחצחת, יצאה אשה מטופחת ויפה, לבושה במכנסיים לבנים בוהקים וחולצה תואמת, מתוצרת חוץ. היא נכנסה למיסעדה והכול סובבו את ראשיהם. האשה היא **סוניה אברמוביץ**, אשת־החברה הידועה שהיתה אחת הנשים היפות בארץ בשנות ה־50׳.

אך הראשים לא הופנו אליה בגלל הופעתה האלגנטית. הסיבה היתה אחרת — על אחוריה נפער חור גדול במכנסיים. החזרה למכונית היתה הרבה יותר מהירה.

מים חמים

אופירה נבון ידועה כמי שחוקרת ובודקת פרטים אישיים על כל אדם שאותו היא עומדת לארח. מה הוא אוהב לאכול, ומה הם הנושאים החביבים עליו.

מי שמתכונן לארח את הזוג אופירה **ויצחק נבון** אחרי שיפרשו ממישכן נשיאי ישראל, אני מוכנה לספק לו אינפורמציה קטנה:

אופירה שותה רק מים חמים, ולא מטעמי בריאות. מזה כחצי שנה היא החליטה שזה הפיתרון לדיאטה ולעור בריא. מסתבר גם שזאת אופנה המתפשטת לאחרונה בחוגים רחבים.

כלב נדרס? חתולים נזרקו לארגז זפת? קרא לאמבולנס החדש של צער־בעלי־חיים

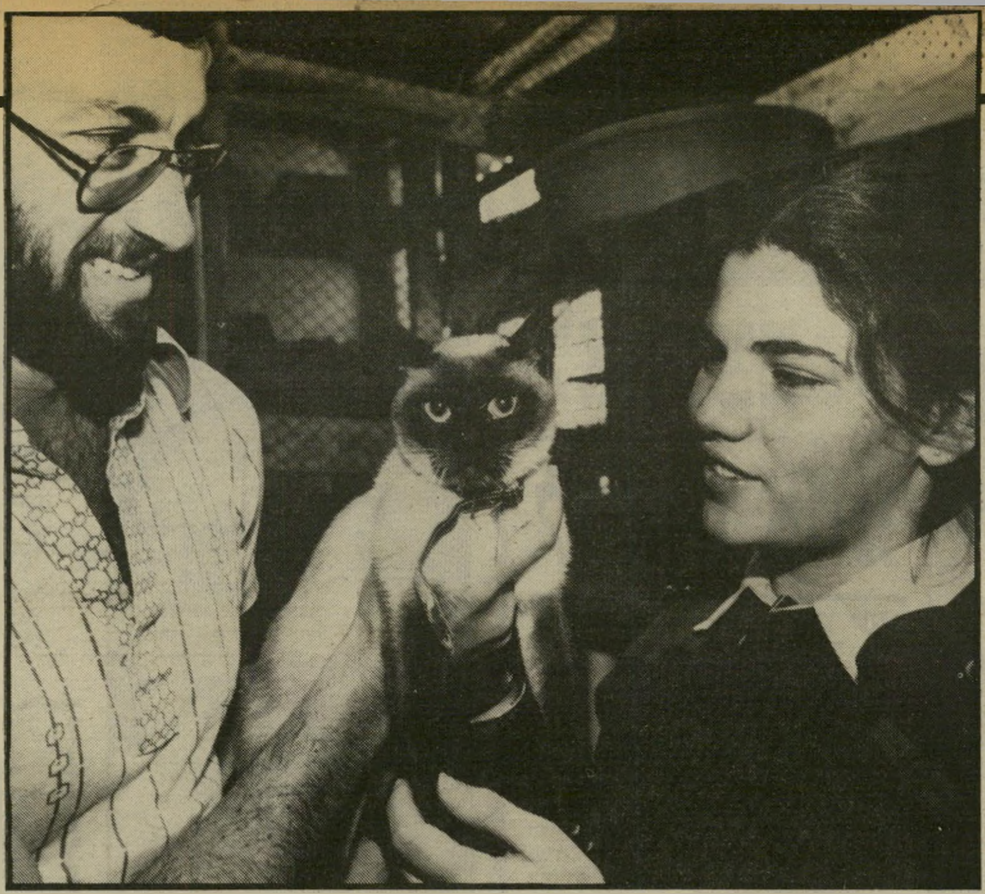

קריאת טלפון שהתקבלה במישרדי אגודת צער־בעלי־חיים הודיעה:" אנא בואו מיד, במיגרש נטוש נמצא ארגז ובו גורי חתולים. הווטרינר, ד"ר אנדרי מנשה, נכנס לאמבולנס היחידי אשר נמצא ברשות האגודה ונסע להביא את החתולים. המחזה שנתגלה לעיניו היה מסמר־שיער. בתוך ארגז־עץ פירפרו שישה גורי־חתולים בתוך זפת. הגורים האומללים, שניזרקו לזפת בעודם

עיניים מאשימות

בחיים, הוכנסו לאמבולנס שלקח אותם לאגודה ומחוסר־יכולת לחלצם מהזפת הזריק להם ד"ר מנשה זריקת־הרדמה ששמה מיד קץ ליסוריהם.

המיקרה הנורא הזה איננו היחידי. מדי יום ביומו מתקבלות במישרדי אגודת צער־בעלי־חיים עשרות קריאות טלפוניות המודיעות על מעשי אכזריות בחיות נטושות. מסיבה זו הכניסה האגודה לעבודה אמבולנס מיוחד, שתפקידו לאסוף את החיות הנטושות.

קריאת טלפון אחרת קוראת לבוא במהירות לאוניברסיטת בר־אילן, שם שוכב כלב פצוע. האמבולנס יצא לדרך. כשהגיע נימסר לנהג כי הכלב כבר מת והם מבקשים שילקח על־ידי האמבולנס למקום קבורה מתאים.

"צריך להבין שאנחנו לא מגן־דויד אדום. יש ברשותנו רק אמבולנס אחד לכן טוב יעשו האנשים אם יביאו בעצמם את החיות לאגודה, כדי שהאמבולנס יופעל רק במיקרים קשים במיוחד," מבקשים עובדי האגודה.

קריאת טלפון נוספת. חמור פצוע נמצא בדרך לביצרון. אחרי דיון קצר הוחלט שהאמבולנס קטן מדי להכיל את החמור. ואחמד, העובד המסור, יוצא לדרך כדי להביא את החמור ברגל.

בשיחת טלפון אחרת מבקשת הלדה פרידשטיין, יושבת־ראש האגודה, מהמטלפנים להשתדל למצוא דרך כדי להביא בעצמם את הגורים הנטושים שנמצאו. "קחו תלת־אופניים, שימו את החתולים בארגז והביאו אותם אלינו," היא מבקשת, "האמבולנס נמצא בתפקיד כרגע." ואכן, כעבור שעה הגיע ילד עם ארגז ובתוכו גורי חתולים.

התעללות כלב זאב ש־בשרו נקרע ברצועת ברזל שקשרו לו ילדים.

עם של רחמנים!

מסתבר שעם ישראל, שעליו נאמר שהוא עם של רחמנים בני רחמנים, אינו כה רחמן כאשר מדובר בחיות, בעיקר אם אינן גזעיות. במישרדי האגודה נרשמו מיקרים מסמרי־שיער על התעללות בכלבים, חתולים, סוסים וחמורים. ידוע על מיקרה של חמור שילדים גזרו את אוזניו במיספריים והוא הובא לאגודה כשאוזניו מלאות מוגלה, אחרי שנמצא נטוש בשדה. חמור אחד נכווה בברזל מלובן וכל גופו מכוסה כוויות קשות.

נמצאו חתולים כשגופם קרוע לגזרים אחרי שבעלי כלבים אכזריים שיסו בהם את כלביהם לשם השעשוע בלבד. חתולים שהורעלו בסריכנין והושלכו לפחים על־ידי פועלי־ניקיון בעודם בחיים. כלבים שצווארם קרוע ושסוע אחרי שילדים קשרו את צווארם ברצועות־ברזל ומשכו בכל הכוח.

ידוע מיקרה של חמור שנלקח להסרטת הסרט סהרה. החמור הואבס במזון שלא הורגל אליו, שכב על הכביש כשביטנו נפוחה במשך שלוש שעות מבלי שאיש מצוות־ההסרטה יטרח להגיש לו עזרה או אפילו מים. לבסוף הוא מת של הרריו?

בכל המיקרים האלה מנסה לטפל אגודת צער־בעלי־חיים במיכנה הישן שבדרום תל־אביב.

למנוע פיצוץ אוכלוסיה

לאגודה יצא שם רע בתקופה האחרונה. אמרו שהיא מחסלת חיות, מעקרת את הנקבות. על הטענות מגיבה יושבת־ראש האגודה הלדה פרידשטיין, העושה את עבודתה בהתנדבות.

אומרת הלדה פרידשטיין:

אני יודעת מה מקור ההשמצות עלינו. הוא בא מחוגים מסויימים, שאנחנו מהווים הפרעה לביזנס שלהם. אצלנו נותנים לחיות טיפול וטרינרי בחצי מחיר משלהם, והשירותים שלנו לקהל הם זולים יותר. בשביל רופא וטרינר המתקיים מזה, אנחנו מהווים גורם תחרותי הפוגע בפרנסתו.

בשנה האחרונה קמו כל מיני גופים המכריזים על עצמם כעוזרים לחיות. הם הופיעו בציבור בתור המצילים ואנחנו ההורגים. ביקשנו מהם להצטרף לאגודה שלנו, אבל הם התנגדו בטענה שהם נגד חיסול חיות. אם הם לא מחסלים חיות, הרי שזו הולכת הציבור שולל ושקר אחד גדול. גם אני רוצה להחזיק את כל החיות בחיים, אבל זה פשוט בלתי־אפשרי. אי־אפשר להחזיק אלפי חיות בכל חודש.

אנחנו חייבים לערוך בדיקה ולמיין. אצלנו הורגים כלב שהוא או חולה מאוד ואין תיקווה לחייו או פצוע קשה. אנחנו פשוט נותנים לחיה זריקת־הרדמה והיא מתה מיד, ללא כאבים, ובלי שתרגיש.

כל מי שלוקח עליו את האחריות לומר שהוא לא מחסל את החיות פשוט משקר, כי אין שום ברירה אחרת. אלינו שולחים את המיקרים הקשים ביותר. אנחנו עושים את העבודה השחורה, ולכן כל הטענות מופנות כמובן אלינו. אנחנו עושים כל שביכולתנו למנוע סבל מהחיות על־ידי מציאת בתים עבורם, וטיפול וחינוך הקהל. אי אפשר בשום אופן לרפא ולהחזיק בחיים ולמצוא מקום למאות ואלפי חיות המגיעות לאגודה מדי חודש בחודשו. באמריקה משמידים 10 מליון בעלי חיים בשנה. הקהל חייב להבין שהמציאות מוכיחה שיש כל־כך הרבה בעלי חיים, שבלתי־אפשרי למצוא לכולם בית.

באים אלינו בטענות על כך שאנחנו מעקרים חתולות וכלבות מגיל חצי שנה. אומרים שזה לא טבעי, אבל גם להחזיק חיות בבית זה לא טבעי. אנחנו מעקרים כדי למנוע פיצוץ אוכלוסין שיגרום לחיות סבל מיותר. במקום להרוג אותן עדיף לעקר אותן. אם אנחנו משחררים מכאן חתולה לא מעוקרת, המגיעה לרחוב וממליטה גורים שבמהרה יחזרו אלינו מורעבים, דרוסים או מורעלים. העיקור ימנע צער מיותר בעתיד. העיקור הוא ניתוח פשוט, הנמשך עשרים דקות ואינו כרוך בסבל.

חמורים וסוסים

אנחנו יודעים ויש לנו הוכחות שכלבים משוטטים, הנתפסים על־ידי העיריה, מועברים לצורכי מחקר, ונעשים בהם נסויים איומים.

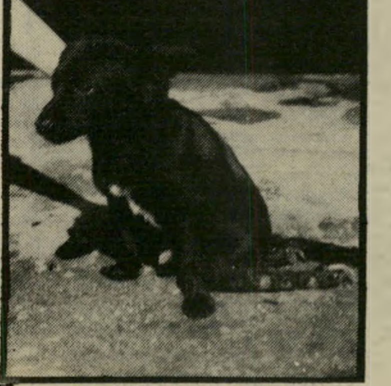

דרוס כלב שהובא לאגודה כאשר רגליו האחוריות שבורות כתוצאה מתאונת־דרכים.

אמבולנס לחיות ניצב בפתח האגודה לצער בעלי־חיים, אחרי שהביא עימו שני גורים נטושים בתוך כלוב. באגודה התקבלה קריאת־טלפון המודיעה על מיקומם של שני הגורים והאמבולנס יצא כדי לאספם. באגודה מתקבלות מידי יום עשרות קריאות על חיות נטושות.

לכן עדיף להעביר את החיות אלינו. האכזריות הגדולה ביותר מתגלה כאשר מדובר בסוסים וחמורים, המישטרה אינה רוצה לטפל במיקרים שלהם. כל אדם יכול להעביד את בהמתו עד כלות נישמתה ואחר־כך לנטוש אותה בשדה זרוק ולהפקירה לגורלה. אנחנו אוספים סוסים נטושים אחרי שהתעללו בהם, שרפו אותם והרעיבו אותם למוות. אין שום חוק המגן עליהם. אנחנו התערבנו גם נגד גן־החיות בפתח־תיקווה, שהיה נוהג לזרוק אפרוחים חיים לכלובי הנשרים לעיני הקהל. אנחנו נלחמים נגד חנויות למימכר חיות־בית הזורקות לתוך כלובי נחשים אפרוחים חיים, והכל לעיני הקהל לשם ההצגה.

גם סיפורים שמחים

נגדי תלויה ועומדת תביעה של אמרגן הדורש ממנו מיליוני לירות פיצויים על כך שנלחמתי כדי שלא יוכל לקיים הצגת מילחמת־שוורים ממש מתחת לאפנו.

הלדה ניסתה לשכנע אותה כי זה בלתי אנושי לנטוש כלבה אחרי עשר שנות חיים משותפות, וכי אין מה לעשות עם כלבה זקנה בת 10, שאיש לא יקח אותה. הזקנה לא שוכנעה והכלבה המסכנה נעזבה במקום.

לא רק סיפורים עצובים מגיעים לאגודה, יש גם סיפורים שמחים. באותו יום הגיע לאגודה איש, וסיפר — שכלבתו האפגאנית הלכה לאיבוד לפני שלושה חודשים והוא עדיין מחפש אותה בעודו משוטט בין הכלובים ניפלטה מפיו צעקת שמחה: הנה סינטי שלי,! זאת סינטי שלי! הכלבה, שיש בה כל אותו בוקר בכלוב עצובה ומוזנחת, החלה לפתע מיילת יללות־אימים, כשהיא מסתערת על סורגי הכלוב ולעבר בעליה.

מסתבר שהכלבה אבדה, נמצאה על־ידי אנשים שכבלו אותה בחצר ונשכה מישהו. אחרי שנשכה נלקחה להסגר, ואחרי ששוחררה לא רצו אותה עוד, והביאו אותה לצער־בעלי־חיים. למזלה.

„מסרנו את הכלבה לאיש רק אחרי שהביא את כל המיסמכים שיוכיחו שאמנם הוא הוא הבעלים האמיתיים של הכלב.

יש בית מירי גולני, אם לשני ילדים, אוחזת בידיה גור כלבים שחור, שזה עתה בחרה לה לאימוץ מתוך עשרות כלבים. בתמונה מימין: ד"ר אנדרי מנשה נותן חתולה סיאמית לקצינה אילנה ליב.

עלינו להתמודד מדי יום ביומו לא רק עם בעיותיהן של החיות אלא גם עם האוכלוסיה האנושית המגיעה לכאן. "לפני כמה ימים הביא אלינו איש אחד כלב חולה ואמר שהמישפחה אינה יכולה להחזיקו יותר במצבו. אחרי שטיפלנו בו מצאנו לו איכשהו בית עם אנשים טובים, שהיו מוכנים לקבל אותו.

כעבור שבועיים הופיעה אשתו של אותו איש וביקשה את הכלב בחזרה. הסברנו לה אלפי פעמים כי הכלב נמסר למישפחה אחרת, האשה החלה להקים צעקות ודפקה על השולחן — שהיא רוצה את הכלב בחזרה לבסוף הגישה נגדנו תביעה משפטית.

עד כאן דבריה של הלדה פריד־שטיין.

כתבת העולם הזה היתה נוכחת כאשר אשה זקנה הגיעה מוקדם בבוקר למשרדי האגודה כשהיא סוחבת אחריה את כלבתה הזקנה והנאמנה והתחננה: "עשר שנים אני מגדלת את הכלבה הזאת. הזדקנתי ואין לי יותר כוח לטפל בה. אנא, קחו אותה ממני."

מיפעל חיים

מה דוחף את הלדה פרידשטיין לעשות לילות כימים ולהתמסר כל כולה לעבודה ההתנדבותית הזאת? מספרת הלדה:

"באתי לישראל מדרום־אמריקה, עשר שנים חיתי בקיבוץ, כשעברנו, בעלי ואני, העירה התחלתי את הקשר שלי עם בעלי־החיים. בדרום־אפריקה המודעות לחיות מאוד מפותחת. בעיר ראיתי כלבים וחתולים משוטטים והחלטתי שאני חייבת לעשות משהו. קיבלתי את כתובת המקום של צער־בעלי־חיים ויצרתי קשר.

בהתחלה הייתי מברישה את החיות, רוחצת אותן בעצמי ומוציאה להם את הקרציות. לפני עשר שנים נבחרתי כיושבת־ראש. נכנסתי לזה ואני לא יכולה לצאת מזה. הקדשתי למיפעל הזה את כל חיי.

"אני עובדת כאן בהתנדבות, ללא משכורת. איך אני יכולה לקחת כסף כשאני משמשת כיושבת־ראש? זה לא אני. אני יושבת כאן משעות הבוקר המוקדמות וחוזרת הביתה ב־7 בערב. אני חייבת, כי תמיד יש מיקרים וזקוקים לי כאן.

"כשאין מספיק עובדים, מישהו חייב לעשות את העבודה השחורה, ואז אין ברירה — אני מנקה את הכלובים לבדי. מישפחתי ובני בן ה־27 כבר התרגלו לעובדה שביתי השני הוא בין החיות שלי."

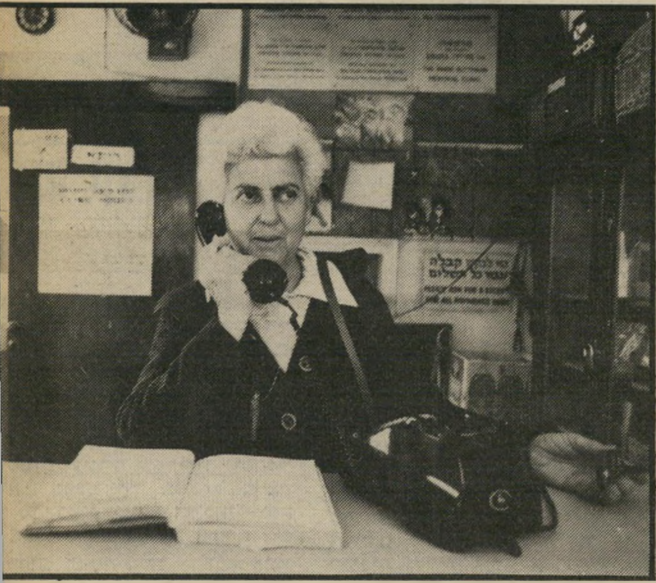

הבוסית של אגודת צער בעלי־חיים היא הלדה פרידשטיין, העונה לקריאות הטלפון. הילדה, עושה את עבודותה בהתנדבות מבוקר עד ערב, ומנקה בעצמה את כלובי החיות כשיש מחסור בפועלים.

עובד אחר, מסור ונאמן, הוא אחמד מאדי מעזה. אחמד ישן במשך כל השבוע בחדר שניתן לו במיבנה וחוזר לביתו בסופי־השבוע.

מספר אחמד: "הגעתי לאגודה לפני עשר שנים. נשלחתי על־ידי בעלה של הלדה כדי לעזור לה באגודה ונשארתי כאן.

"בהתחלה היה כאן לכלוך והזנחה נוראית. הכנסנו שיפוצים וניקינו את המקום. בינתיים נקשרתי לחיות, שיפצתי להן את הכלובים, אני רוחץ אותן באמבטיה ומאבק אותן פעם בשבוע.

„יום טוב בשבילי הוא כשאני רואה חיה שהולכת מכאן לבית חדש. יום עצוב עבורי הוא שאני רואה את מיקרי האכזריות וההתעללויות בחיות המגי־עות הנה. יש לי יחס אישי לכל החיות כאן, הן כולן שלי."

נירה גל ■

סוסים נטושים ללא בעלים, מזי רעב, משוטטים ברחבה שמול שכונת שבזי בדרום תל־אביב. אין בארץ חוק המחייב אחזקת סוסים וחמורים ברשיון. בתמונה מימין: אחמד מאדי

מציאות ביפו

סנדלים ונעליים מעור, מפלסטיק ומזמש, אפשר לקנות ביפו בחצי המחיר

רוצים לממש — בבקשה, בשימחה רבה. הסתכלו, הפכו, והריחו. יש שרות עצמי ויש גם עזרה למי שמאוד רוצה ודורש. מודדים על הריצפה, בלי שטיחים ובלי קישקו־שים. קנית — קנית, לא קנית — גם לא סוף העולם. בעלי־החנויות, שרובם בולגרים ותורכים, הם אנ־שים חביבים וחייכנים. כנראה מן הטבע, אחרת אי־אפשר להסביר את העובדה שרובם כל־כך לבביים.

למשל מרדכי לוי, המכונה דיקו, מנעלי לינה. דיקו נולד בבולגר־יה ובא לארץ בגיל 9. אביו היה סוחר אבטיחים. דיקו נמצא בעיסקי הנעליים מזה 25 שנה, ו־כבר 18 שנה ביפו. „הייתי השני שהגיע לאזור הזה," הוא אומר בגאווה. „פתחתי חנות אחת ואח־ריה את השנייה. העסקים טובים, ברוך השם. אני מוכר כמויות רבות במחירים נמוכים, לכן באים הנה הרבה אנשים. המחירים פה הם מחירי בית־חרושת הרווח שלי הוא בערך 15% על כל זוג.

הרבה דוגמניות קונות פה כי הן צריכות הרבה נעליים בכל מיני צבעים. יש אצלי אחריות מלאה על כל זוג. כל אשה יכולה להח־ליף כל נעל שקנתה פה. אם נק־רע חס וחלילה, היא מקבלת אצלי זוג חדש. אני אחראי לכל תיקון, גם אם זה משנה שעברה."

חנותו של דיקו, הנמצאת בסימ־טת החמאם פינת רחוב יפו, הומה בנשים. החנות מוארת והנעליים הצבעוניות מרצדות לפני העיניים. נעלי זמש בצבע סגול, טורקיז, אדום, בורדו וכחול, תוצרת ה־ארץ, מחירן 850 שקל. „יש עקב

...מש קלוע בצבע חום עם עיטורי זהב דקיקים ועדינים עולה רק 450 שקל אצל אלי ברמוכה מנעלי ...ם. „אני והחנויות בדיזנגוף קונים מאותם יצרנים, אבל אני מוכר בחצי מחיר. יש אצלי אחריות, מחליפים אם צריך אך לא מחזירים כסף."

...נה הלכה שנה באה, או־... פנה הלכה ואופנה באה ונע־...ים חדשות צריך תמיד. יש המז־...גפות; מסתכלות פה ושם, בוח־...ת את חידושי האופנה, נכנסות, ...ודדות ולפעמים גם קונות. יש ...שמות פעמיהן לחנותן הקבועה, ...טשות עיניים במחירים ומחלי־...ות: הפעם הם באמת הגזימו. ...ן מתלבטות ובסוף הולכות לשוק ...מציאות ברחוב יפת ביפו.

...רחוב ראשי, רחב ידיים, שעון ...מצעיתו מישטרה מימינו ושוק ...פישפשים משמאלו, ולאן שלא ...פנו את עיניכם תראו נעליים. ...ליים, סנדלים וקבקבים מכל ה־...נים והסוגים, בכל הצבעים וה־...לים ולכל הגילים. נעליים ל־...א, לאבא, לסבא, לסבתא לאח ...חות, לים, לבריכה, לבוקר, ל־...ב, פתוחות, סגורות, מעור, מפ־לסטיק, מגומי, מעץ בקיצור הכל.

על המחירים אפשר להתווכח, תרתי משמע: הם אינם גבוהים, ועדיין אפשר להתווכח עם המוכ־רת גם אם כתוב באותיות גדולות „המחירים קבועים."

החנויות עצמן אינן מפוארות. הרי אי־אפשר לקבל הכל — גם פאר והדר וגם מחירים סבירים. בחנות מדפים פשוטים ואפורים ועליהם קופסות למכביר. על ה־קופסות נעליים לדוגמה, כדי שת־דעו מה יש בתוך הקופסה. וכדי שלא תחשבו שהמיבחר דל ונמ־צא רק על המדפים, יש חנויות העורכות תצוגת־ריצפה: על כמה קופסות ריקות, באמצע החנות, מעמידים את הסחורה למכירה. יש־נם גם חדשנים התולים נעליים על חבל. כן, כמו כביסה רטובה.

אם ראיתם משהו לטעמכם ואתם

ישר מקישינב הגיע הגזרן נחום שיילוביץ. שם היה לו בית־חרושת לנעליים עם 50 עובדים, פה הוא שכיר אבל הוא מרוצה. הוא עובד בחנות במעלה רחוב יפו, נהנה לצפות בלקוחות הרבות שבאות לחנות וטוב לו בארץ. דליה בן מדגמנת את סנדליו.

...דים דתיים ...ם חשוב לקנות במקום שבו המחירים נמוכים. גם הם ואמותיהם מגי־עות ליפו, כשיש הרבה משמאל: מרדכי („דיקו") לוי, הבולגרי השני שהגיע לאזור לפני 18 שנה. הוא מודד ללקוחה נעלי ייבוא איטלקיות, שמחירן כיום 1200 שקל בלבד.

6, עקב 8 ורוקי," מסבירה המוכרת. כוונתה לסנטימטרים. הסוליה סינתטית.

„באים הנה מכל הארץ כי כאן באזור יותר זול. יש לנו הרבה קונות וקונים קבועים. אם נותנים שרות טוב, יש לקוחות," אומר דיקו, העסוק בהרחבת נעל לאחת הקונות ובספירת המזומנים. „אני ותיק בנעליים ומכיר את העבודה הזאת טוב־טוב," הוא מוסיף.

אצל דיקו אפשר למצוא גם סנדלי ייבוא יפהפיים בשילובי צבעים כמו אדום־לבן, שחור־לבן, כחול־לבן עשויים פלסטיק למעלה וסוליה סינתטית למטה. מחירן 1200 שקל. למה כל־כך הרבה? „זה יבוא," הוא אומר, „אז מה אפשר לעשות? זה מוכרח להיות קצת יותר יקר."

כמה זוגות בשנה

הלאה, קצת יותר למעלה ברחוב יפו — נעלי מיאמי.

חנות נעליים ידועה לכל הצעירות היודעות להתלבש. כמו, למשל, אורית צמרת בת ה־25, בלונדית מגיבעתיים, שהיא מורה ביום ה־חופשה האחרון שלה, וחברתה למיקצוע נאווה כהן השחרחורת בת ה־29. „כבר היינו כאן," הן אומרות, „וגם קנינו. יש פה נעליים טובות, מיבחר דגמים יפה ועשיר ומחירים זולים. אני מאוד מרוצה מהמגפיים שקניתי פה בחורף שעבר. אפשר למצוא כאן נעליים שיש בהן שילוב של יום־יום וערב. זאת לא נעל מחייבת שיש בה סממן אופנתי.

„ערכתי סיור בדיזנגוף," מספרת אורית, „ואפשר למצוא פה דגמים רבים שיש בדיזנגוף אבל פה זה בחצי מחיר. אפילו בתחנה המרכזית המחירים יותר גבוהים מאשר פה."

ולנאווה יש גם מה להגיד. „כל מי שרוצה לקנות בעונה כמה זוגות נעליים יכולה לעמוד בכך רק באזור הזה."

סוזי הילל, המוכרת האדיבה שמוצאה מבולגריה, עובדת בנעלי

מורות קונות

אורית צמרת ונאווה כהן בנעלי מיאמי. נעליים כמעט שטוחות, עשויות עור בצבעי ורוד־לבן במחיר 950 שקל. סנדלים איטלקיים בשחור־לבן עולים 1100 שקל. „כבר קנינו פה. יש כאן מיבחר נעליים יפה ועשיר ובמחירים זולים," הן ממליצות

אורנה גליל חלון ראווה

מיאמי, אצל בעל המקום דניאל יעקובזון, כבר 26 שנה. החנות קצת מבולגנת, אבל אין זה מונע מהנשים להתגודד בה, למדוד ולקנות, וסוזי עוזרת לכולן. לאחת היא מגישה, לשנייה רוכסת ולשלישית מייעצת. היא מנצחת על המלאכה בביטחון רב.

לילדים ולילדות

קונים בנעלי לימור שמול המישטרה. סנדלים אורטופדיים מעור עולים 950 שקל, ומבד 350 שקל. קבקב מפלסטיק סינתטי ב־400 שקל. המוכרות הן אוולין סעדון בת ה־20, בתו של בעל־חנות ונורית אנחיים (מימין) בת ה־16, תלמידת תיכון, העובדת בחופשותיה בחנות־הנעליים.

אבא ובן

יצחק ושימעון אלבו מנעלי רעם. „גם מני פ[...] קונה פה. עשיתי לו זוג נעליים בהזמנה, במיו[...] לבחירת מלכת־היופי," מצביע שימעון בגאווה על הנעל. [...] בעיסקי נעליים כבר 34 שנה. „דן כנר קונה פה ועוד אנשים מפורסמי[...]

„בטח שיש כאן הבדל לעומת חנויות־הנעליים של צפון תל־אביב. כמה? אני באמת לא יודעת כמה. אצלנו אפשר תמיד להחליף ולתקן את הנעל אם קורה לה משהו," היא אומרת.

החנות מחולקת לשניים: בחלקה הקדמי אזור המכירות ובפנים יושב הגזרן נחום שיילוביץ, עולה חדש מברית־המועצות, שמונה שנים בארץ. בין גזירת נעל אחת לשנייה הוא מציץ בצעירות בג׳ינס ובטריקו ומקבל השראה ומרץ לגזירת הנעל הבאה. נחום מדבר עברית, אבל לא כל־כך טוב. רוסית ויידיש שגורות בפיו ומתגלגלות טוב יותר. „בקישינב היה לי בית־חרושת לנעליים. היו לי 50 עובדים פה אני גזרן שכיר, אבל טוב לי בארץ, יש פרנסה."

„ממש מציאה בלי כסף"

יוצאים ממיאמי וחושבים אם להמשיך לעלות בעליה לעבר שאר שילטי הנעליים והחנויות ה־עמוסות או לרדת לכיוון השעון.

לפני שמתמוטטים עוצרים אצל [...]תות אבולעפיה ושוברים את הרא[...] מה לקחת: עם זעתר, עם בי[...] עם גבינה צהובה בסגנון פיצה, [...] פחות משמין ובמה יש יותר ק[...]ריות. שותים מיץ גזר בקיוסק [...]מוך ועכשיו, על בטן מלאה, מת[...]גלים לכיוון המישטרה.

שם, בנעלי רעם, פוגשים שימעון אלבו הצעיר. בעל [...]קום? „עכשיו כן. החנות קיי[...] 34 שנה ועברה אלי לאחרונה [...] אבא יצחק. אבא ייצר נעליים משך 16 שנה, אך לפני שבע ש[...] נגמר לו הסוס והוא הפסיק הייצור ועבר רק למכירה. אני [...]שה גם הזמנות לשחקנים ולאנ[...] מפורסמים. כמו למשל לדן [...] מהטלוויזיה ולמני פאר. מני [...] קנה פה זוג נעליים לאיזה [...] בחירת מלכת יופי. הנעל התאימה לו לרגל ואני התאמתי אותה במיוחד."

אביו של שימעון בא לארץ [...] תורכיה, כשהיה בן 18. הוריו ע[...] במיסחר שטיחים והוא התחיל [...] עידן הנעליים במישפחתו. „אני [...] מעצב נעליים," אומר שמעון. „[...]

(המשך בעמוד

פעמונים הודיים

סנדלים מיובאים בצבע אדום עם פעמונים מצלצלים, עשויים עור, העקב בגובה של 3 סנטימטר. סנדלים נוחים ומחירם 900 שקל בלבד. אלי ברמוכה מדגים סנדלים עשויים עור, תוצרת הארץ, שמחירם 700 שקל. **צילומים: דרורה זיכרוני**

נמר של נייר

כל כתמי יהונתן גפן ★ המנהיגים שהפקירו את המאמינים בהם ★ הלהבה של זיגמונד פרויד ★ האיש שהיה בולם את „פרשת דרייפוס" ★ העשירית בצבע החרק

מקור

ילד אייר

יש לי סימפטיה ל**יהונתן גפן**. בעיני הסופרים והמשוררים שהתכנסו בבית־הסופר לוועידתם, בימי חול־המועד פסח, יהונתן גפן אינו נחשב למשורר וגם לא לסופר. הוא נחשב בעיניהם למצחיקן או לזמר. בעיני נחשב יהונתן גפן לסופר, משורר וסאטיריקן, כאשר ההבדל בינו ובין אותם שהתכנסו בבית־הסופר הוא בכך, שיהונתן גפן מגיע לאנשים, בעוד שיצירת הסופרים והמשוררים של בית־הסופר אינה מגיעה לאיש.

החודש פירסם יהונתן גפן שלושה ספרים, תחת הכותרת כל כתמי גפן, ובהם קיבץ את כתיבתו מזה שנים רבות — כתיבה של תיאטרון, שירה, פיזמונאות ועיתונות.

הראשון בכל כתמי יהונתן גפן הוא על הקרשים *, ובו קטעים מהופעות במחזות שבהם היה מעורב: זה הכל בינתיים (בינתיים זה הכל); שיחות סלון; קוראים לזה אושר; מדינה בלוז. מופע תיאטרון אחד חסר בקובץ זה, המחזה ילדי אייר, שהוא המאפיין את כתיבתו וסיגנונו של גפן, כאחד ממייצגי התרבות של הדור שגדל והתחנך במדינת ישראל.

* יהונתן גפן – **על הקרשים**, קטעים מהופעות; 143 עמודים.

מחבר גפן
הייתי שכפ״ץ בחרמ׳ניה

יהונתן גפן מביא גלריה של מחשבות והירהורים בלתי־מסורקים של ילד אייר בלשון עברית, לא ספרותית, אך אמינה: **„מיהו יהודי? אתה, תוריד את המיכנסיים, תן לי את ההוכחה..."** הוא מציג 'חווייה קולקטיבית משותפת של דור שלם: **„כן, כן הם סימנו אותי כבר בבית־הספר בכיתה גימל אחד עם חליל והגליל והאריה המשוגע בתל־חי..."** או: **„חיים נחמן ביאליק, הצרצר הלאומי, שאל פעם את אריק איינשטיין: תגיד אריק, מה זאת אהבה?!..."**

במיכתבים למערכת מתייחס גפן לאחד המאפיינים של השיגעון הישראלי, ליצר ההתבטאות המטופש של הישראלי הממוצע במדורי מיכתבים למערכת, יצר שגפן מביאו עד לאבסורד בשיר רב־בריח: **„אני אדם בריא, ביתי הוא מבצרי, / יש לי גדר מחושמלת מהבית עד לכביש..."** שיר המתחבר ל„**עורך יקר, אני קבוצת מתנחלים, השומרון כולו שלי!...**"

בשיחות סלון מטפל גפן בעגל הזהב של פולחן יום השישי הישראלי. והלאה, לקוראים לזה אושר ואל מדינה בלוז („**לידיעת יחידות צה"ל — מחר תנאים נפלאים להילחם...**"). הטכסטים זרועים רסיסי מדינה, כמו „**לפני שבועיים התחתן חבר טוב שלי. היינו ביחד בצבא. הוא היה קמב"ץ, ואני הייתי שכפ"ץ בחרמ'ניה של הימ"ח...**" ועד לשיר ישמעאל, שבו כואב גפן: „**זה קרה בעבר, / התנ"ך כבר מזמן ניגמר, / ויגדלו שני הילדים. / הפועל ישמעאל בונה את הארץ / ואדון יצחק צוחק ומשקיע / בצמודים...**" ואל השיא, שהוא גזר ידיעה בעיתון על: „**מספד איים לכבול את יהונתן גפן באזיקים בגלל 'דיבורים פוליטיים' בהופעה לפני חיילים במיסגרת שירות מילואים.**"

בספר השני, אתם זוכרים את השירים **, מביא גפן מילות שירים שלו עם תווים („**עורה עורה אוריה הלילה לא תבוא בת־שבע...**") מכל הגוונים והסוגים, שירים שיש בהם יותר פילפל מכל שירי **חיים חפר**, בשל העברית האמיתית והאמינה („**כשאת בוכה את לא יפה / את לא יפה...**") ו„**לא הבטחתי לך אף־פעם גן של שושנים / רצינו להיות ביחד כמו זוג יונים...**" ושירי הכבש השישה־עשר שמיותר להכביר בהם מילים.

בשירים אחרים כבלדה לנאיבית וגלויית שנה טובה משוש המתאבדת, מצליח גפן לקלוט גם את רוכבי הלשון הרחוקים ביותר, עד ל־„**אתם זוכרים את השירים / ששרנו אז, את שמי הפז...**"

הספר השלישי, שכותרתו ככותרת מדורו האישי של גפן במעריב, הצד הרביעי של המטבע" ***, מביא כמה מהמעולים שברשימות גפן, על נושאים שהם בבחינת מכה מתחת לחגורה („**בכל משפט אומר ראש־הממשלה 'ילדינו', ובסוף כל יום־קרב יש פחות ילדינו ויותר ראש־ממשלה.**" ואו: („**משבוע לשבוע זה רק נהיה קשה יותר. כלומר מצבנו, כאשכנזים, המיעוט המושמץ של ארץ ישראל. האם אני אשכנזי? אנא עארף? וכבר נימאס לי אפילו**

** יהונתן גפן – **אתם זוכרים את השירים**, מילים ותווים; 161 עמודים.

*** יהונתן גפן – **הצד הרביעי של המטבע**, רשימות ומאמרים; 192 עמודים – כולם בהוצאת כינרת (כריכה קשה + ציורים ותדפיסים).

החוויה הישראלית

היום בו בגד מנחם בגין באנשיו

יום השואה חלף עבר לו. יד ושם הפך „מקום קדוש". נכנסים לשם עם כיפות על הראש. ראש־הממשלה **מנחם בגין**, אילץ את ממשלתו להגיע ביום השואה ליד ושם. עיתונאי שנכח באירוע סיפר לי על אמירה צינית, של אחד מהשרים, שאמר ביציאה מיד ושם: „**הממשלה החליטה על ביטול 'השואה' ועל השארת הגבורה.**" ואותו שר לא ידע עד כמה הוא צדק.

לא בכדי הפכה רשות הזיכרון הממלכתית לשואה, יד ושם, את יום השואה יותר ויותר ליום גבורה, תוך הקטנת האמת השואתית. הנהלת יד ושם התאימה עצמה למנחם בגין, והשקפת־העולם השולטת בישראל של סוף שנות השבעים וראשית השמונים. השקפת־עולם הבוחלת במורשת התרבותית של הפרולטריון היהודי של מיזרח־אירופה, תרבות שהתבססה על לשון היידיש.

אלא שבנוסף לכך, ישנו עוד רובד אחד בנישמתו של ראש־הממשלה מנחם בגין וחבריו הרוויזיוניסטים ילידי פולין, שזכו והצליחו להגשים את הרוויזיוניזם שלהם בישראל.

רובד זה קרוי בלשון צה"לית תיקנית נטישת שדה־המערכה והפקרת פקודים לחסדי האויב. במילים אחרות, מנחם בגין, שר־החוץ **יצחק שמיר**, „נביא" הימין־הקיצוני **ישראל אלדד** ומשוררם של כל אלה, **אורי צבי גרינברג**, שהנהיגו את תנועת בית"ר והתנועה הרוויזיוניסטית בפולין, נמלטו מפני הקלגסים הנאציים שכבשו את פולין, לכיוון ברית־המועצות, והותירו את אלפי ועשרות־אלפי אנשיהם, בלא הנהגה, למוות.

לעומתם, ניצבים אנשי תנועת־הנוער הנגדית, השומר הצעיר. מנהיגיהם לא רק שנשארו בפולין, להנהיג את אנשיהם ולהניף את נס המרד בגיטאות, אלא שכמה מהם, כ**מרדכי אנילביץ**, ו**איציק ויטנברג** שבו לפולין הכבושה בידי הנאצים, מהתחומים הכבושים בידי ברית־המועצות, כדי להנהיג את אנשיהם עד לסוף המר.

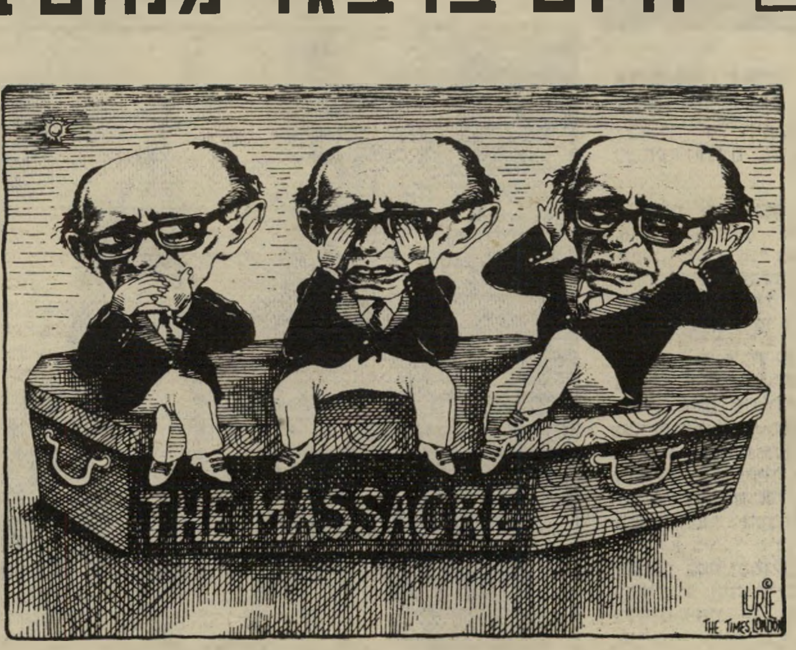

ראש־הממשלה בגין לא ראה, לא שמע ולא אמר
נטישת שדה־מערכה והפקרת פיקודים לחסדי־אויב

בארבע אוניברסיטות ישראליות קיימים כיום חוגים לחקר השואה, ואליהם מצטרף גם מוסד יד ושם. כל חוקרי השואה, שמיספרם מתקרב למאה, אינם מעזים להתייחס לתופעה זו של עריקת מנהיגות בית"ר של פולין, והזנחת חברי תנועה זו לכורת.

הפרופסורים, הדוקטורים, הדוקטורנטים ותל־מידי־המחקר העוסקים בישראל של היום בחקר השואה, בוגדים בנושא עיסוקם, בצורה שאינה פחותה מבגידתם של מנחם בגין, יצחק שמיר, ישראל אלדד ואורי צבי גרינברג באנשיהם, בעת כיבוש פולין. הם מסתירים את האמת מתחת לשטיחי הכזב, ובולמים פיהם כאשר מנחם בגין ניצב לו ברחבת יד ושם, מלהג על „הגבורה" ומשכיח את „השואה", בנאום שאינו נופל מנאומי־הכיכרות שלו.

אותם חוקרים מתעלמים מעובדה אחת נוספת, והיא — שאם למליטת מנחם בגין ומרעיו מפולין היו מצטרפים מרדכי אנילביץ, איציק ויטנברג והמנהיגים האחרים של מרד־הגיטאות, הרי שרצף ההנגה של תנועת־העבודה לא היה נשבר, ותנועה זו לא היתה נזקקת לשירותיהם המפוקפקים של האדונים **שמעון פרס** את **יצחק רבין**, שצמחו צמיחה בלתי טבעית לתפקידיהם.

בגין וחבריו שערקו מאנשיהם, הצליחו להפוך את השואה והגבורה לעוד אחד מגלגלי אותה מכונה שילטונית דמאגוגית, שהפכה סכנה לארץ הזאת.

הערה אחרונה: הנחת זר מטעמו של אש"ף על מצבת מרד גיטו וארשה מכובדת עלי יותר מאשר נאומו של **מנחם בגין** ביד ושם ביום־השואה. יש בהנחת זרים זו משום צחוק ההיסטוריה אודות הקורבנות ההופכים לגזע עריצים, גזע שקורבנותיו סלחניים. וחוץ מזה, השואה אינה המונופול של ממשלת ישראל. השואה היא סמל לעולם כולו, ואפילו לאש"ף.

להתבייש בגזענות הסמוייה והמביכה של מנהיגינו הנבחרים. ואני הולך להגיד לכם משהו מאוד לא אופנתי שיביא לי רק צרות: ראיתי גם אשכנזים נחמדים... הארץ אינה מתחלקת לשחור ולבן, אלא לבני אדם ולגזענים. כעת האשכנזים בירידה, ועדות המיזרח קפצו מהסינה לשיפוטכם. היישר למקום הראשון במצעד הגזענים...״

בין גלי הציניות יש לפתע אתנחתא של לירי׳ות, לשורשיו של גפן בנהלל לנהלל, לשנות השישים („וזני הדקלים של סבא שמואל באמת היו, וגם תמיד יהיו הכי גבוהים בעולם״.) בין ההתיחסויות לחיי היומיום מצויים קטעים ליריים כמו בת־השיר ובת־מרים, או נאום ההספד לג׳ון לנון. והלאה, פארודיה של כותרת על אפרים חוזר לאספסת של ס׳ יזהר למוסטפה חוזר לאספסת ועד לרשימותיו ושיריו במילחמת יום־הכיפורים: „כוחותינו / כוחותיהם / כוחם / איך שלא יהיה / זה למעלה מכוחותיי / כוחותיך / וכוחותי / עד מתי כוח עד מתי / ואני מתגעגע / לכוחותיה / לכוחותיה...״

כל כתמי יהונתן גפן הם חתיכה מודפסת של החיים הישראליים, חיים אמיתיים, ולא היומרה התרבותית המתנשאת. בשלושת הספרים מצוי סיפור החיים, הכאבים, הצחוק, הגיחוך של יהונתן גפן, שבורך בעט קלה, במבט חד. כל כתמי יהונתן גפן הם חלק אמיתי של החוויה הישראלית. על הטוב והרע שבהם (או להפך). אלה ספרים של לשון אמינה, ספרים שקשה להשתעמם עליהם.

כל כתמי יהונתן גפן מומלצים עשרת מונים יותר מאשר כתבי **יצחק אורפז**, או **יורם קניוק**, שמתבלבלים במילים שלהם, ובעצם אומרים גרוע את שאין להם מה לומר. כל כתמי יהונתן גפן מומלצים ביותר לקריאה. למרות שלא ברור אם יהיה להם מקום במרדף הנצח של הסיפרות הישראלית, מאחר וחוקרי הסיפורת אינם מתייחסים ליהונתן גפן כאל סופר ומשורר. וחבל.

תרגום

המלון הלבן

סיפרו של המשורר והסופר הבריטי ד׳ מ׳ **תומס** המלון הלבן*, שראה־אור באחרונה בתרגומו המצויין של **מאיר ויזלטיר**, עורר, גם בארץ, מחלוקת ספרותית זוטא, שניסתה לחקות את המחלוקת שליוותה הופעת ספר זה באנגלית ובארצות־הברית.

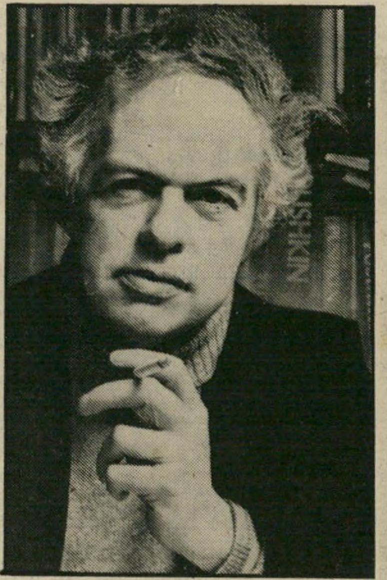

סופר תומס
מסע במחלוקת־ספרותית

המלון הלבן הוא טריפ פסיכולוגי, המביא ארבע גירסות מרגשות לסיפור חייה של הנפש־הפועלת המרכזית, **ליזה ארדמן**. גירסה אחת היא פואמה, שבמהלכה מתארת ארדמן בילוי אירוטי ומרגש שניהלה במלון הלבן עם בנו של **זיגמונד פרויד**. האירועים המתוארים ומרומזים בפואמה חוזרים ומשמשים כנושאים בפרקים הבאים, תוך ניצול כמה אסכולות ספרותיות. באמצעות גירסות אלה עורך תומס מסע בנופי ההיסטריה. מסע ספרותי מבריק אל תוך סיוטי הנפש במאה העשרים.

המלון הלבן נפתח בחליפת מיכתבים בדיונית, שפרויד הוא המחבר של רובם. בפרק ׳דון ג׳יובאני׳ מובאת אותה פואמה של מגע בין ארדמן ובנו של פרויד („מרגע שפתחתי את **ירכי, שום בושה / לא יכלה להניע אותי להתכסות בשימלתי, להדוף את ידו / ממני. שתיים, אחר־כך שלוש אצבעות דחס לתוכי...**״). בהמשך חושף תומס את תחושת האשה באורגזמה: „**בקוס שלי, בא הבזק של ברק / זיג־זג לבן שחלף במהירות / עד שנעלם טרם הרעים הרעם...**״

בפרק ׳יומן גאסטיין׳ מתחילות הוואריאציות אל אותה פואמה, המתארת מיפגש לוהט זה באודיסיאה נפשית, הנפתחת ברכבת המוליכה לאתר־נופש אירופאי שבו מצוי המלון הלבן. בבית־המלון מנהלים השניים מערכת של בילויים מיניים, כיד הדימיון הטובה, בלא כל מעצורים, כנבכים ולא כמעצורי החברה והחינוך. („**בהושטת יד פתח את שפתי־הערווה שלה ונעץ את אברו בחוזקה כזאת שהיא נרתעה אחור. הוא התרומם כדי להשפיל מבטו אל המקום שבו נעלם באורח מסתורי כל כך לתוך גופה...**״)

אחרי הילולת הגופות מובא מיקבץ של גלויות מתושבי המלון הלבן, וכמה מהתיאורים המתארים את שריפתו המפתיעה, כגלוייתה של אשת הבנקאי, הכותבת: „**לא האמנתי למראה עיני. הנה המלון שלנו נשרף עד המסד לנגד עינינו מעבר למים. והברנש הצעיר הזה מושך את נערתו לחיקו ומושיב אותה על ׳זה׳...**״

המלון הלבן מזכיר ברובו את „הכתיבה האוטומאטית״ של הסוריאליסטים, אם כי המחבר מקפיד על כל פרט, ומעניק לחוקרי הספרות והפסיכולוגיה אלפי רזים ספרותיים לפיענוח, מבלי שהדבר יפגום בהנאת הקריאה של הקורא. אין גבולות בהמלון הלבן בין התיאורים הפסיכואנליטיים ובים הסוריאליזם האירוטי („**האיש הצעיר היה מגורה מאוד, עם זיקפה גדולה מאוד, וחדירתו היתה כה קשה עם שמאדם קוטין צווחה; ותוך כדי צווחה סגרה את שיניה ונשכה את שדה של האשה הצעירה, כשהיא מקיזה דם מהול בחלב...**״)

הפרק השלישי ׳הגברת אנא ג׳׳, כתוב באורח מאופק, מעט קלאסי מרכז־אירופאי, בפתיחה של „**בסתיו 1919 התבקשתי על־ידי רופא ממיודעי לבדוק גברת צעירה אשר...**״ וכאן נפתח מסע מרתק לעולם המוסיקה הרוסי של ראשית המאה, שבמהלכו קושר ד׳ מ׳ תומס כמה מחוטי האירועים הקודמים שהתרחשו במלון הלבן. אין ספק שהמלון הלבן הוא רומן של סגירת קצוות של ספרות ותיאור, קצוות של עצבוני המוח והמיזכר. פרק זה הוא כבחינת מסע בינות לשתי תרבויות, בין התרבות הרוסית והתרבות המרכז אירופית.

המשכו של פרק הוא בית ההבראה. שבו מובא בסיגנון אחר, לב העלילה, במידה שיש צורך בעלילה בסיפור זה. כאן מועלה סיפור תלאותיה של הנפש־הפועלת המרכזית, ליזה ארדמן, זמרת אופרה בינונית, מגבהי המוסיקה השמיימית אל תוך הסגירה התרבותית של רוסיה בימי **סטאלין**, עם מיכתב של ליזה ארדמן אל **זיגמונד פרויד**, מיכתב ההופך לחליפת מיכתבים דו־כיוונית, שסיפור הסגירה של ליזה מתואר בהם.

הפרק, שהוא הבסיס ל„שערוריה״ הספרותית שעורר המלון הלבן הוא הפרק. קרון השינה. תומס אף הואשם בפלגיאט (גניבה ספרותית) מבאבי יאר של **קוזניצוב**. פרק זה מתאר את השמדת יהודי העיר קייב, בבאבי־יאר, בתיאור שאותו הביא קוזניצוב מתוך עדות־ראייה של הניצולה היחידה. והדרך מקרון השינה אל המחנה היא דרך חד־כיוונית, דרך המעמידה את השואה כאירוע המזוויע של המאה העשרים, מול הפסיכואנליזה כתגלית המדהימה והחשובה של המאה־העשרים. ודומה, כי בפרק זה מתמצית מלאכתו של תומס הסופר, שהצליח להפוך את המלון הלבן לספר מרגש, מסעיר ומעורר שערוריות, הנחשב בעיני רבים למבשר של ז׳אנר ספרותי חדש, העשוי לגבור ולהתחזק במהלך שנות השמונים.

המלון הלבן הוא ספר מרתק של מיצוי תולדות המאה העשרים והתפוררות התרבות בה, באמצעות החוויות וההזיות של אשה אחת. המלון הלבן הוא מהספרים המומלצים ביותר בעונה זו לקורא הישראלי.

---

* ד׳ מ׳ תומס – **המלון הלבן**; עברית: מאיר ויזלטיר; הוצאת זמורה ביתן; 227 עמודים (כריכה קשה).

שירה

ניצוץ

בימים אלה, כאשר השירה הישראלית מותקפת בספרוני שירה של משוררות נוסח **זלדה מישקושינסקי** ובנותיה, המרעילות את אוויר השירה הצרופה, קיים קסם לא מבוטל בקובץ העשירית בצבע החרק*. שירים פרי־עטה של **רונית יוכל חיטין**, חברת קיבוץ בית־קמה וקרובתו של הצייר **שמואל בק**.

בקובץ שירים זה טמון ניצוץ של משוררת בעלת פוטנציאל שירי עצום, שאותו מגלה הקורא כבר במחזור השירים הראשון ויד נערי קפואה בבשרי. כאשר לקורא מתגלית שירה בעלת זכות שירית, שדומה לה שירתו של המשורר **מנחם בן** (כאשר עסק עדיין בשירה). זכות שניתן לגלותה תחת הכותרת והארץ היתה שולחן חול. שם כותבת רונית יוכל חיטין: „...**שמתי ידי בחול. / עיני בנערי. / ונערי עיניו בראשו. / ממעמקים קראתיו. / זקנה כשמש הדוהרת / על ראשי.**״

שירתה של רונית יוכל חיטין היא קובץ שירה לשמה, שמעטים כדוגמתו ראו אור בשנים האחרונות. בכל עמוד ניתן למצוא את אותו ניצוץ של משוררת, ותקצר היריעה מלתאר את כל מעלות שירתה של משוררת זו, שהיא פנים חדשות בנוף השירה הישראלית.

אלה שירים של חסך לשוני ועושר תיאורי, המציגים עולם שלם של חוויות בעברית מעולה, כאשר כל שיר הוא עולם העומד בפני עצמו: „**ואתה בא לראות. / עתה מואין אוויר חם. / מנחירי פעם / ועוד פעם / על הכר והכסת / ספוגי הטל שבחביקת / גופי...**״

העשירית בצבע החרק הוא ספרון מומלץ לכל שוחר שירה. הקריאה בספר תעורר את ההשראה; מה מבזבזת אשה כישרונית שכזאת את זמנה בין המיפעל התעשייתי וגיזברות קיבוץ בית־קמה?

---

* רונית יוכל חיטין – **העשירית בצבע החרק**; הוצאת הקיבוץ המאוחד; 47 עמודים (כריכה רכה).

מי־מריבה

צנזור ושמו יוסטמן ★ המיתקפה של סמי מיכאל ★ ז׳אן בבל״ת מורלי ★ משורר ושמו ז׳אפטו

■ על פסילת קטע מסירטו של הבימאי **יהודה** („ג׳אד״) **נאמן** בידי הצנזורה בראשותו של העיתונאי ברדימוס **יהושע יוסטמן** (שהוא בנו של סופר שונד ביידיש) מסיבות פוליטיות, הגיב אחד מחברי המועצה לביקורת סרטים, שהתנגד לפסילה, ואמר: „**אם יוסטמן היה צנזור בצרפת, בימי ׳פרשת דרייפוס׳, הוא היה פוסל כל פירסום על הפרשה, מאותם מניעים שהביאו אותו לפסול את הקטעים מסירטו של נאמן. יוסטמן חסר את יכולת ההבנה לכך, ש׳פרשת דרייפוס׳ היתה ניסיון לטהר את צבא צרפת, במידה שסירטו של נאמן, הוא ניסיון לטהר את צה״ל מסוטים למיניהם!**״

■ תרומה מהממת לוויכוח התרבותי המתנהל בשנים האחרונות בעניין הפער בין העדות, הביא באחרונה הסופר **סמי** („חסות״) **מיכאל**, ברשימה להיות סופר ממוצא עיראקי, שראתה־אור במאזניים (חוברת 3־4, כרך נ״ו בעריכת **אשר רייך** ו**חיים פסח**). ברשימה קרא מיכאל תגר על כמה מהמוסכמות שהשתרשו באחרונה במדינה. בין השאר כתב מיכאל: „**בוויכוח המר הנטוש היום בישראל על היחסים בין יוצאי ארצות־ערב ובין יוצאי ארצות מיזרח אירופה, נמנעים כולם מן השימוש במונח ׳ארץ נחשלת׳. יוצאי ארצות־ערב, לפחות נציגיהם בוויכוח זה, מעדיפים מטעמי יוקרה וגאווה־של־מוצא לדבר על תרבויות שונות וכופרים מכל וכל בקיומו של הפער בין ארץ נחשלת ובין ארץ מפותחת. יוצאי מיזרח אירופה נזהרים עכשיו בלשונם פן יחריפו את המתח הקיים. אני מעדיף להודות שבאתי מארץ נחשלת לארץ מפותחת יותר. ראיתי זאת מיד בהרבה תחומים. יכולתי להתחפר מאחורי הקביעה כי אין מפותחים ואין נחשלים אלא שישנן רק תרבויות שונות... עוד בימי הראשונים בישראל קבעתי לעצמי כלל זה. לא נעים להודות שמוצאך מארץ נחשלת אך זה עדיף על שקר יפה ומטעה...**״ בדברים אלה קרא סמי מיכאל תגר על קבוצת סופרים, שבראשה ניצב פיזמונאי הפולקלור **ארז ביטון**, המנהל בשנים האחרונות מאבק מגמתי בשם בני עדות־המיזרח בתרבות הישראלית העכשווית. אין ספק שביטון וחבריו ירימו את הכפפה שהשליך לעברם סמי מיכאל.

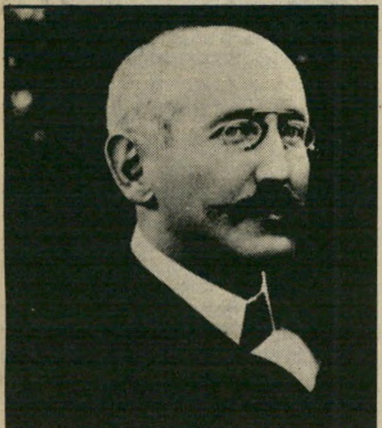

נידון דרייפוס
יוסטמן היה פוסל

■ כמו בכל פרובינציה תיאטרונית, כך גם התיאטרון הישראלי מקבל מייד שנייה ושלישית, את מנות התיאטרון הבינלאומי וסיגנונותיו השונים, לעוסים ומעוכלים עד להקיא. המילה האחרונה בתיאטרון הישראלי, היא שחקן פאריסי וחוזר בתשובה בשם **ז׳אן ברנאר מוראלי**, שהצליח בשני מחזות שביים בארץ, סטריפ באוניברסיטת תל־אביב וגימפל תם בחאן הירושלמי, להציף את צופי התיאטרון בכאב־ראש של גימיקים החוזרים על עצמם. פעלולים, שערכם התיאטרוני משומש ובלתי־משכנע. כשראה אחד ממבקרי התיאטרון את גירסת גימפל תם של מוראלי, סינן בין שיניו: „**ז׳אן בבל״ת מוראלי**״ — אבל אצלנו עוד יקימו לו ממלכה גדולה.

■ אחרי שהרמטכ״ל היוצא, רב־אלוף **רפאל** („רפול״) **איתן**, הפך פיזמונאי וממשיל משלים (משל הג׳וק בבקבוק), כתב משורר ירושלמי נודע על פתק בבית־קפה את השיר הבא: „**פעם היה באיטליה נגר ושמו ג׳אפטו / והנגר עשה בובת־עץ בשם ׳פינוקיו׳ / אותו נגר חפץ להיות מוסולינו / אבל ברגע האחרון סילקו לו את דרגות הגנרליסימו / ובקרוב לא נדע שהוא היה קיים / ג׳אפטו / ג׳אפטו...**״

מאת דן עומר

זה היה העולם הזה שהיה

„העולם הזה": 1074
תאריך: 30.4.1958

לפני 25 שנה

גליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הוקדש ברובו לחגיגות העשור — יום העצמאות העשירי למדינת ישראל. הכתבות סקרו את מיצעד צה"ל שנערך בירושלים, מול רובי הלגיון הערבי ואת השימחה בכיכרות הערים. כתבה אחרת בחנה את מעשיהם של אישים שונים ומנהיגי המדינה ברגע מתן העצמאות. מדור התיאטרון סקר את מחזהו של משה שמיר „אגדות לוד".

כשער הגליון: שדרות־מסע של השריון במיצעד יום־העצמאות.

קצין צנחנים שהתעלף ★ תש"ח של אלופי תש"ח ★

העשור של שמואל רוזן ★ טדי קולק שיכור

העם

שבע יפול צדיק

„כי שבע יפול צדיק וקם, ורשעים יכשלו ברע..." (משלי, כ"ז).

גיבור השבוע היה קצין־צנחנים. במיסדר הירושלמי, שהיה מרכז חגיגות העצמאות והעשור, צנח ארצה מתעלף, קורבן נוסף לשרב העז. כהרף עין קם הקצין על רגליו, ניקה את מדיו והתייצב שוב בראש יחידתו. כעבור כמה דקות צנח הצנחן שוב, וקם שוב ללא עזרה. אחרי שהתעלף כמה פעמים וקם בכל פעם מחדש, כאותו צדיק של ספר משלי, מצא דרך להחזיק מעמד: הוא נישען על החייל שעמד מאחוריו, מבלי שאיש מן החוגגים ירגיש בכך.

אותו צדיק אלמוני היה רק אחד מני רבים, שהפגינו השבוע מרץ אתלטי וכוח־החלטה. הרוקדים בחוצות הערים, המתעמלים במיפגנים הרמת־גניים, הצועדים בחוצות ירושלים — כולם עמלו למען החג.

אולם המיפגן הספורטיבי העיקרי של השבוע היה אחר. הוא לבש צורה של מירוץ, וגדולי המדינה בעבר ובהווה התחרו ביניהם על כתר האליפות. כל אחד רצה להקדים את חברו ולהגיע ראשון אל היעד — סיפרי ההיסטוריה.

בשבועות האחרונים כבר נערכו כמה מירוצים מוקדמים. אולם השבוע היתה זאת תחרות כללית. כמעט כל גדולי המדינה כיסו עמודים על גבי עמודים של נייר־עיתון, כדי להוכיח שתרומתם שלהם ושל חסידיהם היתה המכרעת. ועל כולם עלה, כמובן, ראש־הממשלה דוד בן־גוריון, שהפקיע את אחד הטקסים העיקריים השבוע, כדי להוכיח להיסטוריה שהוא לבדו ראה את הנולד והנהיג את העם במו ידיו לקראת הניצחון.

היה משהו נאיבי במירוץ הזה. ההיסטוריה אוהבת צדיקים, אך אי־אפשר להובילה בזרועות מס־צדיקים. היא לא תשאב את השראתה ממאמרים ומנאומים מפוברקים למענה, אלא ממעמקי השכל הישר של יחידים בלתי־ספורים. היא תפסול דברייי התרברבות והברקות־פירסומת. הגיבור שלה יהיה האדם העברי האלמוני שהקים את המדינה וקיים אותה — בדם, בזיעה, בצנע ובשקט. דמותו תזדקר מעמודי הספר — כאשר אחרון המאמרים, וקריאות „הייתי־אני" יחלפו עם הרוח.

קובעים אמריקאים
בין יחידות צה"ל שצעדו במיצעד יום־העצמאות בירושלים, ניראו יחידות חיל־הרגלים, שחבשו לראשיהם חלקים פנימיים מפלאסטיק של קובעי־פלדה · אמריקאים שסופקו לצה"ל. הברק בקובעים הושג על־ידי כך שמרחו עליהם סולר וגריז.

העשור

האיש שצדק תמיד

אנגלי אלמוני בשם רוברט מסגרייב, יפהפיה של רובנס, מישפחה מן הגטו ועוד כמה דמויות־שמן מכל התקופות והארצות הסתכלו מתוך מיסגרותיהן בפניו המוזדקנות של ד"ר תיאודור הרצל, שפלשו אל הקיר המרכזי של אולם המוסיאון. מתחתם נתפסו בהדרגה הכיסאות, שמילאו בצפיפות קפדנית את כל האולם הקטן. הטקס החגיגי ביותר של חגיגות־העשור, שיחזור ישיבת־הייסוד של המדינה, עמד להתחיל.

רשימת המוזמנים היתה מוגבלת מאוד: משתתפי הישיבה ההיסטורית עצמם, חברי הכנסת הנוכחית, מפקדי החטיבות הלוחמות בימי תש"ח, פקידים בכירים. כאשר התמלאו שורות הכיסאות החומים, בלטה לעין רק עובדה אחת: מה עצום המרחק בין צמרת המדינה, אז והיום, ובין האנשים שייסדו את המדינה באמת: לוחמי תש"ח.

רק פעם אחת עברה רוח רעננה באולם. כמה גברים צעירים, בעלי חולצות לבנות והליכה מרושלת, הופיעו בדלת. היו אלה המפקדים האגדתיים של תש"ח: שמעון („גבעתי") אבידן, יוספלה („הראל") טבנקין, מולה („יפתח") כהן וחבריהם.

כשהחלו משיחחים ביניהם, שמו לב לדבר מפתיע. אף לא אחד מהם הרגיש, לפני עשר שנים, שמישהו בתל־אביב ערך איזשהו טקס, קרא איזושהי הכרזה. אבידן עסק אז בהכנות האחרונות לכיבוש הכפר אל־קובאב לפני לטרון, טבנקין ישב בקריית־ענבים ותיכנן את פריצת המצור על ירושלים, כהן התקיף באותה שעה עצמה את מלכיה, במרומי הגליל הצפוני. הם וחייליהם היו עסוקים, ולא שמעו את הקראת המגילה. היה נידמה להם כי המדינה נוסדה בשדות־הקרב ולא במוסיאון.

צורך הצורך אחרון. עתה הוזמנו המפקדים לחזות בטקס. הוא בויים כהצגה תיאטרונית מחודשת. לפי סדר מדוקדק נכנסו חברי מועצת־העם. הם ניראו כסניף של הקונגרס הציוני — עסקנים קשישים, שכימעט איש מהם אינו ממלא כיום תפקיד מרכזי במיפלגתו. אחר־כך באו חברי הממשלה הזמנית, יושב־ראש הכנסת והגברות וייצמן, בן־גוריון ושפרינצק. לבסוף באו נשיא המדינה ורעייתו.

עד לאותו רגע לא ידע איש בדיוק את מטרת המעמד. שרר רושם כללי כי ייערך עתה שיחזור מדוקדק של הטקס המקורי, ורבים הרגישו שיש בכך משום טעם רע. איש לא שיחזר מעולם את מעמד הר־סיני. אולם קרה משהו שונה במקצת.

ממקומו קם דויד בן־גוריון. נאומו הקצר והנמרץ היה מוקדש לנושא אחד ויחידי: דויד בן־גוריון. הוא הסביר לנוכחים, ולעם ששמע את הדברים ברדיו, כי דויד בן־גוריון צדק בכל מה שאמר לפני החלטת האו"ם ולאחריה. עיקר הנאום היה מורכב מציטטות מדיברי דויד בן־גוריון בשנת 1947 ו־1948, שהוכיחו בעליל כי דויד בן־גוריון ניבא מראש שתהיה מילחמה עם צבאות ערב. בן־גוריון שכח להזכיר כי לדיעה זו היו לו שותפים רבים בשעתו.

לגבי מיליון תושבי המדינה, שלא היו אז בארץ, היתה המסקנה ברורה: רק איש אחד בארץ־ישראל ראה את הנולד, וכך הציל את האומה.

המעמד השני. אחרי שגמר בן־גוריון את הציטטות מדברי עצמו ואחרי שחנה רובינא קראה את מגילת־העצמאות, יצאו כל המסובים החוצה. בעוד נשיא המדינה עומד מן הצד כגלגל חמישי, הסיר ראש־הממשלה את הלוט מטבלת הזיכרון, שהורצבה ליד דלת הבניין.

כשהתפזרו הנכבדים, הם החליפו ביניהם חיוכים נסתרים, „אחרים צריכים להסתפק במאמרי־זיכרון בעיתונים," אמר אחד הח"כים, בקינאה מסויימת, „לא כל אחד יכול להושיב למרגלותיו את נשיא המדינה, לגייס את ראשי המדינה לתפארת המעמד, וכל זה כדי לספר לעם עד כמה שצדק בכל ההזדמנויות."

נאנח ח"כ פרץ ברנשטיין, החבר הציוני־כללי של הממשלה הזמנית: „בשיחזור המעמד הושקע יותר מרץ מאשר בהכרזת העצמאות עצמה."

צלם הלגיון־הערבי
במרכזו של רחוב ממילא המבותר בירושלים, צילם **העולם הזה** לגיונר ערבי, ששכב מאחרי שקי חול ובידו מצלמה. הוא צילם את מיצעד צה"ל, שעבר במרחק קצר ממנו. התמונה צולמה ללא טלסקופ, ממרחק של כ־20 מטרים בלבד.

חינוך

מי יודע מה?

אחד הרגעים המשעשעים ביותר של חגיגות העשור היה החידון, שנערך מעל גלי קול ישראל בידי שמואל רוזן, ואשר בו השתתפו ילדים שגילם בגיל המדינה. הוא המחיש למאזינים את רמת האינטליגנציה שאליה הגיע אדם שגילו הוא כגיל המדינה. הוא המחיש גם את טיב החינוך הניתן במדינה.

לשאלותיו של רוזן, שבהן נדרשו הילדים לזהות ולהסביר מושגים או מאורעות, ענו ילדי העשור, שנקבצו מכל חלקי המדינה:

● **מה מזכירה לכם בת־גלים?**

יעקב עמידרור: „האוניה בת גלים נשבתה והוכנה לצי של מצריים, הצוות שוחרר אחרי כמה שנים."

ילד מפתח־תיקווה: „מזל שטיבעו את האוניות בסואץ והטביעו גם את בת גלים.

● **מה זה ספר הנישומים?**

ילד מפתח־תיקווה: „בספר הזה אני חושב שרשמו את כל אלה שמתו בגטו וארשה."

ילדה מכפר־יחזקאל: „בספר הזה רשמו את כל מה שהאויבים עשו למדינת ישראל."

ילד מאבן־יהודה: „שם רשמו את כל אלה שהרוויחו ומה ששילמו למס־ההכנסה."

אנשים

● מנהל מישרד ראש־הממשלה, **טדי קולק**, בנאום סיום לחגיגות ליל העצמאות: „שקט. שקט. אתם שיכורים. אני שיכור. אני שיכור ואתם שיכורים. שקט... הערב, חג גדול — חג העשור אני מבקש מכם שקט מוחלט. תראו שאתם יכולים לשמור על השקט. הבחורה הנהדרת ביותר בארץ־ישראל, שאני מאוהב בה, היא ריקה **זראי**. תגידו יחד אתי: יחי העשור! יחי בן־גוריון! יחי ריקה זראי!"

● הסופר והמחזאי **יורם מטמור**: „אני מאוהב. אבל אל תדפיסו את זה בעיתון, אני רוצה שזה יוודע לה מפי ולא מפי העיתונות!"

● **שימעון אבידן**, מי שהיה מפקד חטיבת גבעתי בימי מילחמת העצמאות, בטיילו בערב יום־העצמאות ברחוב דיזנגוף בתל־אביב: „אם יביאו את המיליון השלישי, לא יהיה מקום ליד רוול וכסית."

● **שייע גלזר**: „חגיגות־העשור הרסו לי את יום־העצמאות."

● המבקר ד"ר **חיים גמזו**, על המחזה אגדות לוד מאת **משה שמיר**: „אגדות לוד אינן אגדות ואינן לוד."

● באחת המסיבות הפרטיות הוכרזה תחרות בחרוזים סביב שירי העשור. בתחרות זכה **יורם מטמור** שחרז: „איזה עשור, איזה עשור — פרנסה לדן אלמגור."

Oberson sixteen plus
"חתיכת" אופנה
16
Gideon Oberson
T-Shirts של אוברזון
אוברזון שש עשרה פלוס

DA
אנוה
DANIEL AXEL בדגמי
חולצה של הצלחה. חולצה של הצלחה. חולצה של הצ

קוראיי, גיבורי התהילה

לפני שקיבלתי על עצמי את כתיבת ה־מדור, פחדתי שאחרי חודש־חודשיים ייג־מרו לי הדברים ולא יהיה לי יותר על מה לכתוב. איפה! נכון לעכשיו, יש לי חומר לעוד 300 שנה, אם אחיה עד אז, כמובן. ומי שמספק לי את החומר זה אתם, קוראיי היקרים. כמעט על כל דבר שאני כותבת יש הערות, רעיונות, הצעות שכנגד, לפעמים ביקורת, לפעמים מחמאות. אני אוהבת את המיכתבים שלכם ומתייחסת אליהם ברצינות גדולה מאוד. הנה, הפעם אפילו אפרסם כמה מהם.

לפני שבועות אחדים המלצתי פה על מסיכת־בוץ לפנים (אגב, קיבלתי מכם המון טלפונים שאי־אפשר להשיג את המיסכה בחנויות. אולי כבר יש?) שבוע אחרי עניין מסיכת־הבוץ קיבלתי מיכתב נחמד מאוד מאורה מורג. אורה מורג סיפרה לי שהיא כתבה שני סיפרי ילדים ובאחד מהם, ששמו ילד זה לא מה שהיה פעם, יש שיר המתנגד חמורות להתייפיפות האמהות. הינה השיר שהיא טרחה להע־תיק בשבילי ואפילו לנקד (יש לי כבוד גדול לאנשים היודעים לנקד).

טיפול קוסמטי

תגידו שאני קנאי / תגידו ילד שמרני / אני מסכים לכל בתנאי / שתישאר כפי שהיא / היא די יפה לטעמי / ואני מבין באימהות / מה צריך כאן לשנות? / החזירו את הצבעים / לשפופרות לקלמרים / ואת המיונז החזירו לסלט / אני מסכים לכל כמעט / חוץ מדיו על הריסים / וחוץ מבוץ על הפנים, / אני דורש מכל אחת / לא להבהיל ילדים קטנים!

הנה השיר הנחמד, ואתן תחליטו לבד אם לקנות את ילד זה לא מה שהיה פעם או מסיכת־בוץ לפנים.

פסיכולוגיה

של פטיפורים

קיבלתי גם מיכתב מד"ר עמירם רביב. הוא כותב לי שבזמנו הוא כתב ספר־בי־שול בשם ספר הבישול לגבר המשוחרר ושבספר הזה, בעמוד 149, יש מתכון דומה למתכון שאני פירסמתי בזמנו, במדור זה. ובכן, ד"ר רביב הנכבד, האמת היא שלא ירדתי לסוף דעתך, כלומר לא הבנתי אם אתה חושב שהעתקתי את המתכון מהספר שלך או שאתה סתם מציע לי משהו דומה (שני המתכונים אמנם דומים אבל בהחלט לא אותו הדבר).

נודע לי, ממקורות שונים, שד"ר רביב הוא פסיכולוג ידוע ואני רוצה שתשימו לב באיזה נימוס אני עונה לו. זה מפני שיש לי שני ילדים ואף פעם אי־אפשר לדעת מתי אזדקק לייעוצו של פסיכולוג טוב.

ובכן, עמירם היקר (גם אתה כתבת לי דניאלה היקרה) אני קיבלתי את המתכון שפירסמתי מאשת־החברה טרודי קרנר, שעושה את הפטיפורים המוזכרים כבר הרבה מאוד שנים. מתי יצא לאור הספר שלך? אתה רואה — היא קודם. אגב, אותה טרודי בוודאי לא לקחה את המתכון מסיפרך, כי היא רק 30 שנה בארץ ועדיין לא קוראת עברית.

דרך אגב, אם יש לך משהו שגם גבר יכול לבשל, למה שלא תכתוב לי? הרבה רומאנים גדולים התחילו בהתכתבות.

סנוב! סינית

אתה כבר יודע?

קורא מקיבוץ בית־השיטה, שלא חתם את שמו, שלח לי ספר ומיכתב. הספר הוא שער לסינית — ספר לימוד למת־חילים מאת לב רובשוב, בהוצאת האוני־ברסיטה העברית בירושלים.

במכתבו הוא כותב: אני רואה שאת מציעה מדי פעם, במדורך, מה לקנות בתור מתנה מעניינת. הנה יש לי רעיון וספר ואני שולח לך את שניהם. היום כבר קשה מאוד להפתיע מישהו בספר מעניין באמת. לכולם כבר יש הכל, הכרך האחרון של האנציקלופדיה העברית, תנ"ך מקוצר ובלתי מצונזר, סיפרי־בישול מכל המינים והזנים, סיפרי שירה קטנים וגם גדולים. מה לא? ובכל זאת, פעם אתה רוצה להפתיע מישהו בצורה טוטאלית. מצאנו בשבילך: אדום כמו מאו, דק כמו סיני רעב ומלא אינפורמציה כמו האוכ־לוסיה של סין.

מדוע לא? אם 800 מיליון סינים מדב־רים סינית, בטח יש בה משהו. כבר במ־

בוא אנחנו לומדים כמה פרטים מאלפים על השפה העתיקה המיוחדת הזאת. מסת־בר שסינית אינה שפה קשה כלל ועיקר. אמנם המהדרים מכירים בקיומם של 70 אלף סימני כתב, אבל כדי לקרוא עיתון קל ופשוט, מספיק לנו לדעת כ־7000 סימ־נים. ביג דיל.

הספר עצמו מאוייר ומנוקד בסינית קלה למתחילים ויש בו הסברים בשפה העברית. לא מומלץ לילדים מתחת לגיל 7, כדי שהוריהם יוכלו לדבר בחופשיות על נושאים שילד לא צריך לשמוע.

עד כאן המיכתב כלשונו. תודה לך חבר־משק יקר. הספר, אגב, נמצא אצלי. אתה רוצה אותו בחזרה לפני שאשלוט היטב בשפה הסינית או אחרי?

אגרוף הפלדה

הקוראת אתי טורנר מתל־אביב הציעה לי לכתוב על העניין של ההורים השומ־רים על בתי־הספר. מה כבר אפשר לכתוב על זה? שזה טימטום, שזה עושה צרות צרורות להורים, שזה מבזבז מאות ואולי אלפי שעות־עבודה במשק, שזה מרתיע (אולי) כלבים תועים מלהיכנס לחצרות בתי־הספר? כולם יודעים את זה. מה אני אחדש? בעצם אם חושבים על זה, בעקי־פין השמירות האלה איכשהו תורמות ל־חיי־התרבות בארץ. כבר ראיתי כמה פע־מים נשים יושבות על מישמרתן, ידן האחת אוחזות בחרב והשנייה בספר. גם כן משהו.

אבל אומרים לי שלא כדאי תמיד לזלזל וצריך לנסות ולהבין. הנה, אני מאמצת את המחשבה שלי, עושה שרירים חזקים במוח, לאט לאט נעצמות לי העיניים מרוב מאמץ ואני רואה כיתה של מחבלים חדורי רוח־קרב, מקבלת תדריך־יציאה ל־מסע פיגועים בארצנו הנצורה. המודיעין של האנייב שוזה, כידוע, לתחת. לכן אין להם מושג שביעד הפיגוע, בתוך חצר בית־הספר, על כיסא קשה כשספר עברי או זוג מסרגות בידיה ומבטה חד כתער ומוכן אלי קרב — מחכה להם רב"ט דניאלה שמי.

כיתת־המחבלים, כאמור, אינה יודעת מאומה מכל זה, כך שגם כוח־ההרתעה העצום הטמון בי לא מזיז לה. היא עוברת את הגבול בחשכת הליל, סוחבת על גבה בזוקות, קלצ'ניקובים ושאר כלי־זין (וגם רמקול אחד או שניים למיקרה של משא־ומתן מפרך עם שגריר אוסטריה). היא עוברת שדות־מוקשים, חותכת גדרות־תיל. עם שחר היא מגיעה לכביש הראשי. תוך איומים בנשק היא חוטפת מונית, קושרת את הנהג ודוהרת אל עבר העיר העברית הראשונה, כשבפיה השיר הידוע „יא פלסטין, חזרנו אליך שנית..."

המטרה היא להיכנס לחצר בית־ספר, לה־טמין 50 קילוגרם טי־אן־טי, לחטוף 30 ילדים יהודים ולנהל משא־ומתן לשיח־רור חבריה הכלואים בארץ.

המונית שועטת ברחובות תל־אביב, שלו־שת אנשי הקומנדו שבתוכה בודקים את כליהם בדיקה אחרונה וכשאצבעם על ה־הדק עוצרת המונית, בחריקת בלמים, ליד השער.

אני — רב"ט דניאלה שמי, זאבת קרבות ידועה, שומעת את חריקת הבלמים של המונית ובאינסטינקט של גשש בדווי מ־רחוב בן־יהודה פינת אידלסון, אני שולפת את זוג המסרגות מתוך האפודה הבלתי גמורה, תוך כדי השלכת הספר לעבר ה־מחבל הראשון. הספר (שלא אזכיר את שמו) מהמם את מפקד הכוח התוקף. אני מנצלת את שניות ההתבלבלות שלו כדי לתקוע מסרגה ארוכה בביטנו של המחבל השני ובעוד השלישי מסתער עלי כדי ל־חלץ את חברו מהאמבוש הנוראי, אני משׁ־פדת גם אותו על המסרגה וסורגת עין אחת ימין ועין אחת שמאל.

בחוטי הצמר בצבע ירוק אבוקדו אני קושרת את שלושתם לשער בית־הספר ו־הולכת לטלפן לכוהית הביטחון.

כך תמו יום קרב וערבו.

פינת ליב"י

רוני מילוא רצה לתרום מיליון שקל ללב"י. מעניין כמה הוא ירצה לתרום לשירותרום.

אזהרה אחרונה

אני מודה שנחמד מאוד לקבל מיכתבי קוראים. אולי לצביקה פיק זה כבר נמאס, אבל לי עוד לא. מה שכבר הספיק להימאס עלי, זה הטלפונים. אמנם, לשימחתי שמי אינו מופיע בספר הטלפונים, אבל המוכש־רים בכל זאת מצליחים להשיג אותו.

לפני כמה ימים, בדיוק בשעה 13.15, מצלצל הטלפון ואדון אחד עם שם לא חשוב (עובדה ששכחתי אותו) אומר לי שהוא צריך עזרה בעניין קניית מתנה. אני מנסה להגיד לו בעדינות שאני מאוד עסוקה כרגע ואולי הוא יכול לטלפן למע־רכת למחרת היום, אבל האדון אומר ש־אשתו יש לה יום־הולדת בדיוק היום.

מייד הוא מרביץ גם שתיים־שלוש מח־מאות, כדי שלא אוכל לטרוק לו את הטלפון בפרצוף. אחרי סידרת המחמאות באה סידרת הדרישות. מה לקנות לאשתו שהיא מאוד עדינה ומאוד נשית. כדי לגמור את השיחה מהר אני מציעה שיקנה לה בגד. הוא אומר שיש לה המון בגדים והיא לא צריכה. אני תיכף שולפת את מילת הקסם „תכשיט" והבעל האוהב מס־ביר לי שאשתו אוהבת רק תכשיטים אמיתיים וכרגע הוא לא במצב כספי כל־כך טוב.

באותו הזמן המרק כבר גלש על הכי־ריים ומישפחתי הרעבה התחילה להתע־צבן. בשארית כוחותי לחשתי „אולי בו־שם" והוא אמר מייד „בושם זה רעיון לא רע. מה את מציעה משהו מרשים ומעניין ולא יקר. אמרתי לו שאני לא כל־כך יוד־עת אבל כדאי שייגש לחנות־בשמים ויש־אל את המוכרת. כאן בא הסבר ארוך ומי־ייגע מדוע הוא לא סומך על מוכרות של חנויות כי תמיד הן רוצות להרוויח יותר.

בשלב זה הילדים שלי התחילו לצרוח והעצבים שלי היו בדרגה 5 מסולם עצב־נות 4. צרחתי לתוך השפופרת „תלך ל־בית־מרקחת ותבקש מהרוקח בקבוק אמו־ניאק. זה מאוד מעניין!"

עכשיו, כשאני יושבת לי בבית לבד ונרגעתי מהעניין, אני כמובן מצטערת ש־הצעתי לו אמוניאק. ועוד יותר אני מצט־ערת אם הוא קנה את זה ונתן לאשתו להריח. אבל להבטיח שזה לא יקרה שוב — אני לא יכולה.

בבקשה, אל תשכחו שאני לא מטלפנת לאף אחד מכם הביתה. את מה שיש לי להגיד אני כותבת ואתם קוראים את זה בשעות הפנאי שלכם. ברור לי שזה קטע חסר־הומור. יש דברים שלגמרי לא מצחי־קים אותי, ואחד מהם הוא שניכנסים לי הביתה בלי הזמנה.

תמשיכו לכתוב מיכתבים ואם צריך אני אשב ואענה לכל אחד מכם. אבל לא לטל־פן, בבקשה. עשינו עסק? תודה.

דניאלה שמי

תוכניות מועדפות

בטלוויזיה הישראלית

יום רביעי

27. 4

● נופים: לחופו של ים (5.30 — שידור בי־צבע. מדבר עברית). סירטו של פיטר לאהן על נופי הים־התיכון, בחלקו הישראלי.

● מדע: תצפית (8.30 — שידור בצבע. מדבר עברית). מגזין דו־שבועי ל־מדע, טבע ורפואה. המגזין מו־קדש הפעם לנושא הרעש ופ־גיעתו בשמיעה.

● סרט קולנוע: ג'ו

ברגר: ג'ון היל
יום רביעי, שעה 10.05

היל (10.05 — שידור בי־צבע. מדבר אנגלית). סירטו של הבימאי בו וידר־ברג, יוצר הסרט אלווירה מאדיגאן. הסרט עוסק בגי־בור־הפועלים של ארצות־הב־רית, והתסריט מבוסס על שיר־הפועלים האמריקאי המפורסם ג'ו היל המושר בפי ג'ון באאז. בתפקיד ג'ו היל מככב טומי ברגר. הסרט הוקרן לראשונה בשנת 1971.

יום חמישי

28. 4

● תעודה: הקרב על דיאן ביאן פו (9.30 — שידור בצבע. קריינות עברית). סיפור המצודה הצ־רפתית בוויטנאם, שעמדה מול מיתקפות הווייט־נאמים ב־1954, לא מנעה את תבוסת ה־צבא הצרפתי בארץ זו. השלב הבא, אחרי מפלת הצרפתית היה כניסת האמריקאים לוויט־נאם.

● סידרה: עיר ושמה אליס (10.20 — שידור בצבע. מדבר אנגלית). פרק שני בסידרה המבוססת על סיפורו של הסופר נוויל שוט, תחת הכותרת ייסורים.

יום שישי

29. 4

● סרט קולנוע: בודדה באפלה (10.15 — שידור בצבע. מדבר אנג־לית). סרט מתח המבוסס על מחזה מאת פרדריק נוט. זה סיפורה של כנופיית פושעים המאמינה, בטעות, כי מישלוח סמים הוסתר בדירתה של אשה עיוורת. הפושעים מנסים להו־ציא מידיה בכוח את הסחורה היקרה, אך היא מצליחה לגבור עליהם. בימאי הסרט הוא טר־נס יאנג (בימאי סירטי ג'יימס בונד). בתפקידים הראשיים: אודרי הפבורן, אלן ארקין, ריי־צ'ארד קארנה, ג'ק ווסטון ו־אפרם צימבליסט. הסרט הופק בשנת 1967.

שבת

30. 4

● סידרה: ימים מאו־שרים (8.30 — שידור בצבע. מדבר אנגלית). הפרק פונזי בא לגור, הוא הראשון בסידרת פרקים מאו־חרים יותר בסידרה, כאשר פונזי הופך למעשה לכוכב ה־סידרה, המתארת את הווי בני הנוער בשנות החמישים.

● דראמה: אנשים בעלי השפעה (10.30 — שידור בצבע. מדבר אנג־לית). מלצר ומלצרית בבית־הארחה שומם מואסים בעבו־דתם. כשבית־מלון גדול ומפו־רסם מפרסם מודעה על מיש־רות מלצר ומלצרית לזוג נשוי, מחליטים השניים להתחזות כ־זוג נשוי ומתקבלים לעבודה. כדי לחזק את תדמית הזוג ה־נשוי, הם גם ממציאים להם בן בשנות העשרה. אך אידית חיה את אשליית אמהותה ברגשנות מרובה. בסרט מככבים ג'ון פ־לורייט (שבחיים היא אשתו של לורנס אוליביה) ואלק מק־קוואן שניהם שחקני תיאטרון ידועים באנגליה.

● קומדיה: ויין ושוס־טר (11.20 — שידור ב־צבע, מדבר אנגלית). ה־פרק רובין הוד.

הפברן וצימבליסט: בודדה באפלה
יום שישי, שעה 10.15

יום ראשון

1. 5

● כינוס הפועל: טקס הפתיחה בשידור חי (8.03 — שידור בצבע. קריינות עברית). שידור ישיר ומיוחד מטקס הפתיחה של כינוס ה־פועל ה־13.

● סידרה: דאלאס (10.00 — שידור בצבע. מדבר אנגלית). בפרק מסי־בת בר־בי־קיו מתכננת מיס אלי את מסיבת הבר־בי־קיו ה־שנתית בחוות יואינג, כאשר מסביבה נרקמים תככים.

● תרבות: אלכסנדר נייבסקי (10.50 — שידור בצבע + שחור לבן. מו־סיקה). יצירה טלוויזיונית, ש־בה משולבים קטעי היצירה ה־מוסיקאלית אלכסנדר נייבסקי וקטעים מסירטו של גדול בימ־אי ברית־המועצות, סרגיי אייז־נשטיין. היצירה עוסקת בגי־בור רוסי קדמון.

יום שני

2. 5

● כינוס הפועל: תחי־רויות השחייה (3.30 עד 5.00 — שידור בצבע. פרשנות עברית).

● סידרה: זוהי הוליי־ווד (8.03 — שידור בצ־בע, מדבר אנגלית). הפרק כוכבים שהאוסקר פסח עליהם.

● סידרה: קרובים, קרובים (8.30 — שידור בצבע. מדבר עברית). פרק נוסף בסידרה המישפחתית של הטלוויזיה הלימודית, הממ־שיכה ומלמדת את הטלוויזיה הכללית פרק בהילכות עשיית טלוויזיה.

● סידרה: קאז (9.30 — שידור בצבע. מדבר אנגלית). הפרק קזינסקי נגד בנט, ממשיך בסיפור מישפטיו של הפרקליט שהיה קודם לכן עבריין.

● מונודראמה: הקול האנושי (10.00 — שידור בצבע. מדבר עברית). עיבוד של המחזאי ניסים אלו־ני למחזהו של ז'אן קוקטו, ב־כיכובה של גילה אלמגור.

יום שלישי

3. 5

● כינוס הפועל: תחי־רויות השחייה (3.30 — 5.00 — שידור בצבע. פרשנות עברית).

● מסע אחר הנעלם (8.03 — שידור בצבע. מדבר אנגלית). פרק נוסף בסידרת־המילוי, תחת הכותרת הטבח באיי הפסחא.

● בידור: איב מונטאן באולימפיה (10.15 — שידור בצבע. מדבר ומז־מר צרפתית). תוכנית בי־דור המוקדשת להופעתו של ה־זמר והשחקן איב מונטאן.

פלורייט ומק־קוון: אנשים בעלי השפעה
מוצאי־שבת, שעה 10.30

תוכניות מומלצות בטלוויזיה הירדנית

יום רביעי 27. 4

● ילדים: החבריה העליזה (6.10 — ערוץ 3 — שידור בצבע. 25 דקות. מדבר אנגלית). סידרת אנימציה על חבורת ילדים ועל הרפתקותיהם השונות. הסידרה משלבת גם מסר חינוכי, בהציגה בעלי מיקצועות שונים התורמים את תרומתם לחברה.

● סידרת מתח: סיימון את סיימון (10.15 — ערוץ 6 — שידור בצבע. 50 דקות. מדבר אנגלית). סידרה חדשה שגיבוריה הם שני בלשים צעירים הפועלים בעיר סן־דייגו בדרום מיזרחה של ארצות־הברית ומסיי־עים בפיתרון תעלומות רצח ושוד.

יום חמישי 28. 4

● ילדים: ילדי העולם (5.50 — ערוץ 3 — שידור בצבע. 25 דקות. מדבר אנגלית). סידרה בריטית המתארת הווי של ילדים וצעירים בני כל האומות והגזעים.

יום שישי 29. 4

● למישפחה: שכונת אבו עוואד (1.25 — שני הערוצים — שידור בצבע. 40 דקות. מדבר ערבית). סידרה קומית־סאטירית בהפקה מקומית, על חייה של מישפחה עירונית, עם אב בגיל העמידה שהוא בעליו של בית־הקפה השכונתי, אם עקרת־בית ושני ילדיהם.

● קומדיה: המופע של מרי טיילר מור (3.25 — שני הערוצים — 25 דקות. שידור בצבע. מדבר אנגלית). אחת הסד־רות הקומיות המוצלחות בארצות־הברית. מרי טיילר מור מגלמת את דמותה של מרי ריצ'ארדס, רווקה קרייריסטית, העובדת כעוזרת הפקה בתחנת טלוויזיה מקומית. בסידרה משתתפים אד אסנר, ואלרי הרפר וגווין מק־לאוד.

● סידרה הומוריסטית: לא יאומן (8.30 — ערוץ 6 — שידור בצבע. 25 דקות. מדבר אנגלית). סידרה קלילה עם שחקנים המתחלפים בכל פרק. בסידרה סיפורים סאטיריים־הומוריסטיים עם סוף מפתיע.

יום שבת 30. 4

● ילדים: עולם נפלא (6.30 ערוץ 3 — שידור בצבע. 25 דקות. מדבר אנג־לית). סידרה דוקומנטרית לילדים, המציגה ומת־ארת בשפה קלה ופשוטה את נפלאות עולם החי והצומח.

● קומדיה: מ־א־ש (8.30 — ערוץ 6 — שידור בצבע. 25 דקות. מדבר אנג־לית). סידרה קומית המתרחשת בבית־חולים־שדה של הצבא האמריקאי בעת מילחמת קוריאה, ומתארת בהומור שחור את המתרחש מאחורי הקלעים בין רופאים ואחיות, ובין מפקדים ופקו־דיהם בארץ זרה ורחוקה. גיבורי הסידרה: אלן אלדה, מייק פרל, הרי מורגן, דיוויד סטריס ולורטה סוויפט.

יום ראשון 1. 5

● אנימציה: הזוג המוזר (5.55 — ערוץ 3 — שידור בצבע. 15 דקות. מדבר אנגלית). סידרה של סרטים מצויירים שגיבוריה הם כלב וחתול.

● סידרה עלילתית: נאני (9.10 — ערוץ 6 — שידור בצבע. 50 דקות. מד־בר אנגלית). העלילה מתרחשת באנגליה בתחי־לת המאה, והיא מספרת את קורותיה של אומנת העובדת בבתיהם של בני אצולה ואילי־הון ומח־נכת את ילדיהם.

יום שני 2. 5

● סידרה קומית: טקסי (8.30 — ערוץ 6 — שידור בצבע. 25 דקות. מדבר אנגלית). סידרה אמריקאית הממזגת בתוכה, קומדיה עם דראמה. הסצינות מתרחשות בתחנת־מוניות בניו־יורק, המאכלסת טיפוסים שונים ויוצאי־דופן. בתפקידים הראשיים: ג'וד הירש, מרילו הנר וג'ף קונווי.

יום שלישי 3. 5

● סידרה לילדים: מקרי־חירום (5.50 — ערוץ 3 — שידור בצבע. 20 דקות. מדבר אנגלית). סידרה אמריקאית שבמרכזה צוות מכבי־אש הנענה לכל קריאת עזרה.

● סידרה עלילתית: דאלאס (10.15 — ערוץ 6 — שידור בצבע. 50 דקות. מדבר אנגלית). היריבות בין האחים מחריפה על רקע החלטתו של ג'יי־אר להפיק כמות גדולה ככל האפשר של נפט מבארותיו, במינימום של זמן. בינתיים הולך ומתהדק הקשר המחודש בין ג'יי־אר וסו־אלן, שהבטיחו זה לזו להינשא שנית, אך קליף ברנס מערים קשיים בפני הזוג.

שידור

צל"ש

המלך עירום

● לכתב הצבאי של הטלוויזיה, **דן סממה**, על ראיון יום העצמאות שערך עם הרמטכ"ל לשעבר, רב־אלוף **רפאל** („רפול") **איתן**, לרגל פרישתו מצה"ל. בראיון זה נראה הרמטכ"ל היוצא ככבד־פה־ומחשבה, כאישיות בעלת הבנה איטית ושאר פגמים, שעוררו בלב הצופים ספק רב בדבר אמינותו של האדם, שהיה מופקד במשך 5 שנים על צה"ל. ליד הרמטכ"ל היוצא, נראה כתב־הטלוויזיה ככשיר למישרת רמטכ"ל־על.

מאחורי הקלעים

תככי קרפין

„סיפור מינוי עורך מבט הבא מסמם את **מיכאל קרפין** ומעביר אותו מדעתו וממידות

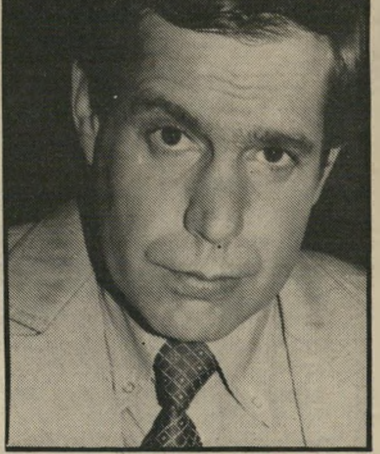

עורך קרפין
לפיד יודע את האמת

מכובדות של מיקצוע העיתונות". כך אמר על פעולותיו האחרונות של מיכאל קרפין בבנין הטלוויזיה אחד מבכירי הכתבים במבט.

סירובו של **אהוד יערי** ליטול עליו לתקופה של שלושה חודשים לפחות את עריכת מבט, עוררה את מיכאל קרפין לסידרת פעילויות, שמטרתה לקדם עצמו לתואר עורך מבט.

קרפין התסיס את עובדי חטיבת החדשות של הטלוויזיה לכינוס חירום, שעיקר מטרתו איום בהשבתת מבט על רקע של תוספות־שכר. לקרפין היו שתי כוונות לאותת להנהלת רשות־השידור על השפעתו על עובדי־החטיבה, ולנצל את כינוס עובדי החטיבה לדיון בהקפאת המינויים החדשים של **חיים יבין** (במבט שני) ודן **רביב** (כותרת לילה). בכינוס זה התכוון קרפין לערער את הבסיס שעליו נשענים חברי ועד־הכתבים, **אורי גולדשטיין** ו**מנשה רז**, המאיימים בהשבתת מבט, במיקרה שקרפין ימונה כעורכו.

אך תככיו של קרפין לא עלו יפה. כי כינוס הכתבים נערך בבוקר שבו התמקד בניין הטלוויזיה בפרשת פיטוריו של **אבי גוט** (ראה: הברווז של גוט), ועניניו של קרפין נשכחו.

במקביל רווחה בחטיבת החדשות של הטלוויזיה הדיעה, שאין לקרפין סיכוי להתמנות למישרת עורך מבט, כי מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף** („טומי") **לפיד**, גילה בתקופה שבה כיהן כממלא־מקום מנהל חטיבת־החדשות את אי־סמכותו של קרפין על הכתבים, ואת דלות יכולתו המיקצועית (קרפין הוא כתב־רדיו במיקצועו). ההערכה היא, שלפיד מודע לעובדה כי מינוי אפשרי של קרפין יישתק את חטיבת־החדשות.

למרות סירובו של יערי לקבל עליו את התפקיד, נוטים עדיין רוב הכתבים להאמין שיערי יטול עליו את התפקיד למרות הכל, וייחלץ את מערכת מבט מהבוץ שבו היא מצוייה.

פלזנטר ושמו פלטנר

כאשר התברר לראשי הטלוויזיה כי ראש הדסק הכלכלי, **אלישע שפיגלמן**, עומד לצאת לשליחות במסגרת המישלחת הכלכלית הישראלית בניו־יורק, סילקו אותו בו במקום מתפקידו, וגייסו במהירות את כתב־הבורסה **חיים פלטנר** למלא את מקומו.

אך שלושת החודשים של פלטנר בתפקיד הכלכלי החדש שלו גרמו אכזבה למנהליו ולשאר הכתבים. התברר שפלטנר מורח את סקירות הבורסה שלו (שהיו עד למינויו רק בימי החמישי) על פני כל ימי השבוע, ומופיע במשך דקות שידור רבות במלל, ובלא כתבות מצולמות.

מאחר שהדסק הכלכלי נחשב לאחר מהדסקים המיקצועיים והרגישים של הטלוויזיה, נהגו בעבר להביא אנשי מיקצוע (**אברהם קושניר**, שהובא מדבר ואלישע שפיגלמן מקול ישראל). בחטיבת החדשות של הטלוויזיה, התחילו לחשוב בימים האחרונים על הבאת כתב כלכלי מחוץ לטלוויזיה, שימלא את תפקיד ראש הדסק הכלכלי.

הדגל של חלבי

אפשרות שובו לטלוויזיה של הכתב־לשעבר לענייני השטחים המוחזקים **רפיק חלבי**, אינה מלהיבה מן הסתם את כל עובדי הטלוויזיה הישראלית.

בשבוע שעבר קיבל רפיק חלבי מיכתב־איום. מיכתבי־איום אינם דבר חדש עבור חלבי, אך מיכתב זה היה בנוסח חדש.

הוא תוקתק במכונת־כתיבה של הטלוויזיה, על נייר מיכתבים של הטלוויזיה. בגוף המיכתב הובאה סידרת קללות, שהעדינות בהן היו „בן זונה", „חרא" ו„תסתלקו!" למיכתב הודבקה פיסת דגל ישראל.

קצין־הביטחון של הטלוויזיה החל בחקירה, מתוך כוונה לאתר את שולח מיכתב הנאצה והאיום.

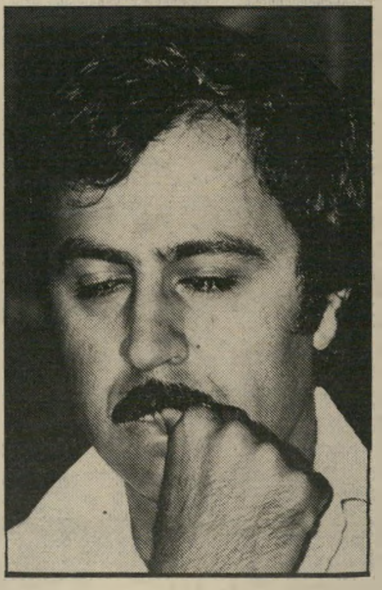

כתב חלבי
על נייר של הטלוויזיה

הרופא של בגין

כאשר הגיע ראש־הממשלה **מנחם בגין** לבניין הטלוויזיה להקלטת נאומו לרגל יום־העצמאות, ובמשך כל זמן שהותו בבניין ובאולפן, נדהמו עובדי הטלוויזיה לראות את רופאו האישי של בגין מסייע לבגין ללכת, לשבת, ובודק בסתר את דופקו.

אחד מעובדי הטלוויזיה אמר: „הרופא היה צמוד לבגין יותר משהיו הגורילות (אנשי־הביטחון), בתפקידם להיות צמודים לראש־הממשלה!"

הקרח, הלהבה והחץ

מאות אלפי צופי הטלוויזיה שצפו בשעות אחר־הצהריים של יום־העצמאות בסרט הלהבה והחץ בכיכובו של ברט לנקסטר, ושבו לימי הנעורים הרחוקים, שבהם הלהיב סרט זה את דמיונם, לא ידעו כי הם חבים את ההקרנה למנהל יחידת הספורט של מחלקת־החדשות, **יואש אלרואי**.

בתיכנון המקורי למישדרי יום־העצמאות תוכננה למישבצת הזמן של אחר־הצהריים הופעה של החלקה על הקרח (שהיא פטנט מוכר של הטלוויזיה הישראלית לסתימת חורים בשידור). אך מנהל יחידת הספורט התרעם על כך, ואמר למנהל מחלקת־התוכניות, צביקה שפירא: „אנחנו לא מוכנים לתת לטלוויזיה תוכנית לסתימת חור."

הפיתרון: הקרנת הסרט הלהבה והחץ.

הברווז של גוט

בתולדות העיתונות הישראלית, יירשם סיפור הברווז העיתונאי של כתב־הטלוויזיה **אבי גוט** על „אוניית הביון" הסובייטית ששטה בחופי הארץ. צילומי ספינת־החופים הגיאולוגית הורייזון פאסיפיק, שצולמה בכתבתו של גוט כאוניית ביון, הביאה להרחקתו של גוט מהטלוויזיה, בהוראתו של מנכ"ל רשות־השידור, יוסף לפיד.

אך סיפור גוט, הוא סיפור חטיבת־החדשות של הטלוויזיה, והאנשים המאיישים תפקידי כמה מהכתבים. הברווז העיתונאי של גוט הוא בחלקו אשמתם של הממונים עליו, שהציבו אותו בתפקיד של כתב־חדשות (קודם לכן שימש גוט כאיש־ביטחון בשער בניין הטלוויזיה).

הברווז העיתונאי של גוט הזכיר פרשייה קודמת שלו, שבמהלכה ניגזף בידי מנכ"ל הרשות **יוסף לפיד**, אחרי שבעיקבות חקירה בנושא דיווחי כלשהו אמר החוקר, יועץ המנכ"ל **ארי אבנר**: „אבי גוט אינו ראוי לשמש כתב־טלוויזיה."

הממונים על גוט לא קיבלו דיעה זו, ולכן הם קיבלו מגוט בשבוע שעבר את צילומי „אוניית הביון" הסובייטית.

כתב־מגיש גוט
חקירה קודמת

שרתי לך טלוויזייתי

מנהל הטלוויזיה, **טוביה סער**, מודע כנראה לעובדה שאיש אינו צופה עוד במישדרי הטלוויזיה הישראלית (למרות הסקרים המעידים על עלייה במיספר הצופים) ולראייה הסיפור הבא:

בחודש שעבר הוקרנו בטלוויזיה הישראלית בהפרש של שבועיים שתי תוכניות שרתי לך ארצי בהנחייתו של דן אלמגור. אך שתי התוכניות היו למעשה אותה תוכנית.

כאשר גילה אחד מהטכנאים, בשידור השני, שהתוכנית המשודרת היא התוכנית ששודרה שבועיים קודם לכן, הרים טלפון בהול למנהל־הטלוויזיה טוביה סער, סיפר לו על תגליתו, הציע להניח שקופית שעליה כתוב „תקלה בשידור", ולהביא תוכנית חליפית, ממאגר תוכניות־החירום. סער, שאל את הטכנאי: „הגיעו תלונות צופים?" ותשובתו של הטכנאי היתה: „לא!" אז הורה סער לטכנאי: „תמשיך לשדר!"

אחד ממנהלי הטלוויזיה לשעבר הגיב על סיפור זה במילים: „צריך היה לקרוא למישדר לא שרתי לך טלוויזייתי, ולא צפיתי בך!"

מנהל סער
לא שרים. לא רואים

רדיו

סטירה בחדשות

היעדרו של מנהל קול ישראל, **גדעון לב־ארי**, שיצא במיסגרת המישלחת הישראלית לפולין, לטיקסי מלאת 40 שנה למרד גטו וארשה, הביאה לסידרה של מתיחויות בקרב עובדי חטיבת־החדשות של קול ישראל.

השיא במתיחויות אלה היתה סטירת־לחי שהעניק מזכיר מערכת תל־אביב, **רוני דניאל**, לכתב **מירון צור**. הסיבה: סירובו של דניאל לאפשר לצור להכין כתבת־רדיו על חברי תנועת לא לאות, סרבני קבלת אות מילחמת־הלבנון.

מירון צור לא עבר בשתיקה על הסטירה. הוא פנה למנכ"ל הרשות יוסף לפיד, וביקש בירור. לפיד זימן אליו את רוני דניאל, אך דניאל לא הגיע לפגישה באמתלה כלשהי. לדעת עובדי מערכת תל־אביב מנסה דניאל להרוויח זמן עד לשובו של לב־ארי מפולין, בתקווה שלב־ארי ימחל לו על מעשהו, דבר שאף הוא מוטל בספק.

סטירת־הלחי במערכת החדשות בתל־אביב יצרה מצב חדש, שעשוי להביא את לב־ארי לשינוי מיבנה המערכת.

פסקול

תעלת הימין!

על הפקת המונודראמה הקול האנושי מאת **ז'אן קוקטו**, בעיבודו של **ניסים אלוני** ובכיכובה של **גילה אלמגור**, שתוקרן בטלוויזיה הישראלית בשבוע הבא, אמר אחד מבכירי העובדים בטלוויזיה: „סוף כל סוף נמצא פיתרון לבעיות הדראמה המקורית בטלוויזיה, עכשיו ייעבדו גם את מלחמה ושלום של **לב טולסטוי**, ואת אנה קרנינה ואת מסעי גוליבר של **ג'ונתן סוופט**. ויציגו אותם בלבוש עברי..." ●● ב־11 בלילה, ביום השלישי שעבר, אחרי ששודרה כתבת־הברווז של **אבי גוט**, על ספינת הביון הסובייטית, התקשר עיתונאי הארץ **מיכאל גרטי**, לגוט ואמר לו: „מחר אנחנו עולים על הטלוויזיה בעיתון, כדי שתלמדו אחת ולתמיד לציין בכתבות הטלוויזיה את המישפט „פורסם לראשונה בהארץ!" ●● אגב גוט: במטוס שצילם את הספינה הלא־נכונה היה צוות של רשת אן־בי־סי, אך אנשי אן־בי־סי לא הסתפקו בכך, וערכו בדיקה נוספת. התוצאה: אן־בי־סי לא נפל בפח שבו נפל גוט ●● בימים אלה משמש מנכ"ל רשות־השידור **יוסף** („טומי") **לפיד** בתפקיד המנכ"ל, מ"מ מנהל הטלוויזיה בעברית, מ"מ מנהל הטלוויזיה בערבית (השוהים ביריד סרטי הטלוויזיה בחו"ל), ובתפקיד מנהל הרדיו (השוהה בפולין). ביום השלישי בבוקר אמר לפיד, בבדיחות, לדוברת הרשות **אריאלה רבדל**: „החלטתי לבטל את פורום החדשות למחר, כי אין לי כל ויכוחים עם עצמי" ●● בפליטת־פה פרוידיאנית במהלך התוכנית מוקד, שבה התארח שר־השיכון־והבינוי **דויד לוי**, כינה עורך ומנחה התוכנית **יעקב אחימאיר** את תעלת הימים בשם: „תעלת הימין".

ארץ־ישראל הכסופה והמרשרשת ✱ סוף־סוף נבחר שווה לנשיאות

יופי של נשיאים

ההרצוגים הנשיא הנבחר חיים הרצוג ורעייתו, נשיאת **האגודה למען ארץ־ישראל היפה** קופצים שניהם את שפתותיהם באותה פוזה בדיוק. אורה לבשה שימלה פשוטה, וגילתה כי היא נתפרה אצל תופרת־בית.

צוואר מתוח השגריר האמריקאי סמואל לואיס רוכש מידי פולה מוזס (מימין) כרטיס־הגרלה ומחז״ק בידיו 200 שקל. סאלי לואיס (באמצע) ופולה משועשעות מהרכישה, ומותחות את צוואריהן בתנועת־צחוק.

„**ב**ית־**הנשיא** יהיה בית־ועד למישפחת ארץ־ישראל היפה. הלוואי שיתנו לי להמשיך במיפעל חיי גם בהיותי אשת־נשיא. לפני הבחירות לנשיאות, כשעליתי לאוטובוס כאלמונית, שמעתי שיחה שבה אמר מישהו: 'מדוע מגיע לנו נשיא לא מוכר? אנחנו רוצים נשיא שמכירים אותו בעולם!' ואני התרגשתי,” אמרה **אורה הרצוג**, אשתו של הנשיא הנבחר, המשמשת כנשיאת האגודה־למען־ארץ־ישראל־יפה.

אורה היתה בין הראשונות שהגיעה לנשף הגדול שאורגן על־ידה בערב יום־העצמאות, כשההכנסות קודש לאגודה. היא התרוצצה בהתרגשות בין חברותיה, כשהיא מחלקת הוראות אחרונות ודואגת לפרטים הקטנים ביותר, כולל מתן כניסה לצלמים שהוטרדו על־ידי קצין־הביטחון של המלון. היא נענתה לכל בקשותיהם של העיתונאים והצלמים, והסכימה לעמוד בכל פוזה שביקשו ממנה. „אני עדיין לא יודעת כיצד להצטלם, אבל במשך הזמן אתרגל,” הודתה בפשטות מקסימה.

„אם אורה תיאלץ לעזוב את האגודה, שש נשים יצטרכו למלא את מקומה. האשה הזאת היא ממש בולדוזר,” העידה עליה **פולה מוזס**, מפעילות האגודה.

האירוע החגיגי והמפואר, שכרטיס־כניסה אליו עלה 2500 שקל, משך אליו את כל המי־ומי. נשים אלגנטיות רבות תפרו להן במיוחד לערב זה יצירות־אופנה של אופנאים בעלי שמות מפוצצים, כשהמטרה היא לראות ולהיראות.

התפריט היה על טהרת פרי הארץ: סלט אבוקדו ודג אמנון־הכנרת בתרד, עטוף בבצק. כמנה עיקרית הוגש זן חדש של אווז בר המוכלא עם אווז מבויית, כשהוא ממולא ברוטב רימונים ושקדים בתוספת גזר וירקות העונה.

אחרי הארוחה עלו כולם על מחצלות הפאר וההדר, כדי לצאת במחול באולם הענק, שקושט כ„אוהל אברהם אבינו.”

לא יכולתי להחליט אם אומנם היתה שם ארץ־ישראל היפה, אבל בהחלט אפשר לקרוא לנוכחים שם בשם ארץ־ישראל הכסופה, הממנת והמרשרשת.

מלכה יפהפיה היא לימור שריר, מי שהיתה מלכת־יופי. היא לבשה חולצת סטרפלס כסופה, שעליה טוניקת שיפון שקופה מעוטרת בפרחים.

סאטין אילנה אס, מבעלות מיפעל לנקניקים, לבשה שימלת סאטין ירוקה מרהיבה ביופיה, בעלת שרוולים ארוכים שעיצב האופנאי כריסטיאן דיור.

ברוקאד חייטת העילית לולה בר, הדואגת לקשט בנוכחותה כל אירוע נכבד, לבשה חליפת שני חלקים מבד ברוקאד עם הדפסי פרחים, בעיצובה כמובן. את צווארה עטפה בצעיף מבריק להשלמת המראה הסופר־אלגנטי.

מיכנס יעל דובר הביולוגית בחליפה מבד טאפטה, המורכבת משני חלקים. החלק התחתון הסתיים כמיכנסיים תפוחים עד לברך, עליהם טוניקה מעניינת וחרוזים תואמים. את הבגד עיצבה עבורה מעצבת איטלקית.

שיפון שרה תדמור, רעייתו של דב תדמור מחברת־השקעות של אחד הבנקים, גנבה את ההצגה בשמלת שיפון לבנה. **צילומים: ציפי מנשה**

פרנסי הפירסום

„סוף־סוף נבחר שווה אחד לנשיא," אמר פירסומאי אחד, כאשר עלה **קלוד שווה**, נשיא הארגון הבינלאומי של הפירסומאים, כדי לשאת את בירכתו.

היה זה בערב־הפתיחה של כינוס איגוד הפירסומאים, אותם אלמונים הקובעים לך איזה מזון ומשקה תכניס לפיך, באיזה סבון תרחץ באמבטיה וכיצד תתלבש.

יפהפיות לאה לייזה, בעלת סוכנות־לדוגמניות, ליד תמונת דוגמניותיה, ממודעות פירסומת.

ילדים ציבוריים הדוגמנית היפהפיה אירית פורדהאוז, שהיא גם בעלת מישרד פירסום, מחזיקה בידיה בגאווה כרזת פירסום, שבה מצולמים ילדיה הקטנים מובילים עגלת ספורמרקט ואוחזים בדגל המדינה.

שילדס שני השותפים במישרד הפירסום הנושא את שמם, דוד טמיר (מימין) וראובן וימר, בחנו בקפידה שלט פירסומי, המראה את השחקנית ברוק שילדס בבגד־ים.

„הרבה כסף מתגלגל בענף הזה," אישר אחד מבעלי משרדי הפירסום.

רבים ממישרדי הפירסום הציגו את עבודותיהם בתוך דוכנים שיועדו לכך. המפרסמים קישטו את דוכניהם בכרזות יפהפיות ובבובות מניקין לבושות היטב.

בין הדוכנים משכו את העין סירטי וידיאו שכיכב בהם האלוף (במיל') **אברהם רותם**, שהוא היום המנהל החדש של האולפנים המאוחדים.

ראובן וימר, יושב־ראש איגוד המפרסמים, ביקש להכיר בענף הפירסום כענף תעשייתי לכל דבר.

בהגיע תור הריקודים, מיהרו לקוחות רבים, מעשה־אביר, להזמין את התקציבאיות שלהם למחול. פירסומאים לא מעטים, נהנו בוודאי ממראה היפהפיות של מישרדם, כשהן מרככות את הקליינטים על הרחבה.

הכינוס נערך בחסות צהרון אחד, למגינת ליבו של הצהרון השני.

טנגו רוקדים מנכ"ל חברת **כנס**, גדעון ריבלין, ואשת יחסי־הציבור ליאורה רון. במסיבה בלטו היפות העובדות במשרדי פירסום, המושכות מאחורי חוטי הפירסומת.

הממושקפים מנהל השיווק של חברת היינות **כרמל מזרחי**, גדי לוסטיג, רוקד טנגו בחברתה של טונית שלומי, תקציבאית במישרד־פירסום.

חגיגות בבירה

בימי **השישי** נראית המיסעדה קמין בירושלים כחדר־מילחמה לכל דבר. כל אנשי התקשורת של הבירה מתכנסים שם, בין רדיפה אחרי סקופים ובין דיווחים שיגרתיים על ישיבות ממשלה והתנחלויות.

השבוע נערכה שם מסיבת יום־העצמאות, בנוכחות כל המי־ומי של חברי הפרלמנט הבוהמי של ירושלים. דמותו של **דודו ראש־העיר** עמדה כמובן במרכז.

באותה השעה בדיוק נערכה בביתם של **תמי** ועורך־הדין **יהודה רווה** מסיבה סגורה של מישפטנים, בנוכחות כמה מעובדי הטלוויזיה הישראלית.

בני הזוג רווה הזמינו את הפרופסור **יצחק זמיר**, שהוא הבוס שלהם. הפרופסור ניסה לשמור על תדמיתו הרצינית והמרוחקת, לא הצטרף אל מעגל הרוקדים. אך קשה היה שלא להבחין כי הוא נהנה מאוד מן השימחה ומן הצהלה.

גורן יגאל, כתב הטלוויזיה, רוקד עם אשתו העוסקת בדוברות בלישכתו של שר־הבינוי־והשיכון דוד לוי.

וקסמן ג'ו, הכתב הפרלמנטרי של צהרון **מעריב**, מפגין בריאות אחרי שלקה בהתקף־לב רציני, כשליווה את משלחת הנשיא נבון לארה"ב.

זמיר היועץ המשפטי לממשלה פרופסור יצחק זמיר מחייך במסיבת המישפטנים. זמיר העדיף לעמוד בצד קצת מרוחק ולהתבונן ברוקדים.

נירה גל

אצלי גלשן - זה רק:

sailboard

ב-1979 לקחתי את אליפות נורבגיה בגלישה, שנה לאחר מכן היגעתי למקום השני באליפות העולם לגלשני קפיצות, ב-1981 הוכתרתי בפלורידה כאלוף העולם בגלישה — ועתה אני מתכונן לאליפות אירופה שתערך בחודש מאי בישראל ולאולימפידת לוס אנג׳לס. גם כאן כמו במרבית התחרויות הקודמות, אתחרה על גלשן ״סיילבורד״ כמובן. מנסיוני למדתי כי מבניהו המיוחד ורמת ייצורו הגבוהה — עושים את ״סיילבורד״ לגלשן האידאלי הן למי שרוצה להנות מגלישה והן לאלו הרואים בגלישה ספורט תחרותי.

לי אין כל ספק — ״סיילבורד״ זה הגלשן!

יאן וואנגארד אלוף עולם בגלישה.

לפני שתקנה גלשן, בוא לנסות את אחד מ-12 דגמי ״סיילבורד״
שיווק ושרות בישראל — ״סנפיר״ נמל תל-אביב הישן, טל: 03-450366.

★ **הפתעה — שימו לב!!! הצגת חצות**
במוצאי שבת בקולנע ״בן־יהודה״ תל־אביב

מועמד לפרס האקדמיה הבריטית

פינק פלויד
החומה

Pink Floyd The Wall

עם: בוב גלדוף

תסריט: רוג׳ר ווטרס

מוסיקה בביצוע: הפינק פלויד

C.I.C. … C.B.S.

בכורה ארצית	מליל ששי 29.4		ממוצאי שבת 30.4		למבוגרים מגיל 16
	תל־אביב ״בן־יהודה״ 12.15+10 חצות	חולון ״סבוי״ בשעה 10 בלילה	ירושלים ״כפיר״	באר־שבע ״אורות״	

שני כוכבי הקופה הגדולים של הקולנוע

ברט ריינולדס וגולדי הון

הם

חברים טובים

להתחתן זה דבר מצחיק מאד...

Best Friends

בכורה ארצית
החל ממוצ״ש 30.4
ב־3 ערים

אפשר להשיג את

העולם הזה

ביום שלישי בערב, בתחנה המרכזית בתל־אביב

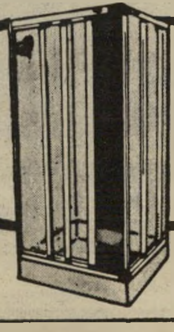

GEO

מקלחון גאוני

יבואן: אפקט ישראל בע״מ 04-728341

הלהרו מחיקוייק!

דרוש GEO בחנויות המובחרות

התקשר ליבואן (או 03־331890 בגוש דן) וקבל כתובת החנות הקרובה אליך

קולנוע

סרטים

פראנסס

פרשת פראנסס פארמר היא אחת הטרגדיות העצובות ביותר שנרשמו בתולדות הוליווד. קורותיה הם כתב־אישום מביך ביותר נגד רוח־התקופה, ואולי יש בהם כדי ללמד מדוע ההתמרמרות נגד רוח זו היתה קיצונית כל־כך בעשרים השנים האחרונות, הביאה לידי מהפך מוחלט של ערכי מוסר והתנהגות.

דיעותיו של שחקן. פראנסס פארמר היתה נערה יפהפיה, כישרונית ועצמאית מאוד. לטעם בני תקופתה — אפילו עצמאית מדי.

היא היתה תלמידה מבריקה בבית־הספר התיכון בעיר מולדתה סיאטל, וזכתה אפילו בפרס על חיבור שהרגיז רבים מן התושבים המהוגנים של המקום, חיבור שדיבר כולו על מות האמונה.

זמן קצר לאחר מכן, כאות הוקרה והצטיינות על הופעותיה הבימתיות הראשונות, היא זכתה בהזמנה של — שומו שמיים — ממשלת ברית־המועצות.

שחקנית ג'סיקה לאנג
מועמדת לאוסקר

באותה התקופה היחס לממשלה זו באמריקה היה בערך כיחסו של האפיפיור לשטן. לא היה דבר מאוס, מפחיד ומאיים בעולם מרוסיה הסובייטית. מה שלא מנע מן הנערה לקבל את ההזמנה.

היא נסעה למוסקווה כדי להרחיב אופקיה. כשחזרה לא שבה הביתה אלא נשארה בניו־יורק, כדי לבנות לעצמה קריירה כשחקנית.

היא מצאה עצמה חתומה על חוזה ארוך טווח עם חברת פאראמונט, ועד מהרה זכתה בכמה תפקידים מבטיחים. האולפן לא היה מאושר מעקשנותה, מסירובה להצטלם בביגדי־ים או מנסיונותיה להביע דעות אינטליגנטיות על הסרטים שעשתה, אבל בלע איכשהו את הגלולה, בעיקר משום שהאמין כי ניחנה בייחוד — הסחורה העיקרית שאותה מכרה הוליווד.

היא, לעומת זאת, ראתה את עצמה בעיקר כשחקנית תיאטרון המתפרנסת באולפנים עד שתזדמן לה האפשרות לשוב לבימה. וזו אכן הופיעה כאשר הארולד קלרומן, מגדולי בימאי התיאטרון של ניו־יורק, וקליפורד אודטס, מחזאי מפורסם, העניקו לה את התפקיד הראשי בהצגת נער הזהב, שהיתה לאחת ההצלחות הגדולות של שנות ה־30 באמריקה.

כריתת מוח. הירהורי־החטא על שינוי קיצוני בקריירה, על פרישה מן הקולנוע והתרכזות בתיאטרון, עלו על השירטון כאשר קלורמן ואודטס לא תמכו בה. מצד שני, הוליווד לא היתה מוכנה לסלוח לה על מרדנותה ובגידתה. כאשר שבה לעשות סרטים, הידרדרה מתפקיד אומלל אחד למשנהו, עד אשר החלה לשתות במידה מופרזת, התמרדה נגד מרות האולפנים ומצאה את עצמה — לא מעט בזכות „המלצות" מעבידיה — בין כותלי הכלא, אחרי שסטרה על פניה של מאפרת. מאוחר יותר הועברה לטיפול במוסד פסיכיאטרי, מאחר שאיש לא היה מסוגל להסביר את מרדנותה, ואיש לא היה מעוניין להבין אותה. הקרתנים הסבירו את התופעה כטירוף.

השנים שלאחר מכן היו סיוט ארוך מזוויע, כשהיא מתגלגלת ממוסד אחד למישנהו, כקורבן מיזגה הסוער, אבל לא פחות מזה כקורבן לזוג הורים שאימללו את חייה.

אביה היה איש חלש וחסר עמוד־שידרה, שלא העז ליטול אחריות למעשה כלשהו, ואילו אמה היתה שאפתנית, מתוסכלת על שלא עשתה בעצמה קריירה של שחקנית, וניסתה בכל מאודה להגשים את החלום בעקיפין, באמצעות הבת.

כשהבת סירבה ללכת בדרך שהתוותה האם, היא נשלחה שוב־ושוב לטיפולים פסיכיאטריים, בכל פעם חמורים יותר, עד אשר עברה ניתוח לובוטומיה — כריתת חלק מסויים של המוח*.

כששוחררה לבסוף מן המוסדות היתה אשה שבורה ומובסת. היא ניסתה ללא הצלחה גדולה להתברג חזרה בתוך עיסקי־השעשועים.

ב־1958 הופיעה בראיון טלוויזיה חושפני, במיסגרת תוכנית בשם אלה הם חייך, שבה גילגלה את קורות חייה האומללים. אחר־כך הצליחה לקבל עבודה כקריינית בתחנת־טלוויזיה קטנה בעיר שדה, שם הועסקה עד יום מותה, בגיל 56, אחרי שסבלה מסרטן גרון.

פראנסס פארמר המקורית באחד ממעצריה הרבים, עם שוטרת
כתב אשמה חמור –

איסוף פרטים. מזה שנים רבות סובב סיפור חייה בהוליווד כמופת לדיכוי הפרט בתעשיית־החלומות, שאינה סובלת חריגים.

מי שלקחה את היוזמה ומצאה את הכסף הדרוש להפקה היתה חברת־הסרטים של מל ברוקס. הוא אולי קומיקאי מצחיק מאוד ולעתים אפילו המוני, אבל כשהוא מפיק סרטים שבהם אינו מופיע — הוא ניחן בחוש נדיר לנושאים רציניים וכואבים. למשל, איש הפיל.

ואכן, חלק גדול מן הצוות של איש הפיל (שניים מן התסריטאים והמפיק בפועל) ליוו את הגידסה המוסרטת של סיפור פראנסס פארמר — הנושאת כמובן את השם פראנסס — מן ההתחלה.

מי שהיה הרוח החיה בכל היוזמה הוא עורך סרטים בשם גרם קליפורד, שעבד בעבר עם בימאים כמו רוברט אלטמן, ניקולס רג, נורמן ג'ויסון וסאם פקינפה. הוא נרדף על־ידי הדמות של פראנסס פארמר מזה כמה שנים, חקר את הפרשה, ראיין את האנשים שהכירו אותה, כולל עיתונאי בשם. סטיוארט ג'קובסן, שהיה קרוב אליה מאוד, והנושא בסרט את השם הארי יורק. הוא הרכיב יחד את פרשת חייה בנאמנות הגדולה ביותר שיכולה להיות, כשהוא מקפיד שוב ושוב לאמת פרטים, כדי לא יהיה ספק במהימנותם.

ג'סיקה לאנג בתפקיד פראנסס, עם שתי שוטרות המנסות לרסנה
– נגד הוליווד ואמריקה כולה

העובדה שג'סיקה לאנג' קיבלה את תפקיד פראנסס היא אולי הוכחה לנחישות דעתו של קליפורד, לעקשנות האוסטרלית שלו ולשיפוטו הנכון. היא הצליחה כל־כך בתפקיד, עד שהיתה מועמדת לפרס אוסקר והמתחרה הרצינית ביותר של מריל סטריפ.

העובדה שברוקס ושותפיו הסכימו להפקיד סרט קשה ומסובך, יקר ויוקרתי כל־כך, בידי במאי שלא עשה עד עתה שום סרט ארוך אחר, היא אולי הוכחה לשיקול־הדעת הנכון שלהם.

---

* הניתוח, שבזמנו היה אחד הטיפולים המקובלים בחולים אלימים, נחשב היום כתקיפה אכזרית וברבארית נגד החולה.

מי ילמד את הלקח?

גאנדי (בריטניה–הודו) (תל־אביב, דקל) – **הסרט עשוי לעורר שאלה אצל כמה אנשים שכבר קראו עליו את כל האינפורמציה האפשרית והכינו עצמם מראש: מה כל־כך מדהים בו כדי להצדיק שמונה אוסקרים ושורה ארוכה של פרסים יוקרתיים? הנה התשובה – הוא אינו מדהים, אינו מהפכני או חדשני – לא בתפיסה הרעיונית ולא בשפה הקולנועית. הוא פשוט סרט המעורר כבוד לסיר ריצ'ארד אטנבורו, שהקדיש 20 שנה (בהפסקות) לפרוייקט אחד, משום שהלך שבי אחרי מה שאמר מוהאנדס קאראמצ'נד גאנדי: „אינני מבין כיצד אנשים מסוגלים להשפיל את בני־מינם כדי לזכות כתוצאה מכך בכבוד לעצמם."**

אטנבורו מספר על חייו של המנהיג שדגל ב„התנגדות פאסיבית" כשהוא נאמן לפרטים היסטוריים ופוליטיים. אך בתסריט חגיגי שכתב ג'והן בראיילי, נשמעים המישפטים כמעט תמיד כהצהרות יותר מאשר כשיחה חופשית.

עניין זה עומד בצילו של שחקן מעולה, התורם לסרט את המהימנות שלו ועושה מה שהתסריט לא עשה: הוא לא רק ניחן בדימיון מופלא לגאנדי, כשהדיאלוג מצלצל בפיו בדיוק כמצופה מאדם ממוצא הודי ובעל חינוך בריטי; הוא מוסיף לדמותו הקולנועית של גאנדי מה שלוקה בתסריט: בשר ודם. הוא מעקם קלות את פיו כדי להביע ביטויים מסויימים, הוא משחק בקולו כדי להביע מצבי־רוח שונים, והוא מגלגל את עיניו ומרצד באישוניו כשהוא מפגין הומור ושובבות מצד אחד, עורמה ותיחכום מצד אחר.

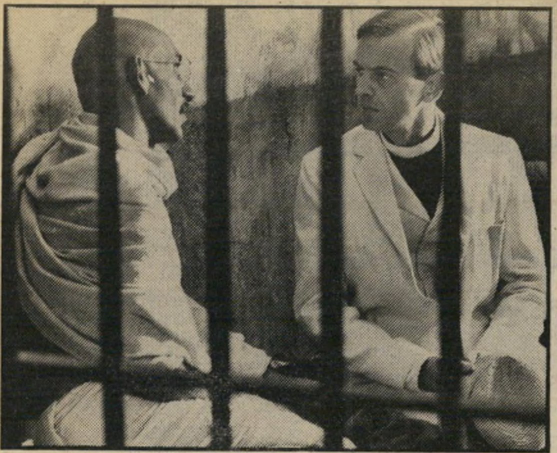

צ'ארלסון וקינגסלי: התנגדות פאסיבית

כמה מעמדים מרשימים – נוסף לשיעור פוטוגני בהיסטוריה – ישארו בזיכרונם של רבים: הלוויה, המהווה את שיאו האסטתי של הסרט, מעמד שבו עוצרים מפגינים את הסוסים הנשלחים לרמוס אותם; ומעמד מזעזע, שיש בו לקח שהעולם לא למד עדיין – הטבח הנורא של יותר מאלף וחמש מאות הודים, גברים, נשים וילדים, על־ידי חיילים מקומיים בפיקודו של בריגאדיר־גנראל בריטי ר"אי דאייר. זהו רגע היסטורי שהבריטים רוצים לשכוח.

המסחריות של רֶנוֹ הגיעו!

RENAULT RENAULT
MASTER · TRAFIC

רֶנוֹ ״טְרָפִיק״ עד 1200 ק״ג   רֶנוֹ ״מַסְטֶר״ עד 1950 ק״ג

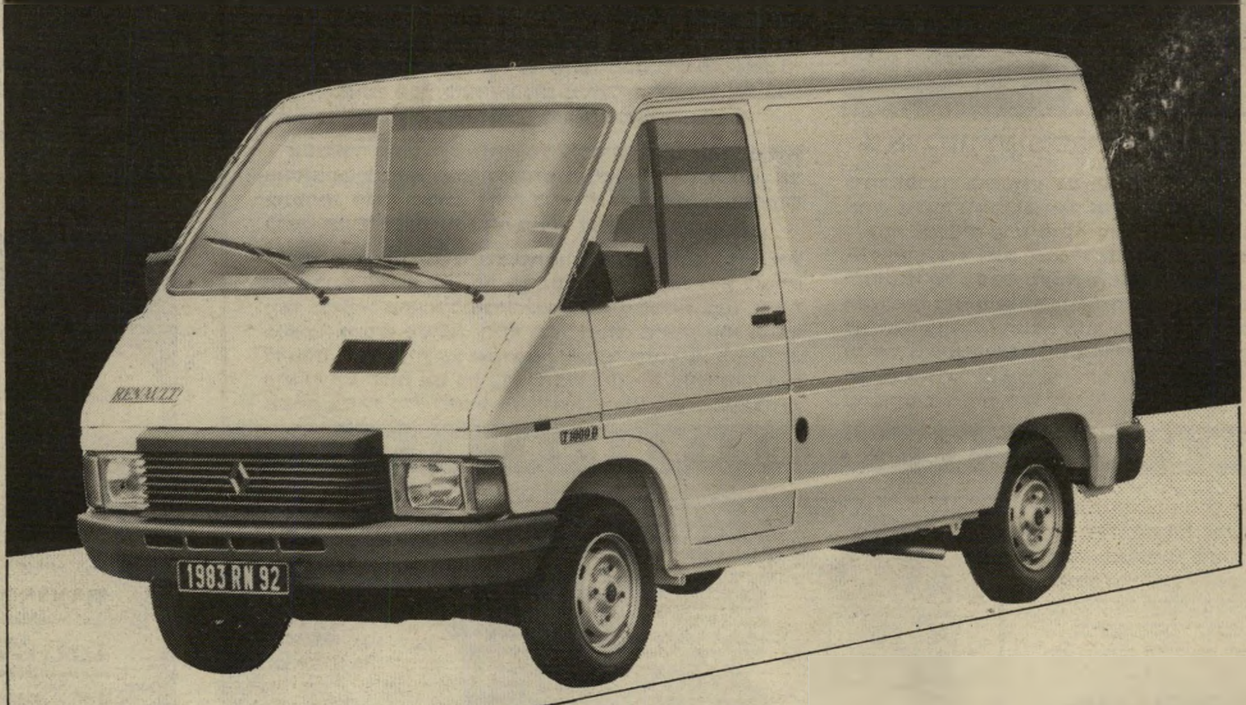

המסחריות
של ״רנו״ תוכננו במיוחד
לשימושם של מפעלים וחברות
ובנויות לפי מיטב מסורת האיכות של ״רנו״.

הספקה מהירה
תנאי אשראי נוחים

- מנועי בנזין 1650, 2000 סמ״ק.
- מנועי דיזל 2068, 2450 סמ״ק.
- הנעה קדמית או אחורית.
- קירור מים — מנוע שקט.
- הגה קל ומושבים מפוארים.
- מבחר דגמים להובלת מטען ונוסעים.
- ארגז סגור, קצר או ארוך, רגיל או מוגבה, טנדר ועוד.
- רצפה נמוכה וגג מוגבה — נוחה במיוחד להעמסה ופריקה.

בני משה קרסו בע״מ

תל־אביב	טל. 627151	חיפה	טל. 510296
ירושלים	טל. 226491	חיפה	טל. 721751
נתניה	טל. 23037	באר שבע	טל. 36777

RENAULT
מסחרית באיכות תעופתית

רק שעתיים מכאן- יוון. כמובן!

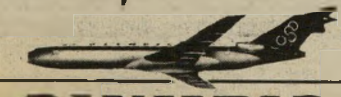

השנה עוד יותר זול. ״טוס״ אל סוכן הנסיעות!

OLYMPIC AIRWAYS אולימפיק יום-יום ב- 8.50 בבוקר

האם רצחו את חווה קטלן?

עדת־ראייה חווה קטלן
שלוש דקירות בחזה

דממה של הפתעה שררה ב־אולם בית־המישפט כאשר הו־דיעה התובעת דבורה חן כי העדה העיקרית בתיק, חווה קטלן, נמצאה מתה. היא גם הודיעה כי הוקם צוות חקירה מיוחד לחקור את סיבת מותה.

הודעה זו פתחה פתח לזיכויים של מצליח עיישה ואחיו אברהם, וגם לזיכויה של עמירה פימנטל מאשמת רצח סוחר־הסמים יהושע רסין וניסיון לרצוח את חווה קטלן עצמה.

במהלך חייה הספיקה חווה להע־סיק רבות את המישטרה, וגם אחרי מותה הצליחה לגרום מהפיכה ומ־בוכה לפרקליטות ולמישטרה.

פריצות בהלוויות

בגיל צעיר נישאה חווה לאריה קטלן וילדה לו שני ילדים. בעלה היה עבריין, ובפעם האחרונה נעצר בחשד כי הטמין חומר־נפץ בביתו של שוטר בראש־ון־לציון. תוך כדי מעצרו יזם את הבג״ץ הנודע נגד שילטונות הכלא על עשיית חוקן בעצירים כדי למצוא סמים מוברחים. הוא הורשע בדין ונידון לעשר שנות מאסר.

חווה הפכה בעת מעצרו לנרקו־מנית. כדי לממן את הוצאותיה ה־רבות הצטרפה לאחיו יפה־התואר, יוסף קטלן, ולקיבוצניקית אורנה אופנהיים, ויחד ביצעו יותר מ־120 פריצות בכל רחבי הארץ. הם היו פורצים לבתים אחרי שבירר כי יושביהם הלכו להלוויית קרובי־מישפחה, ואז היו מרוקנים את הדירה. בשיטה זו פרצו לדירות מבית־שמש ועד חדרה, ושללם הס־תכם במיליונים רבים.

כאשר נעצרו כל השלושה, הפ־כה חווה לעדת־מדינה נגד שני שותפיה. היה לה קשה לעכל את היותה בצד השני של המיתרס. אך כאשר בשלב מסויים של ה־מישפט רצה התובע אברהם לנד־שטיין להכריז עליה כעל עדה עויינת היא נעלבה מאוד התחילה לבכות.

למרות היותה עדת־מדינה, נידו־נה גם היא ל־15 חודשי מאסר בפועל. אחרי שריצתה את עונשה והשתחררה מבית־הסוהר, שבה ל־חברה העבריינית שבה הסתובבה קודם, וחזרה גם לסמים. כך הכירה את מצליח עיישה בן ה־28, ש־הספיק כבר לרצות עונש מאסר של שלוש שנים על מיסחר בהרו־אין. הוא עמד לדין על שניסה להבריח הרואין בתוך גופה של חברתו דאז, שולה אלבז.

תה של
אחרי הרצח

חווה ניהלה רומן עם סוחר־הסמים וכנראה התאהבה בו. אולם את מקומה בליבו של עיישה תפסה עד מהרה אשה צעירה ויפה, עמירה פימנטל. עמירה היא בת־טובים תל־אביבית בעלת דרכון הולנדי, שהתחילה משתמשת בסמים והידרדרה לחברה עבריינית. אחרי שהכיר עיישה את עמירה, נפרד מחווה והכניס לביתו את עמירה הבלונדית קטנת־הקומה.

הקינאה אכלה את חווה. היא ראתה בעמירה יריבה בלתי הוגנת. צעירה, יפה, בעלת תרבות ומוש־כת גברים הרבה יותר ממנה, והיא לא הסתירה את קנאתה. יתכן כי בליבה עוד אהבה את עיישה, אך היא עברה להתגורר עם סוחר סמים אחר, יהושע רסין. רסין לא עסק ככל הידוע במיסחר בהרואין אלא בפרודורמולים ובכדורים אח־רים. חווה עברה להתגורר איתו בדירתו על גג הבית ברחוב אידל־סון 25 בתל־אביב. גם בימי נעו־ריה היתה חווה דקת־גיזרה, אולם הסמים הפכו אותה לגל־עצמות, ובין העבריינים אמרו כי ״התול־עים אוכלות את חווה.״

העולם התחתון של תל־אביב הוא קטן למדי, וחוג הנרקומנים וסוחרי־הסמים קטן עוד יותר. וכך הגיעה יום אחד עמירה פימנטל לדירתו של רסין כדי לקנות סמים. חווה היתה בדירה באותו זמן ורא־תה את יריבתה מגיעה. היא הצי־צה מחלון הדירה וראתה את מכוניתו של עיישה מחכה בפינה. הקינאה נגסה בה, והיא אמרה לעמירה כי עליה להיזהר. ״עיישה, שהיה חבר שלי, הוריד אותי ל־

היא היתה העדה היחידה במישפט הרצח של סוחר סמים - ולפני העדות במישפט היא נמצאה מתה

זנות. תיזהרי שלא יעשה לך אותו דכר.״ חווה אמנם עסקה בזנות בעבר.

עמירה ירדה למכונית וסיפרה מייד את דברי חווה לעיישה, והוא עלה מרוגז וכועס לדירת רסין. אולם הוא הבחין כי בדירה נמצ־אים עוד כמה אנשים, ועזב בכעס.

הוא נסע עם עמירה לאסוף את אחיו הצעיר אברהם, ואחרי חצי שעה חזרו השלושה לביתו של רסין.

לדברי כתב־האישום שהוגש נגד שיי האחים עיישה ונגד עמירה, הם החליטו לחסל את רסין ואת חיוה. הם עלו וצילצלו בדלת. ראשר פתח להם רסין, דקר אותו עיישה בשתי דקירות־סכין בחזה בצד הלב. חווה פתחה בצעקות ו־עיישה הטיל עליה כיסא. האחים נכנסו לדירה ועמירה נטלה לדברי כתב־האישום את הסכין ומסרה אותו לאח הצעיר. אז דקר הצעיר את רסין דקירה נוספת בחזהו.

חווה הצועקת נדקרה גם היא. לדיברי כתב־האישום ניסה עיישה לדקור אותה בחזה, אך היא הגנה על ליבה בזרועה, ולכן נגרמה לה חבלה חמורה בזרוע. היא ניסתה לברוח לכיוון המדרגות, אך עיישה רדף אחריה, תפס אותה בשערותיה

(המשך בעמוד 72)

סוחר־סמים שנרצח, יהושע רסין
מוות מתוכנן?

האם רצחו את חווה?

(המשך מעמוד 71)

ודקר אותה כמה דקירות נוספות ברגלה.

בעוד רסין וחווה שוכבים על הריצפה שותתי־דם, הכינו שלושת הנאשמים כוס תה וישבו לשתות אותו כשהם מביטים בקורבנותיהם הדוממים. אחר־כך עזבו את הדירה, ועמירה זרקה את סכין־הרצח לירקון.

ממה מתה העדה?

[ל]מחרת ב־12 במרס 1983, נפטר רסין בבית־החולים מפ־צעיו. על פי עדותה של חווה, ש־אושפזה גם היא בבית־החולים, עצרה המישטרה את השלושה וחקרה אותם. האח הצעיר לא רצה למסור כל הודעה למישטרה, אבל מצליח עיישה סיפר כי היה זה

העדה מתה והנאשמים ייצאו לחופשי

רווקא רסין שתקף אותם, והוא נדקר על־ידי עיישה כתוצאה מה־גנה עצמית.

בתחילת החודש הגיש הפרקליט אברהם לנדשטיין כתב־אישום נגד השלושה על רצח רסין ועל נסיון לרצוח את חווה. העדה העיקרית בתיק היתה חווה, אשר ראתה את הרצח במו עיניה.

מכיוון שחווה היתה נתונה ל־מישמר של המישטרה, היתה זו הפתעה גדולה כאשר הודיעה התר־נעת ביום החמישי כי חווה נמצאה מתה בדירתה. אביה מצא את גופה. סניגוריהם של שני האחים של עמירה, עורכי־הדין שימחה [..]יו ודויד יפתח, אמרו כי ישקלו את השינויים העלולים לחול בתיק, יחכו לתוצאות חקירת המוות. אז חליטו הסניגורים אם לבקש את שיחרורם של השלושה ממעצר ביטול כתב־האישום נגדם.

מאחר שלא היו כל עדי־ראיה אחרים, תלויות תוצאות המישפט בשאלה האם חווה קטלן נרצחה או מתה מתאונה. אם נרצחה, וה־פרקליטות תוכל להוכיח זאת, יקבל בית־המישפט את עדותה ב־מישטרה, שבה הפלילה את שלושת הנאשמים. אולם אם יתברר כי מותה בא ממנת סם עודפת, ולא [י]דם של הנאשמים או באי־כוחם היתה בכך, הרי שהתביעה לא תוכל להשתמש בעדותה. בלי עדו־תה של חווה יש אפשרות סבירה יותר כי כל שלושת הנאשמים יצאו זכאים.

שיטה חדשה!

[א]ין זה המוות הראשון של עד חשוב בתיק רצח. לפני יותר משנה נפטר אבי חן, שאמור היה להיות עד־מדינה נגד חיים שושן במישפט רצח בחיפה. גם הוא נפטר אחרי שנטל סם, ובדי[ק]ה שלאחר המוות לא הראתה [כ]י היתה זו תוצאה של מעשה פלילי. אבי חן קנה בעצמו את הסם הקטלני אצל סוחר־סמים ש־היה מוכר לו מזה זמן רב. מותו [ל]א זיכה את שושן מהרצח.

מותה של חווה קטלן, מאותה סיבה עצמה, מעורר לפחות תמיהה [ע]ל צירוף המיקרים המוזר. האם [זו] שיטה חדשה שהנהיג העולם ה־תחתון?

אילנה אלון ■

המבריחים לא ייחקרו!

(המשך מעמוד 10)

על פרוייקט בית אסיה, שאותו הוא תיכנן. הוא לא השיב מדוע שמו מופיע ברשימה.

שם אחר ברשימה היה של שרגא ינאי מתל־אביב, מנכ״ל לשעבר של חברת ורד. הוא טען שעסקיו בחו״ל נעשו באישור. יעקב ברום, בעל בית־חרושת לאריגה מפתח־תיקווה, ושולמית קאופטייל, בת למישפחת בעלי־בית־החרושת למ־עדנים מיקי, סירבו להסביר איך שורבב שמם לרשימת העדים.

מרדכי רענן, ממפקדי אצ״ל וב־על בית־דפוס ישראל, הסביר ש־במצבו העדין הוא אינו רוצה ל־דבר. אשתו של המוסיקאי מנשה בהרב סיפרה שבינם ובין בני ה־זוג זילברברג היו קישרי ידידות ולדעתה פלט זילברברג במיקרה את שמו של בעלה.

יוסף קפיטולניק, עורך־דין מ־אילת ויעקב יעקובוביץ מתל־אביב טענו שהופעתם ברשימה מקורה ב־טעות. יוכבד בלגה מתל־אביב סי־רבה לדבר ואילו זאב ברט, עיתו־נאי המייצג עיתונים גרמניים, לא היה בארץ.

ריח חזק של נקמה

שם אחר, שלא הופיע ברשי־מת העדים אך כלול ברשימה שהיתה בידי המישטרה ובידי חוק־רי מס־ההכנסה, הוא של הקבלן נחום קלקא המקורב מאוד לתנועת החרות. בתקופה שבה נחקר זיל־ברברג היה קלקא באוסטרליה. אחר־כך הוא נסע לארצות־הברית ומאז לא שב עדיין ארצה. על־פי החשדות הוא ניצב בראש רשימת מעבירי הכסף לשווייץ, מבחינת היקף ההוצאה של מטבע לחו״ל.

בעוד שמפכ״ל המישטרה, אריה איבצן, מבקש אישור ממישרד־המישפטים לפרסם את השמות נפ־סקה למעשה החקירה.

מחלקת חקירות ההונאה במטה הארצי העבירה, כמקובל, את חומר החקירה, את החשדות ובעיקר את השמות לאגף־החקירות במס־ההכנ־סה. הרשימה גדלה והלכה. מ־30 שמות היא עלתה ל־58, ובמיש־רדי מס־ההכנסה היא הגיעה ל־75. לחוקרים היה ברור שההצלחה ת־היה מלאה. בדיקה מידגמית של שמות האנשים שהועברו על־ידי המישטרה העלתה, שבעלי־הקשרים הפוליטיים המתאימים לא יוכלו לעמוד בחקירה ויצטרכו לדבר.

אבל החקירה הופסקה. היה זה המשך ישיר לדרך הקלוקלת שבה ניהלה המישטרה את החקירה. לולא נעצר זילברברג בנמל־התעופה, אלא היי עוקבים אחריו במשך שהותו הקצרה בארץ, אפשר היה לקבל רשימה עדכנית ביותר על היש־ראלים שמעבירים דרכו כספים לשווייץ. אך כנראה שלא זאת חיפ־שה המישטרה.

במבט לאחור נראה שכל מה שנעשה היה כדי להבאיש את ריחו של זילברברג בעיני לקוחותיו ב־ארץ ובשווייץ, להפכו ל„מלשין" ובכך לגרום למעשה להתמוטטות עסקיו הפיננסיים. ממעצרו בנמל־התעופה הריח ריח של נקמה ולא של רצון לחקור ביסודיות את תופעת הברחת הכספים של ישרא־לים לשווייץ.

מה יקרה עתה? המישטרה ב־שיתוף הגורמים האחרים, תמתין, עד לתוצאות העירעור שיישמע ב־עוד זמן־רב. המבריחים יוכלו ל־צאת לחו״ל, לשנות את מקום הפקדת הכסף ולטשטש עיקבות ו־מיסמכים, כדי להבטיח שאם יחקרו בעתיד לא יימצא ולוא דולאר אחד על שמם בחו״ל.

מן המפורסמות הוא שמס־ההכנ־סה הפך ממכשיר גביה ממלכתי למנגנון מיפלגתי. בעוד חוקרי־המס מופעלים עתה לחקור את הכנסות הרופאים השובתים, איש אינו חו־קר את מקורבי־השילטון.

בן־ציון ציטרין ■

במדינה

דרכי חיים

חייה ומותה של נרקומנית

תוכנית רדיו על נרקומנית שנפטרה לפני כשנה ממנת־יתר

„האמת היא שאת רעיון התוכנית הזאת אני חייבת לרעיה אפשטיין, שהיתה מנהלת בית־הסוהר לנשים נווה־תירצה," אמרה עורכת־התוכ־ניות המוכשרת של קול־ישראל, רעיה גניאל. מאז סיום תוכניתה הקודמת, על נשות אסירים, הסתו־בבה בבתי־כלא בגלל לימודיה ב־אוניברסיטה. ומנהלת בית־הכלא לנשים יעצה לה לעשות תוכנית־רדיו על נרקומניות. מנהלת בית־הכלא סיפרה כי הבעיה הולכת וגוברת, והיא רואה בכלא את התו־צאות הנוראות של התמכרות ל־סמים.

רעיה גניאל נתפסה לרעיון, וגם את הדמות המרכזית, שעליה סוב־בת התוכנית, מצאה בנווה־תירצה. הנרקומנית (אשר שמה אינו מתפ־רסם כדי לא לפגוע עוד יותר ב־מישפחתה) מתה בגיל 24 ממנת סם עודפת. היא ישבה שמונה פעמים בכלא על עבירות שונות, כולל גניבות וזנות, שאליהן הגיעה בגלל התמכרותה לסמים.

היא התחילה להשתמש בחשיש ברחובות השכונה, כאשר היתה יל־דה בת 12. מהר מאוד עברה ל־סמים קשים יותר, ובחצי השנה שלפני מותה כבר היו זרועותיה נקובות כל־כך מזריקות שלא יכלה כבר להזריק לעצמה הרואין בזרו־עות. בימיה האחרונים הזריקה את הסם ישר לתוך ורידי הצוואר.

נגמלה שמונה פעמים. רעיה בחרה אותה לתוכניתה מכיוון ש־למרות חייה האומללים והקצרים היתה הנרקומנית תמיד מלאה־חיים ואהובה על הכל.

מה שמדכא ביותר הוא כי גי־בורת התוכנית נגמלה בעצם הרבה פעמים. בכל פעם שהגיעה לכלא, היתה נגמלת, אך כאשר יצאה לחו־פשי חזרה אל הסמים ללא היסוס.

לא הולכים להלוויות. גיבו־רת התוכנית מתה בביתו של נרקו־מן, שאותו הכירה זמן קצר קודם לכן. היא הופיעה בדירתו ערב אחד יחד עם חברה נרקומנית וזו־נה גם היא. הן ביקשו ממנו סמים, אך לא היו לו. השתיים יצאו ל־שעה וחזרו וביקשו רשות לישון בביתו. „שמעתי אותה מחרחרת כל הלילה," סיפר בעל־הדירה, „אבל חשבתי שכך היא נושמת. רק בבוקר כשקמתי ראיתי שהיא איננה זזה." השוטר שהוזעק למקום נתן בה מבט ואמר: „נרקומנית אחת פחות!"

בהלווייתה לא השתתף איש מ־חבריה. הנרקומנים מעדיפים לא לחשוב על הגורל המצפה להם, ועל כן אינם משתתפים בהלוויות של חברים שמתו מסמים. אולם הצעיר שבביתו נפטרה מצא בתוך מגפה של הנערה המתה סכום כסף גדול שהביאה איתה באותו לילה אחרון. „בכסף זה רציתי להציב עציץ על קיברה," אמר לרעיה גניאל שריאיינה אותו והיא הציבה את העציץ.

התוכנית תשודר ברשת א', ב־7 במאי, בשעה 6 בערב.

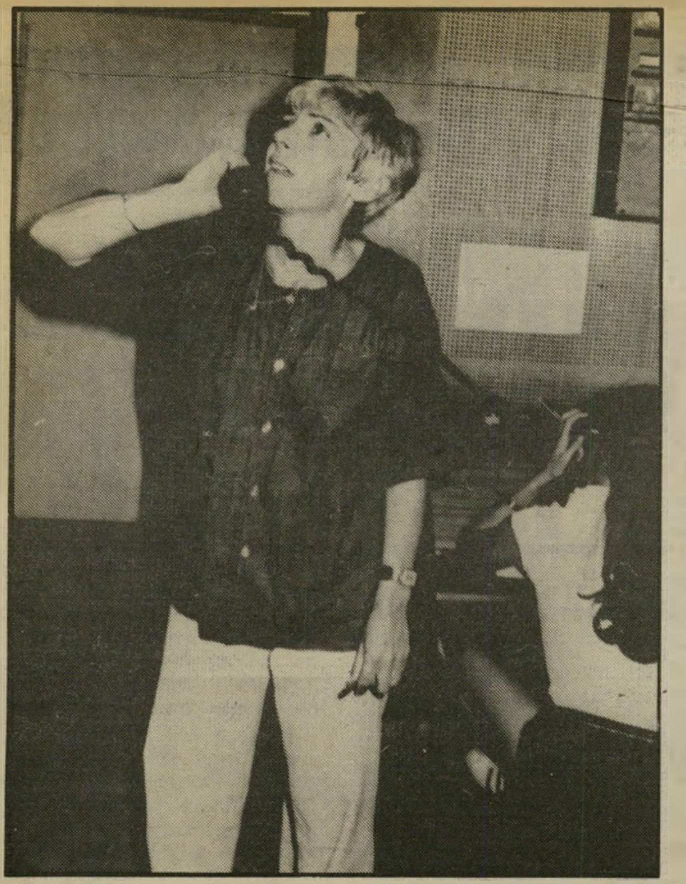

עורכת גניאל
להרתיע צעירים

תל־אביב

צ'יץ נעלב שוב

פקח בעיריית תל־אביב הועמד לדין מישמעתי אחרי שתקף את ראש העירייה ואת המימסד האשכנזי

סוף־סוף הועמד מישהו לדין בגין האירועים בכפר־שלם, שבהם נו־רה ונהרג צעיר מקומי, שימעון יהושע. הוא נהרג בסוף חודש דצמבר, כאשר ירה באוויר בשוט־רים ובעובדי חברת־השיקום חלמיש, שבאו להרוס את התוספת הלא־חוקית שבנה לבית עלוב שבו התגוררו 18 נפשות בשני חדרים.

העומד לדין אינו השוטר שירה או הפקיד שהורה בטעות על ה־הריסה. ועדת־חקירה מישפטית סמ־כה את ידיה על ההליכים החוקיים שהביאו את הטרקטור להרוס את המיבנה. העומד לדין הוא בן ה־שכונה, יואב מנחם (33). מנחם הוא פקח בעיריית תל־אביב, ה־עומד בראש חוליית פיקות. הוא נשוי ואב לשני ילדים. לפני כמה שנים הוא אף זכה בפרס העובד המצטיין על עבודתו בעיריית תל־אביב. מותו של יהושע גרם לו זעזוע עמוק והוא נתן לכך ביטוי מילולי.

אם כן, מדוע הוא עומד לדין מישמעתי?

רוצח, אידיוט מטומטם. ב־כתב־התובענה שהוגש נגדו מתב־רר שהוא עלול להיות מפוטר מעבודתו בגלל הדברים שאמר.

כאשר ביקר בתחילת חודש ינו־אר ראש עיריית תל־אביב, שלמה („צ'יץ'") להט בשכונה, קרא ל־עברו מנחם, ככתוב בתובענה: „רוצח, אידיוט," ואף הניף לעברו אגרוף.

בראיון במוסף הארץ בסוף חודש דצמבר הוא אמר על צ'יץ': „הוא אדם פיקח, אלוף לשעבר בצה"ל, אבל בעיני הוא מטומטם." במקום אחר הוא אמר: „לנו נשאר רק לצעוק, למחות בכל אמצעי שיכול לעזור לנו, כולל אלימות. לאנשים כמונו אין דרך אחרת פרט ל־אלימות."

באותו יום, בראיון לצהרון ידי־עות אחרונות, הוא אמר: „אני מר־גיש את השינאה בוערת אצלי בעצמות. ההתפוצצות מוכרחה ל־בוא. הכוח השחור מוכרח לנצח, כי אנחנו כאן הרוב."

בחודש פברואר, בראיון לצהרון מעריב הוא אמר: „כולם צריכים לדעת, שהאדמות הן רק שלנו. רק בדם ואש יוכלו לקחת מאיתנו את האדמות האלה." ובמקום אחר: „לא אם יזיזו אדם אלא בלוק, בכל המדינה תהיה שפיכות דמים," כש־הוא מתכוון לצווי־הריסה נוספים שהוצאו נגד בעלי מיבנים לא־חוקיים בשכונה.

מפגין מנחם
„אידיוט מטומטם"

מישפט־ראווה. לא עבר זמן רב ומישהו בעירייה החליט להע־מיד את הפקח לדין על־פי סעיפים שונים ומשונים, החל מהתנהגות שאינה הולמת עובד־ציבור, דרך ראיון לעיתון שבו בוקרה מדי־ניות העירייה באופן מעליב ופוגע ועד לפגיעה בתקנון המחייב את העובד לשמש דוגמה בשמירת ה־חוק והסדר.

לעזרתו של מנחם, הפעיל בקרב צעירי השכונה ומשמש יושב־ראש ועד־הצעירים במקום, באו צעירים מיליטנטיים מתמ"י. הם מתכוונים להפוך את המישפט לאירוע ש־יגיע לכותרות ולעסוק בעיקר במ־דיניות העירייה כלפי מפירי חוק עשירים הבונים בחריגה לא־מאו־שרת.

אם חשב מישהו שאירועי כפר־שלם כבר שייכים לעבר, בפרט אחרי שנמצא פיתרון־דיור למיש־פחת יהושע, הרי שכתב־התובענה שהוגש כנגד יואב מנחם מבטיח שהמתיחות בכפר־שלם תהיה גבו־הה מאוד הקיץ.

כמו תמיד, צ'יץ' אינו מסוגל ל־מחול על כבודו.

מזה 12 שנה כפופה הזמרת היפהפיה לאיש שגילה אותה, והשולט בכל רגע של חייה

מי מחזיק בעופרה חזה

3 בכפיפה אחת עוגניה, אשתו של בצלאל אלוני (באמצע), נלווית לבעלה ולעופרה חזה בכל הזדמנות. היא גם נסעה לתחרות האירוויזיון במינכן. אלוני הצליח לבודד את עופרה לגמרי מבחינה חברתית. היא אינה יוצאת עם איש פרט לאלוני.

ה תנועה ברחובות הארץ, כמעט שותקה. הכל ישבו באצבעות צלובות וחיכו לתוצאות המיוחלות.

אך לא עופרה חזה ולא השיר חי יכלו להתמודד בשיקולים הלא כל־כך אמנותיים: הארצות דוברות הצרפתית זיכו אחת את רעותה בנקודות רבות. לעומת זאת, קפריסין זיכתה את השיר היווני — שזכה בנקודות ספורות בלבד — ב־12 נקודות, ואילו את ישראל ב־0 עגול.

טענות על קיפוח

ב מינכן ישב אדם אחד שלקח את התוצאות ללב יותר מכולם. היה זה אמרגנה של עופרה חזה, בצלאל אלוני בן ה־40.

במשך 12 השנים האחרונות הפכה עופרה בהדרגה לכל עולמו. הוא חי, אוכל, שותה וישן את עופרה חזה.

מיהו בצלאל אלוני, המלווה את עופרה בכל פעם שבה היא יוצאת מפתח ביתו — שם היא מתגוררת?

בצלאל אלוני היה מנהל סדנת־התיאטרון של שכונת התיקווה. עופרה היתה התגלית האמיתית היחידה של הסדנה. היא היתה אז בת 12. זאת היתה להקת־חובבים, שבתום ההצגות נהגה לנהל ויכוחים סוערים עם הקהל על קיפוח עדתי ועל הזנחת השכונות, על חוסר התיקווה המלווה את צעירי השכונה בהתבגרותם לעומת העתיד המובטח של בני צפון תל־אביב.

בצלאל אלוני מעולם לא חדל לרטון על הקיפוח שנעשה לעופרה. גם אחרי שהגיעה לצמרת מיצעדי־הפיזמונים ונבחרה פעם אחרי פעם כזמרת השנה.

כשעופרה התגייסה לצבא, היא טענה: „צה"ל התנכל לי. לא רציתי להיות בלהקה צבאית. רציתי להיות כמו כל חיילת. אז התעללו בי וגרמו לכך שאבקש שיחרור מוקדם."

עופרה טענה כי מצב מישפחתה ומצב בריאותה של אמה הוא שגרם לצה"ל לשחרר אותה. „כל הסיפורים על שיחרור פסיכיאטרי אינם נכונים. עופרה שוחררה בגלל סיבות סוציאליות," הסביר אלוני

אשה, ילדים ועופרה

מ אז השיחרור התחילה ה עליה המטיאורית של הזמרת התימנית היפהפיה. זה התחיל ב שיר הפריחה מתוך הסרט שלאגר שבו השתתפה. אחר־כך היא התחי

2 מכוניות חדשות בחזית הווילה שנמצאת בנווה־מונסון ושבה מתגוררים בצלאל אלוני עם אשתו ושני ילדיהם ועופרה חזה עומדות שתי המכוניות שלהם. שתי המכוניות הן מאותו דגם, באותו צבע ונושאות מספרי זיהוי עוקבים.

(המשך מעמוד 73)

לה לזכות שנה אחרי שנה בתואר זמרת השנה.

אלוני הפסיק לעבוד עם סדנת שכונת התיקווה והפך מנהלה ה־אישי. הוא בנה לו וילה בנווה־מונוסון ברחוב הרימון 10. הוא גר שם יחד עם אשתו עוגניה, עם שני בניו — ועם עופרה חזה.

שתי מכוניות זהות בעלות מיס־פרים עוקבים, שתיהן סובארו ב־צבע כסוף עומדות לפני הבית. הן שייכות לבצלאל אלוני ולעופרה חזה.

יושב לידה, מדבר בשמה

אלוני הצליח לבודד את עו־פרה לגמרי מבחינה חברתית. היא אינה נראית בשום אירוע חב־רתי בעיר ואינה יוצאת עם איש פרט לאלוני:

„אם אנשא זה יהיה לגבר כמו אלוני," סיפרה עופרה לעתונאים שראיינו אותה.

היא גם אינה מתראיינת בלי ש־הוא יישב לצידה. בדרך־כלל הוא גם מדבר בשמה. כשהוזמנה לפני כשנה להופיע בתוכנית שעה טו־בה, נודע לאלוני שהיא עומדת לבצע שני שירים בלבד. הוא הו־דיע שפחות מארבע שירים היא לא תשיר, לקח את עופרה ביד והסתלק מהאולפן.

ב־14 במרס השנה היכה אלוני צלם שביקש לצלם את עופרה. הוא שבר את שתי מצלמותיו ואת מישקפיו. הצלם הגיש תלונה ב־מישטרה.

למחרת תחרות האירוויזיון ב־מינכן אסר עליה אלוני לשוחח עם עיתונאים ולהתראיין לטלוויזיה ה־ישראלית. והיא לא דיברה.

עופרה חזה הגיעה לשיא ה־קאריירה שלה. מה יקרה עכשיו לבצלאל אלוני? היא אינה זקוקה לו עוד מבחינה מיקצועית. אך האם תהיה עופרה מסוגלת לעזוב אותו?

סיכסוכים עם כל האמרגנים

עופרה ובצלאל אלוני הצליחו לעבור את כל מישרדי האמר־גנים הגדולים, ועם כולם הסתכסכו.

אמר השבוע אמרגן ידוע: „אפילו לא איחלתי להם שינצחו באירוויזיון, בגלל הדרישות המוג־זמות שהיו להם תמיד."

האמרגן פשנל הפסיק באמצע חוזה שהיה לו עם עופרה חזה, מנהלי תוכניות בטלוויזיה וברדיו הגיעו לא אחת לעימות עם אלוני.

מי שיוצאת מקופחת מכל המיל־חמות האלה היא עופרה. וחבל, כי אין שום חילוקי־דעות על כך ש־עופרה היא זמרת טובה, יש לה קול חם וכובש, והיא זוכה בפופו־לריות רבה.

השאלה הגדולה היא מה מתכנן אלוני עכשיו לעופרה. עליה לנסוע להופעות בחו"ל, כי למרות שהי זכה רק במקום השני באירוויזיון, הוא זוכה להצלחה גדולה בעולם. מי יתלווה אליה בנסיעות אלה? האם תמשיך לנסוע בליווי אלוני ואשתו ברחבי אירופה, או שמא הוא ישחרר אותה סוף־סוף מה־כלוב שבו היא נמצאת, גם אם אולי מרצונה?

בלילה שבו (כימעט) ניצחה עופרה חזה עצרה השכונה את נשימתה והסתכלה כמהופנטת במסך הקטן

גדולה כמו

„למה כשיש מישהו מפורסם משכונת התיקווה אתם ישר רצים הנה? מה אתם חושבים, שיש פה אנשים נחותים? עם עופרה חזה היתה מצפון תל־אביב הייתם הולכים גם לשם לעשות כתבה? זה מה שמרגיז אותי: גם כשאבי־גדור קהלני קיבל דרגה, כתבו שהוא מעדות המיזרח. למה כשא־שכנזי זוכה במשהו אתם לא כו־תבים? זה משגע אותי!"

כך אמר אשר גדסי בן ה־26, אחיו של הזמר הנודע אבנר גדסי. אשר ישב במיסעדה מיפגש הניצ־חון בשכונת התיקווה, וצפה בט־לוויזיה בשעת הקרנת האירוויזיון. כמוהו היו בודדים בלבד. במוצאי־שבת, שעה שבה הומה בדרך־כלל רחוב האצ"ל, הרחוב הראשי של השכונה, וכל המיסעדות מתפוצצות מסועדים, קשה היה למצוא אפילו כלב מסתובב ברחוב.

אנשי השכונה הסתגרו בבתיהם, אחרי שרוקנו את המלאי בדוכני הפיצוחים. הם צפו בעופרה חזה, נציגת השכונה לתחרות הזמר ה־אירופאית.

היחידים שלא ישבו בבתיהם היו בעלי המיסעדות ופועליהם הער־בים, ואורחים מהרובעים הצפוניים של העיר. אותם שהאירוויזיון „לא בראש שלהם," שיצאו לבלות ולא־כול בשכונה הדרומית.

ניתן היה לראות גם כמה מתושבי השכונה, ששילטון הליכוד לא היטיב עימם בטלוויזיות ציבעו־ניות. הם העדיפו את המסכים ה־ציבעוניים שבמיסעדות על פני מס־כי השחור־לבן בבתיהם.

שתי חבילות „מרלבורו"

בבית הוריה של עופרה חזה, ברחוב בועז 39, התאספו בני המישפחה וידידיהם. הם היו מתו־חים מאוד וגירשו מדירתם את ה־עיתונאים שביקשו להשתתף עימם בחוויית הצפייה בבית המישפחה אשר מייצגת את מדינת ישראל באירוניזיון.

בשעה 8 וחצי התחילו הרחובות להתרוקן. בשעה 9 היה רחוב ה־אצ"ל שומם, ורק האור הכחלחל שריצד מבעד לחלונות, העיד ש־קיימים שם חיים אנושיים.

במיסעדת שיפודי התיקווה יושב יפתח נחמיאס, בן 20, יליד שכונת התיקווה. הוא חייל בחיל־התותחנים ועובד בשעותיו הפנויות. יפתח מכיר את עופרה חזה מאז היה בן 12. „היא חברה'מנית," הוא מספר, „תמיד מחייכת לכולם. כל השכו־נה אוהבת אותה. יש אנשים המת־ייחסים אליה כאל אלילה. אם תנצח — אהיה גאה בה כאזרח המדינה ולא כתושב השכונה. ה־שיר שלה נחמד ויזכה בוודאי ב־אחד מעשרת המקומות הראשונים."

המלצר המשרת את הלקוחות בשיפודי התיקווה הוא באסם ג'אבי־רין, בן 25, מאום אל־פאחם. באסם גר בדירה שכורה בשכונת התי־קווה. הוא מכיר את עופרה חזה ממקום עבודתו הקודם, בפאב גן הוואי ליד גשר הירקון. „היגשתי לה שם יין," הוא נזכר. „היא אמ־רה לי: תודה מותק. מזגתי לה את היין בכוס. אמרתי לה: תהיי ברי־אה, מותק."

מלצר נוסף הוא מוחמד לטיף מדיר־חנא. מוחמד עובד כאן כבר שנה: „היא באה לכאן לאכול שי־פודי אווז," הוא מספר. מוחמד אומר שעופרה שרה יפה ושהוא רוצה שהיא תיזכה. המלצרים טו־ענים כי בזמן הקרנת הקדם־אי־רוויזיון בטלוויזיה היה המקום מלא. אף אחד לא האמין אז ש־עופרה תיזכה.

מיסעדת שיפודי־התיקווה, בעלת המוניטין הרב, היא המקום המלא ביותר הערב בשכונת התיקווה. אך גם כאן מרבית השולחנות ריקים, והמלצרים מסתובבים בחו־סר מעש.

מאוחר יותר, כאשר הזמרים יס־יימו את שירתם, ולוח־התוצאות יופיע על המסך, יהמרו המלצרים על התוצאות. באסם ג'אברין ויפ־תח נחמיאס יתערבו על שתי חבי־לות מרלבורו. באסם יהמר שעופ־רה תגיע למקום הראשון עד הר־ביעי ויפתח על המקום השישי עד התשיעי.

מאחורי דוכן הממתקים והפי־צוחים הסמוך עומד אברהם אזול־אי בן ה־21 וצופה בתחרות לבדו. אברהם אומר שיהיה גאה אם עופ־רה תיזכה. „היא מייצגת את ה־שכונה," הוא מצהיר.

כל האשכנזים ישנים

למקום מגיעים כמה לקוחות, ביניהם איציק פרץ, בחור מ־שופם בן 22, שבא לראות את ה־תחרות בטלוויזיה ציבעונית. איציק הוא יליד השכונה. „לא יצא לי לדבר עם עופרה," הוא מתנצל, „אבל היא בחורה נחמדה מאוד." אם עופרה תנצח, יהיה איציק גאה, כי היא מהשכונה. „הרבה שונאים אותנו בעולם," הוא מסביר, „וכש־יראו שאנחנו מנצחים זו תהיה שימחה לכל היהודים בעולם. אם עופרה תיזכה — אנחנו נשמח כמו ששמחנו כשבני־יהודה זכו בג־ביע."

דויד יונתנוב, המכונה „בנצי הקטן," הוא דור שלישי של נהגי אוטובוסים. ומסיע לשכונה נוס־עים בקו 16. הוא יליד השכונה וגאה בעופרה חזה. כששואלים או־תו מדוע, הוא מסביר:

„שלא יגידו שבני הצפון הם בני־טובים ואנחנו בני־רעים. קח זינה ותחזיר אותה למוטב. תעשה אותה רבנית. מה יגידו עליה? יגי־דו עליה שהיתה זונה! לשכונה שלנו יש שם לא טוב בגלל מיעוט

אחי הזמר

אשר גדסי, אחיו של הזמר הנערץ אבנר גדסי, הוא קרוב מישפחה רחוק של עופרה חזה. אשר התרגש מאוד בשעת שידור האירוויזיון במוצאי־שבת האחרון.

אורחת מהצפון

עליזה פלורנטל, צלמת מהוד־ה
שרון, שבאה לסעוד עם אורחיה הגרמנים, כדי להי־מלט משידור האירוויזיון, מצאה עצמה במוקד החגיגה.

בני-יהודה

כל מישפחת עופרה

יפת חזה (שלישי מימין,) אביה של עופרה חזה, מצביע בהתלהבות לעבר דמותה של בתו שהופיעה על המסך הקטן. מימינו יושב האח הצעיר יאיר, ומשמאלו ירדנה ושולה, אחיותיה הנשואות של עופרה חזה, עם בני מישפחותיהן. בני המישפחה שהתרגשו מאד בשעת השידור, אמרו שגם המקום השני הוא מקום מכובד.

מיסעדה בשכונה

הסועדים במיסעדת שיפודי התיקווה צופים בהתרגשות בהופעתה של בת השכונה ולהקת הליווי שלה. בשעת השידור היתה מיסעדה זו המלאה ביותר מבין מיסעדות השכונה, ומרבית הסועדים היו אנשים מחוץ לשכונה, הנמנים עם לקוחותיה הקבועים של המיסעדה בעלת המוניטין. ביזם רגיל עומדים בתור ומחכים שיתפנה שולחן.

קטן. אף פעם לא היה פה רצח. אף פעם לא היה פה אונס. אלה ש־מוכרים סמים הם משכונות אח־רות.״

דויד יונתנוב שוכח שהשאלה שנשאל היתה מדוע השכונה גאה בעופרה חזה, ומנצל את העובדה שמצא עיתונאי עם פינקס ועט, כדי להרצות את השקפת עולמו בנוגע להבדלים בין הצפון והדרום:

„אנחנו אוהבים להיות קרובים לאמא. האשכנזים בקיבוצים מגד־לים רק ילד אחד. כאן אנחנו גד־לים כולנו ליד הריח של האמא. בגלל זה, בצבא, אנחנו אוהבים לשרת קרוב לבית. אנחנו אוהבים את השכונה. אני קם כל יום ברבע שנישאל היתה מדוע השכונה גאה אני נוסע עם האוטובוס ברבע ל־חמש דרך צפון תל־אביב. שם הכל מת. כל האשכנזים ישנים.״

שפיגלר ולא עופרה חזה

שני נערים צעירים מגיעים למיפגש הזהובים. הזהובים — זהו כינויים של בני־יהודה, גאוות השכונה. השניים — משה עבדי וצדוק ניסים, תלמידי בית־הספר שבח, חזרו משוטטות ברחוב דיזנ־גוף. הם מיהרו לשכונה כדי לראות את עופרה חזה באירוויזיון. „עופ־רה מייצגת את השכונה ותביא כבוד למדינה. היא כמו בני־יהו־דה,״ הם מסבירים. הזמרים האהו־בים על משה וצדוק הם זוהר ארגוב ושימי תבורי. לטענתם, לכל הילדים בשכונה יש קסאטות עם השירים של עופרה חזה.

במיסעדת מיפגש הניצחון יושב אשר גדסי. אשר מתגורר בשכנות למישפחת חזה. „יש לנו גם קיר־בת מישפחה רחוקה,״ הוא מגלה. אשר מתרגש מאוד הערב. הוא מתרגש בכל פעם שהוא רואה את עופרה בטלוויזיה.

אדם מנתניה, היושב במיסעדה, מספר לצלמת, ציפי מנשה, כי הוא מכיר את עופרה חזה מגיל 7. הוא מתחיל לספר סיפורים, אך אשר גדסי קוטע אותו: „אתה לא מהשכונה! אל תספר לנו פה סי־פורים!״ הנתנייתי משתתק במהרה. אומרים לו: „אם אתה מנתניה אז תספר על שפיגלר ולא על עופרה חזה!״

אף מילה רעה

אנשי שכונת התיקווה גאים מאוד בבת שכונתם שעלתה לגדולה, אך מצטערים שעזבה את השכונה ואינם מבינים מדוע. את כאבם אין הם ממהרים לחשוף לפני זרים. לא תשמע בשכונת ה־תיקווה אף מילה רעה על עופרה חזה. „היא תוצרת הבית,״ מסביר מאיר אגבבא בן ה־28 ממיסעדת הסימטה. הוא מספר שבעלי ה־מיסעדות מכינים תאפלות, ואגרו כמות גדולה של שמפניה, יין ואוכל.

„אפילו הערבים העובדים פה מחזיקים לה אצבעות. הם מבסוטים ומרגישים שהיא מייצגת גם אותם. אם היא תיזכה — מכינים לה כאן בימה ותאפלה של שבוע שלם.״

כשמגיע הרגע שבו עולה עופרה חזה על הבימה, עוצרת שכונת התיקווה את נשימתה. השכונה מכניסת האורחים, שתושביה הם הידידותיים והלבביים ביותר בתל־אביב, צופה כמהופנטת בעופרה חזה, בת השכונה שהילכה ביניהם כילדה, שהתבלטה וזכתה בפירסום במיסגרת סדנת שכונת התיקווה, ושהגיעה עתה לשיא תהילתה כ־שהיא מופיעה בתחרות האירווי־זיון.

כאשר מסתיימת התחרות ועל לוח־התוצאות מתחילים לרוץ ה־מיספרים, עוקבים כולם אחרי ה־מאבק הדרמאתי. כשנציגת ישראל זוכה במיספר נקודות מרשים ב־מיוחד, הם פורצים במחיאות־כפיים סוערות.

לקראת הסיום מתברר שעופרה חזה לא תיזכה במקום הראשון. בעלי המיסעדות מאוכזבים. כש־מתברר שעופרה חזה זכתה במקום השני בלבד, מחאו כפיים בבית הור־ריה. „גם מקום שני זה כבוד,״ מצהיר אחיה יאיר חזה. בני המי־שפחה פתחו בקבוק שמפניה, והל־כו לישון.

מדיטציה המונית

כשמגיע הרגע בו מכריזה המנחה היפהפיה על עלייתה אל הבימה של עופרה חזה, עוצרת כל שכונת התיקווה את נשימתה. אף מכונית אינה חולפת ברחוב, אף לקוח אינו פונה אל המלצר, וצלילי מקלטי הטלוויזיה כולם כאילו מתמזגים לרשת רמקולים קוואדרופונית.

יש מין תחושה הדומה לחוויה מיסטית. מין מדיטציה המונית של שכונת התיקווה. השכונה מכניסת־האורחים, שתושביה הם הלבביים והידידותיים ביותר מבין אזרחי העיר העברית הגדולה, צופה כ־מהופנטת בעופרה חזה, בשר מבש־רם, בת השכונה שהילכה ביניהם כילדה, שהתבלטה וזכתה בפירסום במיסגרת סדנת שכונת התיקווה, ושהגיעה כעת לשיא תהילתה כש־היא מופיעה כנציגת ישראל בתח־רות האירוויזיון.

כאשר מסתיימת התחרות ועל לוח התוצאות מתחילים לרוץ ה־מיספרים, עוקבים כולם במתח רב אחרי המאבק הדרמאתי. כשעופרה חזה זוכה במיספר נקודות מרשים במיוחד, הם פורצים במחיאות כפיים סוערות.

לקראת הסיום מתברר כי עופרה חזה לא תיזכה במקום הראשון. בעלי המיסעדות מאוכזבים. את המלאי שאגרו לקראת חגיגת הני־צחון ייאלצו למכור בימים הקרו־בים. כשמתברר שעופרה חזה זכ־תה במקום השני בלבד, מחאו כפיים בבית הוריה. „גם מקום שני זה מקום של כבוד,״ הצהיר אחיה יאיר חזה. בני המישפחה פתחו את אחד מבקבוקי השמפניה שה־כינו, שתו אותו, והלכו לישון.

יפתח שביט ■

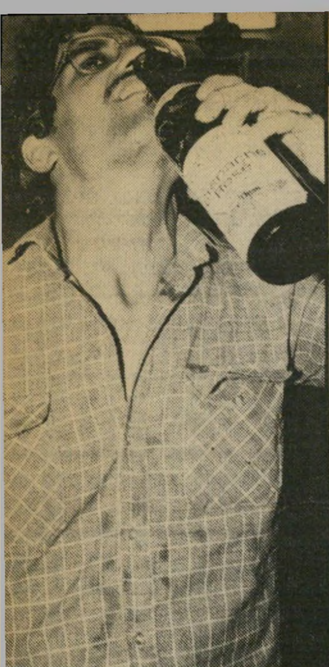

שיכור עזרא דנמיאס, בן 30 תושב השכונה, הסתובב ברחוב כשהוא שיכור והצהיר שהוא שותה לכבוד עופרה.

פמיניסטית אילנה שרעבי, המגדלת ילדה מחוננת בת 5, רוצה שעופרה תקדם את בתה.

ערבי באסם ג׳ברין מאום־אל־פחם מתגורר ב־דירה שכורה. בשכונת־התיקווה. הוא הימר שעופרה חזה תנצח.

(המשך מעמוד 7)
החלו חושדים שסומנים להם מל־ כודת.

בינתיים נמצא קונה אחר לנפט והם מיהרו למכור לו את הסחורה במחיר טוב ביותר.

בן־גל לא התעניין מי האחראי לכישלון מכירת הנפט לישראל. הוא

שליח מיוחד יצא לשווייץ כדי לבדוק אם נחשפו החשבונות הסודיים של המיפלגה. בשיחת טלפון לארץ הוא הודיע: אין כל סיבה לחשוש

שב לארצות־הברית, אך נראה ש־ המאמץ שהשקיע במכירת נפט ב־ פעם אחת, לימד אותו שיחלוף זמן רב עד שהוא יוכל למצוא מקום בטוח בענף זה. לא ברור אם הוא המשיך בעסקי־נפט אחרי הניסיון המאכזב.

הצעיר החולוני לא העלה על דע־ תו שעליו להודיע על השתלשלות הפרשה למישטרה. ראשית, הוא ידע שאם ברצונו להמשיך בעסקים שהשתיקה יפה להם, חשיפה כזו תהרוס את אפשרות השתלבותו ב־ עסקים אלה. הודאה במישטרה גם תגרום לו צרות כשירצה לחזור לארץ. הוא גם חשש שאיש לו יאמין לו.

כעבור זמן חזר בן־גל לארץ. במיזוודתו הביא איתו המון מיס־ מכים מחו״ל, ביניהם חלק מההת־ כתבויות שהוא ושותפו האמריקאי יהלו עם גורמים ישראליים בעניין מכירת נפט לארץ.

בן־גל איכסן את כל החומר ב־ חדר עבודתו, שאותו היה נוהג לנעול, ושכח את הפרשה.

זנב פוליטי לרצח

פני כשנה ורבע כשהתפו־ צצה פרשת ח״כ יהודה חשאי, ן־גל מיהר לפתוח את מגירת שולחן־עבודתו. חשאי, ח״כ עבודה אלמוני, הגיש בספטמבר 1981 שאילתה לראש־הממשלה, שבה ביי־ ש לדעת "אם נכון הדבר שבעי־ קות נפט מסויימות, שנעשו על־ די ממשלת ישראל לרכישת נפט גורמי־חוץ בשנים 1977 עד 1981, יתנו עמלות בניגוד לחוק לשר ממשלת ישראל, ואם נכון הדבר זהשר האמור הוא יצחק מודעי ז״ לחשאי היה מעט מאוד חומר ממשי, שאותו הוא העביר אחרי מן ממושך למישטרה. סביר להניח וצד שלישי העביר אליו מידע מ־ ריב פוליטי של מודעי במיפלגה ליברלית, ומבלי לבדוק מידע זה וא אץ לעשות כותרות בעיתונים. תוך זמן קצר התברר שמודעי ואשם על לא עוול בכפו.

בן־גל מיהר לבדוק שמא שותפו, אדם אחר — גורם שלישי שידע ל הפרשה — הוא שהעביר את חומר לחשאי.

בדיקה העלתה, שאין מדובר לל בפרשה שבה הוא היה מעור ב. גם בפרשת חשאי וגם במי־ רה בן־גל היה ברור, ששר־האנר־ יה עצמו אינו מעורב בקניית ה־ חורה, אלא בקביעת מדיניות לבד.

בן־גל החזיר את התכתובת ל־ גירתו ונעל אותה.

בחקירה שערך כתב העולם ה הוא גילה, שבאותו זמן א לשווייץ עסקן של המיפ־ ה שעבורה ביקשו מבן־גל הפקיד כסף בשווייץ. הוא נסע די לראות על מה מדברים במיפ־ גתו. בשיחת־טלפון קצרה לישׂ־ אל אמר למי שאמר, שלדעתו שאי איננו יודע על מה הוא דבר, ואין שום חשבון חסוי ב־ שווייץ השייך למיפלגה, שכאילו נחשף על־ידי גורמים ישראלים עויינים.

ב־20 בפברואר השנה נרצח אלי־ טרוביץ, המבצע באולם הבורסה של מוריץ את טוכלר. בן־גל, ש־ הביא אותו לביתו בליל הרצח, היה העצור הראשון.

המישטרה גישה באותה תקופה באפילה. בביתו של בן־גל נמצאו מיסמכים רבים, יומן־עבודה עב־ כרס וכמובן גם הטלקסים ש־ בהם הוזכר נסיונו למכור נפט ל־ ישראל.

בן־גל נחקר בפרשיות אלה על־ ידי חוקרי היחידה לחקירות־הונאה במטה הארצי. לחקירה צורף צוות מתוגבר ממחלקתו של בנימין זי־ גל. בראשה הועמד רואה־החשבון

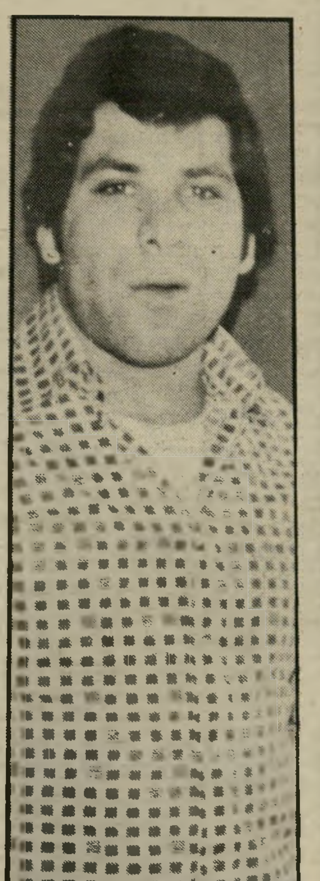

חשוד בן־גל
פצצה פוליטית במגירה

חבוש־הכיפה נורמן פייט.

במהלך החקירה סיפר בן־גל על קשריו עם האינדונסים, על עיסקי־ נפט שהוא יודע עליהם בארץ ובחו״ל, ועל קשריו עם ברונו מאייר, שנוצרו סביב עסקים אלה.

צוות החקירה המיוחד של מרחב ירקון, בראשו של צבי וולף, התי־ עניין בעיקר בגילוי הרוצח ומניי־ עיו. מטבע הדברים התמקדה ה־ חקירה בעניין זה. ואכן, כעבור חמישה שבועות, נשאו המאמצים פרי. בן־גל ורונן שני־שגיא יעמדו בקרוב לדין, בחשד של תיכנון וביצוע הרצח (העולם הזה 2378). מכיוון שהמאמצים הופנו לחקירת רצח אלטרוביץ, נדחקה חקירת ה־ פרשיות הכלכליות שעליהן סיפר בן־גל לקרן־זווית.

אחרי פיענוח הרצח ערך מפקד מישטרת מחוז תל־אביב, אברהם תורגמן, מסיבת־עיתונאים שבה הסביר כי החקירה הכלכלית תע־ בור למטה הארצי, לאנשיו של זיגל, שהם בעלי ניסיון, כישורים ואמצעים לחקור בפרשה.

כפי שכבר פורסם לראשונה ב־ העולם הזה (2379), יש לחקירה זו אפיקים שונים. אז נרמז גם על האפיק הפוליטי. עתה הורחבה יריעה זו.

ברור שלחוקרי בן־גל היה מידע מסויים, לאו דווקא חלקי, על ה־ פרשה שתוארה בעמודים אלה. ה־ שאלה המכרעת היא אם הם רוצים או יכולים להמשיך לחקור בה.

כדי לבחון עניין זה, יש לראות מיהם העומדים היום בראש המי־ שטרה.

המפכ״ל הנוכחי, אריה איבצן, מונה לתפקידו אחרי שקודמו, הר־ צל שפיר, הודח בפעולת בזק על־ ידי שר הפנים, יוסף בורג. היה זה זמן קצר אחרי שהתפוצץ בקול רעש גדול סיפור תיק אפרסק, שבו נרמז בבירור על שחיתויות שבהן מעורב הדרג הפוליטי.

לאיבצן ברור, שהמימסד אינו רוצה בזעזוע פוליטי, כפי שהיה מנת חלקו של יצחק רבין לפני שהמערך איבד את שילטונו, כאשר נחשפו פרשות מיכאל צור, אשר ידלין ואחרים. במימסד ברור, שלא ניתן יהיה למנוע מפולת אם חקי־ רה כלשהי תגיע לדרג ממשלתי.

ההוכחה לכך היא פרשת שר־ העבודה־והרווחה לשעבר, אהרון אבו־חצירא, שבהיותו שר־הדתות נחקר והועמד לדין. הפרשה גרמה לכישלון מוחץ של המפד״ל בבחי־ רות האחרונות, הציתה את נס המרד העדתי והחלישה את המ־ חלקה שחקרה את הפרשה — מחלקתו של זיגל. האם יעמוד לו כוחו היום בחקירה פוליטית חד־ שה, העלולה לזעזע את אשיות ה־ חברה הישראלית?

"פחד גדול"

בשלב הראשוני של חקירת בן־גל עקב אחרי החקירה מ־ קרוב ניצב תורגמן. הוא ידוע כ־ איש אמיץ, אך אומץ־ליבו לא יעמוד במיבחן הנוכחי. בגלל הס־ תבכות החקירה הכלכלית הועבר הטיפול בה ממרחב הירקון, המצוי תחת ידיו, למטה הארצי.

עתה נצבת הצמרת הפוליטית והמישטרתית לפני מיבחן שמעולם היא לא עמדה בפניו, אף לא בימי חשיפת פרשיות השחיתות של רא־ שית שנות ה־70, או המאבק נגד מי שהוגדרו אז כראשי הפשע ה־ מאורגן. מעצרו של בן־גל, שאין ספק שהוא דק־רקק בעניינים אלה, יכול לפתוח פתח לחקירה יסודית ומקיפה של העניינים הבאים:

● ראשית, לראשונה אפשר יהיה לחקור איך מתנהלת באמת מערכת קניית הנפט של ישראל, שעליו מוציאה המדינה חלק נכבד מתקציבה הלאומי. באותה נשימה אפשר להזכיר את עמלות־הנשק, שגם מעמדן מפוקפק ביותר.

● שנית, כתוצאה מחקירה זאת אפשר יהיה לגלות אחת ולתמיד אם אכן כספים אלה או אחרים מצאו את דרכם לחשבונות בבנק באירופה, שמהם מומנו מיפלגות מישראל, ואולי אף פוליטיקאים בודדים.

● שלישית, חקירה מקפת על הנעשה בשווייץ תאפשר חשיפת שיטת הברחת כספים של ישראלים רבים, שהלבינו הון שחור על־ידי הברחתו כדולרים לחשבונות בל־ תי־חוקיים אלה.

החקירה המתבקשת, שיסודותיה כבר נמצאים בידי המישטרה, ב־ עדויות המפורטות שמסר בן־גל ובפרטים שפורסמו בהעולם הזה לא מצריכה אישור מיוחד מהיועץ המישפטי.

"החקירה תקבע ללא ספק את דמותה של ישראל כמדינת־חוק. המחשבה על האפשרות האחרת מ־ עוררת פחד גדול," אמר אחד החו־ קרים, שהתוודה כי הוא אינו ישן בלילות מאז שהצטרף לצוות ה־ חקירה. **בן־ציון ציטרין**

מציאות ביפו

(המשך מעמוד 57)
דתי בארץ אצל דקורטור, זה ש־ מסדר את הנעליים בחלון־הראווה. הוא לימד אותי שילוב צבעים ושילוב עקבים. יש לי גם דיפלומה. אני גם מייבא אבזרי־עזר להעמדת נעליים בחלון ראווה ומסדר חלו־ נות ראווה של כמה חנויות נעליים ידועות."

חוצים את הכביש. בסמוך למי־ שטרה נעלי סם. נעליים פזורות בכל מקום ובכל פינה. על המד־ פים, על הריצפה, נעליים תלויות על חבל. נעליים בכניסה, נעליים בסלסלות. אלי ברמוכה, בעל הח־ נות, הוא צעיר שפתח את חנותו לפני שלושה חדשים. "למה לפה? כי זה ביזנס טוב." אצל אלי יש נעליים לנשים, לגברים ולילדים.

"כל מיני אנשים קונים פה: מ־ בת־ים, מיפו, מרמת־אביב, מרמת־ השרון מנווה־אביבים, עורכי־דין, מהנדסים, שחקניות. מאיפה אני יודע? אני רואה את זה על הצ׳קים שלהם. אצלי כל הנעליים באח־ ריות. אצלנו יש אבא, אני הוא האבא. נשבר, לא נוח — תמיד מחליפים, אך כסף לא מחזירים.

"יש אצלנו קבקבים אלגנטיים ו־ אופנתיים בציבעי לבן, בורדו, שחור, אפור, רק ב־750 שקל. יש נעלי־בד קיציות בוורוד, בתכלת ובכתום. יש סנדלי זמש קלועים ב־450 שקל. יש נעלי־ספורט ליל־ דים, לגברים ולנשים, יש נעליים תוצרת מקומית ויש נעלי ייבוא. ממה היא עשוייה. הנה: עליון

"בכל נעל יש פתק ועליו מפורט עור, ביטנה עור, סוליה סינתטי עור."

מה זה סוליה סינתטי עור? זה עור או זה סינתטי? אלי מסתכל, חושב, ובסוף משיב: "באמת לא יודע. אבל אני מחזיק פה סחורה טובה, למשל של בית־חרושת אידיאל. הנה, קבקב לקיץ לגבר. הכל עור למעלה, תוצרת הארץ כמובן, 700 שקל. יש את זה ב־ הרבה צבעים: בז׳, קוניאק, שחור. יש אצלי סנדלי פלסטיק ממש מציאה בלי כסף — 200 שקל. בצהוב ורוד ולבן. סנדלי ייבוא הודיים עם פעמונים ועקב של 3 סנטימטר, הכל עור, 900 שקל.

כמעט דיזנגוף

בסמוך לאלי נמצאת חנות בשם נעלי מירא. בעלי החנות הם מירה ויצחק פאני. זוהי חנות אקס־ קלוסיבית, חלון ראווה מהודר. ב־ פנים הכל מסודר כמו בבית־מרק־ חת, נקי ומבריק והמחירים בהת־ אם: 1795 שקל. למה כל־כך הרבה כסף ביפו?

"כי אצל עזורי אותה נעל עולה בעשרת אלפים לירות יותר. אלינו באים במיוחד מכל הארץ, מחיפה, מנתניה ואפילו מעכו. הנה, עכשיו היה פה זוג מעכו וקנה שלוש זוגות נעליים. יש לנו פה קונים קבועים. אנחנו לא מחזיקים דבר פשוט. רק מאיכות מעולה. אנחנו החנות האקסקלוסיבית היחידה פה באזור, כבר שנתיים. לפני זה היינו בנווה שאנן. למה עברנו? בגלל עניינים אישיים."

מדוע עולים סנדלי הפלסטיק ש־ בחלון־הראווה כל־כך הרבה כסף? כמעט 18 אלף לירות! זה הרי פלסטיק, זה לא נושם ולא בריא.

"מה את מדברת!" עונה יצחק פאני "אלה רצועות פלסטיק דקות והרגל נושמת דרכן. הנעליים מה־ סוג הזה מחזיקית את המיפעלים הכי גדולים באיטליה. כמה רווח יש לנו על כל זוג? בערך 80 אחוז."

אחרי מחירים כאלה, ועוד ביפו, כל־מה שנשאר הוא לצעוד עד ה־ פינה הקרובה, לקנות עוגיית בק־ לווה עסיסית ומתוקה ולהחליט אם לקנות שני זוגות במחיר של זוג אחד, או לקנות זוג אחד ביפו במחיר של כמעט דיזנגוף.

תמרורים

נולד ● בן, **אביב**, ליונה ו**מוטי קירשנבאום**, איש הטל־ וויזיה לשעבר וכיום מצוות ההצגה יורד־ים על השבוע.

נולדה ● בת בכורה, **שירי**, ל**פליציה** ו**שלמה וקסלר**. האב (27) הוא מבעלי הסליק — מועדון עברי בתל־אביב.

מונה ● כיושב־ראש קרן ה־ תרבות ישראל־אמריקה ח״כ שינוי **מרדכי וישובסקי** (53). הוא

ממונה וירשובסקי
מוסיקה קלסית

החליף את **שימחה דיניץ**. ויר־ שובסקי הוא חסיד מושבע של מוסיקה קלאסית.

קיבל ● פרס של מאה אלף דולר בימאי הקולנוע הפולני **אנדרי ויידה**, בימאי איש הבר־ זל קיבל באתונה את פרס אלכ־ סנד אונסיס על תרומתו לאנושות, לחופש, לקידום הסוציאלי ועל עבודתו כבימאי שבה הוא הציג יכולת איכותית גבוהה.

נבחר ● כיושב־ראש המוע־ צה הארצית החדשה של לישכת עורכי־הדין, עורך־הדין **יצחק נגר**. לממלא־מקומו נבחר **דן**

נבחר נגר
רוב מוחלט

שיינמן, ממקורבי ראש הלישכה החדש, הפרופסור **דויד ליבאי**.

נמנע ● מלהופיע לפתיחת תערוכה שלו במדריד הצייר הספ־ רדי הקשיש **סלוואדור דאלי** (78), הממשיך עדיין לצייר. לפתי־ חת התערוכה של 400 רישומים וציורים שלו באו מלך ספרד **חואן קארלוס**, ראש־הממשלה **פליפה גונזאלס** וצמרת החברה הספרדית. בתערוכה אף מוצגים, לראשונה, ציורים חדשים שלו.

קיבל ● פרס לספרות יפה על שם קנת ב׳ סמיילין, הסופר־ עיתונאי הישראלי **אהרון מגד**, על סיפרו עשהאל, שתורגם באח־ רונה לאנגלית.

נפטר ● אחד ממפקדי חיל־ הקרב של אצ״ל, **מנחם שיף**. השתתף ברוב קרבות האצ״ל. היה מראשוני החטופים שנשבו בידי ההגנה. אחרי קום המדינה הפך איש־עסקים.

אתה והשקל

מאת מאיר תדמור

הבורסה

לבנקים נגמר המצבר

השבוע עסקתי באיסוף הסברים. ביקשתי מכל המבינים, ומאלה שחושבים שהם מבינים, שיתכבדו ויסבירו לי איך קרה מה שקרה, בניגוד לדברים שאמרו ועשו לפני שזה קרה. תתפלאו, לכולם יש הסברים. אפילו אמרו, שמה שכתבתי בשבוע שעבר על רחוב העצמאות בחיפה, זה נכון.

הכי נחמד היה החכם התורן, שלחש לי באוזן ואמר: „תשמע, אסור להשתין נגד הרוח, תמיד עם הרוח. מה שקרה שהכיוון של הרוח השתנה באמצע, בלי כל התראה.” עוד חכם אחד. את זה הוא מספר לי, לא ללקוחות שלו.

ובכן, הרוח היתה בסדר. המשקיעים התחילו לחזור לבורסה. כל המקורבים היו מלאים סחורה לקראת „יום השוק הגדול”. וביום הרביעי והחמישי וביום הראשון „אכלו” אותה בגדול. כולם התחילו לברוח. שוב פעל האינסטינקט של העדר, והתחילו לברוח. אני לא החכם הכי גדול בבורסה; אבל אחד שבטח חכם יותר גדול ממני אמר לי בתחילת החודש: תראה, אפריל יהיה טוב, תמיד היה טוב. כששאלתי אותו השבוע, נו? אמר לי, מה אפשר לעשות, יש יוצאים מן הכלל.

למען הקוראים, אני תמיד מעיין בחוזרים הפנימיים של הבנקים, מה הם אומרים. הם אומרים בדיוק מה שכתוב בעיתונים, אבל עם סטנסילים, עם הערה „פנימי” מוגבל” ו„בהחלט”. אבל מה, בצורה מכובדת, כמו „המגמה השלילית...” בדיוק הפוך מהתחזית של השבוע הקודם שנפתח ב„המגמה החיובית...”

אגב, כולם מסכימים שבלי מעגל המשקיעים הרחב, לא תבוא התייצבות ובעקבותיה מגמה חיובית...

בכל מקום, האשימו את השמועות על הפיחות שמתקרב ולא הגיע. את המאורעות בלבנון שאינם חדשים, ואת המשקיעים הקטנים שלא הגיעו ולא קנו את הסחורה של הגדולים.

את ההסבר המעניין ביותר, שמעתי מפיו של אחד מגדולי המומחים. רק בגלל העניין אני מביא אותו, כמעט בלשונו.

תשמע, השוק נכנס למערכת של ציפיות שהכל צריך שוב לעלות. כל אורח ההתייחסות היה כאל שוק שחייב לעלות. אבל הם לא לקחו בחשבון שאפשר גם להפסיד כסף. מי זה הם? הציבור. הם חשבו לפני המפולת שזה שוק שרק מרוויחים בו, ושכחו שאפשר גם להפסיד. נו, אז מה? הם קיבלו מכה ולא ידעו מאיפה שזה בא, למה שזה לא המשיך לעלות. אחרי המפולת שוב היתה מערכת ציפיות לעליה. פה עצרתי אותו ואמרתי: תשמע, או שאתה מדבר לעניין, או בכלל לא. הוא הבין את הרמז ואמר:

„תראה, חל שיבוש במערך. לבנקים ולקרנות אין כבר מספיק כוח להעלות את השוק. בלי הציבור הרחב העניין לא יזוז. אין מספיק חיזוקים שימריצו את המשקיע לחזור לשוק, הבנקים לבד לא יעזרו”.

הוא המשיך: „הבנקים יכולים לתת הצתה, את הדלק צריך לתת הציבור. הציבור לא בא, אז המצבר נגמר. וזה בדיוק מה שקרה בשבוע שעבר. המצבר התרוקן כמעט והכביש היה מלא עם אבנים של פיחות, מצב ביטחוני ואתה מבין”. הבינותי.

מה לעשות? תשארו במניות הבנקאיות וגם בכבדות שיש לכם. הם יעלו; יביאו מצבר חדש.

ריגר־פישמן נחתו בניו־יורק

יש שני סוגי אוהדים לקבוצת ריגר־פישמן. אלה שניכוו ואלה שעוד לא. לשתי הקבוצות יש מכנה משותף: הם מלאי דאגה בעיקבות הסיפורים השונים והמשונים שיוסי ריגר ואליעזר פישמן הגיעו אלי פת לחם, רחמנא ליצלן, ובשל הבושה הרחיקו עד ניו־יורק.

ובכן, ראו אותם ברחובות ניו־יורק. לא את שניהם ביחד, אלא כל אחד לחוד. והם לא התחפשו ליורדים. הם גרים במלונות טובים ואפילו מתארחים אצל חברים טובים. יודעי חן אומרים לי, שהם מנסים עכשיו להכניס מימד חדש לשוק ההון הניו־יורקי, והם מצליחים.

לא נקדים מאוחר למוקדם. הכישרון הגדול ביותר של הצמד יוסי ואליעזר — ואם אתם רוצים יורפאל, כשם חברתם, או „הדריגים” — הוא בניית גשר של אמון. בארץ הסתבכו קצת העניינים מאז המפולת, וכל המקורבים שצעדו על הגשר עדיין משלמים מדי חודש חלק נאה מהכנסתם לכסות בה על האוברדראפטים. אבל ההצגה חייבת להימשך.

יש להם אומנם חלקים בכל מיני חברות טכנולוגיות הנסחרות בברוסה וכל מיני חברות שהמשותף להם הוא התואר „מאגרי”, אבל בינתיים השוק בארץ נגמר להם.

חלקים גדולים מהכספים הגדולים — ומדובר במאות מיליוני שקלים של לפני חצי שנה ויותר, שהם הרויחו אישית אז — עברו לכל מיני נכסים לא־נדים, מיבנים ובניינים, מישרדים ואולמות, מיגרשים ואפילו אומרים לי כמה ג׳בלאות.

מתברר עכשיו שהם גם הצליחו להשקיע בכמה חברות אמריקאיות. הם פשוט קנו אותן.

ועכשיו מתחיל הסיפור האמיתי. שמעתם פעם על חברה בשם תרוויט? לא שמעתם; ובכן החברה הנ״ל היא חברת האם של חברת תרו הישראלית. מה שחשוב הוא, שהמניות של תרוויט נסחרות ב„בורסה האמריקאית” בניו־יורק (להבדיל מהבורסה של ניו־יורק).

זמן רב נסחרו המניות של „תרוויט” בדולר עד דולר ורבע. לפתע, כמאמר השיר, בשבועיים האחרונים, פקדה רוח־רפאים את המניות והחיתה אותם. מתברר שרוח־תזזית שהגיעה מן המזרח התיכון הפיחה רוח־חיים במניות של „תרוויט” והעלתה את מחירן עד ארבע וחצי דולר המניה. גם בארץ האפשרויות הבלתי־מוגבלות אפשרות כזו שברה שיא של כל הזמנים.

בשבוע שעבר מצלצל אליי ידיד ואומר לי: „תשמע, הם נחתו בניו־יורק וכבר השאירו עיקבות. תסתכל מה קרה למניות של תרוויט. הסתכלתי. הם עשו מאתיים אחוז בדולרים בפחות משבועיים. וכל זה עוד לפני שהודיעו על גילוי של תרופה לסרטן או לכוויות.

אז מי שמספר לכם שאין ליוסי ואליעזר כסף למלון בניו־יורק, פשוט לא מכיר את ניו־יורק.

מטבעות שמנות רווח שמן מאוד

אני מלא התפעלות והתפעמות מכושר ההמצאה של החברה הממשלתית למדליות ומטבעות. רק עכשיו נודע לי, שיש פטנט בעולם המטבעות שנקרא „פיאפורט”, מונח מטבעי שפרושו מטבע בשיטת העובי הכפול. יש מטבע

טעיתם. החברה הממשלתית למדליות ומטבעות מוכרת את הסידרה „באריזת קרטון נאה המשמשת גם לתצוגה והשומרת על המטבעות. זהו שי נאה ומקורי המתאים לכל הזדמנות ותקציב.” בכמה?

סידרה של מטבעות שמנות
360 שקל

רגיל, ולצורך איסוף מנפיקים מטבע בעובי כפול. עד כאן הכל רגיל.

מה שלא רגיל הוא המחיר. למשל, החברה הממשלתית מכרה עד לפני שבועיים 20 אלף סדרות, הכוללת כל אחת שש מטבעות שבמחזור, בערכים של 1 אגורה, 5 אג׳ 10 אג׳ חצי שקל ו־1 שקל, כולן בעובי כפול מהרגיל, וסימן טביעה מיוחד של מגן־דויד זעיר. אם תעשו חשבון כמוני, יהיה ערך המטבעות 6.66 שקלים; אבל, אולי בגלל העובי הכפול, נאמר שהערך הוא כפול: לענייננו — 13.2 שקלים.

מחיר הסדרה המקורית 360 שקל, וגם זה רק עד מחר. פי חמישים מערכן הנקוב. ואם כבר נמכרו 20 אלף, אז תעשו חשבון מהר ותגיעו לרווח צנוע של 6 מיליון שקלים

יש לי כמה רעיונות חדשניים. ביניהם, מטבעות של 100 שקל מזכוכית בלתי־שבירה בצורת גולות, במחיר עגול של פי מאה מהערך הנקוב, או לחליפין, מטבע של מיל מנדטורי מצופה זהב בעובי כפול מהרגיל, הציפוי, במחיר של 1000 שקל צמודים לדולר ביום ההנפקה.

פרופסור להומור

אני מודיע לכם שיש כזה. פרופסור להומור. יש, חי וקיים ומסתובב לאחרונה בתל־אביב. השם המלא: פרופסור אבנר זיו, ראש החוג למדעי החינוך באוניברסיטה של תל־אביב ופרופסור לפסיכולוגיה באוניברסיטה של בוסטון, ערך מחקרים וחיבר ספר בנושא „פסיכולוגיה של הומור”.

עד כאן כרטיס הביקור. מתברר שאפשר להתפרנס מהומור ברמה אקדמית. זה היה חדש בשבילי, ואני מניח גם בשבילכם. וזו באמת הסיבה המיידית שבגללה אני מציג לפניכם את הפרופסור הנ״ל.

ועכשיו כרגיל לעיקר. השבוע, ביום הרביעי והחמישי, במלון „הילטון”, תתקיים סדנא בהנחיית הפרופסור ל„שילוב הומור בניהול”. החלק הכי רציני בעסק הוא המחיר: 6400 שקל, כדמי השתתפות. את הכסף גובה המרכז הישראלי לניהול, שאחד מחבריו היותר ידועים הוא — אלא מי: הפרופסור עזרא סדן, מנכ״ל האוצר. אבל הוא בעניני הומור חלש. בענייני כספים חזק יותר. ראו את המחיר.

כמה עולה לגהץ חולצה של שכנה?

יש. פטנט חדש, הפעם לשם שינוי פטנט אנגלי מקורי ויעיל. מה דעתכם על מיתקן לאיתור מחיר־החשמל הנצרך על ידכם בבית? השם: טלקטריק. מה הוא עושה?

אתה תוקע את התקע של המכשיר, קומקום, מגהץ, רדיו, מכונת־כביסה וכל מכשיר חשמלי אחר בשקע של הטלקטריק: פעולה מס׳ 1. את התקע של המכשיר, לא, סליחה, של המיתקן, אתה מכניס לשקע שבקיר. סיימת שלב שני. זהו. ועכשיו מתחיל המיתקן למנות את השקלים שצורך המכשיר, בסיוע החשמל של חברת החשמל. גיהצת חולצה, ומייד המחיר.

השכנה גיהצה חולצה — יש מחיר. הכביסה של השכן — יש מחיר. העוגה של החברה בתנור שלך — יש מחיר. המיתקן הממזרי הזה מודד צריכת חשמל משקל אחד עד 9999 שקלים.

אין בעיות. אחרי כל מדידה אפשר לאפס. אם זו השכנה, אפשר לגהץ את החולצה שלך ואחר כך של השכנה. בכל מיקרה המחיר יופיע במונה. מעכשיו תוכלו לדעת כמה עולה השימוש בכל מכשיר חשמלי בבית. טוב לחיסכון בחשמל. המחיר: 150 דולר. ואם שער החליפין של הלירה הבריטית ימשיך להתאושש, תשלמו יותר בשבוע הבא.

ספורט

כדורעף

ספסלים מוסיקליים

בפעם הראשונה בהיסטוריה נדחקו ב־אולם אוסישקין כל־כך הרבה אוהדים ב־מישחק כדורעף.

האולם הצפון תל־אביבי רגיל לצפיפות, אבל רק במישחקי הכדורסל הנערכים בו. הפעם הופתעו הכל מהכמות האדירה של האנשים, שבאו לחזות בגמר גביע המדי־נה בכדורעף, גברים ונשים.

היו אלה בעיקר קיבוצניקים. ענף הכדור־עף הוא נחלתם של אנשי התנועה הקי־בוצית. גם בנות הפועל נעמן וגם קבוצת חניתה איילון סחפו מאות אוהדים.

את התופעה הסביר איש־ספורט: „מ־כיוון שלא יכלו להתחרות בכדורסל וב־כדורגל של העירוניים, החליטו ללכת על כדורעף.” „שם לא צריך לזרוק הרבה כסף,” הוסיפה קיבוצניקית אוהדת.

מי שאינו מתמצא במישחק הכדורעף, תמה על סיגנון המישחק, ובעיקר על תופעת התזוזה הטוטלית של ספסלי הק־בוצות. להבדיל ממישחקי הכדורסל או הכדורגל, שבהם ספסל קבוע לכל קבוצה, מתחילת המישחק ועד סופו, במישחק הכדורעף נאלצת כל קבוצה להחליף עם היריבה את ספסלה בכל מערכה.

„לפעמים,” הוסיף מאמן כדורעף בעבר **יאיר שרון**, שהפך בשנים האחרונות למאמן כדורסל, „כל הנהלת הקבוצה, שח־קניה ונספחיה שוכחים ציוד חיוני ולבוש ואז נוצר בלגאן שלם.”

מזכיר הוא לא יושב־ראש

ריפעת („ג'ימי”) **תורכ** חוזר אוטו־מטית עם תום העונה הנוכחית לקבו־צת־האם שגידלה ועשתה אותו — הפועל תל־אביב.

תורכ הצליח להגיע למעמד של כוכב בעולם הכדורגל הישראלי. מאז שנפצע בבירכו וכושרו ירד, השתנה יחס קבוצתו אליו. השבוע נפוצו חילוקי־הדיעות לגבי שובו של ג'ימי. הויכוח התנהל בעיקר בין מנהל הקבוצה **ניסן נסינוב** ובין מזכיר הפועל **אייבי אפשטיין**, הנחשב היום לאיש החזק של הפועל תל־אביב, לא מעט בזכותו של איש חזק אחר, הממו־נה עליו, **דב בן־מאיר**. ניסנוב מעוניין שתורכ יחזור, והמזכיר מעדיף למכור אותו.

עם פרישתו של בן־מאיר ממועצת הפועלים, בגלל ההתמודדות על ראשות העירייה, משתנה התמונה. מעמדו של אפשטיין, כך אומרים, יתערער, עם מינויו של **שלמה שטיינקלפר** במקום בן־מאיר. בגלל יחסיו העכורים עם רבים מהאנשים העובדים עימו, ייתכן שאפשטיין אפילו יוחלף.

„העולם הזה” שאל השבוע את מנהל הפועל תל־אביב:

● מה קורה עם ג'ימי בשנה הבאה?

ג'ימי חוזר. כדי שהוא לא יהיה בה־פועל, צריך להחליט למכור אותו. אני מעוניין בג'ימי, כי אני רוצה את כל השחקנים שגדלו באגודה, וג'ימי הוא אחד מהם.

אני הייתי מאותם שעזרו לג'ימי להגיע

מנהל ניסנוב
ויכוחים לגיטימיים

לנבחרת. זה נכון שיש לו ירידה היום בכושר, אבל יש לזה סיבות אובייקטי־ביות. נעזור לו לחזור לימים הטובים שלו, כמו שעזרנו לו בעבר, כי הפועל תל־אביב זה הבית שלו.

● מי יקבע אם ג'ימי יישאר או לא?

אני לבד לא קובע, וגם אייבי לא קובע. החלטות מתקבלות על־ידי רוב חברי ההנ־הלה. אני לא מאמין שיהיה רוב בהנהלה שלא ירצה אותו.

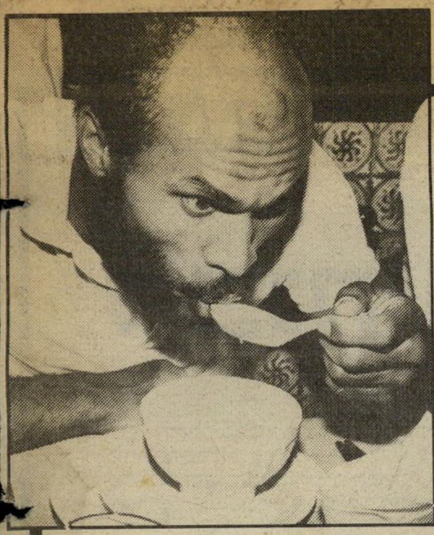

כדורגלן תורכ
סיבות אובייקטיביות

● אייבי אפשטיין יסכים שג'ימי יישאר?

יש בינינו ויכוחים, שהם לגיטימיים במיסגרת שלנו, וזה לטובת העניין. אייבי הוא אדם שמבין עניין, איש־אירגון מעו־לה, ולהרבה אנשים יש מה ללמוד ממנו — אם זה בגיוס כספים, או בניצול משא־בים שונים עד למכסימום. אם הוא מצליח למכור בתחילת העונה 3000 מנויים או מצליח לאסוף מס־חבר בסכום של 20 מיליון לירות, או שמצליח לאסוף אלף איש שיתרמו אלף שקל למועדון־האלף של הפועל — עם כל הדברים החיוביים שיש לרשום לזכותו, הרי שיותר טוב שאת בחירת השחקנים ישאיר לאנשי מיקצוע.

לאייבי יש בעיה. הוא היה פעם יושב־ראש הקבוצה, בתוך כזה היתה לו זכות להתערב בכל הדברים המיקצועיים האלה, אלא שהוא הפך במשך הזמן למזכיר וממ־שיך לתפקד כביכול כיושב־ראש, וזה תפ־קיד מנוגד. זה הוויכוח שיש בינינו.

בכל זאת, אני חושב שהוא בנאדם חיובי להפועל, והייתי רוצה לראות אותו כמזכיר האגודה — כל זמן שאני מנהל הקבוצה.

מזכיר אפשטיין
המעמד מתערער?

כינוס הפועל

סעודת־תגמול

הוועד האולימפי אינו מסתפק בהוצאות הספורט השוטפות שיש לו. היושב־ראש **יצחק אופק** החליט לערוך על חשבון הוועד שבראשו הוא עומד ארוחת־צהריים מפוארת במלון דן תל־אביב, כיאה לאירוח בינלאומי.

המוזמנים המכובדים הם כל אותם אור־חים אולימפיים בינלאומיים שיגיעו לכינוס הפועל ה־12. כמו־כן מוזמנים נציגי הת־אחדויות הספורט הבינלאומיות, אירגון ספורט הפועלים הבינלאומי ונציגי מטה כינוס הפועל ה־12 — סך הכל 400 סועדים.

היו"ר הנדיב של הוועד האולימפי, שהוא גם מזכ"ל הפועל, אינו מסתפק באירוח מקורי וצנוע באחד מעשרות הקיבוצים בישראל. אך חברי מרכז הפועל אינם רואים בעין יפה אירוח ראוותני מיותר זה, והם חושבים שהיו"ר שלהם מתעקש להפוך את הארוחה לסעודת־תגמול, כאות תודה על כל האירוחים המפוארים שלהם הוא זוכה במסעותיו הרבים ברחבי העולם.

השדכן הספורטיבי

פויו רפופורט הוא האיש שלזכותו נרשמו כל קשרי הספורט שנעשו בארבע השנים האחרונות בין ישראל ובין רומניה. גם המשא־והמתן שמתנהל לקראת ביקו־רה הצפוי של **נדיה קומאנצ'י**, המתע־מלת הבינלאומית, נעשה בזכות קשריו המסועפים של עסקן־הספורט עתיר הנסיון.

עד לפני ארבע שנים בערך היה פויו חבר בהנהלת התאחדות הכדורגל הרומנית, ואפילו הספיק לייצג את המדינה המיזרח אירופית שכה נולד בקשרי־חוץ שלה עם העולם הרחב.

פויו ידע את מלאכת הקשרים על בוריה, ובשל מיומנותו הרבה היו כל הדלתות בעולם הספורט האירופי פתוחות לפניו. יותר מכל, ידע איך לשכנע את הרומנים.

למרות האינפורמציה שהתקבלה בארץ לגבי הספיקות בעניין הופעתה של הכו־כבת הרומניה בכינוס הפועל ה־12 העומד להיערך בתחילת חודש מאי, שוגר הש־בוע פויו לרומניה, כדי לנסות לשנות את רוע הגזירה. למרות הזמן הדוחק, סומכים אנשי הכינוס על פויו, שיידע כיצד לשכנע את אנשי הפקידות הרומנית הגבוהה לש־גר את קומאנצ'י הגדולה לישראל.

חברים במטה אמרו, השבוע, שהם כלל לא יתפלאו אם יצליח פויו להביא את נדיה. אם לא לפתיחה החגיגית, שתיערך ב־1 במאי, אז בכל מיקרה, פויו רפופורט נמצא כרגע ברומניה, ומארגני כינוס הפועל מצפים בקוצר־רוח לתוצאות „מסע השיכנועים” שלו.

הבלוף העצמי

מטה כינוס הפועל דאג הש־בוע להודיע לכל דיכפין, שכל כרטיסי המופעים אזלו. בדיקה העלתה שמטה הכינוס אומנם הו־ציא מאות כרטיסים, אבל רובם נלקחו על־ידי סניפי הפועל, ואלה הוייבו בתקציב השוטף שלהם מ־מרכז הפועל.

רבים מעסקני הפועל מתרעמים על המדיניות שבה נקטה ועדת־מטה־הכינוס, וקראו לה: „מדינ־יית הבלוף”. תחת לתת כרטיסים לעסקנים ולשחקני הפועל כהוקרה על פעילותם (אלפי ספורטאי הפו־על אינם מקבלים שכר על פעילו־תם באגודה), ולתת להם הזדמנות להיות שותפים בחגם, הלכו ומכרו להם כרטיסים. כתוצאה מכך, תק־ציב הסניפים יוקטן בסעיף פעולות הספורט השוטפות.

לעומת זאת, היקצה היו"ר כר־טיסי הזמנות־חינם למזכירי מוע־צות־הפועלים בכל רחבי הארץ. „רובם לא רק שאינם תורמים לסניפי הפועל, הם אפילו עויינים ורואים בסניפי הפועל נטל כבד. לא פעם דרשו להוציא את סניפי הפועל ממועצות־הפועלים ולהעבי־רם לרשות בלעדית, באחריות אח־רת.

לצורך זה הוחלט כבר לפני שנתיים על תאגידים בכדורגל וב־כדורסל, שאמורים להיות גופים מישפטיים העומדים בפני עצמם, בעיקר בכל הקשור לגרעונותיהם. ההחלטות נשארו על הנייר.

תחזית שוטרים

את מישחקי הליגה הלאומית והארצית (מהזור 28) שייערכו בשבת, חוזים השבוע מפקד מרחב הירקון, ניצב־מישנה יעקב חביב ופקד יהודה אביטן.

אביטן

חביב

מישחקי הליגה הלאומית והארצית	חביב	אביטן
1. הפועל באר־שבע — שימשון תל־אביב	2	×
2. מכבי תל־אביב — הפועל רמת־גן	1	1
3. הפועל יהוד — בית"ר ירושלים	×	(2)×
4. מכבי פתח־תיקווה — מכבי יבנה	1	×
5. מכבי חיפה — הפועל כפר־סבא	1	1
6. הפועל לוד — מכבי יפו	×	2
7. הפועל ירושלים — בני־יהודה תל־אביב	×	×
8. מכבי נתניה — הפועל תל־אביב	1	(1)×
9. הפועל ראשון־לציון — הפועל בית־שאן	1	1
10. בית"ר רמלה — מכבי שפרעם	2	1
11. הפועל עכו — הפועל פתח־תיקווה	1	2
12. הפועל אשקלון — מכבי רמת־עמידר	×	1
13. הפועל קרית־שמונה — הפועל נצרת־עילית	1	1

בשבוע שעבר הצליח שאול אייזנברג לנחש תשע תוצאות נכונות, ואילו ניסים קוויתי ניחש שש. עד כה, מאז ש„העולם הזה” התחיל לערוך את התחזית, אייזנברג הוא המנחש הטוב ביותר.

"סאן-גארד" - no.1
סדרת מוצרים לשיזוף מעולה

8

תחליב שיזוף בעל כושר הגנה (סינון) מירבי. מיועד לבעלי עור לבן שרגישותו לשמש גבוהה. (מומלץ לתינוקות). לשיזוף והגנה מושלמים.

6

תחליב שיזוף המכיל כמות גבוהה של מסנני שמש. מיועד לבעלי עור בהיר ורגיש במיוחד (מומלץ לילדים). השיזוף איטי ואחיד.

4

תחליב לחות לשיזוף, בעל כושר הגנה (סינון) כפול. מיועד לעור שרגישותו לשמש ממוצעת. מעניק שיזוף עמוק ללא כוויות.

2

תחליב ושמן - לבעלי עור כהה המשתזפים בקלות וללא בעיות. מעניק שיזוף מקסימלי.

משווק ע"י תיא

י״ד אייר תשמ״ג, 27.4.1983 מיספר 2382 80 עמודים שנה 47 המחיר: 60 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם

עופרה חזה-

אסירה מרצון

עופרה חזה
ובצלאל אלו